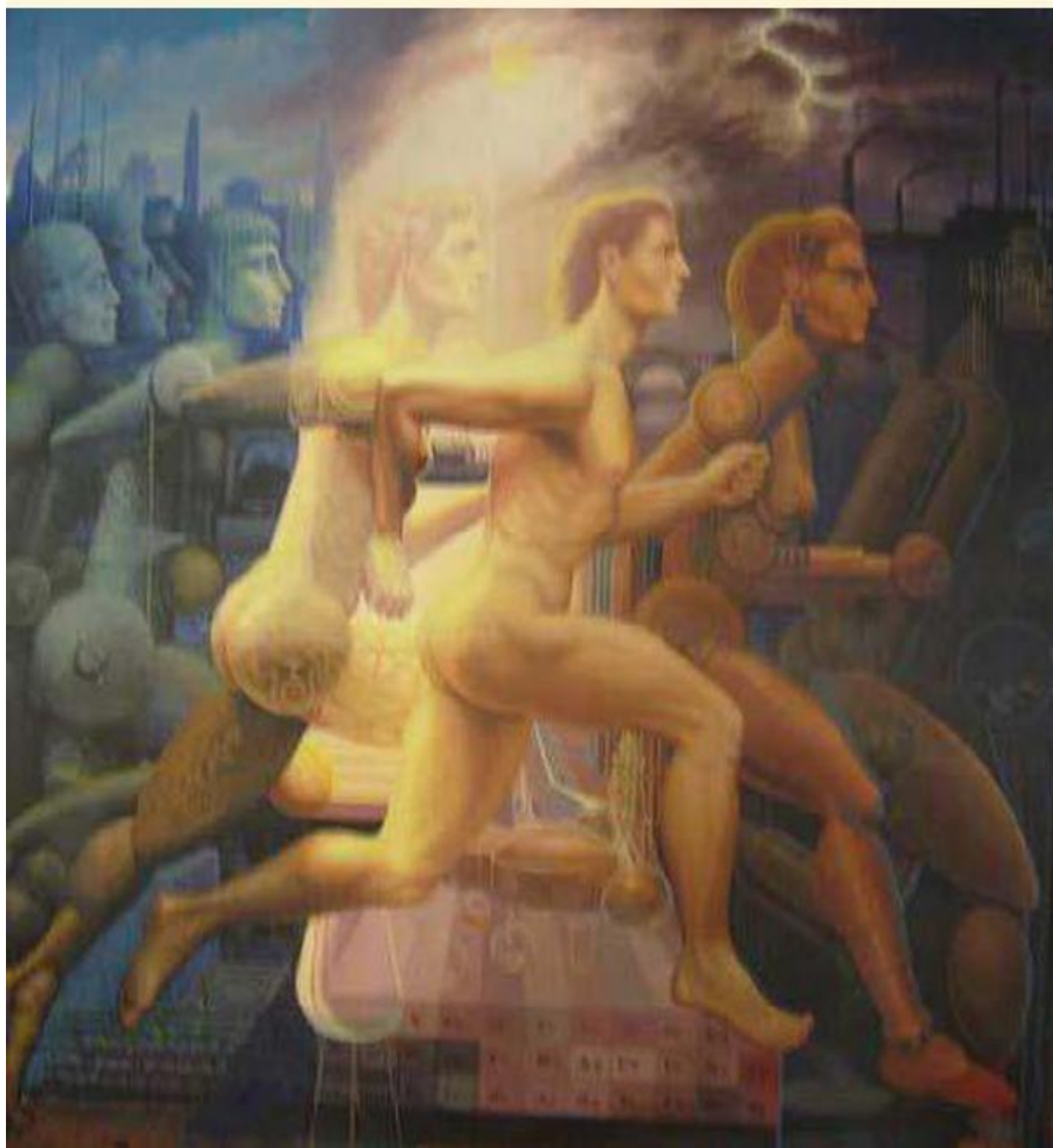

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

aprilie, mai, iunie 2013 (Anul V) Nr. 50, 51, 52

BOEM@

Revistă de Literatură și Artă

Aprilie, Mai, Iunie 2013 (Anul IV) Nr. 4-5-6 (47-48-49) - 104 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapart SRL Galați - Editura InfoRapArt

4-5-6 / 2013

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă

Redactori:
Paul Sân-Petru, Coriolan Păunescu,
Saint-Simon Ajarescu, C-tin Oancă,
A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Patricia
Lidia, Cristina Roșu, Cosmina Cosma,
Cristina Dobreanu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori: Maria Timuc (București),
Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris
(Germania), Melania Cuc (Bistrița),
Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEM@ o puteți citi și pe
site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

aspra@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

ADRESA REDACȚIEI: Str. Barboși, Nr. 12,
Bloc D, Ap. 14, Galați-800428

Abonamente: boema@inforapart.ro,
tel: +40 (0)726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în
mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ștefan Radu Mușat (p.7), Melania Cuc (p.23), Liliana Petcu (p.23),
Stanislav Popescu (p.31), Daniel Corbu (p.34), Ion Potolea (p.39), Constantin
Oancă (p.41), Lusiana Drăgușin (p.50), Valentin Tufan (p.52), Mircea-Marcel
Petcu (p.53), Marilena Velicu (p.61), Coriolan Păunescu (p.81), Diana Oană (p.83),
Petre Rău (87), Georgeta Muscă-Oană (p.92), Mihai Horga (p.94), Georgian Ghiță
(p.99), Cristian Ovidiu Dinică (p.100), Marina-Raluca Baci (p.101)

Proză: Denisa Lepădatu: Gânduri (p.19), Liliana Vrăjitoru Andresen: Traducere:
Joseph D. Haske - Muncă la plata cu ora (p.51), Viorel Darie: Smochinul (p.54), Dan
Ion Sanda: Exportul (p.62), Adalbert Gyuris: Ați auzit de Mozart? (p.67), Gianina-
Daniela Mortu: Orașul din trup și suflet (p.74), Nicolette Orghidan: Clepsidra (p.75),
Patricia Lidia: Despre neîmpliniri (p.85), Diana Homescu: Cornul cu ciocolată (p.86)

Cronică de carte: Petre Rău: Nordul de mai la Nord (George Vulturescu - Aur și
iederă) (p.3) / Eu și oglinda mea - Eua (Florina Zaharia - Eua) (p.36), Ionuț Caragea:
Dincolo de daruri sunt oameni care așteaptă să fie citați (p.6), Melania Cuc: "Anotimp
(i)legal - Lumina"... (p.11), Patricia Lidia: Șoaptele de vis ale Denisei Lepădatu
(p.20), Dumitru Anghel: "Sfera de apă", de Emilian Marcu (p.43), Titi Damian: 1989.
Cartelul Metaforelor, de Marin Ifrim (p.57), Cezarina Adamescu: Flori de fiori în
pagini de suflet (Denisa Lepădatu - Șoapte esențiale) (p.78) / Dorurile de cuvinte și
răspunsurile fără întrebări (Aurica Istrate - Petarde reci) (p.90), Gellu Dorian: "Materia
respiră" - de Vasile Popovici (p.93), Ioan Toderiță: Poetul Viorel Dinescu (p.96)

Eseu: George Nicolae Stroia: Universul - un copil fără de început și fără de sfârșit
(p.24), Mihaela Cernățeanu: Aspecte religioase în lirica lui Panait Cerna (p.48)

Note de lectură: Marieta Găurean: Sorin Delaskela - "caleidoscopul mediilor sociale"
(p.10), Petre Rău: O poveste a poveștilor cu vampiri (p.21) / Cătălina Munteanu -
Ofrandă la capăt de drum (p.32), Eva Lazea: Cugetări moderne (p.25), Grigore
Timoceanu: Tudor Petcu - Câteva baliverne metafizice (p.26), Ionuț Vlad Buda: M-
am hotărât să devin prost (p.27), Ionuț Iancu: Vorbe însingurate (p.29), Constantin
Bejenaru-Beco: Adânc de fântână, Olimpiu Vladimirov (p.88), Constanța Abălașei-
Donosă: "Al meu privit de-al său" sau "Cu colțul inimii" (de Nicolae Băciut) (p.95)

Meridiane: Luca Cipolla (Italia): Borderline (p.8)

Istorie: Nicolae Ariton: Ismail Bey (p.14), Tudose Tatu: "Cheia Dunării" împărătești
- Sulina cea mălită - (V-VI) (p.64)

Religie: Adrian Pal: Chipul lui Hristos (p.30)

Consemnări: Valeriu Matei: Daniel Corbu, cel care seamănă leit cu poezia sa (p.66)

Sculptură: Redacția: Școala românească de sculptură - Liviu-Adrian Sandu (p.40)

Pictură: Constanța Abălașei-Donosă: Expo (p.42) / Eminescu (p.77)

Oglinda cârților: Redacția: Adina Dabija - Șaman (p.47), Elena-Liliana Fluture:
Poveștile cu vampiri ale Ginei Dănescu (p.99)

In memoriam: Ion Ionescu-Bucovu: Moartea poezilor dragi (p.70)

Umor: Tănase Carașca: Paradox, Din lac în puț, Comercială, Facerea (p.89)

Eveniment: Redacția: Lansări de carte la Galați (D. Lepădatu și C. Munteanu) (p.12) /
Lansare de carte la Pitești (p.28), Dan Norea: Lansare carte "Prăvălia cu umor" (p.68) /
Festivalul Național al Cărții "Axis Libri" (p.69) / La zece ani, câștigătoarea unui
Premiu Internațional pentru Poezie (p.72), Georgeta Muscă-Oană: "Doar durerea" -
"Cântec pentru mai târziu" (p.82), Tănase Carașca: Lansare de carte la Tulcea (p.84)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.103)

Grafică:

Coperta I: Octavio Ocampo - Le illusioni

Coperta a IV-a: Edvard Munch - Madonna

Foto: Elena-Liliana Fluture, Constanța Abălașei-Donosă

www.boema.inforapart.ro

Petre RĂU

Nordul de mai la nord

George Vulturescu - **Aur și iederă**,
ed. Paralela 45, Pitești, 2011

În volumul „Aur și iederă”, apărut în anul 2011 la editura „Paralela 45” din Pitești, poetul George Vulturescu nu se dezmințe. Și aici suntem întâmpinați de o poezie a imaginii, amintind cumva, dacă mai era nevoie, din vremea debutului său petrecut în 1973 în revista „Familia”, de sugestia folosită atunci în chiar titlul favorabilei prezentări pe care i-a oferit-o poetul Șt. Aug. Doinaș: „Un voluptuos al imaginii: G. Vulturescu”.

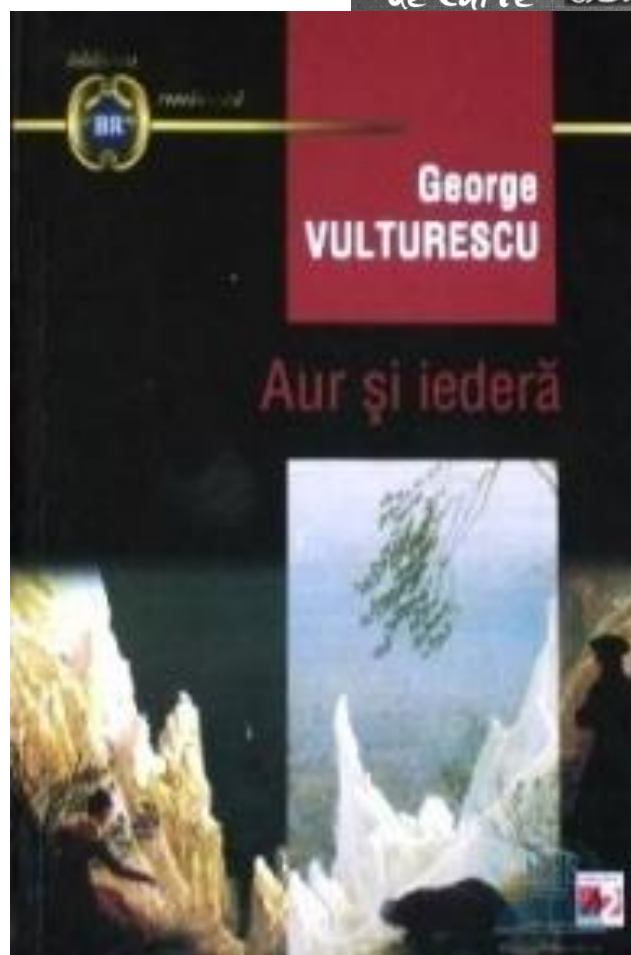
În poemele din acest volum se întrevăd semnele unei memorabile nostalgii față de locurile natale, de predecesori, de oameni și de fapte. Într-un anume fel, toate acestea ar putea fi nu mai mult decât niște caracteristici importante ale poeziei postmoderniste. Cu un patetism reținut, la limita de jos a beatitudinii, întreaga retorică a autobiograficului se simte de-a lungul întregului volum precum o pâine caldă, abia scoasă din cuptor, ce împrăștie nestăvilit mirosirea. Emoția este ținută sub un riguros control, nu există încordări care să sfâșie linia blândă a lecturii.

Cel gratulat de mai multă vreme ca fiind un „poet al Nordului” își divide cartea în patru secțiuni: „La Castrum Zathmar, printre cenuși”, „Sabia de aur”, „De la foc la cenușă”, „Din carnetele lui CasparDavid Friedrich”, ele fiind probabil etape distincte de creație și constituire a volumului. Cu tot izul de dezagregare, cartea pare scrisă uniform, dintr-o suflare, cu un registru stilistic și o concentrare atentă a temelor, specifice poetului sătmărean.

Nordul este o temă familiară autorului, o temă asupra căreia nu mai plutește vreo umbră de îndoială cu privire la posesiune și etalare. O temă pe care întreaga critică literară i-o recunoaște și i-o apreciază ca atare.

George Vulturescu, autor cu o mulțime de cărți de versuri, aproape toate primite favorabil de critică, cultivă o poezie plină de priveliști panoramice, de culoare, de animație, de figuranți, de elemente de lingvistică, de efecte speciale etc. Nu e deloc de mirare că și în acest volum sunt dense reprezentările postmoderne ale indimenticabilului ființei umane, fără invitație specială la zbor și desțelenire, promovând totuși zborul autentic, desprinderea de cuib, indiferent de nuanțele și gravitațiile delirului ontologic. Personajele promovate, cele din satul natal, cel mai probabil, sunt un deliciu fiecare: baba Mălinda, Berta, nea/moșul/unchiul Achim, Moș Humă, Ioan fântânarul, Ana, baciul Andrei, Gheorghe, Zenobia, micul Vasia, bunicul Dumitru, Balie-morarul, Toma-cârciumarul, Ioachim, Varvara, Mura-cârciumăreasa, Andor-păstorul și ciungul satului, Alesia, Irina, dada Floarea, ba chiar și unul întruchipat de-a binelea: Row (orbul).

Insignifiantele mutații pe care le suferă versificația de-a lungul volumului, în fapt asumatele elemente de intertextualitate sunt cel mai bine explicate de însuși autorul în poemul „Bătrânele versuri”: „*Smintit, fac și eu asta: mut cuvintele dintr-un / poem în altul: unele pentru ochiul orb, / altele pentru cel care vede*”. În acest mod aş putea pleda, întemeiat pe replicarea ochilor asimetrici, că însăși credința poetică este prelungită până la nivelul unui

veritabil laitmotiv: „*În cristalul lor sunt cei doi ochi: unul care vede / și unul care se îndoieste de ceea ce vede*”.

George Vulturescu poate ar trebui înțeles și prin prisma unor poeți-idoli de-ai săi, mărturișiți în volumul de față. Unul dintre ei, Ezra Pound, un promotor al unei estetici moderniste în poezie. Altul, un inventiv și original până la stărnirea unei invidii generale, precum Baudelaire, sau un modernist incontestabil precum Arthur Rimbaud (un monumental poet asumat de George Vulturescu, ca unul dintre cei care a dat lumii primul poem imagist – Marine, și a spart în poezie multe principii ale modernității), sau, poate, un expresionist precoce precum Georg Trakl (el însuși influențat în timp de lirica lui Baudelaire și a lui Rimbaud), sau, de ce nu, Carl Sandburg, un cunoscut poet premiat american, de origine suedeză (cu tatăl fierar, la fel de „înfipt în glie” ca și tatăl-fântânarul lui George Vulturescu din satul nordului numit Tireac). Ce poate avea în comun George Vulturescu cu acești poeți titani? Păi, în primul rând, din câte știu, contează mult pe cine ai ca model în creație. În al doilea rând, e de la sine înțeles, George Vulturescu i-a admirat pe cei menționați, fără însă să se inspire în mod direct din vasta lor operă, în afară poate de profunzimea abordării temelor sale proprii. Poezia sa este una imagistică, deci inspirată, dar care poezie majoră de azi nu are caractere tari sugerate de înaintașii lor de seamă? În fond, imagismul pune accent pe claritate,

(continuare în pag. 4)

pe precizie, pe economia de limbaj, abandonând rima și ritmul tradițional pentru a compune "în ritmul frazei muzicale și nu în cel al metronomului", după cum declara chiar inventatorul Ezra Pound. De aici se "inspiră" și George Vulturescu, în larga sa abordare poetică, într-o manieră sculpturală, într-o poetică a spațiului alb desărcinat de neutralitate. Astfel, poetul reușește să-și elibereze energia poetică, turnând-o, precum alchimistii, în matrițe pline de imagini vizuale și estetice, fără pretențioase alegorii, abstracțiuni sau simboluri, ci dându-i un dinamism și o mișcare unice.

Cu eleganța unui olar arcuind frumoasele curbe ale lutului, poetul își contemplă satisfăcut cuvântul așternut, perfect conștient de utilitatea lui. El devine din ce în ce mai îndrăzneț, mai rafinat și chiar mai crud, dar original, în exprimarea sa. În spațiul mirific al poeziei eul liric descoperă îmbieri olfactive în esențele arome ale unui munte proaspăt sculptat. Totodată, este supus unor senzații vizuale unice, într-o abundență de culori imaginate. Nu întâmplător sunt expuse raporturile de intimitate ale eului liric cu fețele incomode ale lucrurilor: *"Fiecare are calul lui orb care-l recunoaște / și-l duce la stânca lui de aur. Scot dalta și / sapă. Și muntele îi recunoaște după vârful ei tocit"* (În raza clopotului din sat).

Cuvintele nu sunt întotdeauna aproape, uneori suntem tentați să credem că de fapt ele nici nu există, sau sunt ascunse într-atât încât numai prin efortul supraomnesc al creatorului pot fi aduse la lumină și potrivite acolo unde au locul anume pregătit, pentru a fi așternute definitiv. Altfel rostul poetului s-ar pierde în neant, iar simpla întoarcere la origini nu mai poate fi o soluție salvatoare.

Poetul însuși mărturisește că are o viziune personală asupra ochilor, reamintind că, într-un moment din copilăria sa a avut un accident la ochi. Volumele sale de versuri au în centrul lor motivul ochiului, al privirii, al deschiderii. Un ochi închis în afară se deschide în interior, așa cum mărturisește poetul într-un interviu cu Florin Dochia: "Eu cred că suferința prin artă poate fi transformată în lumină și în bucurie".

Nimic nu pare mai viu ca iarba și pietrele din copilărie. Ele sunt singurele pe care ochiul le mai distinge în truda lui de a descoperi ori liniștea îmbucurătoare, ori imboldul lăuntric de altădată: *"Nu vă ascund: n-a mai rămas niciun zeu, / nicio piatră malefică să-mprăstie torpoarea / în jur. N-am decât Ochiul meu Orb cu / care pipăi iarba și pietrele. Nu știu dacă el / e un coridor prin care pot merge spre / voi sau doar un canal prin care se scurge neantul"* (III. De la foc la cenușă / 3.).

Poetul devine melancolic și trist când se regăsește rătăcit într-un spațiu în care excesul de comunicare ar fi trebuit să fie o stare imanentă și totul ar fi trebuit imaginat sub semnul mesajului spus. Astfel, în poemul "Respirații sub creangă de zăpadă...", poetul își declină rolul de postmodernist frustrat de un mediu devenit agasant, tocmai din cauza imposibilității comunicării: *"Nu știai, zice, crengile de zăpadă se / scutură când le atingi"*.

Desigur, de-a lungul întregului volumul vom descoperi motivații interesante asupra titlului acestuia. Iată doar una, edificatoare: *"De o mie de ori i-am dat târcoale zidului / cetății Megessalla / de o mie de ori am văzut că din piatră crește iedera / și iedera devine piatră în zid / de o mie de*

ori trebuie să am puterea smintită / a iederei" (Aur și iedera. La Castrum Megessalla).

Semnele Nordului, pietrele, mai înseamnă și literele pe care poetul le meștește, le ondulează precum un olar lutul copleșit de măiestria mâinilor creatoare. În fantezia sa de iubitor de locuri și oameni poetul vede că piatra este literă și litera este piatră: *"fiecare literă e o piatră care poate reface slava ei / smintite litere / smintite pietre / pe care nălcile își găsesc odihna"* (Aur și iedera. La Castrum Megessalla). Această împreunare unică, a materialului în abstract și invers, nu înseamnă decât o călătorie pe un tărâm fabulos, tărâmul de neuitat al originii telurice a poetului, immortalizând omul și personificând imaterialul, chiar și cuvântul, pentru că, din toată ființa, până la urmă numai cuvântul va fi dus mai departe, în vrednicie, spre veșnicie.

Dar pietrele Nordului nu sunt tocmai rocile pline cu surprizele artefactelor antice, chiar dacă rămân încă suficient încifrate, în pofida unei relaxate destinații spre un iluzoriu circuit epistemologic: *"Smintit, să crezi că poți citi Pietrele / Nordului. Nu le poți lua pe genunchi, nu le / poți răsoi, nu le poți împrumuta precum cărțile din bibliotecă"* (Piatră pe piatră).

În fond, orice poet știe că sufletul său seamănă până la confuzie cu universul copilăriei sale, cu universul amintirilor și viselor sale, iar cuvântul mereu îi va fi supus propriei sale accepțiuni, în poezie el însuși nefiind altceva decât „carnea visului”. Peste amintirile sale patina timpului nu se așază mai mult decât atât cât însuși cuvântul poate dezvălui la aflare, la întâlnirea sa unică cu poetul. Amintirile nu sunt decât abisuri în care ne cufundăm deseori cu plăcere, viziunile noastre retrospective asupra lumii, privite cu ochii celui care a mai căpătat între timp ceva experiență de viață. Adică, probabil, nu mai mult, dar nici mai puțin decât ceea ce ne spun cuvintele lui F. Nietzsche din "Călătorul și umbra": „Și când privești îndelung într-o prăpastie, prăpastia privește și ea înlăuntrul tău”. Adică, nu există o realitate secundă, nu există decât umbre ale trecerii noastre prin viață, umbre pe care numai noi le putem vedea, iluzii asupra cărora trebuie să revenim mereu cu ochii holbați pentru a nu le distrage nuanțele lor misterioase: *"O creangă de zăpadă umblă / prin saloanele spitalului / se scutură peste febra muribunzilor (unii simt mirosul de rășină / al unui brad din satul copilăriei)"* (Respirații sub creangă de zăpadă).

Poemele lui George Vulturescu pendulează, adesea cu dezinvoltură, între concret și abstract, între material și imaterial, între vis și realitate. Uneltele poetice sunt, în acest volum, perfect șlefuite, imaginile nu "înghit" patina banalității (ritualizată sau nu), ele ascund esențe și intuiții majore. Pentru a descifra (sau, de ce nu, pentru a încifra) taina poetică, autorul apelează la o supraexpunere fotografică, gravă și intimidantă, dar suav metaforică, sustrasă în moduri conceptuale dintr-o intimitate lăuntrică: *"Chiar și poemul e o vită / Cui altfel îi dau eu aici cu muchia toporului / drept*

(continuare în pag. 5)

între coarne?” (Poemul în Noaptea de Paște). Când eul liric nu se explicitează pe sine, prin afecțiuni drepte sau nedrepte, dar mai ales când dorește să ne transmită un mesaj grav, interogația retorică este arma cu care autorul salvează tot felul de aparențe.

Iată instrumentarea și justificarea unei culpe umane, vina cea de toate zilele a omului supus încă de la naștere pericolului suprem numit teamă: *“Acolo unde există creier – cât de / cât o fleică de creier neputrezit – în orice striație a / lui e împăiată frica...”* (Urmele nu pot fi clocite ca ouăle). Fără să facă efortul de a-l seduce pe cititor, poetul își expune versul înfășurat enigmatic într-un veșmânt lingvistic fastuos. Metaforele nu sunt dense, dar atunci când apar se prezintă ca un adevărat foc de artificii în desfășurare scurtă și intensă. Simplitatea, frumusețea și atracția versului sunt armele de temut ale poeziei lui George Vulturescu, poetul care ar fi vrut să se facă cioplitor sau fântănar, la fel ca tatăl său.

Permanentă regăsire este una din armele poetului. Chiar și istovit, el trebuie să meargă mai departe, indiferent câte văi mai are de coborât sau câte dealuri mai are de urcat, din infern până în paradis, pentru a-și împlini destinul. Întreruperile nu aparțin creatorului, ci lucrurilor din jurul acestuia. Prin menire, creatorul nu trebuie să se prăbușească decât în veșnicie. În rest, oriunde s-ar afla, el va regăsi tărâmurii noi, demne de aflare și împreunare. Tradiția aceasta, indiferent câtă ferocitate ascunde sau câtă asprime dezvăluie, este singura cale care îl va determina să treacă la următoarele, sau să rătăcească vremelnice și singur din creangă în creangă, și tot așa, până la desăvârșire: *“Nu ești pe deal, ci pe valuri de febră / Ți-ai adus aminte: în satul tău cuțitul / scos la horă făcea aerul să vibreze - / limbi de flăcări roiau în jurul lui. / Ciopleai răchita cu el și o înfigeai în / lut: răchita înfrunzea”* (2. Literele, precum o răchită). Iar limbile și tradiția numelor, amintind și ele cumva de măreția cuvintelor, se țin scai de inima împovărată a poetului: Pietrele Nordului, Tireac - satul natal, Caspar David Friedrich, Ochiul Orb, Castrum Megessalla - un castel din Medieșul Aurit sau Castrum Zathmar - denumirea medievală a marii cetăți de azi.

Într-un interviu cu poetul, Adalbert Gyuris l-a întrebat, inspirat: *“Credeți că locul nașterii influențează și poate modela viața unui om?”*. George Vulturescu a răspuns: *“Locul nașterii are o importanță covârșitoare pentru un creator. Energetica lui (acționând din pietre, ape, arbori și ierburi, pământuri și mlaștini) acționează asupra noastră benefic sau malefic. Descoperim asta prin timp, devreme sau târziu, dar o purtăm latent în țesuturile trupului, precum proprietatea rocilor de-a produce scânteii sau a sevelor de plante de-a tămădui rănille”*.

Uneori avem senzația că, deși memorialistice, versurile anulează cunoscutele și mereu abordatele dihotomii ale modernității, precum cele despre trecut-prezent sau real-imaginar, sau chiar obiect-subiect, făcându-ne să înțelegem că suntem în miezul unei realități palpabile, că este chiar visul trăit de noi înșine, acum și oricând altădată. În fapt, toate acestea sunt concepte știute și recunoscute ale postmodernismului actual.

Cu un ludic mai puțin evident, sau poate mai bine mascat, în poezia lui George Vulturescu nu se pune problema dacă lumea de altădată mai poate fi văzută în

vreun fel, fie gândind, fie visând. Atunci când se implică în armonizarea unei idei poetul este mai degrabă grav, cu un soi aparte de gravitate, practic se metamorfozează într-o ființă aflată pe o treaptă precisă a individualității. De pildă, preocupările umane, vechi de când lumea, sunt, iată, o idee căreia poetul - deținătorul propriei sale mitologii, cea a Nordului bogat în semne - îi închină multe versuri, și nu rareori: *“Prăbușit pe sminteala Pietrelor Nordului mă poticesc / de tatăl meu. Are la brâu, lângă cuțit, vergeaua / de alun ca să găsească izvorul fântânilor: / ‘Pe rouă, pe ceață, ea strânge puterea ferecată a / celor doi ochi: unul care vede / și unul care se-ndoiește de ceea ce vede...’ ”* (5. Nuiaua de alun). Un mod de a gândi empiric și tipic, cu delicatețe de simțire. O credință care încă nu și-a stabilit definitiv sensul. O melancolie care nu pare a fi eliberată complet de smerenie, o nostalgie încă vulnerabilă, o rătăcire și o inadecvare culpabile încă. Revelarea vizuală continuă în același ritm plin de tact, oniric este și el aproape, poetul e mai sigur pe sine și percepe imagistica chiar dincolo de ziduri.

Poetul George Vulturescu

Și în acest volum George Vulturescu pare să-și recicleze o parte din vechile motive și obsesii (atracția nordului, Ochiul Orb, liniștea rustică ș.a.) printr-o unică împreunare dintre vers, sunet și culoare. Poetul dovedește o apetență pentru rescrierea în maniera postmodernistă și o devoțiune față de amintirile vremurilor trăite aievea în copilărie.

Universul său poetic ar putea fi definit prin chiar formula sa de poet al Nordului, prin nord înțelegând nu numai spațiul de origine, copilărie și adolescență petrecute activ, dar și cel al idealurilor întruchipate sau desăvârșite, spațiul iubirii, spațiul temporal al gândurilor și acțiunilor, spațiul interior triumfalizat de victorii efemere, spațiul de lângă cele ce s-au scurs inevitabil, spațiul cu geneze ale sinelui și în relație cu tot ce este exterior, cu trimitere veritabilă la sublimare.

Nu există o alegere poetică pentru o cale a binelui, a dreptății și adevărului, a iubirii, a speranței și a bucuriei, decât printr-o rătăcire

(continuare în pag. 13)

Ionuț CARAGEA

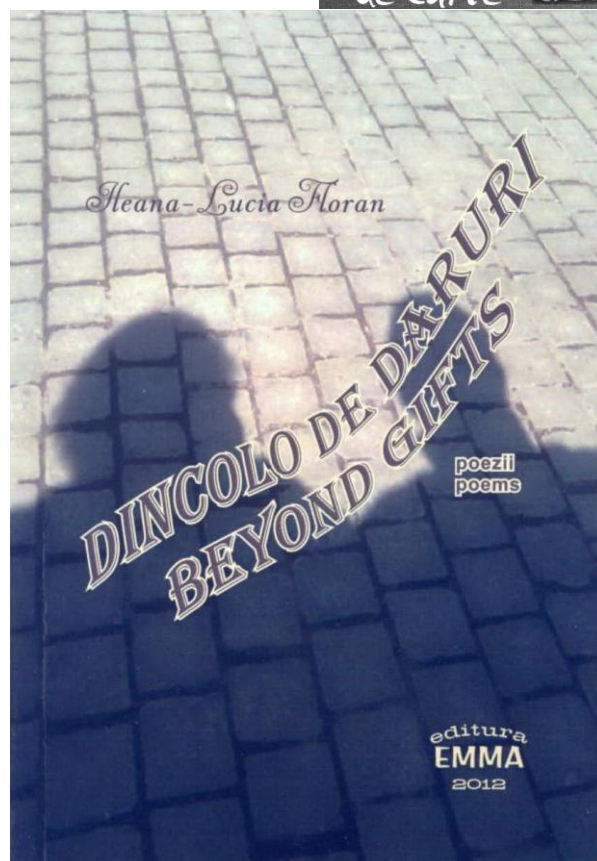
Dincolo de daruri sunt oameni care așteaptă să fie citiți

Pe unii scriitori onești, în ciuda faptului că nu au popularitate și nu sunt prezenți în librării, îi descoperim pe Internet sau în reviste din provincie și ne bucurăm de impactul pozitiv pe care cărțile lor îl au asupra sufletului nostru. Un exemplu ar putea fi și volumul bilingv de versuri „Dincolo de daruri” / „Beyond gifts”, semnat de Ileana-Lucia Floran și publicat la editura Emma 2012. Mai mult de atât, după cum precizează și Silviu Guga în prefața cărții, „Ileana-Lucia Floran și-a adus o contribuție esențială la renașterea culturală a Orăștiei, orașul Paliei, orașul unde a debutat Liviu Rebreanu și care a fost atât de îndrăgit de Dominic Stanca.” Ca o completare, reamintim cititorilor că autoarea se implică de câțiva ani în viața literară românească, fiind președinte al Asociației Culturale „Florea Design” și promotor cultural prin concursul de creație literară „Visul” și revista culturală „Visul”.

Titlul cărții nu este doar o invitație la sursa generozității poetice – sufletul – dar și un strigăt de ajutor, „un continuu S.O.S.” („Alfabet dificil”, pag. 68). Dincolo de daruri întâlnim dezamăgirea, rătăcirea, pierderea și neputința de a reveni în trecut pentru a schimba macazul vieții. În locul omului plin de energie și sentimente împlinite descoperim omul absent, autoarea, „învinșă de obișnuință”, „rămâne pe veci în sclavie, baladin la curtea unui rege afon” („Abandonarea realului”, pag. 24). Simțim în poezie „teama care cuprinde, învăluie și seduce” („Punct de sprijin”, pag. 28), regretul pierderii persoanei iubite, regretul trecerii, astfel încât tristețea nu poate fi alungată, „este doar o repetiție generală”. („Repetiție”, pag. 40).

Poeta simte din când în când și nevoia răzvrătirii, mărturisind că nu vrea să mai fie „copacul fără frunze, care-și înalță crengile până când se descompun” („Copacul”, pag. 48), că mai are „tupeul să lupte, măcar s-ajungă în propriul său vis”, ea „trăind în visul altcuiva...” („Lucruri ciudate”, pag. 52). Paradoxal, tot ea spune că „am scuturat pomul cunoașterii / și stau, acum, deznădăduită, / între fructele căzute / fără curajul de-a le culege” („Poate”, pag. 56). Cu alte cuvinte, prea multă „filozofie” în versuri, prea mult „poate” și prea puțină acțiune, determinare, indecizia autoarei influențând nota finală a cititorului.

Dar poeta nu ne minte, ea scrie exact ceea ce simte, trecând prin tot felul de contradicții sufletești, încercând să răspundă tuturor întrebărilor care-i trec prin minte, încercând să găsească o cale de ieșire din labirintul amintirilor, mergând pe firul ariadnic al unei

povești de dragoste, „ca un simplu și veșnic călător / cu inima căzută în humă / și cu viața mereu trăită pe jumătate” („Fenomen în oglindă”, pag. 92).

desen de Elena-Liliana Fluture

Ștefan Radu MUȘAT

O clipă fără tine, este aducătoare de infern...

Din ziua în care ai plecat, am bântuit prin întuneric,
rotindu-mi brațele într-o beznă deasă;
jur-împrejur se făcea lumină și am simțit că pot înfrânge
rătăcirea
până-n ceasul cel dintâi al zorilor,
dar am întâlnit un spirit pe drumul înfundat de timp,
căutându-și liniștea într-un zbugium abandonat de mamă;
purta în orbite urma unei flăcări stinse
și evadase din temnița pământului unde crucile au fost
învinse de mânia clipelor,
că negura s-a înrădăcinat mult prea devreme peste el,
chiar și în voința îngerilor rânduiri care-l privegheau.

Pe jos fremătau ape tulburate de păcate pământești
și clipe măcinate de întunericire;
le-am văzut fețele sfâșiate de vârtoarea efemerității, zăcând
încremenite
în ruina vremii,
tot mai afundate într-un noroi urzit de luceferi alungați de la
praznicul luminii;
nu mai era nimic sfânt să ne poată înălța din lumea
stăpânită de Infern,
nici pentru mine, nici pentru umbra firavă de copil
ce purta pe frunte o muchie de stea însângerată;
el m-a prins de mână cu suspinul răgușit de plâns,
un plâns neauzit de muritori,
iar asta însemnă că eram bănuț de moarte
și predestinat mărunțișului de reproducere a țărânei,
cu pieptul înfipt în ceasuri de pământ.

Veacuri dobândite de efemer au început să mă consume,
făptura cu chipul inocent începu să plângă,
la gândul înfricoșat de singurătatea din necunoscut
și ceru răgazul unei clipe
că nesăbuița mamei îl aruncase
în hăul nemiscării, îngrădindu-i astfel prilejul de lumină;
steaua care o purta pe frunte era stinsă încă de la zămislirea
chipului său
după înfățișarea Celui Preamărit,
era predestinat spre neputință
și-am înțeles, fără cuvânt, că niciun înger nu-i poate stăvili
durerea:
eram sortit să-l țin de mână,
o mână rece, flămândă de căldură, și am pășit în pragul
iernilor
de-a valma aruncate între versanți de gheață,
unde nu există nicio vibrație și nu poți traversa vreodată
prin memoria unui vis...

**

Am înțeles târziu că o clipă fără tine,
este aducătoare de infern...

Să urci cu mine prin iubire ...

Îmi lunecă mâna de pe umărul tău
căutându-ți palma să te simt aproape
și acoperim timpul cu mâinile
pierduți în clipe
stele se aprind pe rând în ochii tăi
și ești
mai strălucitoare decât roua în spicul ierbii
un petic de cer în ochii mei
să urci cu mine prin iubire
și ne vom regăsi de fiecare dată înfloriți
în ramul celui alt
înălță-te cu mine în iubire
străveche metaforă a luminii
și nu vom scormoni vreodată edenuri în țărână
țărână suntem noi
la fel de trecători ca vântul
printre flori
nu vom întina Lumina și nici vreodată îngeri
ca să purtăm corolă de minuni
minunea suntem noi
și năzuim spre infinit
cu brațele deschise către cer...

Regăsiri în clipa fără de sfârșit...

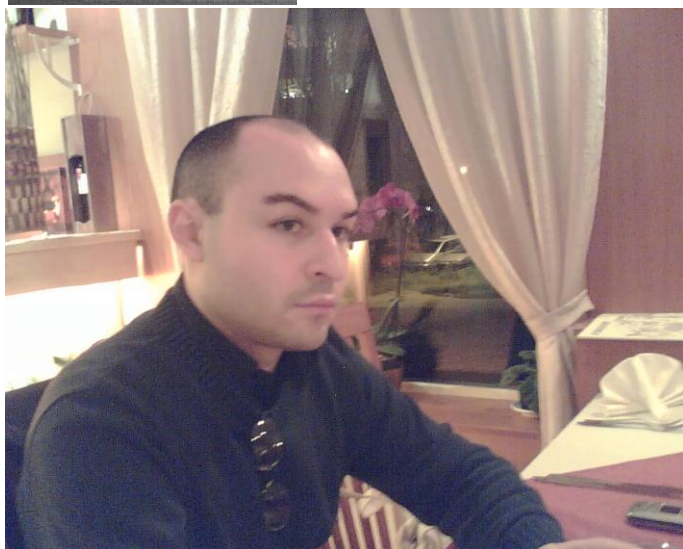
M-am regăsit în ochii tăi într-o primăvară
primerită
de verdeața miresmelor dintâi
și am uitat de nopțile înghețate
de șoaptele nestinse printre gânduri
de clipe deșirate fără rost
și aruncate înapoi
în rutina unui mâine reclădit
pe un blestem al zilelor ferecate de
singurătate.

Îți împărtășesc mirajul că ești
și te conturez cu sânge cald din suflet
dezmoșit
pe așternut rămas mototolit și dornic de iubire
îți sunt desăvârșit pentru că m-am regăsit pe
fruntea ta
într-o liniște mult mai încăpătoare
și o aștern la piept să redevin temeinic muritor
în clipa fără de sfârșit
pe un fragment de univers...

**

*Nu învăța despre iubire pentru că ea există în
tine!...*

Luca CIPOLLA

Italia

BORDERLINE

Vomat dintr-un pat al spitalului peste un fân de trestii,
orașul gri și ademenitor cu spatele rupt în noaptea
fumegoasă și goală
te văzu pe tine copil ferit de semnificate și semnificanți
într-un iglu de plăpumi,
acea lume refugiu care cu lapte te nutri și victimă te
crescu.
Astfel soarta luă formă ca perlă în cochilie,
în cuibul tău creștea fără griji, recitând rugăciuni, jucându-
te cu păpuși și mașinuțe,
trăgând pisicile de coadă.
Balta secunda fantezia ta de a naviga ca Sinbad
și aceea zână mută dincolo de gard pentru capre o
dimineață de mai.
Deja prezentă anonimă printre cei care în jur împărțeau
zilele tale
preziceai excluderea,
privirea pierdută din geamurile unei aule suspinând casă și
firele de iarbă
ale unei grădini moi fragrante de mușețel.
Abia atunci Pandora deschise cutia ei și ochiră nenorocitul,
hădul, umărul ideal al fiecărui
umorist, tu printre alții dușman și diferit, supus și bănuitor,
trăsăturile slute ale primei transformări adolescente,
simulai tăieri la vine și primele doliuri te afectau.
Pe un zid "Blocco Studentesco" și profilul lui Mercury,
umbra ramurilor spinoase ale
păducelului...
lubirea platonică, recompensă potrivită de o viziune
dismorfofobică, îți dăruie un Ghetsimani
născocit acolo unde o grădină își strângea lacrimile
singure în tenebrele
unei veri încă premature.
Cărei entități îi imputai utopia unei perfecțiuni
transcendente care te detașa de orice realitate?
Trăiai ascuns,
tu ce căutai o răscumpărare de către un microfon inventat
în fața unei mulțimi abstracte,

imateriale ca secunda vocea ta, identitate disociată,
dar unica care percepea
uzura ta lăuntrică, acea boală vicleană și suferință
care purta chiar și mâinile tale
să-ți fie inamice, ca și cum n-ar fi ale tale.
Îngropat de viu, a ruga pe un egumen cu trăsături de
înger ca să sune atacul cu lovituri de toacă,
acum - lumea pe-afară
- condamnat la o singurătate pământească, în
rezervația construită de tine însuși precum apărare
împotriva umilirii,
autocondamnat la exil, dar în ce țară, te-ai hotărât în
sfârșit?

Aia din primul sărut sau din prima oară?

Unii te observă cu expresia de analiză sau poate de
perplexitate, compătimire..
cu ce te poate ajuta asta?

N-au importanță ochii iepurelui înfricoșat, îmbibați de
sânge, învinețiți
din rumegare excesivă, pupilele dilatate din aburii
promazinei, capul o mină gata
să explodeze,

în împrejurimi tot este un solitar, omul de pe stradă
sau femeie de moravuri ușoare

dispuși să te asculte fiindcă peste linia de hotar nu
întâlnești rude sau prieteni,

în pradă terorii doar atinse ale celui care susține
pretenția unui zâmbet, cel pe care tu,
neputând, nu știi să-l dai.

Ochi deameleon, chip asexuat, care sugi oxigenul
unui ros ticălos uituc pe un

ram bătut de către o umoare morocănoasă și
inconstantă,

inima ta, mintea, chiar dacă molipsite,
nu s-au schimbat în limbul unui Bărağan-Rjazan'
unde Nebunis își pune la gât un khanjar.

Fascicule de energie nedistinsă, torente livide,
nebuloasa evenimentelor, rute
sufocate de oidium, redshift și stele pitice, blazar și
pulsari,

asta-i granița printre Yin și Yang?

Nu există nicio logică în tine, nu există un fir
conducător, ești amețea interzisă
și îți păzești spatele când umbli întrucât ești cel

ciudat, cel negativ,
potențial criminal în serie în ochii unora, pentru tine ai
multora normali

cu probleme și boli dovedite, dar nu ca a ta,
a ta nu-i recunoscută, se poate spune neîntemeiată,
parcă ești tu cauza bolii tale,

semn de fragilitate și inadecvare, copil care se
supără pentru nimic,

nu salută și apoi își cere scuze, plânge și *încearcă să
remedieze.*

*și aveai un cult pentru ea, invocai ascultarea ei ca să
te dezbraci de hainele acelea pe care nu le iubeai,
costumul ăla șanjant și multiform,*

*țesut brut, de cârpe, care evocă un deranj demodat
dar un histriion are doar un costum de scenă și
ajunge la fundul sticlei,*

nu se privește dincolo de costumul ăla, de evitat ca și

cum ar fi infectat
 și astfel tu de asemenea eviți.
 Nu se exceptează din mască; condamnat la erezie, umil străin,
 potrivit la masa care te înconjoară,
 privirea ta sperie și afazia te face mut, incapabil să exprimi
 fiecare gând, idee, să simți,
 să comunici,
 astfel obiect de batjocură ești ceară pe care foc n-o
 modelează, puț pe care apa nu-l umple.
 O mână te alină și în leșin două trupuri împletite ca coarde
 iederei,
 părul ei proaspăt, fragrant de tussah, cum să-l meriți?
 În cumpănă pe un tas al balanței cum să te însoțești cu un
 alt suflet și nu-l rănești?..
 Inima ta este coadă scorpionului, viziune aiurea, ramă
 inedită contextului,
 un pământ de mijloc plăsmuit de către un pudic vlăstar,
 soare în umbra limfei sale vitale..
 Ambivalența nu-ți îngăduie să lămurești, să schimbi
 nici nu-ți permite de a rupe lanțul, de a aduna plasele,
 departe-s serile infantile ale iernii la lumina lumânărilor..
 De-a lungul aleii duzilor ceasul, ecran rupt, fixează ora
 16.15 și un copil mândru sare peste
 o băltoacă;
 adolescența, machiaj negru decis îi destăinuie prietenei că
 vrea să se refacă,
 a excedat cu rimel,
 fratele celeilalte are douăzeci și opt de ani, dar în opinia ei
 pare chiar mai tânăr;
 metroul aleargă, reptila tunelului,
 o stație, universitara urcă și le zâmbește cu tandrețe
 la două confidente,
 poate păstrând amintirea unei faze deja încheiate a
 tinereții.
 Luna se sparge și dimineața topește ultima briză;
 Conciliazione, voluntari de Cruce Roșie, miniu, nu, sânge,
 materie cerebrală,
 feciorul își întreabă mama ce-i ăla, un antebraț strivit smuls
 din umăr,
 fragmente de viață, bătrâna se simte rău, sirene, difuzoare,
 funcționarul înjură,
 va întârzia la birou
 și în timp ce preotul recită solemn litania sfinților,
 pe furiș printre rămășițele abia mascate ale tămâii,
 tu ne saluți, fără resentimente.

Scurtă prezentare de autor

Nume: **Cipolla**
 Prenume: **Luca**
 Profesie: angajat într-o societate a cărților de credit
 din 1998
 Data nașterii: 17/11/1975
 Localitate: Milano
 Adresa: Cesano Boscone (MI) - Italia

Autobiografie:

Am 37 de ani și locuiesc la Cesano Boscone - Milano.
 Scriu versuri din adolescență și din anul 2003 studiez
 limba română.

Sunt colaborator de bază la revistele *Boema*, *Climate Literare* și revista internațională online *Starpress*, am publicat poezii și proze în *Oglinda Literară*, *Boema*, *Nord Literar*, *Luceafărul*, *Ecouri Literare*, *România Literară*, *Apostrof*, *Vatra*, *Basarabia Literară*, *Moldova Literară*, *Revista Literară Bucovina*, *Actualitatea Literară*, *Caiete Silvane*, *Revista Argeș*, *Cervantes*, *Vatra veche*, *Armonii Culturale*, *Onyx din Dublin*, *Mozaicul*, *Lumina Lină* din New York dar și în reviste literare online precum: *Agonia*, *Visul*, *Oneștiul Cultural*, *Poezii* și *ClementMedia*.

Am tradus în limba italiană cartea poetului și scriitorului Petre Rău "Judecata de apoi" publicată în aprilie 2011 și am contribuit la volumul antologic "Mirajul mamei - cele mai frumoase poezii despre mamă" apărut sub egida ASPRA în luna februarie 2012.

În septembrie 2012 am câștigat premiul I pentru poezie la concursul de creație literară "Visul"- Ediția a VII-a, iar în luna noiembrie a aceluiași an mi s-a acordat Premiul special al revistei *Boema* pentru cel mai bun colaborator din străinătate, în cadrul Festivalului Național de Literatură "Prietenia cuvintelor" din Galați.

desen de Elena-Liliana Fluture

Marieta GĂUREAN

Sorin Delaskela - „caleidoscopul mediilor sociale”

La Sorin Delaskela, în romanul *Abisex* (Editura Brumar, 2007), mai interesantă decât „caleidoscopul mediilor sociale, este perspectiva cinică asupra realității.”¹ În opinia lui Alex. Ștefănescu „cruzimea cu care observă lumea este, poate, un protest împotriva prozaismului ei. Cu aceeași obiectivitate nemiloasă este studiată relația sexuală cu fiecare femeie (și sunt multe femei în roman, o adevărată colecție).”²

Deși romanul e, în unele momente, violent-licențios, nu e niciodată grosolan. Oricum, nu alunecă în pornografie, deși o simulează, pentru îngrozirea cititorilor. Ca orice cinic, autorul are un anumit sadism în raport cu cei care îl citesc. El folosește fraze scurte și energice, care îi conferă autoritate. Parcă mânuiește un bici.

Caracterul naturalist e dat de cele două constante din carte: băutura și sexul. Alex Sima afirma: „Vulgaritatea romanului mi se pare ceva firesc, ce nu ar trebui disecat. Întocmai ca și titlul. O carte nu foarte stufoasă, însă care adăpostește mai multe idei despre viață și despre lumea în care trăim, decât o carte cu mai multe pagini.”³

Abisex este o lume fără amăgiri, nudă, poate de aceea, pentru unele gusturi, șocantă, obscenă, revoltătoare. Cartea reprezintă un inventar de dezamăgiri și eșecuri, scrise cu un umor sumbru, un tablou cu portrete feminine minunate, o disperată explorare a sexualității, o scotocire prin ființă după izbăvirea imposibilă. Îmbrăcămintea, ipocrizia, abandonul egoist, minciuna, adică tocmai *uneltele* de care ne servim zilnic pentru a ne târî prin viață stau sub semnul obscenului. Pornografice sunt, prin contrast: goana seacă a mulțimii de pe stradă, orice fel de războie în numele oricărui ideal, iubirea consumată prin trădare.

Limba direct, scene citadine, scene de *amor*, amintiri, întoarceri, regrete, bețivi, pisici, lentoare, lăncezeală, zbateri în mîzga dimineților care te bărbieresc, te îmbracă, te împing pe scări, în stradă. Simți că nu mai e nimic inocent în această furie de zi cu zi. Că totul e o mecanică idioată și sumbră, care te proptește direct în moarte. Iată universul romanului *Abisex*.

În celălalt roman al lui Sorin Delaskela, *Noaptea pisicilor lungi* (Editura Brumar, 2010), prin comportament, preocupări și mediul în care își duce o parte din viață, Trofin se încadrează în rândul personajelor naturaliste. Trăind printre derbedei, bețivi, infractori și curve acesta ajunge la autodistugere. *Un idiot mai puțin* este splendidul capitol de început, relatând în manieră de thriller ancheta morții lui Trofin și

amintirile dure ale prietenului acestuia. Astfel, autorul se erijează în descriptor al rataților și funcționarilor.

Aflat mai tot timpul sub influența alcoolului, Trofin își pierde deseori rațiunea și reacționează instinctiv: „Din amplul ciclu Trofin, sinistrul scârbos care venea la 8 dimineața rupt de beat, cu slițul descheiat, vorbind porcării, incapabil și nesimțit, nu mai rămăsese aproape nimic. Ne amintim doar cum a vrut să dea foc unui stoc întreg de carte venit de la o editură din America. Le așezase în mijlocul curții interioare și turnase spirt medicinal peste ele. Urla. Efectiv urla: – Niște nenorociți! – Niște legionari nenorociți! – Ne înjunghie! Vorbea singur-singurel stropind cu spirt medicinal operele. Directoarea a venit alertată de doamna Vesa. Abia l-a potolit. Era beat mângă și, în asemenea momente, era aproape imposibil să te înțelegi cu el.”⁴

Nu vom afla cum a murit Trofin, doar că a vrut să moară, singur într-o cameră duhnind a alcool îngurgitat și apoi respirat: „– Își dorea să moară, domnule comisar. Știu că e greu de crezut. Știu că nu pare deloc plauzibil ceea ce vă spun acum, dar totuși trebuie să vă spun: pur și simplu tânjea după moarte. O chema prin toți porii lui de sifilitic.”⁵

Într-o manieră naturalistă este realizată scena în care Trofin, beat, se încaieră la bătaie: „Într-o noapte, și vă povestesc aceste lucruri ca să vă fac să înțelegeți cu cine aveți de-a face, s-a încăierat cu doi tipi pe o stradă dosnică. I-a hărțuit până ăștia l-au umplut de sânge. I-au cărat zeci de picioare în coaste, în stomac, în ficat. Eu eram doar un spectator atent. (...) Așteptam Sfârșitul. Aveam senzația acută că Sfârșitul e foarte aproape. Într-un fel eram pregătit sufletește pentru asta. (...) Sfârșitul lui Trofin și Sfârșitul Lumii se suprapun în mintea mea ca feliile dintr-un hamburger rece. (...) Iar indivizii obosesc tot lovind în specimen. Îl abandonează în cele din urmă, plecând, aruncând doar câteva priviri iritate în urmă, ca și cum s-ar fi așteptat ca Trofin să se ridice, să-i urmărească, înfigându-se în spinarea lor argintie. Două săptămâni a stat în spital.”⁶

Felix Nicolau îl numește pe Trofin „sfântul suprem al mântuirii prin înjosire.”⁷ Autorul îl descria astfel: „Dacă ai fi aprins o țigară lângă el, ar fi luat foc instantaneu. Era 90% vodcă ordinară, restul jeg uman.”⁸ Felix Nicolau observă că în romanul lui Sorin Delaskela „retorica plictiselii disperate și a fricii de a deveni se combină cu pățaniile recuperatorilor, poliția cărții. Propriu-zis două planuri, primul dominând în mod clar. Pagini întregi cu meditații despre inutilitate, singurătate și resemnare.”⁹

Iubirea, care este o temă importantă a cărții, se prezintă ca o post-iubire, crede Felix Nicolau. Încercările fumigene de a recupera pasiunea eșuează patetic în sex fără plăcere sau în berării sordide. Nu numai că nu există speranță, dar nu există nici voință de a spera. De unde și aristocrația cărții. Ce ar mai fi de sperat într-o lume care arată cum arată? Tonusul și planurile entuziaste sunt chiar de prost gust.

(continuare în pag. 11)

Melania CUC

„Anotimp (i)legal - Lumina„ sau Aspirația spre Perfect

Volumul de poeme **Anotimp (i)legal - Lumina**, semnat de **Mihaela Aionesei**, și care a văzut lumina tiparului girat fiind prin străduința Editurii **Ateneul Scriitorilor** din Bacău la începutul anului 2013 este un florilegiu de metafore îmbinate într-o țesătură filosofică clasică, dar mai ales personală, și care deține amprenta cea mai de valoare a creației autoarei.

Poetă care nu se sfiește să-și folosească (și) propria-i suferință în desăvârșirea travaliului liric, Mihaela Aionesei reușește să atragă cititorul prin franchețea expresiei poetice, în balanță cu tehnica umbrelor și a penumbrelor, detalii în simetrie, ceea ce îi conferă textului volum, expresie și muzicalitate frumoasă.

Poetă care se simte perfect în spectrul lejer al versului modernist, Mihaela jonglează cu sintagmele ca și cu dimensiunile lumii înconjurătoare. Face un exercițiu de sinceritate cum mai rar întâlnești la poetele tinere de astăzi, și dă forță creației sale și prin aplecarea serioasă, laborioasă, asupra textului.

Fără a face rabat de la calitate, parcimonioasă adesea cu cuvintele din construcția lirică, se debarasează cu meșteșug de leștul vorbelor care nu dețin greutate. Folosește în doze potrivite limbajul poetic.

Dacă mulți dintre poeții planetei se folosesc de durerile-strict-personale pentru a-și construi cărțile, apelează chiar și la nostalgii artificiale, la Mihaela Aionesei, durerea este nelamentabilă, este ziditoare și se relevă cu bun simț, ca o rouă prin țesătura frunzei unui arbore.

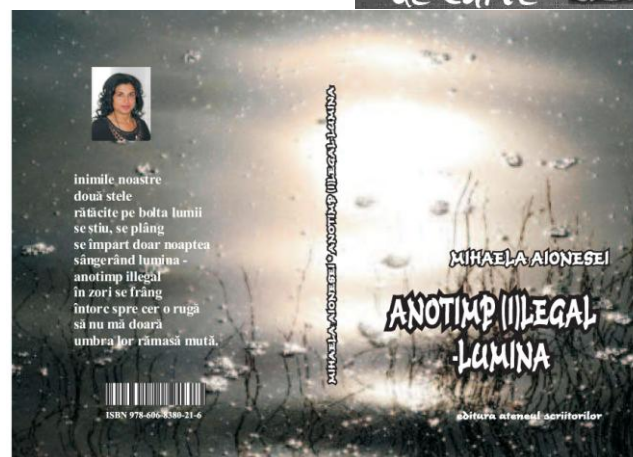
Dragostea cu valențele sale extraordinare, iubirea pentru tot ceea ce-i poate conferi valoare Vieții și mai ales urcușul golgotic pentru a atinge perfecțiunea, sunt toate repere importante de care Mihaela este conștientă că o atrag hipnotic. Se folosește de ele. Lupta sa interioară este în oglindă. Ceea ce se vede și nu se vede de oameni. Ca pe talerele unei balanțe, așa stau neliniștile și certitudinile din care poeta alege ceea ce crede că i se cuvine.

Curajoasă și talentată, face din poezie o armă imbatabilă și știe că lucrează cu uneltele scrisului, mai puțin pentru pacea generală, mai mult pentru pacea interioară. Acolo, pe linia ascendentă dintre suflet și minte, pot fi observate cele mai tainice metafore.

Elegantă în exprimare, nestingherită parcă de stimei lumii moderne, poeta se confesează filei de hârtie ca și cum ar scrie acatiste într-o biserică. Deși adesea se simte cum versul seamănă a vindecare, în cartea aceasta nu găsești o poezie religioasă în sensul fățiș al cuvântului. Viața, cotidianul, cu bune și rele, visul vindecător și maladia care nu se vindecă decât prin împăcarea cu sine, sunt, toate acestea, dimensiuni ale unui drum literar fără întoarcere.

Mihaela Aionesei știe să-și aleagă cuvintele care să o reprezinte în sfera poetică actuală.

Aflată la al doilea volum de poeme, este din ce în ce mai sigură pe sine, se recunoaște în chemarea versului cu care își înveșmăntează zilele și nopțile albe, dar încă îi mai este frică de sine. Vindecarea prin Poezie nu este pe termen scurt, nu este ușoară.

Mihaela Aionesei este deja o conștiință literară clară, un semn de frumos așezat între paginile dicționarilor literare ale vremurilor care vor veni, pentru noi toți, mai bune, desigur.

Felicitări și succes pe mai departe, Mihaela Aionesei!

(urmare din pag. 10)

Personajul vedea asfel lumea: „Lumea adevărată e impură și geme în subteranele ființei noastre ca un animal înlănțuit”¹⁰

Am putea concluziona că e o carte amețitoare, ușor schizoidă, desfășurând registre tragice, grețose, repulsive ale vieții nude presărată cu câte un solz de tandrețe, de amor autentic, de pasiune, sete și dulce abandon.

¹ Alex. Ștefănescu, *Reacții imediate*, în „România literară”, nr. 13/2007, pe www.romlit.ro.

² Ibidem.

³ Alex Sima, pe www.townportal.ro, din 18.09.2008

⁴ Sorin Delaskela, *Noaptea pisicilor lungi*, Editura Brumar, Timișoara, 2010, pp. 7-8.

⁵ Ibidem, p. 11.

⁶ Ibidem, p. 12.

⁷ Felix Nicolau, *Noaptea pisicilor lungi* de Sorin Delaskela, în „Luceafărul”, nr. 15/ 2011, pe www.luceafarul.net.

⁸ Sorin Delaskela, *Noaptea pisicilor lungi*, Editura Brumar, Timișoara, 2010, p. 13.

⁹ Felix Nicolau, *Noaptea pisicilor lungi* de Sorin Delaskela, în „Luceafărul”, nr. 15/ 2011, pe www.luceafarul.net.

¹⁰ Sorin Delaskela, *Noaptea pisicilor lungi*, Editura Brumar, Timișoara, 2010, p. 27.

LANSĂRI DE CARTE la Galați

Cătălina Munteanu - Ofrandă la capăt de drum
Denisa Lepădatu - Șoapte esențiale

Sâmbătă, 23 martie 2013, a avut loc la Galați un nou eveniment literar. Asociația culturală A.S.P.R.A. (Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice), organizatoarea evenimentului, împreună cu Cenuclul literar online "Noduri și Semne" au prilejuit lansarea a două noi cărți de poezie ale unor autori gălățeni. Este vorba de prima carte a Cătălinei Munteanu, intitulată "Ofrandă la capăt de drum" și de cea de-a doua sa carte, "Șoapte esențiale", a tinerei poete de numai 10 anișori, Denisa Lepădatu, elevă în clasa a IV-a a Școlii Gimnaziale "Mihail Sadoveanu" din Galați.

Mary-Jane Scarlat, Cătălina Munteanu, Petre Rău,
Denisa Lepădatu și Tudose Tatu

Autoarele volumelor lansate și-au savurat din plin succesul în fața unui public binevoitor, nu prea numeros, dar înțelegător și entuziasmat de cele ce au avut ocazia să vadă și să audă, lansările propriu-zise fiind completate și de un frumos recital de poezie din proaspetele volume expuse publicului gălățean și nu numai, recital susținut printre alții de poetele gălățence Georgeta Oană-Muscă și Mariana Kabbout.

Cele două autoare, Denisa Lepădatu și Cătălina Munteanu și cărțile lor

Evenimentul s-a petrecut în ambianța sală Multimedia a Liceului teoretic "Mircea Eliade", moderator fiind scriitorul Petre Rău care, alături de istoricul și scriitorul

LANSĂRI DE CARTE

Sâmbătă, 23 Martie, Ora 11

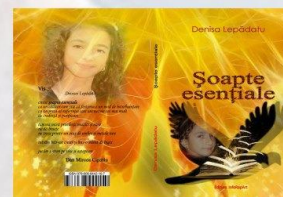
Liceul Teoretic "Mircea Eliade" Galați

(fostul liceu de construcții nr. 8)

Str. Milcov, nr. 13 - Sala Multimedia, corp clădire P+3

Cătălina Munteanu - Ofrandă la capăt de drum
Denisa Lepădatu - Șoapte esențiale

Moderator: scriitorul Petre Rău

gălățean Tudose Tatu și de profesoara de limba română Mary-Jane Scarlat au asigurat prezidiul debaterii literare.

Alături de cele două autoare s-au mai aflat și alți creatori și iubitori de literatură din Galați, dar și câțiva foști educatori și profesori și, desigur, familia și prietenii ai acestora.

Despre propriile lor cărți ca și despre truda facerii lor au vorbit înseși autoarele. Din discursul Cătălinei Munteanu am putut afla despre cât era de emoționată aflându-se la prima sa lansare, mărturisind și motivând totodată despre ceea ce a determinat-o să scrie acest volum dedicat de altfel memoriei tatălui său și însemnând o reală și benefică defulare a tristelor momente pe care le-a trăit și care i-au acaparat întreaga atenție în ultima vreme.

Petre Rău, Cătălina Munteanu, Denisa Lepădatu,
Mariana Kabbout, Georgeta Oană-Muscă și Tudose Tatu

Asupra cărții sale s-a oprit, mai întâi, scriitorul Petre Rău, care i-a dedicat o întreagă cronică, apoi profesoara și prietena de nădejde Mary-Jane

(continuare în pag. 13)

Scarlat, cea care i-a fost alături în clipele grele dar și în perioada conceperii volumului, dar și alți vorbitori din sală.

Prezentarea prea tinerei autoare Denisa Lepădatu, de acum deja cunoscută multor cititori de poezie, a fost făcută de mentorul ei, scriitorul Petre Rău, cel care îi cunoaște îndeaproape preocupările și i-a fost alături la elaborarea primelor sale cărți. De data aceasta Denisa a venit cu cea mai proaspătă carte a sa, cea de poezie, intitulată "Șoapte esențiale" (reamintim că prima sa carte, scoasă în toamna anului trecut, s-a intitulat "Șoapte de catifea" și cuprindea proză scurtă).

De fapt, acest volum al autoarei, apărut în ziua de Mărțișor, a mai avut ocazia să fie lansat, cu succes, pe 7 martie, la Iași, cu prilejul Târgului Internațional de Carte - Librex 2013.

Când Denisa a luat cuvântul, să-și spună propriul crez despre ceea ce înseamnă pentru ea această nouă carte și cum s-a "simțit" față în față cu un astfel de proiect care practic îi depășește cu mult vârsta, glasul ei cristalin și puternic emoțional a reușit să electrizeze auditoriul.

Flori și aplauze pentru Denisa Lepădatu și Cătălina Munteanu

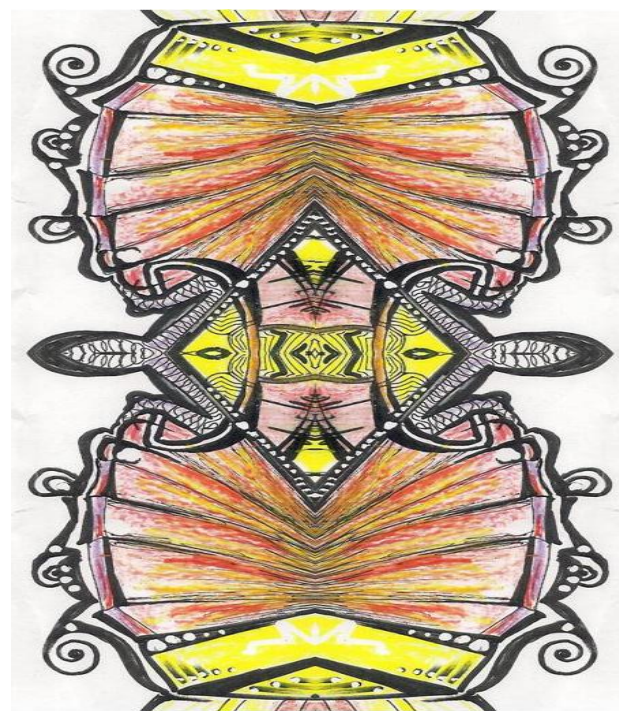
Aplauzele și felicitările care au urmat, inclusiv discuțiile, cu prilejul cocteilului din final, de cunoaștere mai apropiată sau de susținere, chiar și de satisfacere a unor curiozități, au fost de bun augur și au reîntregit un moment plăcut și binevenit de literatură pe plaiul cultural gălățean.

labirintică, chiar abuzivă, neintențională, un fel de rătăcire necontrolată ca a lui Ulyse pe mare, permanent încătușat de gândul întoarcerii și răzbunării... Să nu uităm că truda lui George Vulturescu nu se oprește doar la spațiul creației, el este și cel care promovează cartea de poezie, deține și conduce o revistă dedicată exclusiv poeziei, promovează rolul poetului în societate, inițiază dezbateri despre poezie, despre difuzarea cărții. Acordă premii literare anuale, promovează cartea valoroasă, indiferent de generație și are o deschidere către tot ceea ce este european. Este cel care invită scriitori din majoritatea țărilor europene pentru a face să triumfe cartea valoroasă de poezie.

Desigur, mai există și alți inspirați cântăreți ai Nordului. E suficient să amintim aici pe Aura Christi, Ioana Nicolaie, Ion Vadan. Remarcabil însă prin ton, prin contemplarea celor pământești fără însă a torpila certitudinile zilnice, pătrunzător și elegant în vers, sigur pe curgerea subtilă a acestuia, nu e altul decât George Vulturescu. Intertextualitatea intervine nu o dată de-a lungul cărții, e suficient să amintim doar citatele întregi și parafraze cu ecouri directe și incomplementareități preluate din Ecclesiastul, Ieremia ș.a.

George Vulturescu este un poet al intimității descătușate, al liniștii și echilibrului, cu incitante reflexe ale umbrelor și ineditului vieții, inclusiv ale angoaselor și tenebrelelor acesteia. Un autor care deține de multă vreme un univers poetic propriu, un arcuș pe care îl mănuieste cu multă măiestrie în desfășurarea actului poetic, act de creație care nu întâmpină, după părerea mea, niciun obstacol evident.

desen de Elena-Liliana Fluture

Nicolae ARITON

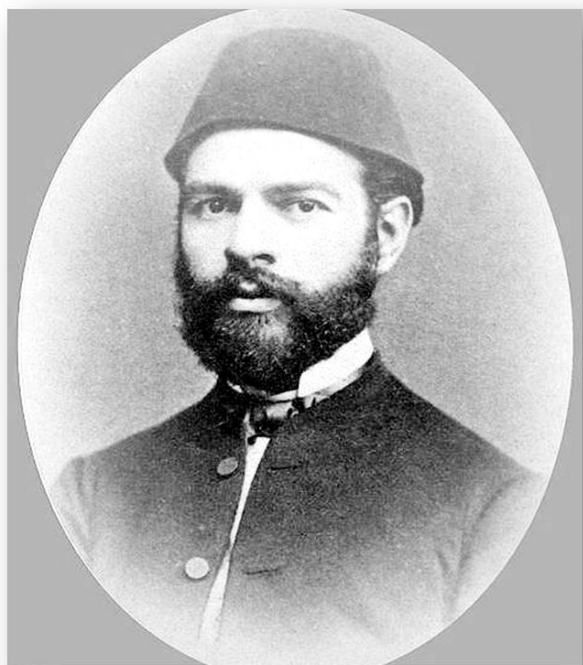
ISMAIL BEY

Datorită unor reminiscențe de lecturi mai de demult, dar și neîncadrării corecte în timp a unor evenimente, mi-am format părerea despre preluarea funcțiilor de către demnitarii otomani și exercitarea acestora ca pe un adevărat iarmaroc, în care contau doar banii și intrigile. S-ar părea că în epoca medievală a Imperiului Otoman, în general, cam așa stătea situația, dar, cu trecerea timpului, lucrurile au început să se schimbe, căpătând nuanțe de rafinament.

Astfel, am crezut că preluarea funcției de *mutesarif* al *sangeacului* Tulcea de către *beyi* care s-au perindat la conducerea acestuia, în perioada 1864-1877, era un adevărat carnaval oriental. Adică, după ce acesta își cumpăra postul la Istanbul, pornea către Tulcea însoțit de o armată de rubedenii, negustori și cămătari, care creditaseră achiziția funcției și acum se pregăteau să preia diferite funcții în administrația districtului, astfel încât într-un timp cât mai scurt să-și recupereze investiția, în urma încasării banilor de salariu, a derulării unor afaceri sau din bacșișuri și ciubucuri. Ordinea importanței era, de obicei, invers față de aceea pe care am prezentat-o.

Lucrurile au stat însă puțin diferit, întrucât formarea *sangeacului* Tulcea, era efectul unor încercări de reformă radicală a (*Vilâyet-i Tuna*), care mai cuprindea Bulgaria. Pentru mai multă exactitate, putem preciza că acest *vilayet* era alcătuit din următoarele *sangeacuri*: Tulcea, Varna, Ruse, Turnovo, Vidin, Sofia și Nis. Când spun *sangeacul* Tulcei, aceasta însemna, practic, întreaga Dobroge, fiind alcătuit din următoarele 8 *cazale* (subdistricte): Kilia (Chilia), Sulina, Mahmudia, Isaccea, Tulcea, Măcin, Babadag, Hârșova, Kiustenge (Constanța) și Medgidia. Toate acestea începând cu anul 1864, Imperiului Otoman, după modelul statelor occidentale. Astfel, la mijlocul secolului al XIX-lea, Imperiul Otoman era organizat în provincii denumite *vilayeturi*. Tulcea, împreună cu Dobrogea, făcea parte din *vilayetul Dunării* când Înalta Poartă numește la conducerea *vilayetului Dunării* un otoman capabil, pe nume Midhat Pașa, care avea să înceapă o serie de reforme, cu titlul de experiment, care aveau să culmineze cu o nouă lege a *vilayeturilor*, aplicată în tot Imperiul (cu mai mult sau mai puțin succes). Până în 1864, Tulcea făcea parte din *sangeacul* Silistrei, pentru ca după acest an, până în 1877, în urma modificărilor administrativ-teritoriale realizate de Midhat Pașa, Tulcea să devină *sangeac* și capitala întregii Dobroge. Dacă *vilayeturile* erau conduse de un *valiu* (guvernator general), *sangeacurile* erau sub conducerea unui *mutesarif* (guvernator). În perioada cât a fost *sangeac*, la Tulcea s-au perindat șapte *mutesarifi*, doi dintre ei cu mandat dublu, după cum urmează: Suleiman Bey, Resid Pașa, Ahmed Rezim Pașa, Suleiman Bey a doua oară, Ismail Pașa, Fahri Bey, Ali Bey, Said Bey și Fahri Bey a doua oară¹.

Unul din cei mai apreciați *mutesarifi* a fost Ismail Bey, cunoscut și sub apelativul de Ismail Pașa, cu specificația că titlul de pașa l-a obținut mai târziu. Despre el, Nifon Bălășescu spunea: *Atunci la Tulcea fiind pașa, și tânăr și învățat (grecește, latinește, arnăuțește) arnăut de*

O fotografie medalion a celui care a fost pentru tulcenii *mutesariful* Ismail Bey, în perioada 1870-1872. Imaginea este din tinerețe, când încă era un neînsemnat funcționar la Înalta Poartă, dar unde puternica comunitate de dregători albanezi, cu înalte funcții otomane, îl pregăteau să devină, mai târziu, primul Prim-ministru al noii înfiptuite Albanii.

sânge (sau mai bine, român din Albania, dar aceasta tocmai acum am aflat), numit Ismail Bei, cu acesta făcând cunoștință, mă numi directorul școalelor române (care încă nu erau, dar să le fac) și așa făcui peste 20 de școale².

Ismail Bey s-a născut în ianuarie 1844, în localitatea Vlora, astăzi în Albania, fiul lui Mahmoud Bey Vlora.

Fostă colonie grecească, Vlora are o bogată istorie antică și medievală, până când acest teritoriu al Balcanilor a ajuns sub stăpânire otomană. În Vlora își stabilește reședința, până la sfârșitul zilelor, fostul Mare Vizir al lui Suleiman Magnificul, Sinan Pașa. În perioada în care populația actualei Albanii este islamizată iar nobili locali își căutau origini anatoliene pentru a se pune bine cu stăpânii, familia lui Ismail Bey își adaugă la nume pe cel al orașului, Vlora, așa cum au procedat doar marile familii, unice într-un anume oraș. Alături de descendenții lui Sinan Pașa (tot de origine albaneză), familia lui Ismail Bey s-a bucurat de o serie de avantaje, de-a lungul sutelor de ani, la curtea Sultanului de la Istanbul, printre care și acela de a moșteni diferite funcții în administrația otomană, lucru care explică foarte bine numirile sale succesive în diferite posturi importante din Imperiu. Pe lângă avantaje, originea albaneză i-a atras de multe ori și mari probleme, fiind mulți ani exilat, mai întâi în copilărie, alături de părinți, apoi în plină activitate, după perioada de *mutesarif* al *sangeacului* Tulcea. În urma mișcărilor revoluționare de la 1848 care au atins și Imperiul Otoman, dar mai ales de schimbările aduse de *Tanzimat*, o lege care încerca să reformeze statul otoman și reducea din avantajele pe care le aveau marile familii albaneze, tatăl și unchiul lui Ismail Bey

(continuare în pag. 15)

declanșează o revoltă albaneză împotriva otomanilor. Revolta este înfrântă, bărbații familiei Vlora sunt închiși în diferite locații, iar familiile lor sunt obligate să plece în exil, Ismail Bey, copil fiind, stabilindu-se pentru trei ani la Salonic. Aici constată că toată lumea îi privește cu mirare, pe de o parte pentru că erau musulmani care nu vorbeau turcește, pe de alta, că erau sub protecția directă a consulului Franței, prieten cu tatăl lui Ismail. După câțiva ani, guvernul turc este schimbat și familia Vlora este reabilitată, întorcându-se acasă.

În timpul Războiului Crimeii, tatăl lui Ismail Bey participă la lupte, cu un corp de armată albaneză, împotriva grecilor răsculați. Viitorul *mutesarif* de Tulcea rămâne în ocrotirea unchiului său Selim Pașa, ocazie cu care cunoaște o mulțime de personaje din înalta societate, mai ales ofițeri francezi și englezi. Începe cursurile la *Zossimea Gymnasium*, din localitatea Janina, o școală în care era singurul musulman și de unde își aduce aminte cu respect de profesorii săi, inclusiv de jocul pe care îl făcea preotul care sfințea sala de clasă la începutul fiecărei luni și-l stropea din abundență cu agheasmă pe micul albanez turcit. *Zossimea* era cea mai vestită școală grecească din Albania, fiind construită și finanțată de patru frați creștini, care, după ce au făcut avere în Rusia, și-au dedicat întreaga viață și avere acestei școli. Ismail absolvă cursurile cu o diplomă care atestă cunoștințele de greacă, latină, matematici și științe, dar și o bună comportare. Tatăl său este parțial nemulțumit de educația fiului său, care nu se pregătea pentru viață ca un adevărat bărbat, motiv pentru care hotărăște ca Ismail să plece la Istanbul, unde era așteptat de venerabilul său unchi Ismail Pașa Plassa (aflat la pensie, după ce ocupase cele mai înalte funcții în ierarhia otomană). În plus, acesta nu avea nici un descendent masculin, așa că tânărul Ismail era așteptat pentru a fi pregătit să preia, prin moștenire, funcțiile la Înalta Poartă. Ar mai fi de spus că un alt albanez, Fuad Pașa, era Ministrul Afacerilor Externe al Imperiului. Sub aceste auspicii, în anul 1860, Ismail pleacă la Istanbul.

Ajuns aici, Fuad Pașa îi oferă un post de drago-man (traducător) în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, în paralel continuându-și studiile de Drept sub îndrumarea directorului Bibliotecii ministerului, Emine Effendi, un german renegat în Prusia. Ocupând această funcție, Ismail Bey se întâlnește cu domnitorul României, Alexandru Ioan Cuza, care venise la Înalta Poartă în audiență. Aceasta constată că discuțiile oficiale au avut loc doar în limba greacă, pe care domnitorul român o stăpânea la perfecție.

În 1864, Ismail se căsătorește (sau este căsătorit) cu o tânără văduvă, care moare însă un an mai târziu în timpul nașterii unei fițe. S-ar părea că nu a fost o perioadă prea bună pentru nimeni din Imperiu. Astfel, Istanbulul era răvășit în această perioadă de o epidemie de holeră, care făcea zilnic peste 2500 de victime. Aceasta a încetat abia după ce un incendiu uriaș a distrus aproape jumătate din oraș. Tatăl său moare la doar 44 de ani, motiv pentru care Ismail Bey este numit de către Midhat Pașa (unul din reformatorii imperiului, și de care destinul lui Ismail Pașa avea să fie legat în permanență) prefect al orașului Ruse, unde se afla sediul *vilayetului Dunării*, al cărui *valiu* (guvernator general) era

Midhat. Trebuie menționat că Midhat Pașa primise sarcină de la Sultan să aplice cu titlul de experiment o serie de reforme în cadrul *vilayetului Dunării*, cel mai prosper în acea perioadă, pentru a vedea rezultatele și a le aplica apoi în întreg Imperiul. Dar așa cum se întâmpla foarte des la Stambul, Marele Vizir Fuad Pașa intră în dizgrația Sultanului Abdul-Aziz, și o dată cu el și Midhat Pașa și Ismail Bey, care este plimbat din funcție în funcție, îndeplinind la un moment dat și pe cea de editor al ziarului *vilayetului, Le Danube*.

În 1867, se căsătorește, a doua oară, cu o grecoaică creștină din Ruse, cu care avea să aibă 4 fete și 6 băieți. Deosebirea de religie este un mare obstacol în calea căsătoriei, mai ales din partea viitoarei mame soacre. Actul oficial are loc în fața consulului Belgiei, pe vasul acestuia, pentru ca legalitatea să fie perfectă. În final, toată lumea a fost de acord cu această căsătorie, care chiar a stârnit emoție și simpatie în comunitatea de la Ruse și în cea diplomatică, după spusele lui Ismail Bey.

În martie 1870, Ismail Bey ajunge la Tulcea ca *mutesarif* al *sangeacului*, de fapt al întregii Dobrogea, sau al Dunării de jos, cum mai era denumit. Numirea s-a făcut după ce precedentul *mutesarif* al Tulcei decedase în timpul mandatului (al doilea), fiind vorba de Suleiman Bey. Inițial Ismail Bey trebuia să rămână *mutesarif* al *sangeacului Varna*, unde începuse, cu succes și bani mulți, proiectul amenajării portului maritim. În final, după ce este de-a dreptul disputat, este numit la Tulcea, care mai avea avantajul că oferea prezidenția *Comisiei Europene a Dunării*, o instituție extrem de puternică în acea vreme, care, de fapt, făcea legea pe cursul inferior al Dunării și aproape în toată regiunea.

Rupem puțin aici firul vieții lui Ismail Khemal Bey, așa cum apare în *Memoriile* sale, pentru a spune că, din păcate, activitatea sa de *mutesarif* al Tulcei, care ne interesa cel mai mult, apare în aceste pagini destul de puțin relevant. Motivul este acela că tânărul diplomat otoman (a fost numit în această funcție la doar 26 de ani) era prea implicat în păienjenitul de relații politice, administrative cu personaje din înalta societate europeană pentru a mai coborî la nivelul tulcenilor și al problemelor lor. Astfel, nu reușim să aflăm mai nimic din cum trăiau aceștia la 1870, ce probleme sau ce bucurii aveau. Aflăm însă că Tulcea este vizitată la un moment dat de către Marele Duce Mihail Nikolaievici, Viceregele Caucazului, adică un fel de Guvernator General al Georgiei, aflată sub ocupație rusească. *Mutesariful* tulcean oferă întregi suitei un sejur în Deltă (pe care o numea și Insula), mergând în celebra pădure de stejar Letea (numită *Pevki*) și unde se spunea că însuși Alexandru cel Mare îl urmărise aici pe unul din regii barbari. Ce se știe aproape sigur este că cetatea Chilia a fost fortificată de Alexandru cel Mare, pe vremea când aici se afla colonia grecească Achilia.

Pe 15 august, Ismail Bey se deplasează la consulatul francez din Tulcea, cu ocazia zilei împăratului Franței Napoleon al III-lea, unde se întâlnește

(continuare în pag. 16)

cu consulul, M. Langlais. În acest timp, Franța era în plin război cu Prusia, motiv pentru care tulcenii cheltuiau foarte mulți bani la telegraf: *...The entire population round us, eager to have news as quickly as possible, spent considerable sums in subscriptions to a telegraphic agency, which brought us almost from minute to minute telegrams from the seat of war, which we in turn transmitted to the Commission and to other centres connected by the international telegraph...* (...Întreaga populație din jurul nostru era nerăbdătoare de a afla vești cât mai repede posibil, cheltuind sume considerabile cu abonamente la agenția telegrafică, unde soseau aproape din minut în minut telegrame de la locul luptelor, care erau transmise mai întâi Comisiunii și altor centre, prin telegraful internațional...). În timp ce Ismail Bey se afla în Consulat, o mulțime de tulcenii se strânseseră în fața clădirii pentru a-și arăta atașamentul față de francezi în acest război. Când Ismail Bey vorbește despre o mulțime de tulcenii, puțin probabil că aceasta era alcătuită din pescari, sacagii și mici negustori, cu siguranță că era vorba de funcționari otomani și negustori care aveau monopol asupra unor produse și pentru care acest război era foarte important.

Din nefericire, Franța avea să-l piardă, chiar dacă însuși consulul Langlais plecase pe front. După spusele lui Ismail Bey, vestea înfrângerii francezilor la Metz a fost primită de către tulcenii cu emoție, având în vedere că aceasta putea însemna ruperea unor înțelegeri dintre Franța și Rusia, cum ar fi neutralitatea Dunării și a Mării Negre.

Cu cea mai mare viteză, Ismail Bey pleacă la Istanbul pentru a primi ordine privind situația nou creată. Aici, atmosfera era mai liniștită decât se aștepta, motiv pentru care i se aprobă câteva nave de luptă pentru mica flotă militară dunăreană. Profitând de sejurul din capitala Imperiului, Ismail solicită aprobarea aplicării noi legi a învățământului, care făcea parte din pachetul de reforme al lui Midhat Pașa. Aceasta trebuia aplicată deja de 3 ani, dar era la latitudinea *mutesarifului* de *sangeac*, dacă dispunea de resursele financiare necesare. Iar Ismail Bey dispunea de aceste fonduri, din taxele colectate foarte bine de la comercianții evrei și locuitorii tuturor satelor din *sangeac*, dispuși să plătească pentru funcționarea de școli pentru copiii lor. Legea specifica că în fiecare sat trebuia să existe o școală primară, în reședințele de caza (Constanța, Isaccea, Medgidia, Măcin etc.) câte un gimnaziu iar în reședințele de *sangeac*, cum era Tulcea, câte un liceu. De asemenea, o sumă importantă de bani provenea de la Babadag, unde se afla un *Vakouf*, adică o instituție religioasă filantropică, alcătuită în jurul *geamiei Ali Gaza-Pașa*, construită aici încă de la începutul anilor 1600. În Babadag funcționa deja primul gimnaziu din întreaga regiune. Entuziasmul reformator al lui Ismail Bey este înfrânat de spusele Marelui Vizir al Imperiului, Aali Pasha, care după ce îi aprobă toate documentele privind reforma învățământului, îi spune următoarele cuvinte: *Ce vor deveni acești oameni după ce vor primi această educație, în starea în care este țara în prezent? Vor deveni toți avocați și leneși ca în Grecia?*

Puternic impresionat de cele spuse de Marele Vizir, Ismail Bey declară în *Memoriile* sale că a impus ca programele școlare să includă cunoștințe practice despre agricultură și meșteșuguri.

Încheierea Războiului Franco-prusac a dus și la schimbarea aproape a tuturor diplomaților-funcționari *Comisiei Europene a Dunării*. Astfel, în locul Colonelului Stokes, este numit în funcția de consul al Marii Britanii, colonelul Charles Gordon, supranumit *Gordon Chinezul*, deoarece înăbușise o revoltă sângeroasă în Taipeiul chinezesc. Între cei doi, se înfiripă o prietenie adevărată, Gordon renunțând la domiciliul de la Galați pentru a se muta la Tulcea, timp de doi ani, petrecându-și după-amiezile împreună, alături de un al treilea personaj interesant: un american, coleg de arme cu Gordon, pe nume Lang. Visul secret al consulului Gordon era acela de a conduce o armată engleză sau chiar otomană, cu care să pătrundă în inima Imperiului Rus și să-l distrugă. Până la această ispravă, își donase averea surorii sale, unor societăți caritabile și săracilor, și îi ceruse permisiunea *mutesarifului* să-i aprobe deplasări în Dobrogea și să deseneze hărți. Cererea i s-a aprobat cu multă bunăvoință. Aceasta o aflăm din *Memoriile* lui Ismail Bey

Aici suntem nevoiți să facem o mică paranteză și să discutăm ceva mi mult despre Charles Gordon *Chinezul*, utilizând informații din alte surse. În primul rând, trebuie spus că Charles Gordon nu era pentru prima oară pe meleagurile din apropierea Dunării; în timpul Războiului Crimeei, el participase la lupte împotriva rușilor, fusese rănit și apoi trimis în Basarabia, în cadrul unei comisii, pentru a trasa noua graniță între Rusia și Moldova, în mai 1856. Fiind un excelent cartograf, a fost numit comisar adjunct și datorită obstacolelor rușilor, a rămas în Basarabia aproape un an de zile. S-ar părea că în această perioadă, în care a stat cel mai mult la Chișinău, a căpătat o aversiune destul de mare față de ruși, care le-au făcut cartografiilor englezi tot felul de șicane administrative, iar comercianții locali i-au jupuit, economic vorbind, ori de câte ori au avut ocazia. Pe motiv de carantină, corespondența era citită, iar pasajele care nu plăceau cenzorilor ruși erau înnegrite pentru a nu putea fi citite de destinatar. Părăsește Basarabia în aprilie 1857, cu gradul de locotenent și revine în Dobrogea, cu titlul de consul al Angliei, în octombrie 1871, și cu gradul de locotenent colonel. În cei paisprezece ani, devenise un militar cu experiență, cu o poveste demnă de un roman de aventuri. Astfel, în 1860, cu acordul guvernului de la Londra, pleacă în China, răvășită de revolta *Tai-ping*, care cuceriseră cea mai mare parte din teritoriu și se pregăteau să-l debarce pe împărat. Charles Gordon, în fruntea a doar câtorva zeci de englezi, reorganizează armata chineză, supranumită ca *Armata lui Gordon* sau *Armata întotdeauna victorioasă* și-i strivește pur și simplu pe rebeli. Împăratul Chinei îi acordă titlul de *vice-conte* și ordinul *Imperial yellow jacket*. Cu toate onorurile și avantajele materiale primite, părăsește China, luând de aici doar o mare admirație pentru cultura orientală și numele de Gordon Chinezul. Așa se explică, într-un fel și aversiunea împotriva rușilor pe care îi vedea drept cel mai mare dușman al culturii orientale. În continuare, este numit guvernator general al Sudanului unde, după spusele lui Ismail Bey, l-a invitat să-i fie alături,

(continuare în pag. 17)

dar acesta l-a refuzat.

Cam acesta era Charles George Gordon, proaspăt numitul consul englez și comisionar al Comisiei Europene a Dunării, care a renunțat la domiciliul din Galați pentru a locui la Tulcea aproape doi ani de zile. Ismail Bey afirmă că acest lucru s-a datorat prieteniei dintre cei doi. Noi zicem că nu numai. Anglia avea nevoie de hărți precise ale Dobrogei și Dunării, în contextul intereselor tot mai puternice asupra Dunării de Jos; așa se explică lungile plimbări romantice ale lui Gordon prin Dobrogea și solicitarea permisiunii *mutesarifului* Ismail Bey, de a desena hărți.

El avea să rămână în memoria englezilor ca unul din cei mai mari eroi ai națiunii, lucru care nu poate decât să ne facă mândri pentru faptul că a locuit doi ani și în frumoasa noastră urbe Tulcea.

În ianuarie 1884, Guvernul englez îi cere lui Charles Gordon să coordoneze evacuarea capitalei Sudanului, Khartoum, pe cale de a fi atacată de rebeli. Ajuns aici, în februarie, propune Londrei sprijinirea unui emir local pentru a înfrânge rebeliunea ce măcina țara, dar aceasta refuză. Bun organizator, Gordon reușește să evacueze în condiții optime peste 2500 de copii și femei din Khartoum și, după ce guvernul englez îi respinge o altă propunere de luptă împotriva rebelilor, Gordon este complet izolat de către rebeli în Khartoum. Rezistă asediului nu mai puțin de 321 de zile, răstimp în care opinia publică engleză urmărește cu sufletul la gură desfășurarea evenimentelor din capitala Sudanului și făcând presiuni din ce în ce mai mari asupra guvernului pentru a interveni cu armata pentru salvarea celor asediați. Un corp de armată se organizează cu greu și ajunge pe data de 28 ianuarie 1885 la Khartoum. Dar era prea târziu, cu doar cu două zile înainte, trupele lui Gordon cedaseră, acesta fusese ucis și decapitat, stârnind un adevărat val de emoție și indignare în Anglia. Charles Gordon a devenit astfel un personaj mitic, care a inspirat numeroși artiști și a cărui poveste eroică a fost ecranizată în filmul *Khartoum* (1966) cu Charlton Heston în rolul lui Gordon.

Dacă Ismail Bey nu ne povestește mai nimic despre tulcenii, nu a uitat întâmplările mai picante din timpul mandatului său. Astfel, primește o depeșă urgentă de la Constanța, pentru a se prezenta și rezolva cazul răpirii unei cetățene engleze (dintr-o familie malteză) de către un turc, motiv serios de scandal diplomatic. În cea mai mare viteză, Ismail Bey se deplasează în *cazaua* Constanța, unde află că era vorba despre o poveste de dragoste între tânăra malteză și turc, care doreau să se căsătorească împotriva voinței familiei fetei. Îi transportă pe cei doi la Tulcea, și cu toate discuțiile diplomatice, cei doi se căsătoresc chiar în casa lui Gordon, avându-i martori pe acesta și pe Ismail Bey. În plus, le-a acordat găzduire și a făcut demersuri pentru a împăca familiile celor doi tineri.

Interesantă este și mărturia privind următoarea întâmplare; *valiul* (guvernatorul general) *vilayetului* Dunării, Akif Pașa i-a invitat pe toți *mutesarifii* de sangeac să participe la evenimentul circumciziei celor doi fii ai săi. În timpul vizitei la Ruse, unde se afla capitala *vilayetului*, *mutesariful* Vidinului, Aziz Pașa, a fost invitat de către comunitatea bulgară în fața reprezentanților cărora a ținut un discurs în care a amintit că familia sa este de origine bosniacă, străbunul său fiind nimeni altul decât Kobilovitch,

asasinul sultanului Murad I, după victoria de la Kosovo. Înalta Poartă este informată de acest discurs înflăcărat și Marele Vizir, Aali Pașa, îl cheamă la Istanbul pe Aziz, căruia i se retrag toate funcțiile și nu mai primește niciuna o lungă perioadă de timp.

Povestea cerchezilor din Dobrogea este deosebită. În primul rând, trebuie spus că cerchezii sunt un popor caucazian străvechi, din aceeași familie cu cecenii și abhazii. Prin secolul al XV-lea au fost islamizați, după ce, cu ceva vreme înainte, încercaseră și o creștinare, fără prea mult succes. După Războiul Ruso-Caucasian, încheiat în 1864, în care Rusia țaristă și-a întins Imperiul peste Armenia, Georgia, Abhazia, Cecenia și alte popoare din zonă, cerchezii bat palma cu turcii și nu mai puțin de jumătate de milion dintre ei se stabilesc în Balcani, dintre care aproximativ zece mii în Dobrogea (Din Memoriile lui Ismail Bey reiese că ar fi vorba de chiar douăzeci de mii). În localitatea Slava Cercheză s-au stabilit nu mai puțin de 500 de familii, dar și în alte localități: Horia, Isaccea, din județul Tulcea, dar și în Cerchezu, din Constanța. În comparație cu etniile creștine deja stabilite în zonă, cerchezii au primit o serie de avantaje, printre care animale de povară și scutirea pe mai mulți ani de la dări către statul otoman. Ismail Bey scrie despre ei că erau o etnie de o *extraordinară energie și vivacitate*, dar aveau o morală primitivă și se conduceau după reguli medievale. Astfel, dacă o familie de cerchezii avea probleme economice (le mureau animalele, care erau principala sursă de existență), sau, pur și simplu, aveau nevoie de o sumă de bani, o delegație din comunitatea respectivă se deplasa la o familie de cerchezi, mai avută, și fără prea multe parlamentări plecau de la aceștia cu un anumit număr de vite, bani sau alte bunuri. Cum locuitorii din satele românești, bulgare, germane și chiar turcești nu înțelegeau această practică, atunci apelau la jaf, convinși că scopul era mai important decât mijloacele. Locuitorii Dobrogei erau de-a dreptul terorizați de cerchezi, în mod special, germanii, care erau victimele preferate ale acestora, deoarece erau cei mai înstăriți.

Problema cea mai importantă privind comunitatea cercheză, consta din punctul de vedere al *mutesarifului* Ismail Bey, în existența printre cei aproximativ 20 de mii de cerchezi a unui număr de 5 mii de sclavi. În Europa, aceasta fusese abolită de ani buni, chiar și în Țările Române, robii țigani fuseseră „dezrobiți” („sloboziți”) între anii 1843-1855. În Imperiul Otoman, lucrurile în această privință erau legiferate tipic oriental, adică comerțul cu sclavi era interzis, dar posesia de sclavi era permisă. Sclavii cerchezilor erau zeci de familii, peste care aceștia erau stăpâni de generații întregi, otomanii recunoscând această formă de proprietate, dar interzicând comerțul cu aceștia. Fetele cercheze erau însă la mare căutare la Istanbul, așa că cerchezii nu ezitau prea mult cu vânzarea atunci când aveau oferte interesante. În prima fază, Ismail Bey a cerut guvernatorilor de *cazale* să întocmească liste cu stăpânii și cu familiile de sclavi din posesia acestora.

(continuare în pag. 18)

Au fost numeroase revolte din partea cerchezilor, dar și a familiilor de sclavi, care se complăceau în această situație. În final, după spusele lui Ismail Bey, Imperiul Otoman a răscumpărat libertatea acestor sclavi, plătind 2000 de piaștri (20 £) pentru un bărbat, 1500 de piaștri (15 £) pentru o femeie și 500 de piaștri (5 £) pentru un minor. Acești bani au fost creditați de către băncile agricole, iar familiile de sclavi au fost împrumutate și li s-au dat animale și unelte agricole. Sună puțin cam idilic chiar și pentru vremurile noastre, dar îi acordăm încredere totală lui Ismail Bey.

Pe șase septembrie 1871, se stinge din viață Marele Vizir Aali Pașa, în locul lui fiind numit Mahmoud Nedim Pașa, motiv de mare tristețe pentru Ismail Bey, deoarece acesta reprezenta o fracțiune rivală celei din care făcea parte el, în cadrul Imperiului Otoman. În foarte scurt timp, Mihai Pașa, protectorul lui Ismail Bey, este exilat într-un post obscur din Asia, și toți apropiații acestuia încep să fie vânați. Ismail Bey este reclamat de către „cetățenii tulcenii” că ar fi forțat un minor ortodox să devină musulman și ar fi eliberat un tâlhar rus tulcean la intervențiile consulului rus la Tulcea. În *Memoriile* sale, Ismail Bey afirmă că, de fapt, toate aceste intrigi se datorau rușilor, care începuseră un adevărat război subversiv în Dobrogea și actuala Bulgaria. Cel care a început o adevărată campanie de calomnie a lui Ismail Bey a fost consulul rus Bellotcherkovitz, prin intermediul intrigilor tulcene și a ziarului francez de la Istanbul, *Courrier d' Orient*, la care noul Mare Vizir era foarte receptiv, în dorința de a nu-i supăra pe ruși.

Pentru a ancheta cele două cazuri, este trimis la Tulcea, secretarul general al *vilayetului* Dunării, Nafiz Bey. Acesta constată că minorul se născuse într-o familie ortodoxă, dar își schimbase deja religia de câteva ori, înainte de a deveni musulman. Tatăl său (*de o moralitate dubioasă*, cum scrie Ismail Bey) a reclamat această ultimă opțiune religioasă. După o discuție cu Arhiepiscopul creștin din Tulcea, minorul este trimis la mănăstirea Cocos, urmând să stea aici până la majorat și să urmeze apoi religia pe care și-o dorește. Furios, tatăl său pleacă la Istanbul unde reclamă situația, motiv pentru care la Tulcea sosește o telegramă semnată de Marele Vizir în care se hotără trimiterea minorului la Istanbul. Urmează și aici o anchetă, care constată justetea hotărârii *mutesarifului* tulcean, iar copilul este dat în grija Patriarhului.

În al doilea caz reclamat, un rus tulcean este judecat de un tribunal local pentru tâlhărie și închis. Imediat consulul rus reclamă că la proces nu a fost prezent și un reprezentant al consulatului rus. Ismail Bey îi explică că acest lucru nu era necesar, deoarece făptașul era rus nativ din Tulcea, deci nu era cetățean rus. Consulul rus Bellotcherkovitz îi dă acestuia, după ispășirea pedepsei, o sumă de bani pentru a se refugia în Rusia, după care se prezintă în audiență la *mutesariful* Ismail Bey, pentru a-l întreba de starea condamnatului, insinuând că acesta ar fi dispărut în urma unei acțiuni criminale. Fiind la curent, cu intrigile diplomatului rus, *mutesariful* îl dă pur și simplu afară din cabinet. După puțin timp, i se aduce la cunoștință că tâlharul rus nu părăsise Tulcea și se afla într-un sat apropiat. Este adus la Tulcea, iar Ismail Bey solicită o întâlnire cu un reprezentant la consulatului rus, pentru a verifica și certifica identitatea tâlharului. Culmea

intrigii rusești a fost aceea că reclamația a fost construită pe ideea că Ismail Pașa l-a eliberat abuziv pe tâlharul rus datorită prieteniei cu consulul Bellotcherkovitz.

Tot în această perioadă, sfârșitul anului 1871, Ismail Bey încearcă să rezolve problema *Bisericii Sfântul Nicolae* din Tulcea, pentru ierarhia căreia se luptau episcopul grec Nichifor și cel bulgar Grigorie, susținuți fiecare de către un grup de tulcenii. Pentru a stinge conflictul dintre cele două tabere, care amenința să devină violent, însuși *valiul* de la Ruse, Hamdy Pașa vine la Tulcea și sigilează ușile bisericii. Un gest care a fost greu acceptat chiar și de Ismail Bey, care spune în memoriile sale: *...După părerea mea, această hotărâre se putea lua pentru o tavernă, dar nu era deloc potrivită cu respectul ce trebuie arătat unui templu. Am ordonat ca ușile bisericii să fie redeschise și în încercarea de a rezolva problema, am convenit cu cei doi episcopi să recurgem la un plebiscit pentru a afla numărul exact de susținători pentru Patriarhia din Constantinopol și Exarhatul bulgar, urmând ca majoritatea să preia biserica. Această dezagreabilă chestiune fiind rezolvată, împreună cu primirea scuzelor din partea Consulatului rus (pentru cele două reclamații menționate mai sus – n.a.), mi-am dat demisia de la guvernarea Tulcei, predând conducerea orașului succesorului meu Fahry Bey....* Această se întâmpla la începutul anului 1872.

Deci, Ismail Bey a condus destinele *sangeacului* Tulcea aproximativ doi ani (1870-1872), rămânând în istoria acestuia ca un *mutesarif* luminat, deschis către reforme și modernizare. Din nefericire, cum am mai scris în aceste pagini, măturile privind viața orașului și problemele cotidiene ale acestuia sunt destul de puține în *Memoriile* lui Ismail Bey, preocupat de evenimentele din înalta societate otomană și europeană, de care, ce-i drept, depindea și destinul său.

Viața și cariera sa nu au început și nu s-au terminat la Tulcea. După încheierea mandatului de *mutesarif* tulcean a urmat o perioadă zbuciumată a Imperiului Otoman, care poate fi asemuită cu niște adevărate convulsii ale unui mastodont în ultimele clipe ale vieții. Astfel, Înalta Poartă era de-a dreptul răvășită de intrigi și comploturi care făceau să se perinde la conducerea Imperiului diferite grupări de oameni și interese, Ismail Bey făcând parte din cea a lui Midhat Pașa și a grupului puternic de familii albaneze, deținătoare de averi consistente în Albania și posturi importante la Istanbul. Aceasta, când nu erau trimiși în exil de către facțiunile rivale, așa cum s-a întâmplat de mai multe ori și cu Ismail Bey. Urmează ani de zile în care deține funcții precum guvernator al Beirutului, dar și exilat pe o insulă grecească, unde era administrator al unei mine, o perioadă de care își aduce aminte cu reală plăcere, datorită vieții idilice trăite în acest loc uitat de lume.

În mai, 1900, urcă la bordul yachtului ambasadorului englez la Istanbul și cere azil politic. Părăsește Imperiul Otoman și urmează o perioadă de opt ani de exil occidental în care se dedică

(continuare în pag. 22)

Denisa LEPĂDATU

Gânduri

Privesc cum gândurile mele țopăie fericite în jurul tău. Oricât le spui să se oprească ele își continuă joaca. Ești amuzat și, încercând să prinzi de mână unul mai mic, observi că acesta se transformă într-o aripă de înger. În jurul tău acum sunt o mulțime de gânduri-fluturi, care îți amintesc de copilărie, nu-i așa? Ai vrea să-i prinzi, dar nu poți, fiindcă, așa cum eu sunt o zvăpăiată, și gândurile mele îmi seamănă. Știi ce-ți propun? Să aduni toate gândurile frumoase și să le oferi în dar tuturor celor care au uitat să iubească. Ce spui? Putem face așa oamenii mai buni?

Am adormit îmbrățișată de picăturile ploii și de gândul că tu ești mereu lângă mine. Cuvintele tale sunt brațele ce îmi veghează somnul. Noptile îmi zâmbesc și ele, atingându-mi visele cu șoapte delicate. Simt că, uneori, din prințesa îngerăș nu mai rămâne nimic, pentru că eu cresc și voi fi o regină a îngerășilor. Și îmi e atât de bine!

Zorii mi-au îmbrățișat emoțiile și gândurile alinându-mi roua viselor neîmplinite. Atingându-le obraji, am început să plutesc spre nordul zâmbetelor sincere. Hai să pornim în călătoria aceasta! La capătul drumului vom înflori împreună și-i vom scrie cerului amintindu-i că al cincilea anotimp este cel al iubirii!

Emoțiile trec prin corpul meu căutând o ieșire... Negăsind, intră în camera fericirii, închizând ușa, pentru ca tristețea să nu mai ajungă niciodată acolo. Le privesc prin pielea-mi transparentă și le pipăi cu privirea.

Îmi iubesc sentimentele!!!

Fulgii scriu poezii pe cerul așezat cuminte în palma lui Dumnezeu. Literalele șușotesc între ele neștiind ce se întâmplă. Îngerăși de iubire împodobesc brazii copilăriei cu șoapte de rugăciune și clipe adorabile. Din sufletul ei, Fericirea împletește globulețe pentru a le oferi tuturor. Sunetul magic al eternei iubiri așterne petale de iertare în calea purității. Pe inimi de gheață voci cristaline pictează stelute de dragoste, ce vor topi și ultimul gând rece din filele poveștilor nedumerite.

Orologiul înfrunzește tăcuta lumină, lacrimile căzute pe semințe uscate oftează cutremurate de amintire

M-am împiedicat și am căzut, dimpreună cu un vis. El s-a uitat mirat la mine, s-a ridicat și a continuat să meargă mai departe, pe drumul lui. Abia după ce nu l-am mai văzut mi-am dat seama ce am pierdut și am început să alerg după el. Erau multe cărări, iar eu nu știam care este cea bună.

În drumul meu am întâlnit multe lucruri. Printre ele, și răutatea. Aceasta era legată fedeleș și abandonată, n-am înțeles de cine, lângă un copac vișiniu. Când m-a văzut, m-a rugat cu lacrimi în ochi s-o ajut să se ridice, dar n-am luat-o în seamă.

Am căutat prin scorbura copacilor să văd unde mi-e visul... Pe umăr am simțit că mă atinge ceva rece. Privirea de gheață mi-a amintit cine anume te face să te simți așa: durerea sufletului. I-am spus să plece, fiindcă sunt ocupată cu o altă problemă, dar ea se ținea scai de mine.

În buzunar aveam o jucărie pe care i-am întins-o, și am rugat-o să plece cu ea la joacă. A acceptat.

După ce am mers mai departe, destul de mult, picioarele au început să mă doară și m-am așezat lângă un copac, să-mi găsesc un pic de odihnă. M-am simțit deodată îmbrățișată de adierea nopții, iar stelele s-au așezat în liniște drept pernă sub capul meu.

Când am închis ochii, a apărut și visul meu, care mi-a oferit o noapte minunată în brațele sale pufoase.

Mă ridic pe vârful degetelor să ating fruntea lunii cu buzele și să-mi pun inima în palmele ei. Țin visele în pumnul meu mic și mi-e frică să-l deschid pentru a nu le pierde. Clipele de fericire stau ascunse în privirea mea și mă roagă să am grijă de ele! Văzându-mă înfrigurată, luna mă învelește cu o rază și îmi mângâie obraji cu iubire, urându-mi "Noapte bună"!

Viața despletită la capătul iubirii întrevade durerea chipului ce dispăre în neant. Copacii de piatră întind mâinile spre timide mângâieri neascultate.

Învăț să iubesc lumea, să îmbrățișez soarele, să culeg stelele și să-mi împodobesc zâmbetul cu mângâieri înnodate cu petale atinse de înger.

Patricia LIDIA

Șoaptele de vis ale Denisei Lepădatu

Când ții în mână cartea unui copil-minune, așa cum este Denisa, nu știi cum să reacționezi: să zâmbești satisfăcut, că societatea mai are încă șanse de revenire, prin copii minunați precum Denisa; să pleci capul rușinat, pentru că simți că nu te ridici la nivelul poeziilor pe care acest suflet le așterne pe hârtie sau să te afunzi în citit, să renunți la orice gânduri și să te bucuri de efectul binefăcător al versurilor sale.

Denisa este un copil matur. O maturitate a gândirii, a simțirii. La numai 10 ani, versurile ei surprind teme cu greutate, precum iubirea, viața, frumosul, dar și teme pline de voieșie, de entuziasmul copilăresc în fața frumuseților naturii.

Într-un interviu recent, Denisa se autodefinia minunat ca și poet: „De ce sunt eu aici? Am venit să vă țin de mână pe toți cei mâhniți, să vă alin sufletul, să vă picur fericire în inimă și să vă mângâi pe obraji. Degețelele mele știu să aline durerea, ochisorii mei știu să te învesească. Vrei să îți arăt lumea? Dă-mi mâna și hai să pornim în călătorie!” Și, fără să își dea seama, Denisa se autocaracterizează și în poezie: „prințesă / cu aripi de înger / colindă / sufletele / pătrunse / de ninsori / scrise / încrucișat / de păsările / vieții” (Bucurie de înger).

Poeziile ei sunt pline de gingășie și candoare. Sunt versuri de o sinceritate covârșitoare, prin care Denisa se autodefineste ca și poetă, de fiecare dată într-un alt fel: „pășesc / pe urmele / ninsorii / de fluturi / tălpile mele / cântă / albastrul / strâng cerul / între buze / și-n palme / țin tot / pământul / pictez glasul / lunii / cu degetul mic / rog fulgii / să mă / îmbrățișeze / cu timpul / dintre / zi și noapte” (Ninsoare de fluturi).

Fiind o poezie confesivă, autocaracterizantă, Denisa își vede universul poetic întretesut ireversibil cu universul școlar: „întrebări / împărțite la doi / acolade purtate / de adierea / necunoscutelor / cifre neînțelese / pitite sub / umbrele de / semne / împletite / respirând iubire” (Întrebări), iar ca și elevă se vede „copil / cu ochi de litere / zâmbet citind / pagini de suflet...” (Cartea de citire).

Chiar dacă matură în gândire, Denisa este totuși un copil, ce tânjește și după jocul copilăriei: „joc șotron / prin / zilele / așezate / crescător / sar / de la unu / la opt / hotărâtă / să nu greșesc / mă strecor / între genele / copilăriei” (Joc) și după dragostea și alintul părintesc: „alintă-mă / să cresc frumos / sunt doar un sâmbure / care încolțește / hrănindu-se / cu iubire” (Alintă-mă).

Am tinde să spunem că la această vârstă Denisa nu știe ce este iubirea, ce reprezintă un sărut, o atingere.

Și totuși, ea ne vorbește despre toate acestea atât de firesc, că nu ne mai punem întrebări: „înger ne-captiv / în palat de / iubire incommensurabilă / neprizonier al bunătății / și / necondamnat la / cea mai fericită soartă / dar și neobligat să păzească / poarta edenului / cum o face chiar / acum ca o / regină / apărând cetatea / și iubind nemărginit / pe orice oricine / fără asemănare / îngerul la fel / apără / porțile raiului / fără oprire” (Înger la poarta edenului). Și nu ne punem probleme nici când aduce în versurile sale teme filosofice eterne, precum viața ca o scenă, în care toți oamenii sunt niște actori: „ne-am născut / primind roluri” (Bieți actori), sau mitul lui Manole: „cu aripi de fluturi / mă-nalț / spre îngerii / hotărâți” (Aripi răzlețe).

Denisa este doar un copil, tîndem să spunem, ce știe ea despre viață, moarte, iubire, frumos? Este mai simplu să judecăm astfel, deoarece așa nu ne rușinăm de micul nostru univers, mica bulă de săpun în care trăim. Dacă am fi sinceri cu noi și am deschide larg ochii, am recunoaște cu adevărat că Denisa este un copil minune, de la care avem de învățat atât de multe, că o singură viață nu ne-ar fi suficientă...

Petre RĂU

0 poveste a poveștilor cu vampiriGina Dănescu – **Povestiri despre vampiri**, ed.
InfoRapArt, Galați, 2013

Literatura care înmănușează poveștile pentru copii, și ea o adevărată artă a cuvântului, se bucură de un auditoriu destul de larg. Din această categorie însă, cărțile cu vampiri sunt azi cel mai la modă, datorită calității acestora de a fascina, dar mai ales pentru că poveștile de acest gen sunt, de regulă, un amestec pasionant de erotism, romantism și groază. Ne confruntăm în ultima vreme pe piață cu un număr foarte mare de scriitori de literatură de acest gen, unii mai cunoscuți, alții mai puțin cunoscuți, unele cărți fiind de o mai bună calitate, altele, în afară de faptul că au pe vampiri ca eroi principali, n-au însă absolut nicio altă calitate literară.

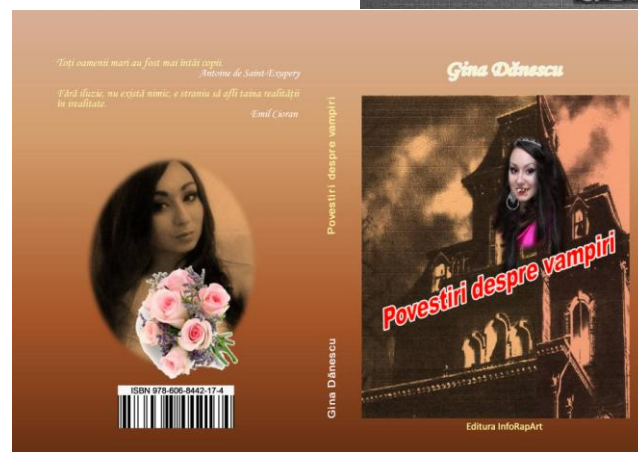
Autoarea cărții de față, Gina Dănescu, care a debutat în urmă cu trei ani tot cu povestiri pentru copii adunate în cartea "Ținutul curcubeului" (Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2010), vine de data aceasta cu o colecție de povestiri despre vampiri. Protagonistii sunt așadar eroii bineștiuți din lumea creaturilor cu chipuri umane care duc o viață paralelă cu cea a oamenilor obișnuiți, trăind într-o lume a visului, a magiei și a călătoriei spre tărâmurile pline de farmec, dar și de înfrorare.

Desigur, naivitățile nu sunt excluse în astfel de povești, deseori ele putând întregi deliciul și acapara cititorul. Personajele sunt, desigur, imagine, în fapt inspirate din legende despre vampiri, dar par și rupte din realitate, având rolul de a capta atenția și de a oferi surprize plăcute micului cititor. Și chiar de-ar fi rămas în totalitate de partea fictivului, să ne amintim în acest sens despre celebra învățătură ce ne-a rămas de la marele savant Carl Sagan: "Imaginația ne poartă adesea prin lumi care nu au existat niciodată. Însă fără ea, nu putem ajunge nicăieri".

Autoarea utilizează o tonalitate specifică basmelor, anume aceea de a vrăji cu un condei fermecat copii ce trebuie vegheați permanent cu bunătațe și căldură. Ea, autoarea, beneficiază de un har în arta povestirii pentru copii. Prin discursul său narativ sunt aduse din lumea basmelor ființele acelea aparent blânde, cu trăsături pur umane, dar care pun sub semnul întrebării conviețuirea cu lumea muritorilor de rând, fiind în cele din urmă răpuse sau aduse, cum s-ar zice, pe calea cea bună.

Așa cum spuneam mai sus, parte din narațiune pare smulșă dintr-o realitate aparent densă, dimprejurul nostru, din viața noastră de toate zilele. Subiectele alese de autoare sunt întâmplări, desigur, la limita înțelegerii și gustului celor mici, menținând însă fascinația celor care asigură - prin lectura lor plină de ingenuitate și curiozitate - o sumă desăvârșită de gingășie, puritate și sinceritate.

Personal, cred că volumul Ginei Dănescu reprezintă o colecție de povești savuroase care cred că vor fi îndrăgite de copii. Autoarea reușește într-o măsură remarcabilă să animeze ambianța descrisă, punând în mișcare personaje deosebite și scoțând la lumină situații dintre cele mai diverse. Sunt pagini în care calitatea scrierii inundă povestirea la modul foarte plăcut. Pentru că, până la urmă, basmele nu sunt altceva decât mângâieri pentru sufletul inocent al copiilor și lectura lor reprezintă un bun prilej ca aceștia să-și ușureze povara indiscreției lor infantile la un mod cât se poate de înăltător. De pildă, majoritatea

copiilor cred că află prima dată detalii despre sentimentul de dragoste dintre un bărbat și o femeie din poveștile citite sau ascultate.

Cartea conține șapte povestiri. În prima dintre ele, "Ultimii vampiri", se povestește despre prințesa Vladimira, fiica contelui Dracula, reprezentanta fidelă a ultimei generații de vampiri din Transilvania. Tatăl ei o ținea închisă, nu o lăsa noaptea să iasă din castel, dar neastâmpărata copilă evadează și îl va cunoaște în Pădurea de Sticlă pe prințul Adrian de care se va îndrăgosti. În începutul acesteia de dragoste din comportamentul prințesei se reaprind apucăturile de vampir și mușcă pe ascuns gâtul prințului, complicând astfel povestea. Însă o luminopiră - Fiică a Soarelui - îl va trezi la realitate. Nici prințesa vampiră nu se simte mai bine în izolare și caută cu tot dinadinsul să devină muritoare de rând, ca să poată trăi în aceeași lume a iubitului ei. Cei doi îndrăgostiți hotărăsc, independent unul de celălalt, să-și schimbe lumea în care trăiesc, pentru a putea fi împreună. După multe peripeții, relatate de narator în paralel, cei doi se vor regăsi și vor continua viața împreună, spre nemulțumirea contelui Dracula care nu mai are cum să evite contactul pe deplin cu lumea atât de adevărată a muritorilor de rând.

În cea de-a doua poveste, "Peștera vampirilor", aflăm despre vrednicul primar al unui oraș și despre fiul său care purta pe chip o mască de aur pentru a-și ascunde hidoșenia feței. Mama acestuia, simțindu-se în pragul morții, îi împărtășește taina și-l sfătuiește să caute peștera vampirilor, ascunsă în pădure în spatele unei cascade și să aducă de acolo un cufăr fermecat ce poate să-l ajute să-și recapete înfățișarea. Și astfel, aventura începe, tânărul se aruncă în necunoscut și reușește în cele din urmă să găsească și apoi să pătrundă în peștera vampirilor. Acolo va descoperi o tânără ce urma să fie sacrificată la masa vampirilor, pe care o va salva, odată cu cufărul. Povestea continuă, terminându-se, cum era și de așteptat, cu un happy-end, în care tânărul își recapătă înfățișarea normală, se căsătorește cu frumoasa tânără care l-a însoțit în aventurile sale și va deveni primar de nădejde al orașului, după ce tatăl său, în vârstă, îi va ceda locul.

În "Vampirul de zăpadă" ne întâlnim cu un tânăr prinț, Vampir al Zăpezilor, în căutarea unei prințese care să-i fie alături. El cere supușilor să construiască o scară cu care să se înalțe până dincolo de nori, la

(continuare în pag. 22)

Palatul de Cristal, unde dorește să-și întâlnească consoarta - o prințesă de zăpadă. Dar în grădina Eteria, un fel de grădină a raiului, o va cunoaște pe Aeria, Fiica-Paradisului, o nemuritoare de care se va îndrăgosti pe loc. Drept pedeapsă pentru îndrăzneala lui, prințul va fi ferecat într-un glob de cristal pentru tot restul vieții. Dar Aeria va primi sprijinul celor din lumea vrăjitorilor și va reuși până la urmă să-l elibereze pe prinț. Cei doi vor deveni muritori și se vor căsători și stabili în palatul prințului.

“Povestea sticlei” ne mărturisește despre prințul Muranus, urmaș al unor vestite familii de vampiri, care se aventurează pentru prima dată noaptea în pădure unde o va întâlni pe prințesa de sticlă. Aceasta îl va invita și-i va arăta lumea ei, una fascinantă, în care oamenii își duceau traiul în globuri de sticlă. Prințul se îndrăgostește de acele locuri, dar mai cu seamă de prințesă. Cei doi se vor întâlni mai multe nopți la rând, dar prințul știa bine că nu-și va putea părăsi lumea pentru o muritoare obișnuită. Ba chiar face imprudența să se căsătorească cu o prințesă din lumea sa, a vampirilor. Dar prințesa de sticlă află și încearcă să-i zădărnicească planurile. Rivala ei însă, având puteri magice, reușește să o pietrifice pentru totdeauna. Prințul va descoperi magia, cu regret o va recupera pe prințesa de sticlă și o va depune ca ornament în sala principală a castelului său.

“Povestea norocului” este povestea unui bătrân, numit Moș Noroc, care avea puterea magică să dăruiască celor drepti și cinstiți câte un dram de noroc, acoperindu-le lipsurile și nevoile.

“Coșarul și Zâna-celor-singuri” este povestea unui fiu sărac de coșar, rămas orfan, care preluase de la tatăl său meseria pe care o făcea cu sârg și pricepere, motiv pentru care era foarte cunoscut și apreciat. Într-o zi, el este invitat la castel pentru a desfunda hornurile împărăției. Prințesa Bianca, cea care fusese hărăzită să aducă alinare copiilor orfani și oamenilor care aveau nevoie de ajutor, îl va cunoaște și se va oferi să-l ajute. Viața celor doi se intersectează astfel și, după mai multe peripeții, coșarul își aduce contribuția la salvarea prințesei dintr-un blestem în care căzuse din cauza unei rude dușmănoase.

Ultima povestire, “Sperietoarea”, o prezintă pe Fabiana, o fiică de împărat, care se împrietenește cu o sperietoare de pe câmp. Întârziind într-o noapte mai mult decât trebuia în compania acesteia, are prilejul să asiste la felul în care sperietoarea se transformă într-un prinț frumos de care ea, prințesa, se va îndrăgosti pe loc și, ascultându-i povestea, se va oferi să-l ajute să scape de blestem, acceptând să devină ea sperietoare în locul lui, până ce el va reuși să-și rezolve problema. Ceea ce se și întâmplă, iar după numeroase peripeții, prințul se va întoarce exact la momentul oportun ca s-o salveze și el pe prințesă. Cei doi se vor căsători și vor trăi fericiți, așa cum se zice în poveste, până la adânci bătrâneți.

Din cartea Ginei Dănescu copiii ar putea învăța să depășească anumite obstacole, desigur, dintre cele mici, specifice vârstei lor; dar mai pot învăța totodată și despre ce înseamnă prietenia, ajutorul, perseverența, curajul, ascultarea sfaturilor celor înțelepți, a celor care le vor mereu binele.

Autoarea folosește motive, teme și idei simple și adecvate pentru a da libertate deplină relatării unor acțiuni captivante, apropiate de preferințele, priceperea și

înțelegerea celor mici. Agreabilă și palpitantă, cartea Ginei Dănescu are atuuri suficiente pentru a putea deveni una din cărțile îndrăgite de cei mici, și nu numai.

(urmare din pag. 18)

cauzei albaneze. În anul 1908, are loc așa numita *Young Turk Revolution*, care îl readuce pe Ismail Bey la Istanbul, ca deputat în Parlamentul Otoman. În 1909, o contrarevoluție împotriva mișcării Young Turk, face ca Ismail Bey să fie numit președinte al Adunării Naționale Otomane, una din cele mai înalte funcții pe care le-a avut de-a lungul vieții. Din păcate, a durat doar două zile, pentru că obligat de împrejurări, avea să părăsească Istanbulul pentru totdeauna. Din acest moment, avea să-și dedice întreaga energie, și restul vieții, luptei pentru independența Albaniei.

În timpul revoltei albanezilor, din 1911, este unul din liderii acesteia și redactor al unui memorandum, intitulat *Gerçe Memorandum*, adresat Imperiului Otoman și Europei (în mod special Marii Britanii). În urma *Adunării de la Vlora* (orașul său de baștină), Ismail Bey, numit acum Ismail Qemali, declară Independența Albaniei și participă la formarea unui guvern independent al acestei țări, începând cu 28 noiembrie 1912. Se încheiau astfel peste 500 de ani de stăpânire otomană în Albania, iar fostul *mutesarif* al Tulcei devine prim-ministru timp de doi ani.

Exilul devenise însă pentru el un adevărat stil de viață. Astfel, în timpul Primului Război Mondial, îl găsim exilat la Paris, unde este corespondent pentru ziarul britanic *Daily Mail* și unde își redactează *Memoriile*, care aveau să fie publicate după moartea sa, ele reprezentând un excelent document al ultimei perioade de existență a Imperiului Otoman, din care ne-am inspirat și noi când am redactat aceste rânduri.

În 1918, călătorește în Italia pentru a-și susține cauza în problema albaneză. Guvernul italian îl somează să părăsească Italia, motiv care îl supără și îi produce, se pare, un atac de cord fatal, într-o cameră de hotel din Perugia.

Ismail Qemali Pașa, fost *mutesarif* al Tulcei, este considerat părintele Albaniei moderne și un adevărat erou național. În cinstea sa, o universitate albaneză îi poartă numele, iar chipul său este tipărit pe bancnotele actuale albaneze.

¹ Aceste informații sunt discutabile, pentru că după ultimele informații s-ar părea că primii doi *mutesarifi* au fost, de fapt, valii de elayet iar cei doi Suleiman Bey ar fi persoane diferite.

² Acad. Șt. Pascu, I. Chindriș, I. Gabor, „George Bariț și contemporanii săi”, București, Editura Minerva, 1983, p. 71

Melania CUC

Capricii de primăvară

În pantofi cu toc cui,
Nelișiștea mea tropotește
Pe caldarâmul pictat cu îngerii zăpezii de ieri.
Alte păcate îngroașă foaia ziarului
În care am ambalat ghiocelii și amintirile.
Din sticlă ieftină și verde este și secunda
Pe sub care trec cu vioara lui Enescu la braț.
Deși sunt afonă, cânt în gura mare geamparale, rock
Și toate serenadele cu trandafiri înfloriți...
Universul meu intră perfect
Într-un plic mov și mai parfumat
Decât străina ce coboară din Orientul de Est.
Nimic nu este imposibil
În dimineața asta peste care soarele și gunoierii
Trag târșul de nuiele al unui nou început.
De ce te iubesc?!
Eu sunt ceea ce sunt,
O scamă de poem
Agățată de haina ta, Veșnicie,
Un punct și o virgulă
Pe foaia asta velină...
Dincolo de turnu-mi de fildeș,
Tremurând pe picioare prelungi
Mama mănzului
Rupe în dinți cordonul de argint.
Lumina a renăscut!
Nechează de sub coaja de sare toți caii de mare
Și... în planul opus,
Merii pădureți schițează umbre chinezești pe pereți.
De ce te iubesc, himeră cu unghii fragile și dinții lichizi,
Lostrița înnotând prin ceruri?!
Sunt numai vagabondul care
De aseară poartă pălărie cu pamblică moale
De catifea .
Și, apoi?
Trece doar o iluzie prin burugul meu
Cu țifonuri dalbe în ferestre-nguste
Și sevele sculptând statui în crengile de tei.

Mâinile tale mă mângâie,
Mă rup în două, în patru; în cruce
Așa, ca pe o prescură din grâul de anul trecut.

Liliana PETCU

Maximă socratică

Mă zbat mereu în starea de-nvățare
cunosc, lipindu-mi dese etichete
ating cu gândul aripi cât mai sacre
cobor apoi timid mai multe trepte,
urc iar cu forțele voit crescând
lupt aprig cu mulțimea unor dogme
aștept ca înțelesul greu dat de concepte
să îmi adape spiritul tot mai avid de vorbe,
aș vrea să știu știutul dintr-o soartă
care se scurge prin tunelul pământesc
aș vrea să înțeleg total cuvântul **viață**
așa cum toți savanții lumii-o definesc,
e-o trudă ce firesc mă înconjoară
rodind sămânța infinitivului **a ști**
deși concluzia se pare a fi clară
și mă învață să îi mulțumesc lui **a iubi**
acum, îl înțeleg pe unicul Socrate
când a punctat acel spumos verdict
acea deșteaptă maximă celebră
ce ne încurajează că nu știm...nimic

Poveste

Pe coama unui nor, ieri,
te-am văzut pe tine
te înclinai și îmi dădeai binețe
erai un fum ce se-ntorcea la mine
cu gesturi tandre pline de finețe,
te-aștept și azi să îmi trimiți salutul
frisoane reci îmi scutură credința
de vei veni îți voi deschide gândul
și-mi voi lăsa în el, ușor, ființa,
pe coama unui nor te vreau și mâine
să îmi aduci acel ceva ce ne unește
te chem, să vii purtat de vers în rime
ca amândoi să ne iubim într-o poveste.

Purificare

Mă voi trezi etern spre dimineață
de când mă vreau venită din...nu știu
cu mâinile-nclăștate-n astă viață
iar gândul umblător în deja-vu,
cu pasiunea de-a-mi purifica ființa
ce zice-se că-i ruptă din hazard
și vocea inimii ce-mi lecturează firea
să mi-o răstoarne-apoi în poale la final.
Mă voi trezi etern spre dimineață
aflînd că nu-s venită din neant
că duc în mine o făclie-aprinsă
ce cale mi-o arată spre palat,
păstrez în mine veșnic o sămânță
care rodește-n trup croit de vânt
de anotimpuri împletite în cosiță
pe inelar purtată - legământ.

George Nicolae STROIA

Universul - Un copil fără de început și fără de sfârșit

Poem (haibun)

Universul. Creația multiubitelui Tată Ceresc. Dar ce e Universul? Ce este, de fapt? Un râu de idei îmi curg acum prin minte. Ceva blochează, însă, izvorul nesfârșit de cuvinte... nespuse.

*Un ochi se deschide
Ca să privească totul
Începutul și sfârșitul
Liniștea stelelor de fum*

Mă apropii încet, încet, de murmurul blând al aces-tuia, pășind iarba moale și caldă de constelații, împletită în planete de fum, cu nuclee de vise. Deodată zăresc o păpușă, cu ecuson de veselie, pe care scria: COPILĂRIE.

*Fum astral de tămâie
Fire de mătase
Peste ochi și clipe
Peste firea toată*

Apucând păpușa, am simțit cum o căldură puter-nică, dar plăcută, mă inundă. Păpușa devenise... Soare. Mi-a scăpat din mână, a căzut într-o mare nesfârșită și întunecoasă, iluminând-o. Din acel moment, marea s-a numit Univers și s-a transformat într-o ființă vie.

*Dincolo de vis
Dincolo de speranță
Întindere nesfârșită
În ochi limpezi*

El, Universul, simte orice păcat pe care noi, ființe mai mult decât neștiutoare, le săvârșim. El suferă, spunându-și amarul Tatălui său, iubitorul Dumnezeu, care ne iartă de fiecare dată. Însă, Universul îți aduce aminte de harul cu care l-a înzestrat Tatăl său: acela de a fi copil, cu inima pură. Un copil, condamnat la... Veșnicie.

*Și ieri și azi și mâine
Un alt și alt răsărit
Mai mic sau mai mare
Un zbor către infinit*

Universul, găzduitorul tuturor - stele, planete, constelații, Om, Oameni, ființe dragi. Inima de copil a Soarelui nu încetează să bată și să rădă cu poftă. Universul e plin de necunoscute. Un lucru este sigur, însă: Universul e copil pentru totdeauna. Oricine îi poate descoperi tainele. Trebuie doar să ne îmbogă-țim cu strălucirea universului nostru interior: COPILĂ-RIA!

*Curată nesfârșită adiere
Cu aromă de mere coapte
Și de roșii maci de câmp
Stelele sângerii ale sufletului*

Biografie de autor

Data și locul nașterii: 17 martie 2000 în orașul Adjud, județul Vrancea.

Ocupația: Elev în clasa a VI-a, Școala cu clasele I-VIII „Mareșal Alexandru Averescu” - Municipiul Adjud.

Activitate literară:

Debut - decembrie 2011, cu proza scurtă „Pădurea vrăjită” pe revista online Confluențe Românești, București;

Premii și distincții câștigate: Premiul I la secțiunea proză a Concursului Național de Creație Literară BOGDANIA - Focșani, 2012; Premiul I la secțiunea proză a Concursului Național „Visul” - Orăștie 2012, cu volumul Anotimpul Viselor, Ed. Anamarol, București, 2012; Diplomă de merit din partea Ligii Scriitorilor din România, pentru volumul de debut „Anotimpul viselor”.

Cărți publicate: „Anotimpul viselor” - Ed. Anamarol, București, 2012

În pregătire volumele: „Nu trăi, așa cum îți este scris” (proză scurtă) și „Cuburi de lumină” (poeme-eseu).

Colaborare cu reviste literare și culturale:

Din țară: Confluențe Literare, Armonii Culturale, Cărticică Românească de Copii, Elena Toma – Club XXL (Pitești), Constelații Diamantine, Boema, Moldova Literară, Climate Literare; Revista Prețul Cuvintelor, revista Curcubeu, ș.a.

Din diaspora: Pro Litera, Prodiaspora (Germania), Observatorul (Canada), New York Magazin, Așii Români, Universul Românesc.

Prezent în antologii:

Antologia universală **COMORI DE VISE** - Povești, povestiri, amintiri – 2012 (Europa, Canada, SUA).

Date de contact:

Adresa poștală: Strada Siret, bloc 28, ap. 30, mun. Adjud, jud. Vrancea, Cod poștal 625100

Tel: 0755-805.287, e-mail: stroia36@gmail.com

Eva LAZEA

Cugetări moderne

Moto: „O cugetare este ecoul unor alte cugetări”
(M. Horga)

Există oameni care vin altfel în universul vieții noastre, îi simțim aproape pentru un timp, pentru o vreme, sau ne introduc pe nesimțite în alt univers, în sfera lor de gândire și trăire. Este un univers în care ei visează frumos. Toți avem dreptul de a visa la o lume frumoasă în care se poate trăi cu acest vis. Și cred că omul în genere este în adâncul sufletului un poet, dar numai unii primesc harul dumnezeiesc de a și scrie.

Omul este o ființă cugetătoare pentru că strălucirea și demnitatea lui este gândirea: „Cogito, ergo sum” („Gândesc, deci exist”).

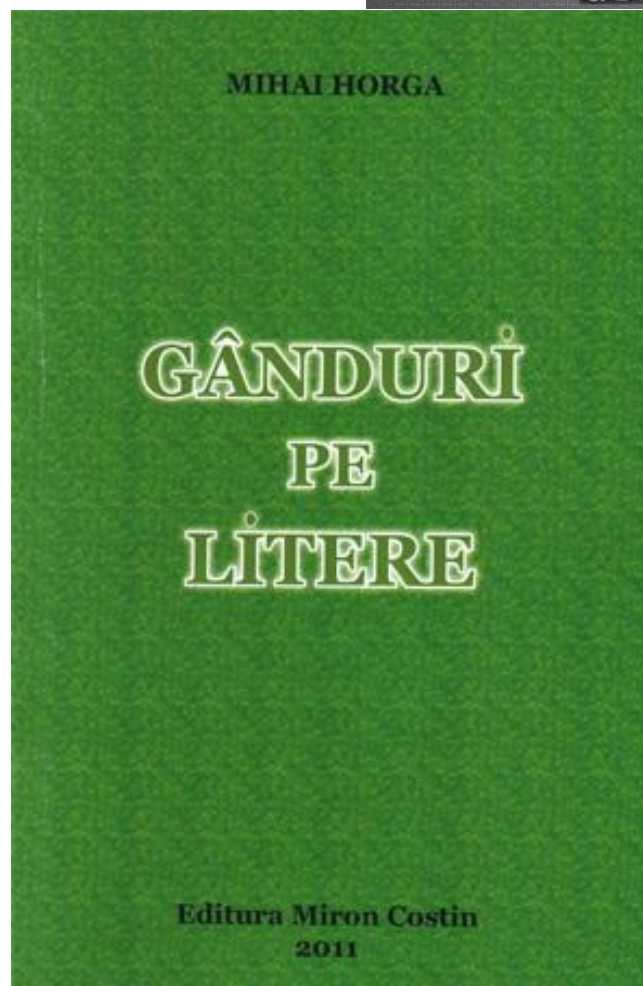
Și iată că avem un volum de „Gânduri pe litere”, cum și-a intitulat poetul Mihai Horga volumul de cugetări, apărut la Editura „Miron Costin” în 2011, Roman.

Mihai Horga este un poet care merită apreciat pentru pasiunea cu care scrie și ne dăruiește din când în când câte un volum cu poezii. Deși scrie poezie de ceva vreme, s-a hotărât la o vârstă destul de înaintată să publice. Astfel, în anul 2009 apare volumul „Clepsidra vieții” iar în 2010 „Trecător... pe zebra vieții” ambele la Editura „Miron Costin” din Roman.

După cele două volume cu poezii, poetul se hotărăște să publice acest volum de „Cugetări – concluzii...” și „Constatări - iluzii ...”, subtitluri adăugate de domnia sa volumului plin de cugetări „Gânduri pe litere”, care vor și ele parcă să ne dezvăluie conținutul acestui volum.

Așa cum însuși scriitorul, Mihai Horga, spune în *Cuvântul autorului*, „Viața este asemenea unui tren, care ne duce pe un traseu numai de ea știut”. Da, viața pare a fi ca un traseu lung pe care acumulăm neîncetat cunoștințe din toate domeniile, din unele mai mult și din altele mai puțin, toate fiind experiențe trăite în acest vast univers - VIAȚA. Un univers prin care timpul este cel care îl ajută pe scriitor, și pe artist în genere, să-și ordoneze gândurile, așa cum domnia sa a scris: „Gândește mult și scrie puțin”, deoarece „*Gândurile adânci sunt... înălțătoare*” (p.50). Timpul îl mai ajută să pătrundă în acele taine ale imensității de unde își alege ideile ca să le prelucreze pentru operele sale viitoare.

Omul este o ființă care cugetă mereu și trage deseori concluzii, o ființă care toată viața învață, căci, așa cum scria un autor sanscrit, „Învățătura e o perlă, o avere mare, pe care rudele n-o pot împărți între ele, nici hoții fura, și care nu se împuținează prin dăruire”. Din contra, așa cum spunea părintele Nicolae Steinhardt,

„dăruind vei dobândi”, căci darul dat din suflet este ca o rază de lumină ce se va întoarce asupra ta și te împlinește. Iar autorul „Gândurilor pe litere” ne spune că „*Dăruind – primești! (așa nădăjduiești)*” (p.34).

Arta în genere și mai ales literatura, cred eu, sunt deschiderea spre o lume pe care nu o cunoaștem dar o putem descoperi. Iar omul, prin structura sa, este într-o continuă căutare, își pune multiple întrebări și nu-și dă seama prea ușor că de fapt nu caută răspunsuri, deseori caută un liman pe care să afle alinare, să găsească un refugiu în care să poată intra, ieșind din zbuciumul societății și activităților din fiecare zi. Și este necesar ca arta să ocupe un loc important în viața omenirii pentru că, așa cum scrie poetul M.Horga, „*Artele trebuie să vorbească – pentru ca armele să tacă ...*” (p. 12), pentru că arta va fi în măsură să descopere regăsirea de sine a omului.

Strângând cunoștințe variate în panerul său, snopi uriași de idei prelucrate în *malaxorul* gândurilor, care i-au „jalonat existența”, iată că avem acest volum bine gândit și structurat, cu aceste reflecții, comentarii despre viață cu problemele ei, dăruite nouă de poetul Mihai Horga. Este un volum încărcat, ca un pom de Crăciun, cu multe cugetări și concluzii, cu gânduri interesante din toate domeniile vieții, unele chiar hazlii, ca de exemplu: „*Nu se știa cu musca pe căciulă ... (purta pălărie!)*” (p.23), altele cu un semn de întrebare, și unele care incită spre cugetare. Este o

(continuare în pag. 26)

lucrare exemplară prin rigoarea construcției și abordarea subiectelor, este selectivă în privința cugetărilor, multe dintre ele adaptate la viața cotidiană modernă, și nu numai.

Scrisul, cred eu, este ca o fluidizare a personalității, a eului prin marele univers, depășirea unor granițe ale spațiului și timpului; imaginația care curge ca un fluviu format din idei și gânduri fără să se oprească într-un areal oarecare și care nu poate fi limitat de nici un fel de granițe. Iar esența scrisului vine din suflet, adevăr și simplitate.

Din acest volum reiese că poetul Mihai Horga este preocupat de esența vieții cu problemele și neajunsurile ei, care poate fi descoperită și prin lecturarea cărții.

În continuare, am selectat câteva din gândurile scriitorului. Și pentru că suntem pe o vatră a culturii și cuvintelor, am extras în primul rând din gândurile domniei sale, tot într-o ordine alfabetică, referitor la carte, cuvânt, litere:

- „O carte este o bornă pe drumul spre cultură” (p.20)
- „Cartea îți este totdeauna cel mai bun prieten!” (p.21)
- „Din păcate, uneori, chiar omul este un dușman al cărții” (p.21)
- „Orice carte începe cu un cuvânt!” (p.33)
- „Dacă nu-ți respecti cuvântul – îți ies ... vorbe” (p.33)
- „Literele sunt semințele cunoașterii” (p.75)
- „Literele - submultiplii cuvântului” (p.75)
- „Literele sunt copiii alfabetului” (p.75).

Iar „Biblioteca este un stup în care: regina este inspirația, trântorul - criticul, fagurele - cartea, mierea - cultura, albina - autorul, ursul - cititorul, stuparul - rămânând bibliotecarul ...” (p. 16)

Interesantă mi s-a părut și următoarea cugetare: „Cine e xenofob chiar și în țara sa – este apatrid”.

„Gânduri pe litere” este un volum care merită studiat, deoarece conține multe cugetări din toate domeniile vieții, reflecții și comentarii, sau întrebări și concluzii. Aș putea să citez multe cugetări, dar las cititorului această plăcere de-a explora un domeniu vast, care cheamă către meditație.

Am tot auzit spunându-se că românul s-a născut poet, ceea ce indică potențialul creativ al acestui popor, potențial care trebuie cunoscut, stimulat și valorificat pentru obținerea unei performanțe creative.

În încheiere, îi adresez autorului felicitări pentru acest volum și îi doresc în continuare sănătate, putere și multă inspirație, pentru a ne putea încânta cu alte volume.

Grigore TIMOCEANU

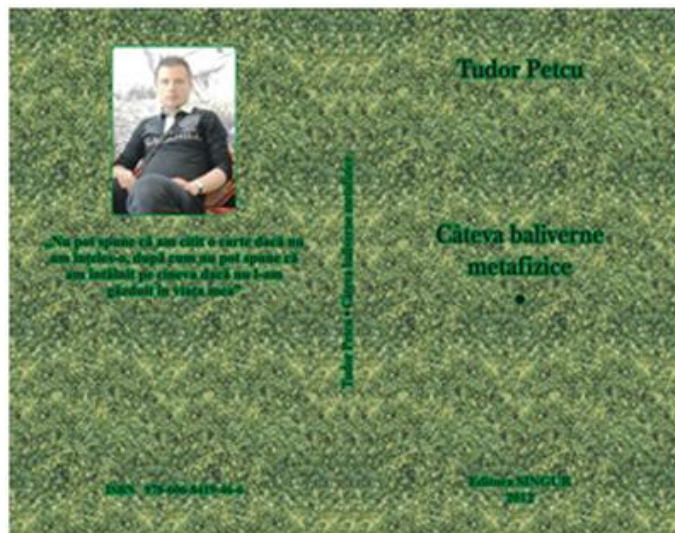
Tudor Petcu – Câteva baliverne metafizice

Editura Singur, Târgoviște, 2012

”A iubi nu înseamnă a-l acoperi pe celălalt pentru a-i absorbi ființa”, iată una din excepționalele bijuterii semantice semnate de Tudor Petcu, un artizan al asamblării cuvintelor cu înțelepciunea. Dacă luăm ca principiu ordonator al vieților noastre biblicul verset care spune: ”La început a fost înțelepciunea”, atunci putem spune cu mâna pe inimă că acesta validează necondiționat fascinantă cugetare a lui Tudor Petcu: ”Dacă slăbește trupul, există posibilitatea regenerării, dar dacă slăbește sufletul, riscăm veșnicia bolii interioare”.

Am avut ocazia să citesc mai multe cărți de maxime și cugetări ale unor autori contemporani, însă niciuna nu m-a atras atât de mult ca și cea de față. Enunțurile riguroase pe care le-am întâlnit la alții mi se păreau seci, deși exprimau adevăruri incontestabile.

Ceea ce delimitează scrierile lui Tudor Petcu de ale celorlalți este frumusețea exprimării, căldura cuvintelor ce înveșmăntează păreri sale despre lume, viață, religie, politică ș.a.m.d.

Notorietatea lui Emil Cioran de aici se trage, din posibilitatea de-a lega între ele cuvintele potrivite, ceea ce remarcăm din plin la acest autor și voi exemplifica: ”Echilibrul unei vieți este dat și de un catehism al tăcerii pe care preferăm să nu-l înțelegem” sau ”Niciun om nu poate ști exact de ce s-a născut, dar poate descoperi pentru ce merită să trăiască”.

Le doresc cititorilor acestei cărți să primească liniștea și împăcarea de sine pe care le-am primit și eu citind-o, recitind-o și scriind rândurile de mai sus. Sunt sigur că vom mai auzi de acest neașteptat gânditor român ce vine cu o viziune proprie (dar vie!) asupra existenței umane.

(prefață la volum)

Ionuț Vlad BUDA

M-am hotărât să devin prost

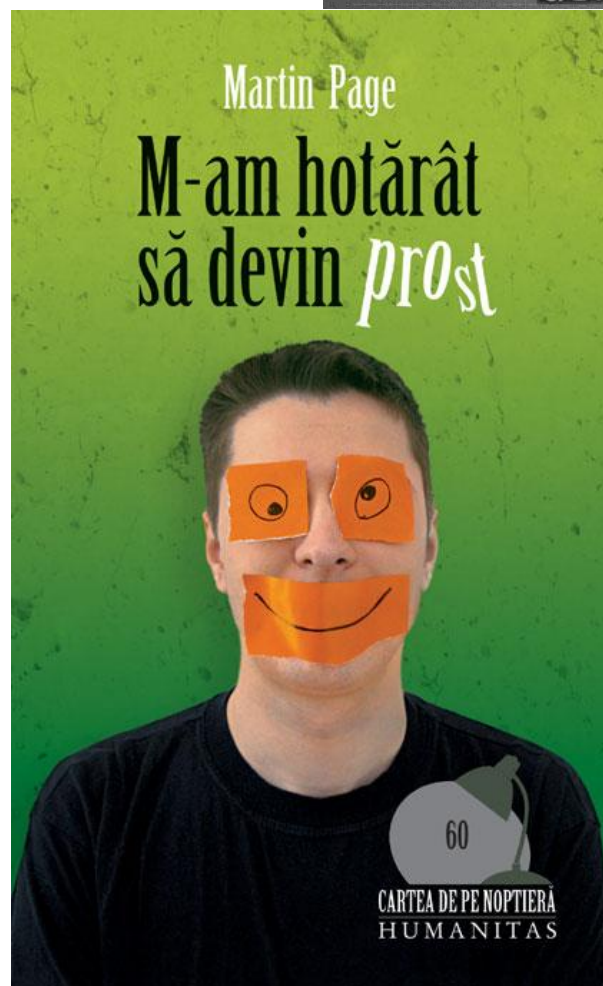
Este titlul unei cărți scrise de Martin Page care m-a surprins prin finalul neașteptat, ușor ironic, dar în egală măsură salvator pentru protagonist.

Întrădevar, din trăirile lui Antoine, personajul principal, rezidă afirmația "Fericiți cei săraci cu duhul", un adevăr indubitabil care te îndeamnă să-ți dorești să știi mai puține fiindcă astfel viața ți-ar fi mult mai ușoară. Conflictul dintre religie și biserică, în sensul acceptării directe și nemijlocite a "adevărului" creștin, a condus la perceperea falsă a ideii de cercetare științifică și autocunoaștere de teologii medievali. Astfel s-a creat o tendință, evident falsă, de a tăgădui știința prin raportare la credință.

Totuși nu acesta constituie subiectul cărții, ci mesajul: *Cei săraci cu duhul sunt fericiți*. A fi sărac cu duhul nu înseamnă a fi neapărat alienat sau debil mintal, ci o ființă care se conformează realității sociale fără a se întreba dacă această realitate socială este conformă propriei individualități. Ne aflăm astfel în prezența unei conformări lipsită de temei care nu aduce nici un beneficiu individului în dezvoltarea sa metafizică. Or, cunoașterea nu înseamnă neapărat rugăciune, ci meditație. Petre Țuțea spunea că o babă care se roagă ajunge mai repede la absolut decât un filosof ce meditează toată viața. Dar întreb eu: care absolut? Absolutul limitării la dogmele perimate și artificiale creștine?

Antoine este un tânăr foarte inteligent. Predă un curs la Universitate. Intră fără urme de îndoială în categoria intelectualului inadapdat a lui Camil Petrescu sau a lui Preda cu al lui Petrini. Nu se poate adapta la lumea în care trăiește. Inteligența îl apasă și-i tulbură nopțile. Nu se poate opri din meditat, nu poate dormi, se lovește pretudindeni de admirația celorlalți, dar el nu simte nicio satisfacție. Prietenii îl ascultă, dar nu-i pot oferi soluții. Îmi propun să analizez doar protagonistul, nu și celalalte personaje, decât într-o oarecare măsură.

Personajul caută un refugiu, tinde spre liniște. Caută soluții. Se hotărăște să devină alcoolic. Se documentează despre istoria alcoolului, despre varietatea băuturilor. Își da seamă că cel mai bine ar învăța de la un alcoolic veritabil. Intră într-un bar și după o simplă și edificatoare discuție îl roagă pe unul dintre clienți să-l învețe cum să bea. Respectivul face o afirmație oarecum de neconceput: nu oricine poate fi alcoolic. Și totuși are dreptate. Antoine bea doar o cantitate infimă de bere și intră în comă etilică. La spital află că organismul lui nu poate suporta alcoolul. Spitalizarea, prin discuția cu o pacientă ce încercase să se sinucidă și reîntâlnirea cu un unchi și o mătușă de o reală ineptie, are un rol pozitiv asupra lui Antoine. Frecventează un curs de sinucidere. Nu-mi propun a detalia cartea, vă las pe voi să o citiți. Se gândește la sinucidere dar abandonează ideea. Caută soluția în medicamente care să-l liniștească. Ajunge broker, scapă cafea din greșeală pe calculator și se declanșează o operațiune financiară care-l face milionar. Efectul medicamentelor îl face să fie liniștit. Practic nu-l

mai interesează nicio activitate intelectuală, le evită. Ajunge să trăiască precum un magnat. Drogurile îl fac să piardă contactul cu cel ce a fost. Prietenii sunt îngrijorați și-l supun unui ritual. Se trezește, realizează că nici banalitatea nu-i conferă salvarea, deși acea banalitate îl făcuse bogat. Deznodământul: rămâne falit din proprie voință. Este arestat, dar mulțumit.

Și ironia... Salvarea sau ce o fi, se arată în ultimele pagini. Antoine este îndrăgostit, Antoine iubește, Antoine a găsit liniștea!

Evident că las detaliile cărții, picante, în seamă voastră. Vă invit a citi acesta carte. O ironie la actuala societate dominată de banalitate.

Antoine demonstrează faptul că nici măcar liniștea financiară pe care o căutăm cu atâta ardoare nu aduce liniștea. Și atunci, ce aduce liniștea? Să aducă liniștea dragostea?

Senzația de a iubi și a fi iubit îți este suficientă pentru a supraviețui într-o lume artificială, mecanică și banală?

Lansare de carte la Pitești

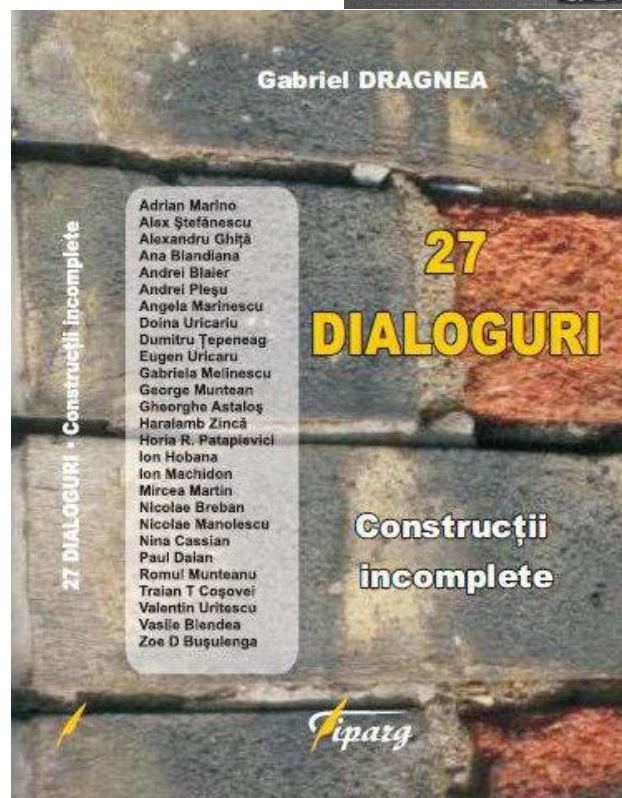
„27 DIALOGURI – Construcții incomplete” de Gabriel Dragnea

La mijlocul lunii martie, în ziua a 14-a, la Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” din Pitești a avut loc lansarea cărții „27 DIALOGURI - Construcții incomplete” a scriitorului și publicistului Gabriel Dragnea, lucrare apărută la Ed. Tiparg.

În prezența a aproximativ 40 de persoane au vorbit despre lucrare și autor Adrian Sămărescu (editorul lucrării), Denisa Popescu (poetă, membră a Uniunii Scriitorilor din România și gazdă a evenimentului) poetă Alexandra Firiță (membră a Uniunii Mondiale a Scriitorilor Medici), Alexandru Ghiță și publicistul Gheorghe Mohor.

În cuvântul din deschiderea lansării, gazda evenimentului, poeta Denisa Popescu a făcut o scurtă introducere, subliniind realizările editoriale ale autorului, colaborările acestuia cu numeroase reviste culturale din țară, dar și despre cărțile în pregătire ale lui Gabriel Dragnea. „Cele 27 de dialoguri au meritul de a-i oferi cititorului de astăzi, tot timpul pe fugă și tot mai superficial, o schiță de portret a României gânditoare, simțitoare și atât de naturală, prin vocile ei cu rezonanță culturală” a declarat poeta Denisa Popescu. Editorul Adrian Sămărescu a subliniat dorința arzătoare a autorului de a reuși să-și vadă ieșită de sub tipar o lucrare de calitate, amintindu-și de cerințele autorului, specificațiile dese ale acestuia dovedindu-se un bun cunoscător al fenomenului tipografic și editorial. Unul dintre invitații lansării, poetul Alexandru Ghiță, a spus, printre altele, următoarele: „Visuri, aspirații, viziuni estetice, filosofii de viață se desprind distinct datorită ingeniozității și delicateții celui care pune întrebări subtile, dar pline de farmec și eleganță (nu de puține ori îndrăznețe) obținând răspunsuri pe măsură.” Acesta a continuat spunând: „Cum să nu te stârneasce și să nu te invite la introspecții personale această carte, odată ce autorul ei le-a surprins și zugrăvit cu minuțiozitate de artizan în 27 de - hai să le spunem - tablouri sufletești, vii, palpitând de seve, iradiind frumusețe, creativitate și, nu în ultimul rând, speranță. Speranța că, oriunde și oricând, spiritul creator va dăinui în po-fida tuturor opreliștilor puse de ticăloșia ignoranță și obtu-ză în calea sa și că, odată descătușat, el va continua să scrie cu majuscule pe cerul schimbător al vremurilor istoria Omului”. Alexandra Firiță, cunoscându-l pe autor de aproa-

pe 15 ani, îi descrie lucrarea astfel: „Cele 27 de interviuri cu 27 de personalități sunt de fapt 27 de cărămizi din zidul istoric al culturii nației românești; sunt 27 de confesiuni care au întărit sistemul de principii și valori ale autorului și pe care ni le aduce la rândul-i în atenție dezvăluind aspecte esențiale, modele, caractere, recomandări”.

Având un domeniu comun de activitate cu autorul, publicistica, Gheorghe Mohor a ținut să amintească de rigorile jurnalistice, seriozitatea, dar mai ales principiile, caracterul care fac dintr-un gazetar unul credibil și valoros. Și acesta a făcut o scurtă radiografie a activității publicistice a lui Gabriel Dragnea, scoțându-i în evidență reușitele prin talent și perseverență.

Finalul i-a aparținut autorului: „Prin natura meseriei de ziarist, am avut ocazia, dar mai ales bucuria de a cunoaște personal oameni extraordinari, adevărate exemple de ambiție, dorință și talent. În două cuvinte: valori incontestabile. Aceasta este perioada cea mai frumoasă și plină de amintiri memorabile. Sunt clipe care nu își doresc repetabilitatea. Sunt unice.” Autorul a ținut să precizeze că această carte „se dorește a fi un semn de respect pentru toți cei prezenți în aceste file, dar și un omagiu pentru personalitățile care nu mai sunt printre noi.”

Evenimentul s-a încheiat cu o sesiune de autografe și fotografii realizate în incinta Bibliotecii Județene Dinicu Golescu din Pitești, un adevărat palat al culturii prin arhitectura modernă surprinzătoare, atmosfera deosebit de primitoare și farmecul ei aparte, aproape misterios.

A consemnat: **Redacția**

Ionuț IANCU

Vorbe însingurate

Epistole târzii - Patricia Lidia, Editura PIM, Iași 2012

Întregul ciclu al **Epistolelor târzii** indică o prezență vie a suferinței, mascată sub diferite forme poetice.

În **pseudo-manifestul existențial**, suferința apare ca despărțire definitivă de timpul trăit odinioară cu tot ceea ce implică el: atitudini, obiceiuri, mentalități, îndepărtarea omului de ceilalți prin timp. Fiecare lucru își pierde rostul, iar actele înfăptuite nu fac decât să ne aducă obiectul de care noi fugim - suferința ascunsă în diverse aspecte: hrană, timp liber, griji zadarnice etc.

Evident, următorul poem va fi dedicat aparenței și nu întâmplător apare comparația om-plantă. La prima vedere ar putea fi vorba de vitalitate, speranță, frumusețe, toate inoculate de semantismul florii. Aproximarea între trăirile autoarei și plantă este mai evidentă când apar cauzele prezenței altui regn în locuință. Planta fusese dăruită cu ocazia unui 1 martie banal, sărbătoare a primăverii și feminității. Însă această plantă nu face decât să scoată și mai mult în evidență faptul că uneori omul își dorește să devină plantă, să uite de suferință. Pe de altă parte, acțiunile întreprinse de ființa umană nu fac altceva decât să provoace și mai multă suferință. Într-o convorbire încărcată de reproș, eul liric amintește cum însuși soarele s-a coborât pentru a vedea noua plantă, iar apoi luna i-a redefinit frumusețea. Apare o a doua etapă a suferinței: suferința care învață. Poemul apare ca un răspuns la primul: aparența unor lucruri sunt dătătoare de speranță, toate își au un rost bine stabilit. Din acest motiv apare și teama de schimbare: *Urăsc schimbările. Îmi dau sentimentul de nesiguranță și neapartenență. Mă simt străină într-un loc familiar*.

În poemul **Despărțire**, ca un refugiu al suferinței, apare privirea. Chiar dacă lucrurile se petrec peste puterea noastră de înțelegere, un mod de a strivi suferința ar fi privirea retrospectivă, însă apare din nou întrebarea, prin privire, scăpăm sau ne încărcăm și mai mult de suferință?

Toamna, anotimp al dialogului cu sufletul, suferința va fi întâlnită ca o cauză a tuturor lucrurilor. Pare un joc sinistru, însă sufletul nu își mai găsește aparenta libertate de a zbura, nu mai zărește luminile colorate de odinioară și toată lumea pare scufundată în tăcere. Dacă lipsește ceva acestor momente de intensă meditație autumnală, tocmai sunetul și lumina devin marile absențe. Fără ele, suferința devine atroce, atât de puternică încât este strigată. În felul acesta, peste toată liniștea toamnei se aude doar strigătul confuz al suferinței întâlnite la fiecare pas.

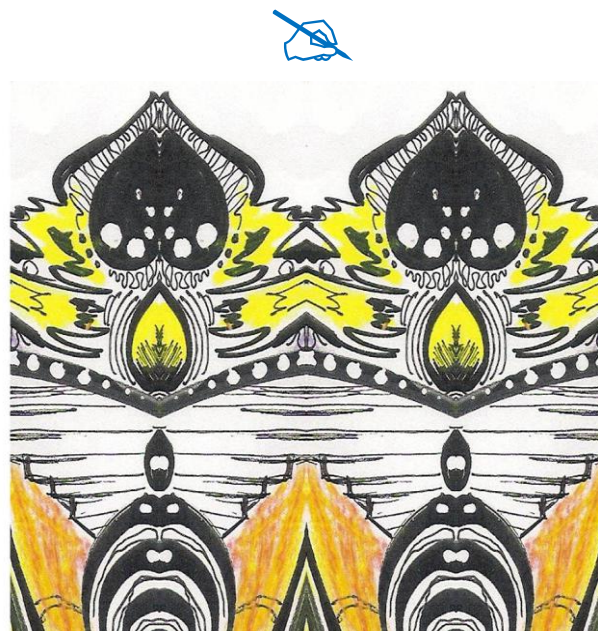
Cel de-al treilea nivel pare marcat de atotștiință. Eul liric, conștient de sine și de ceea ce îl înconjoară, se simte prea plin de energii pe care nu are cui să le destăinuie. Pare că la acest nivel al suferinței apare poezia. În **Despre iubire**, suferința va fi o iubire neîmpărtaşită, ipoteza fiind apropiată creștinismului. Acum apare cu adevărat cea de-a doua persoană care împărtaşește sentimentele cu celălalt. Se naște speranța care spulberă orice urmă de suferință, de-acum anotimpurile

se pot succede liniștite, toate elementele cosmosului (apă, vânt, lumină) devin căi ale fericirii în care eul liric s-ar putea ascunde de suferință.

Scriitoarea Patricia Lidia

A reușit autoarea să se elibereze de aceste neliniști sau tocmai această prezență permanentă a plângerii lirice a dat naștere adevăratei poezii?! Să fie poezia o suferință continuă? Iată câteva din întrebările ce rămân pe buzele noastre mult timp după ce citim acest volum...

desen de Elena-Liliana Fluture

Adrian PAL

CHIPUL LUI HRISTOS

(din vol. *Credință și culoare*)

Primele descrieri ale chipului Mântuitorului sunt cele din timpul vieții sale, care vor influența reprezentările acestuia de după înălțarea la cer.

În timpul vieții pământești, Iisus Hristos apare descris într-o scrisoare a proconsulului Iudeii, din vremea lui Octavian Augustus, trimisă senatului Romei: "...în timpul de față s-a ivit un om - EL este și acum viu - cu mari calități, care se numește Iisus Hristos. Poporul spune că EL, după faptele Sale, este un mare Prooroc: ucenicii lui îl numesc Fiul lui Dumnezeu. El învie morții și vindecă orice boală și slăbiciune. Acest om este de statură înaltă și chipeș. Fața lui este severă și foarte expresivă. Părul lui castaniu cade neted până sub urechi, iar de acolo, în şuvițe ondulate, până pe umeri; părul este împărțit ca la nazirei. Fruntea este netedă și liniștită, fața este cu desăvârșire curată. Obrajii lui sunt rumeni, puțin măslinii. Privirea este plăcută și deschisă.

Nasul și gura sunt desăvârșite. Barba este destul de deasă, nu foarte mare, însă de aceeași culoare cu părul - și se împarte în două la bărbie. Ochii sunt albaștri și plini de viață... Nu a fost văzut niciodată să râdă, dar L-au văzut plângând. Statura lui este chipeșă, mâinile lungi și frumoase, umerii desăvârșiți. Glasul lui este mareț și lin, dar îndeobște vorbește puțin..."

Aproape aceeași descriere a înfățișării mântuitorului o face și istoricul grec Nichifor Calist.

Iisus a fost un personaj real. Despre EL au scris: Josif Flaviu, născut în 37 e.n. (Antichități iudaice - 18,3,3, și 20,9,1), Tacit (Anales - 15,44), Suetoniu (Viața lui Claudius - 25), Pliniu cel Tânăr (Epistulae - 10,96), Lucian din Samosata (Moartea lui Peregrinus - 11,13). Iisus este menționat de Coran dar și de Talmudul Babilonian.

Aceste descrieri sunt destul de asemănătoare cu cele care ne vorbesc despre înfățișarea Domnului nostru Iisus Hristos, descrieri ale celor ce au văzut Chipul lui nefăcut de mână omenească, imprimat pe mahrama trimisă lui Abgar, împăratul Edessei, de însuși Acesta. Pânza pe care este imprimat chipul Mântuitorului a fost păstrată mult timp la Edessa, ca fiind cel mai de preț odor al orașului. Portretul imprimat era cunoscut și venerat în tot Răsăritul, iar în secolul al VIII-lea creștinii celebrau sărbătoarea sa în multe locuri, după modelul Bisericii din Edessa.

Mai târziu, după 843, chiar la Edessa, sărbătoarea coincidea cu Duminica Ortodoxiei (16 august), sărbătorită astăzi de toți creștinii ortodocși.

Sfântul Ioan Damaschinul amintește de această imagine făcătoare de minuni. În anul 787 Părinții Sinodului VII Ecumenic se referă la ea, iar în 944, împărații bizantini Constantin Porfirogenetul și Roman I cumpără sfânta icoană de la Edessa, transportând-o cu mare pompă la Constantinopol, unde o așează în Biserica Fecioarei din Faros.

Din 1204, după cucerirea Constantinopolului de către cruciați, urmele acestei icoane se pierd. După unele istorisiri, ar fi fost furată de dogele venețian Enrico Dandolo (aprox. 1250) și dată dispărută împreună cu alte

odoare sfinte odată cu scufundarea corăbiei acestuia în Propontida.

Dintre cei care au văzut-o, italianul Picconi face următoarea descriere: "Chipul are o înfățișare măreață și stranie. De la mijlocul frunții late și destul de mari, se lasă pe ambele părți, la dreapta și la stânga părul, care acoperind urechile, se unește cu barba, sprâncenele sunt negre, ochii strălucitori, pătrunzători, încât se uită la tine din toate părțile cu o privire plăcută și duioasă, nasul este drept, ceva mai lung, dar bine alcătuit. Culoarea feței este măslinie..."

În afara primei minuni săvârșite în această mahramă, prin însănătoșirea regelui Abgar al Edessei de lepră, asistăm la convertirea acestuia și la apariția primului stat din lume care a devenit Stat creștin (între 170 și 214), în vremea regelui Abgar IX).

Între 12-14 XI 1999, în Italia, la Genova a avut loc, în urma convocării făcute de Comunitatea Sant' Egidio din Roma, reuniunea - Chiese Sorelle, Popoli Fratelli - la care au participat reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe, ai Bisericii Vechi orientale, ai Bisericii Romano-Catolice și ai Bisericii Protestante.

Dispărută sute de ani, din secolul al XVI-lea, Mahrama Regelui Abgar a fost eliberată după 400 de ani dintr-un seif de oțel aflat în Biserica Sf. Bartolomeu, aparținând oamenilor din Genova.

Această prețioasă relictă, un „Acheiropoietos” despre care se bănuie a fi chiar originalul „icoanei nefăcute de mână omului”, a fost supusă unei procesiuni de la Biserica Sf. Bartolomeu la catedrala romano-catolică San Lorenzo unde s-a oficiat o vecernie ortodoxă. În românește vecernia a fost oficiată de Episcopul Casian al Dunării de Jos. A asistat atunci și I.P.S. Daniel, actualul Patriarh al României.

Bafometo este numele unei icoane orientale pe lemn care reprezintă chipul lui Iisus, imagine derivată din cea bizantină a Mandilionului (chipul acestuia imprimat pe o pânză). Ea a fost păstrată încă din secolul al XIV-lea în bisericuța din Templecombe (Anglia) unde a fost ascunsă sub un strat de tencuială. A fost redescoperită în timpul celui de-al doilea Război Mondial în urma bombardamentului. Se spune că icoana ar fi fost adusă de cavalerii Templari care au fost acuzați de regele Filip cel Frumos și Inchiziție că ar fi trecut (convertit) la religia islamică și din acest motiv ar fi fost învinși în cruciade.

Icoana a fost pentru prima dată expusă în anul 2009 într-o expoziție deschisă la Regia de Veraria, în regiunea torineză a Italiei, alături de 120 de piese care trasează istoria ordinilor cavalierești, intitulată - „Cavalerii, de la Templari la Napoleon”.

Târziu, după apariția primelor icoane, în secolul al XV-lea apare legenda Sfintei Veronica și un ștergar pe care este imprimat chipul lui Hristos pe care aceasta i l-ar fi oferit în drumul spre Golgota (stațiunea a IV-a) spre a-și șterge transpirația.

Legendă sau continuarea istoriei existenței mahramei din Edessa, dispărută pentru câteva sute de ani, aceasta din urmă se confundă, de multe ori astăzi, cu prima. Textele și, mai ales, imaginile autentice ale lui Hristos au existat dintru început, Biserica confirmând existența lor. Modelul va da naștere primelor reprezentări iconografice ale lui Iisus Hristos.

Stanislav POPESCU

Cântec de orgă

când frunza pe inima liniştii cade,
când clipa e-un ornic ce ticăie fraged,
când norii se-adună în stoluri şi pleacă
e-o albă duminică-n sufletul meu.

când vine din boltă o verde răcoare
când plouă cu spumă de valuri marine,
când suie-n luceafăr pe cerul simţirii
e-un cântec de orgă în sufletul meu.

când flori de măceş par pe cer pescăruşii,
când vara dă buzna-n arterele firii,
când trupu-şi deschide corola iubirii
în sângele meu se aprind trandafirii.

Chemarea prieteniei

ascultă lângă frunzele lucioase
ce nasc cununa ta de laur
chemarea gândului meu cald
asemenea razei visului de aur

aş vrea să fii, prietene iubit,
un sol de împlinire îndelungată
ce îmi va trece pragul înainte
ca umbra îndoielii să te-ajungă

stau cufundat în zori neşovăielnici
cu brâul plin de-amnare ce le scapăr
şi te-aştept nerăbdător să vii
cu inima arzând ca un luceafăr

Plop şi soarelui

plop şi sunt ca un Icar
vrând să zboare pân-la soare
însă dorul li-e-n zadar
glia-i ţine de picioare

vârful plopilor e-n nori
lângă duhul înălţimii
dar îl trage-n jos din zori
gravitaţia micimii

plop şi-n slavă culeg flori
şi se-ntind către lumină
dar furtuna deseori
îi doboară crunt în tină

între cer şi-ntr-o pământ
plop şi duc o bătaie
să câştige sângerând
mândra soarelui făclie

Osânda lui Sisif

Sisif fu osândit să urce-o piatră
din poale până-n vârf înalt de munte
dar piatra era trup din a lui vatră
şi el ştia frăţeşte s-o înfrunte

ajunşi la ţintă ea cădea la vale
el se-ntorcea şi-şi relua urcuşul
iar aspra piatră îi părea mai moale
şi-o preţuia ca un scripcar arcuşul

a tot împins-o vreme-ndelungată
prin vânt şi ploaie şi prin cruntă zloată
dar n-a-ncetat să spere în izbândă

şi a urcat-o ca avere sfântă
sleit însă de chin iubindu-şi soarta
el a murit blând sărutându-şi piatra

Era atâtea primăvară

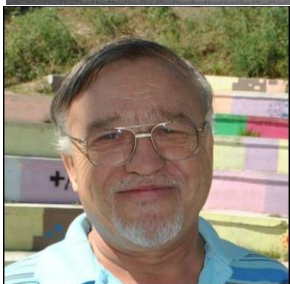
când am deschis ochii
stăteam în arborele vieţii
şi era atâtea primăvară împrejur
că nu puteam face un pas
fără să strivesc ceva plăpând
ca de pildă un smoc de iarbă o frunză o floare
un fluture sau o şopârlă
toate având rostul lor
şi atunci am chibzuit şi hotărât
să mă statornicesc în sânul primăverilor
şi astfel sorb cu sete splendorile lumii
mă hrănesc cu bucăţi rupte
din pâinea rumenă a soarelui
şi cu miera dăruită de albine
beau apă adusă de ploi
gust ofrandele vântului
şi pulpa fructelor aduse
de graţioasele-nimfe ale pădurilor
şi iată că trăiesc fericit
de foarte multă vreme
mutându-mă din primăvară în primăvară
fără să îmi închipui că aş putea trăi
o viaţă mai frumoasă ca aceasta

Liniştea însoară

în liniştea ce mă însoareşte
aud a timpului plutire
ca pasărea zburând pe bolta
de-azur a sufletului meu

e-o zi cu muguri de lumină
ce-a izvorât din albastrimi
având pe frunte-un stol de îngeri
înveşmântaţi în alb de crini

Petre RĂU

Cătălina Nicoleta Munteanu – Ofrandă la capăt de drum

Ed. DocuCenter, Bacău, 2013

Nimic nu se poate asemui cu bucuria apariției primei cărți, niciun alt sentiment nu poate fi comparat cu acesta. Este un sentiment înălțător, și n-am să greșesc mult dacă spun că se poate ridica la rang de naștere a unui copil, cea mai sfântă și adorată posesiune a fiecăruia dintre noi, oamenii.

Pentru Cătălina Munteanu, momentul apariției primei sale cărți de poezie, **“Ofrandă la capăt de drum”**, reprezintă probabil întruchiparea acestei virtuți umane, împlinirea unui minunat vis cu care s-a îmbrățișat în gând multe zile și nopți la rând, în perioada îndărătnice sale trude la proiect, sau poate cu multă vreme mai înainte.

În parte, în paginile acestui volum întâlnim confesarea nostalgică în versuri a unui eu liric marcat de durerea care macină zi de zi sufletul expus permanent dificilei sarcini de a înainta pe drumul unic al vieții, sau poate marcat de micile bucurii și speranțe de care omul știe bine să-și lege existența sa mult prea efemeră.

Înțelegem astfel că nu ezităm uneori să ne chemăm existența înapoi (*“vreau existența înapoi”*, din *“Ofrandă la capăt de drum”*, poem care a dat și titlul cărții), pentru că în momentele noastre de cumpănă și dezamăgire simțim nevoia de rectificare, de reluare cu destindere a ceea ce am greșit sau nu ne-a fost favorabil în viață.

În vers se invocă uneori pronia cerească, așa cum mai toți o facem, fiindcă adesea suntem tentați să credem că numai o divinitate ne mai poate oferi sprijin în încâlcirile noastre mult prea inocent telurice: *“cad în genunchi în fața crucii mele / paharul mântuirii am golit / și toaca judecății”* (clipe de îndurare).

Despre o astfel de ofrandă avem de înțeles aici, una cert intuită și planificată apoi pentru liniștirea noastră sufletească.

Unele poeme poartă cu ele încărcătura unor motouri cu citate din opera unor personalități celebre: Mircea Eliade, Mihail Drumeș, Ileana Vulpescu, Marin Sorescu, Luigi Pirandello, Walter Scott, dar tot un moto întâlnim și în debutul cărții, preluat din Michelangelo, ca și la unele din imaginile grafice ce sunt distribuite aproape uniform de-a lungul cărții: Mihai Eminescu, V.G. Belinski, William Shakespeare.

Alte câteva poezii din volum emană nuanțe certe de versuri încărcate de patriotism, ce pot uneori diminua discursul poetic propriu-zis al autoarei, mai ales atunci când acestea nu se ridică la cote suficient de aproape

de cele știute de la marii noștri înaintași: Eminescu, Coșbuc, Alecsandri, Goga, Șt. O. Iosif, Grigore Vieru ș.a. Iată însă, ca exemplu, un vers frumos, care reușește să-i trezească pe unii din reverie, pe alții să-i scoată din platitudine sau din periculoasa înclinație spre neîncredere, un vers care vorbește de la sine despre țară, de și pe oriunde ai fi, sec și emoționant: *“Și te iubesc așa cum ești / Obositor de inocentă”* (Credulă țară, obositor de inocentă...).

Poezia Cătălinei Munteanu pune pe tapet inclusiv o intimitate scoasă ostentativ la lumină, ca dintr-un fel de magie obținută prin reverie, dar cu care poeta este în stare să ne convingă că a trăit-o aievea, chiar și numai prin străfulgerare de gânduri, printr-o acoperire fericită de sens și emoție.

Sunt așezate în versuri plăcute unele momente de prăbușire în dragoste: *“împărțim gogoșa minciunilor deșirate / din povestea noastră de iubire”* (amour & breakfast), de suferință: *“mă cuprinde durerea orizontului meu și nepăsarea / văzduhului tău”* (durere și nimic), căutarea sau reîntoarcerea cu fața la amintiri: *“dorul plâns / caută umărul / anilor lumină / sprijin în derapaj / melodiei iubirii”* (căderea amintirilor), dar și momente extaz, fericire și clipe de beatitudine. Ca de altfel și starea de preaplin, de oboseală aparentă, de trudă nerăsplătită: *“ocupai toate ungherele / sufletului meu”* (epuizare), sau *“fără far pe țarm obosisem să lupt / cu umbre în pereții destinului”* (regăsire).

Poemul *“Dor de tata”*, alături și de alte versuri din volum, este unul închinat de către autoare memoriei tatălui, dar și inocenței unei copilării în care părintele iubit și-a lăsat amprente în mai toate modurile posibile, inclusiv în cele legate de zilele de Moș Nicolae și altele asemenea: *“în oglinda timpului / aștept cuminte / cu ghețușele curate / rânduite după merite”* (dor de tata). De altfel, întreaga carte este hărăzită amintirii iubitului ei părinte, dovadă fiind și dedicația specială de la începutul volumului.

Judecând la modul singular, pot ști despre mine și din felul în care constat că m-am reflectat în ochii altora. Ar mai exista alte posibilități și prin intermediul tehnologiei moderne, fotografia și filmul, dar până la urmă acestea se reduc sau sunt incluse în celelalte. Însă, indiferent de cât de multe date am afla despre ființa noastră, niciodată nu vom putea

(continuare în pag. 33)

dezvălui totul, deși eul poetic se simte dator să probeze nu o dată înfățișarea și beția de umbre ca entități ale destinului, nu neapărat ale împlinirii: *"fluid nevăzut / umplea călimara"* (în destin). În acest mod, poeta ne mărturisește că e nevoie să ne cunoaștem și din afara ființei, dar cu precădere ne îndrumă spre o cunoaștere de sine, din interior, fără o diminuare sau neglijare a propriului eu, rămânând însă la suprafață cu întreaga noastră identitate. Iar atunci când devenim iertători, suntem cu siguranță recuperați ca ființe umane: *"Viața mea de azi / Ca viscolul iernii - / Inima iartă"* (Haiku(vinte)).

Omul trăiește uneori o individualizare a ființei prin propriul său chip, deși nu mereu acesta îi este accesibil direct: *"casa e pregătită / și sufletul așteaptă / îmbrăcat în mantia / drumului spre nemurire"* (lumina sufletului). De aceea e nevoie să ne surădem uneori din oglindă, pentru a lua contact cu o bună parte din felul în care ne prezentăm ca ființe umane în fața celorlalte ființe asemenea nouă: *"chimia și alchimia s-au împreunat / iar tu ne surăzi / blând și îndurerat / purtând suferinți în oglinzi"* (despărțire).

Sunt declamații și expresii aforistice, gânduri exprimate afectiv în câte un pachet mic de versuri: *"prin gene umbrite / căutăm răsăritul"* (amour & breakfast).

Cele câteva desene interioare despre care am pomenit mai sus că sunt prezente în volum, suficient de expresive, sunt întărite și ele de aforisme, semn că autoarea a vrut să ne arate cât de mult iubește lumea spirituală, dar și să-și acopere emoția debutului, simțită prea copleșitor.

Verbul poetei este adesea apăsător, pus în evidență mai mult decât reușește el însuși prin vitalitatea sa intrinsecă, iar pauzele pe care le întâlnim înainte de acesta cred că sunt special plasate, tocmai pentru a-i anunța apropierea sau a-i sublinia importanța.

Desigur, așa mai putea face o mică observație cu privire la faptul că întâlnim o împrăștiere neuniformă a versurilor prin grupări uneori forțate în strofe, ceea ce dă senzația de disparare de idei, de întrerupere bruscă a armoniei prin distribuirea asimetrică a versurilor din poem. Sunt strofe care par a nu purta o aceeași idee, un același mesaj. Dar și din acestea se pot recupera ba metafore sublime, ba expresii catalizatoare de esență panseistică: *"crin rădăcit în noroi / talpa destinului poartă"* (gând sub talpă).

Dar Cătălina Munteanu devine, sub aripa poeziei, și o contemplativă iscoditoare: *"Trecător m-a atins un nor / ivit după o ploaie de primăvară"* (umbră înșelătoare...), ba chiar o atentă observatoare a lumii văzute cu ochii eului poetic, chiar dacă uneori în tușe mai sobre sau supuse presiunea unor trăiri iluzorii: *"doar un ciot mi-a rămas / dintr-o măsă de minte / și acela plin de înțelepciune / se clatină"* (dinți în soartă).

Ea are curajul să se autodefinească mereu, poate fi alta, își poate ascunde tristețea: *"sunt femeia de ceață / extazul îmi ascunde întristarea"* (femeia de ceață), poate să-și ofere singură șanse: *"din dragoste de tine / cina îndulcea așteptările"* (din dragoste de tine), ba chiar își face loc cu coatele: *"cu pana timpului / desenez pârtii / ce duc spre tine"* (transparentă), dar

Poeta Cătălina Munteanu

uneori se trezește în miezul unei aversiuni, scufundată abrupt în crunta apatie a dezamăgirii: *"ne etichetăm / asemeni borcanelor din vitrină / prețul noi înșine nu-l știm / unii pe alții ne cățărăm / muritori peste muribunzi / rănim jignim apoi suspinăm / "e spre binele acestei lumi"* (ipocriți în sărbători).

Desigur, nu ne aflăm în fața unei poezii în care să rămâi neapărat tentat, să te lași purtat de emoție până la capăt. Dar poezia Cătălinei Munteanu ne parvine ca o frenezie (pre)dispusă în sensul unei defulări ce probabil corespunde unor stări - deopotrivă, de împotrivire sau de disponibilitate -, gânduri și/sau sentimente. Volumul nu deține neapărat o unitate structurală, o compactizare sau o concentrare chibzuită a temelor abordate, dar i se poate recunoaște o autentică încercare de punere în pagină a poemelor, cu versuri de o încărcătură textuală ce tinde să se potrivească cu fluxul rostirii.

Personal sper ca poeta Cătălina Munteanu, care se reproduce permanent pe sine în scris, să abordeze poezia de aici înainte cu și mai multă fermitate, mai solemn și mai sigură pe sine. Pentru că, cu siguranță, în acest limbaj pe care singură și l-a ales are ceva să ne spună, iar noi suntem dispuși să o întâlnim și pe mai departe și să-i ascultăm din ce în ce mai fascinați vocea sa lăuntric-poetică.

Daniel CORBU

EVANGHELIA DUPĂ CORBU

Nu știu cui va folosi cântecul ăsta
bătrân și virgin
aceste versete cu zornet pământesc
sărutate de cenușa atâtor trecute disperări.
Dar cum orice sunet roade din clopot
tot așa întrebările din inima celui singur
până se topește încet
și pe când borțoasa absență pe nesimțite naște
o nouă absență la fel de perversă
mi-i dat să rămân cu strigătul întreg și neauzit
Doamne

am vizitat site-ul cu tine pe Internet
facerea Lumii și facerea Edenului a șasea zi
ce interesant primul om și prima lui umbră
sodomele și gomorele
jertfirea mielului sfânt
primii zimți ai conștiinței de sine a lumii
micile și marile teofanii exodul proorocilor
har și metanoia pe podelele bisericii tale.
Am vizitat site-ul cu tine Doamne
dar nici un răspuns la vechile-ntrebări
e-atâta noapte în noi și-atâta lumină în
paraclise!

Cu mâinile întinse spre tine Doamne
doar ca să mă-ntâlnesc și
să-mi pipăi sinele ca pe-un sămbure
de migdală.
La ce bun să mai scriem un cântec pentru
desăvârșirea ființei, puah!

Nu pot să nu le spun:
Don Cevedo și Don Alvaro
laptopul se poartă cu grijă ca gloria
ca iubirea de sine
și cu mai multă demnitate se înaintează-n
deșert!
Dar (dacă am eludat martorii)
ce căutați voi pe scările viscereale
ale acestui poem ca un înfricoșător
așteptând menuetul?

Acum pot să întreb:
ce să fac Doamne cu mitologia lui Homer
cu esenienii religia budistă sau cu aramiștii
zenonoști robobostiști și ale lui Zamolxe credințe

cu argonauții desăvârșirii
ce să fac Doamne?

Nu simți cum nimicul ăsta din noi se-agită
și gâfâie până la orgasm
iar paradisurile scâșnesc iluzorii
în timp ce salutăm prima naștere din nimic?
Ce zici Don Alvaro?
Ce zic, ce zic?! Lasă eternul dacă
pâinea-i pe masă
și o karma visează la tine
(toți cei care conservă istorii o sfârșesc prost)
lasă-te scufundat în heleşteul uitării
decât foaia plină de litere
mai bine o plajă goală legată strâns
de ombilicul mării
undevea în Dobrogea sau California
la Miami sau Taramira

*
* *

Altădată liniile din palmă încropeau un destin
Dar eu de-atâta timp nu mai aștept pe nimeni
din pustiu
nici un prooroc care să facă ceva cu
groapa asta îngustă din mine.

Doamne numai tu poți veni
dinspre stele înspre alge
dinspre ceruri spre noroi

să iei aminte la robul tău cel înveșmântat
în carcasa de pământ dospit
cu același gust al lepădării de sine în gură
rătăcitor prin sălile de așteptare ale istoriei
printre matroane seminariști cu gulere scrobite
poeti nesinuciși la timp perorând despre vid
și nesupunere
călugări budiști mirosind a pizza hut
și-a creveți prăjiți în ulei de măsline
târfulițe râvnind sexul elicoidal al argonauților
chiar acum o sfântă fără nume cade din
Sfânta Scriptură direct în acest poem
despre mine
în care întunericul vine la oră fixă
dar Apocalipsa mai întârzie cu o mie de ani.

*
* *

Oare a face lumea nu e mai puțin decât a o înțelege?
Așa începe apocalipsa de fiecare zi:
cei șapte îngeri vestitori își aruncă trâmbițele în râu
nu le auzi respirația nu vezi decât
cerul orb agitându-se

faptele apostolilor plutesc pe ape într-o ediție
revăzută și adăugită
Dumnezeu e mort - spune Nietzsche
e doar obosit - spun eu - și câteodată amnezic.
Don Cevedo zice:
La început a fost marele Cuvânt
care s-a fărâmițat în mii și mii
de cuvinte pipernicite și purtătoare de pagubă.
Și așa cum nu există dragoste fără milă
cine gustă azi din azima cerului
își are privirea surpată de lacrimi.

(continuare în pag. 35)

Dacă sunt cel ce nu sunt
pot să ating virginala aurore
cu un fir de tămâie în mâna dreaptă
și să întreb pe unde umblă arpentorul destinului
deși Don Alvaro îmi arată Sfântul Cvartet din
învechitele cărți:
Înțelepciunea Iubirea Speranța și Credința
iară eu:
pulvis et umbra sumus
cinis et umbra...
nihil homini certum est!
O. lady, lady, prestidigitația ta îmi întrece visarea
și pământea singurătate acum e liniște
în pântecul tău
iar unii șoptesc sfânta fecioară schimbă Palmolive cu
Elsève pentru fericirea părului personal
sfânta fecioară înalță zmeiele tremurătoare credințe
în rochii chimono și coafură Iulius Fuch
toți stau în așteptare până înfloresc
porțile împărătești
iar eu din nou spun:
trece totul în contul meu Doamne
cine știe dacă vei deschide această singurătate
ca o cutie neagră ticsită de rugă
(oare a face lumea nu e mai puțin decât
a o înțelege?)
lasă-mă cu același gust al lepădării de sine
în gură
și pe cât am așteptat încă mai aștept să cazi
din carul mare între spinii întrebărilor mele
sau din ursa mică sub formă de pulbere
pe creștet aici în dormitorul comun al
acestei lumi
unde probăm ritualul sălbatic de îmblânzire a spaimii
și catharsisul și izbăvirea păcatului ce va să vină.
Pe urmă franjuri liniștii
pe urmă Atoateșpânitorul Nimic.

MASCA LINIȘTII

Cade și masca liniștii.
Mă gândesc la cei care-au fost de față
la moartea primului zeu
la cei care-au întors capul și-au văzut
Sodoma în flăcări
la febra saliva și gloria celulară
a oricărui muritor.

Cade și masca liniștii.
Se-nalță în schimb erorii de hârtie ai domnului
Rolland Barthes
cuvintele obosite de lume.
Poate că trebuie să existe un haos final
o harababură a semnelor
o vlăguire a păcatului primordial
momentul când emoția-și întinde plasele și așteaptă
prada ușoară
iar iluziile se transformă-n cadavre
pe care oamenii uită
să le mai îngroape.

Cade și masca liniștii.
Iar eu poate fără noimă întreb:
Voi chiar mă vedeți prin umbra acestui
fir de speranță
îmi cântăriți vorba privirile încrucișate pe
lucruri deseori scrâșnitul din dinți și lehamitea
voi chiar mă vedeți prin raza de frig
a acestui acord monocord?

MAȘINA DE INVENTAT IDEALURI

Aproape că spusesem toate cuvintele
împuținându-mă
și priveam printre gene cum îmi mor
secunde de unul alt timp unei alte lumi.

Mi se părea că aud gongul din cer
semn că se-apropie corăbiile cu prieteni
din Ordinul Metaforei
și mi se părea că Dumnezeu mă privește
prin lucarne fierbinți.
Dar seara a venit un fel de înger
stătea chircit pe singurul fotoliu din camera mea
un înger zgribulit și tăcut.
Și pe când cineva îmi făcea semne din sicriul prea strâmt
îngerul palid repeta refrenul acela aulic al
concordiei omenești
ce umblă tuturoara prin creier la cea mai nepotrivită oră.
I-am spus îngerului:
Tu n-ai auzi că noapte de noapte cineva sapă
în mine-un mormânt
și nu auzi neodihna cum își desfășoară corpușii
pe amorțitele căi ale așteptării?
Atunci el a scos din sân un ghemotoc
de fire-ncâlcite de toate culorile
„Pentru că nu excelezi în gândirea abstractă
privește, aceasta e Spaima!”

I-am spus îngerului cel zgribulit și abulic:
NU VEZI CUM ATÎRN DE CRUCEA CUVINTELOR
DE PARCĂ-AȘ ATÎRNA DE PĂCATUL
PRIMORDIAL?
Toți iubiți păsările doar păsările care
mor cântând
dar nu vezi cum zi de zi mă surp
și deodată
de greutatea unui cuvânt voi muri?

APROAPE CĂ SPUSESEM TOATE CUVINTELE
ÎMPUȚINÎNDU-MĂ
și priveam printre gene cum îmi mor
secunde de unul alt timp unei alte lumi.

Petre RĂU

Eu și oglinda mea - Eua

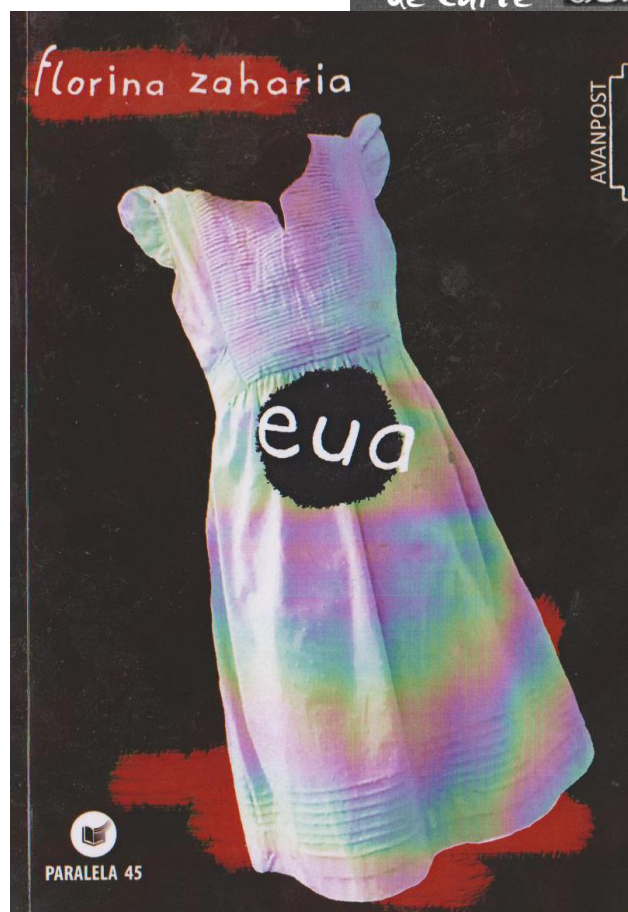
Florina Zaharia - Eua, ed. Paralela 45, Pitești, 2010

Poezia Florinei Zaharia induce invariabil cititorului supoziția că se află în fața unor idei în care se petrec neostoite bătălii ale contrariilor. În versuri de o frumusețe delicată, toate aceste frenezii sunt dispuse în sensul relevării unei energii a sinelui, a unei defulări ființiale ce ar putea corespunde când unei stări de împotrivire, când unei disponibilități lejere de a înlănțui în mod neașteptat atât obiecte, cât și fenomene, gânduri sau sentimente. În fața unei astfel de poezii, dacă nu rămâi tentat să te lași purtat de emoție până la capăt, în context ideativ singura variantă ce-ți va rămâne ca cititor ar fi să depui un oarecare efort pentru a desluși mesajul liric ascuns, încifrat în osatura versului ei sublim.

Într-o subiectivitate asumată, autoarea se străduiește să-l seducă pe cititor, învăluindu-l misterios într-un limbaj poetic plin de fast. Printre altele, versurile poetei sugerează că lumea trebuie să se dăruie fără rezervă spațiului interior al omului. Eul interior contează mai mult, mai cu seamă că „eul exterior și-a trăit ultimele pâlpi / oasele lui au fost extrase înăuntru / înghițite de insuportabilul contact epidermic / cu mine” (p.81). În acest context, unicul spațiu hărăzit poetei este unul al însingurării și fricii: „speriată să nu-mi afle gândul celălalt gând” (p.43), sentimente care tind să-și înalțe tentaculele și asupra cititorului: „scriu în mine / de parc-aș fi un gând cu picioarele strânse” (p.11).

Spre deosebire de toate celelalte obiecte ce sunt supuse - deliberat sau nu - modelării fragilelor noastre degete, doar singure cuvintele pot învia, chiar dacă renașterea nu este decât o determinanță a inevitabilei sucombări: „cuvintele ies din mâini / cuvintele au ieșit moarte” (p.8). Însă chiar și în tribulație și cădere, cuvântul va dăinui: „cât de mult poate să sufere un cuvânt / prin care intră moartea / și apoi se înalță un zmeu?” (p.86). Iată, așadar, o reprezentare postmodernă a eternei înaripări, a însuflețirii umane, a avântului poetic, a unui delir ontologic. Când privești înăuntru lor, degetele care modelează cuvintele nu pot „să rămână în formă de degete” (p.75), sau poți revela că ai „o piele cu care vezi” (p.76). Când privești în interiorul tău poți descoperi insuficiența, forme neconturate perfect sau chiar lipsa de forme. Sau poate că viziunea se oprește la o margine, prima din cale, inconștientizată încă: „mai mult de jumătate din mine trece prin mine. / și rămân așa suspendată în așteptarea celorlalte părți din mine care nu mai vin” (p.77).

Poezia în sine amplifică sentimentul ființei. În cazul de față, având de-a face cu o poezie a fragilității, textul nu preia consecvent (și nici nu ar fi fost nevoie) din afară și nici dinăuntru ființei, în pofida faptului că despre două lumi distincte se face vorbire: una exterioară, cognoscibilă, palpabilă și voluminoasă, însă atenuantă și controlabilă sub ochii noștri analitici, și una interioară, subdimensionată, tinzând spre proporții subatomice, defavorizantă tocmai prin adâncă ei firavitate. Totul se reduce la sine, chiar dacă este privit din aceste două unghiuri distincte. Și sinele se face vinovat de o existență incertă, un fel de irealitate a sa ce s-ar traduce mai degrabă printr-o reflectare textuală în care

cuvintele despre monotonia împreunării eului cu sinele sunt singurele virtuți ale unei identități virtuale: „adun în trup diferite forme de slăbiciune / mai active sau mai comode / uneori inutile / și atunci trupul se instalează / în ceea ce sunt / reproșându-i doar că încep să cresc în el și să iubesc” (p.20). Există așadar o oarecare senzație a unui eu inadapdat, inconsistent, redându-se pe sine pe un fond ușor ludic, aluziv, chiar și prin trimeri intertextuale. Până și reveria în acest caz nu mai poate fi o soluție, nu ne poate sta măturie, pentru că și ea, sau mai ales ea ne-ar retrimite la ipotezele imaterialității. De aici poate și inevitabila recunoaștere a unei identități agitate, contopire voit ademenită, care ne reamintește o spusă devenită celebră: „Și când privești îndelung într-o prăpastie, prăpastia privește și ea înăuntru tău” (F. Nietzsche - Călătorul și umbra).

Dar poezia în sine nu trimite, mai mereu, dincolo de conținutul și forma pe care o are textul. Sunt spații ale unei alte dimensiuni, nedefinite, în care putem pătrunde, în rătăcirile noastre, cu sfioșenie, ca să nu zicem de-a dreptul cu teamă în suflet. Astfel am avea de-a face, dacă nu cu o pendulare între concret și abstract, atunci cu cel puțin o imagine a răstignirii prin cuvânt, în care eul poetic ar tinde, dacă nu spre izbăvire, măcar spre o îmblânzire programatică: „sunt liberă / nu mai am sânge / e o sărbătoare de lumină și confeti a oaselor / a tuturor îmbrățișărilor reci și sticloase” (p.16).

Pășind cu o oarecare dezinvoltură în transcendență, poeta resuscită o parte a misterului, printr-o vibrație sufletească mereu în extensie, prin

(continuare în pag. 37)

propria-i simțire prelungită într-o dualitate a egoului cu sinele care sălășluiesc în același corp. În fond, cine, sau ce este eua? Dacă am accepta discursul cu nuanțe mărturisitoare (care nu lipsește), ne-am putea opri chiar la destăinuirea din prima parte a volumului, în ciclul intitulat sugestiv „biografica”: „eu și ea / dezlipind dintr-un sân gus-tul altei mame / și chipul care nu se vede deloc / amân-două ținându-ne strâns / într-o mamă îngropată” (p.9). Dar, tocmai pentru ca misterul să crească, aflăm mai departe că: „eua nu e un cuvânt. e altceva / altceva nu există. e un gol / dar nici golul nu e” (p.25), ceea ce nu face altceva decât să ne bulverseze reflecțiile, exact atunci când credeam că, gata, am pus mâna pe cifru.

Ca într-o mișcare browniană (să nu uităm că această mișcare nu este deloc una haotică - așa precum a crezut inițial descoperitorul ei, botanistul Robert Brown, care observase, în 1827, că particulele de polen aflate sub microscopul său se mișcau neconținut și dezordonat - ci una determinată de particulele ce sunt lovite din toate părțile de moleculele de lichid sau de gaz): „în fiecare zi facem același pas / eu spre mine și ea spre sine” (p.27), ca și cum nu o ciclicitate perversă a gândurilor ar fi cauza iluzoriilor noastre resentimente, ci un paralelism gradual de acțiuni ce se desfășoară în planuri diferite, dar în sensuri opuse.

Cucerită iremediabil de propria-i metafizică: „iar eu eram în tine mică și infinită / interioară / atingând gustul vederea și sângele” (p.41), dincolo de contopire în neant, poeta sapă adânc în materia simțurilor, nereușind să se împace cu ființa în sine și preferând să-și poarte jocul până la capăt, indiferent că se află sau nu, pe aproape sau chiar înlăuntrul ei, o clonă a sa: „...oamenii se așază cruciș, de-a lungul și de-a latul în calea mea foarte / subțire, iar eu nu înțeleg și îmi vine să mă ridic pe vârfuri, să ies / ușor ușor din mine și să adun bucățică cu bucățică lucrurile de pe / margine, să le așez într-un puzzle nou, de jucărie” (p.59). Să nu uităm, de asemenea, că și Freud ne spunea la un moment dat despre eu că apare prin diferențierea sinelui în contact cu realitatea din afară, el comportându-se precum o excrescență a sinelui.

O mai puțin obișnuită rostire ne amintește că, odată văzută cu ochiul liber, lumea nu mai poate rămâne în starea de agregare corespunzătoare a ceea ce numim în mod frecvent realitate. Ceva asemănător se petrece și cu partea nevăzută a lumii: odată intuită, nu va mai fi la fel în pasul următor al pătrunderii instinctive în interior. Cu alte cuvinte, sub observația noastră, indiferent în ce mod am face-o, lumea se metamorfozează, așa încât ni se induce sentimentul unei trăiri iluzorii.

O individualizare a ființei umane se poate face în primul rând prin figura sa, deși nici ea nu ne este accesibilă direct. E nevoie să apelăm la o oglindă pentru a lua contact cu o parte din felul în care ne prezentăm ca ființe umane în fața celorlalte ființe asemenea nouă: „poți atinge ceea ce nu poți atinge / dar ceea ce vezi / e în fața oglinzii / nu în fața ta” (p.81). Dar mai putem ști despre noi înșine și din felul în care constatăm că ne reflectăm în ochii altora. Ar mai exista, prin intermediul tehnologiei moderne, și fotografia, filmul ș.a., dar până la urmă toate acestea se reduc la primele două. Însă, indiferent de cât de multe date am afla despre ființa noastră, niciodată nu vom putea dezvălui totul, de aceea eul poetic, îndrăzneț

cum îl știm, se simte dator să probeze orice: „încerc să fac față imaginii / din care a apărut lumea” (p.82). Asta o confirmă în mod răspicat simplul mit al lui Narcis. În aproximativ același context s-ar înscrie și legenda biblică în care, după ce primii oameni au “mușcat” din pomul “cunoașterii binelui și răului”, li s-au deschis ochii și și-au putut descoperi goliciunea. Aceasta nu reflectă altceva decât funcția duală a intelectului uman, adică aceea de a fi subiect cunoscător și obiect de cunoscut. Astfel, omul a început să se cunoască și din afara sa, chiar dacă acest fel de cunoaștere pune în umbră cunoașterea de sine. Și chiar dacă ne aflăm în era informației generalizate, omul rămâne încă o entitate necunoscută. Chiar și o clonă, un alt eu, nu știm bine dacă ne e prieten sau adversar. Spațiul virtual, de pildă, adăpost ideal al multor dedublări, aparține doar minții noastre și nu poate fi desprins de aceasta, izolat și analizat.

Florina Zaharia

De aceea, lucrurile par a se petrece ca într-un univers al inversiunilor de tot felul. De pildă, într-o lume în care mama, deși dispărută, trăiește doar pentru că este invocată, însă cuvintele care merg către ea mor de drum: „dragă mamă / această scrisoare a murit / și oasele ei putrezesc în tine / această scrisoare nu a fost descifrată / atârnă asupra pământului / mai grea decât tine.” (p.45). E ca și cum poeta ar încerca să recreeze haosul originar sfidând câteva legi importante ale univer-

(continuare în pag. 38)

sului. O exuberanță a eului liric în fața oglinzii, cu dedublări ființiale, stări cvasihipnotice, fără a ignora însă umbrele concrete ale existenței...

„Eua” o consacră total pe poetă, unică astfel în peisajul poeziei feminine românești, conturându-i definitiv în traiectoria liricii individuale mitul eului, precum și șocul vizual cultivat la modul preponderent contemplativ, atingând în acest volum noi dimensiuni, superioare celor anterioare. O poezie remarcabilă prin imagistică, sugestie, dar mai ales prin feminitate. De la titluri (să amintim în treacăt doar femininul numelor celor trei părți care structurează volumul: *biografica, întunerica, eua*) și până la ultimul vers, Florina Zaharia ne îmbie într-o lume a gingășiei și fragilității, o lume în care, fără să vrea neapărat, ne obligă să-i dispăm - de preferat prin simpla contemplare individuală - angoasele și incertitudinile, până la identificarea și ocrotirea favorurilor: „n-ai fi zis / că ar exista vreo despicătură / prin care să se ducă în gol / golul” (p.84).

Poeta Florina Zaharia, într-una din ipostazele preferate de păpușă vie

În puritatea unei copilării petrecute la limita casantului, frânturile preluate din oniric, stările contradictorii, eua pur feminină a Florinei Zaharia cheamă la ludic și la emoție: „vreau să fiu hârtie, adică să mă hăinuiesc cu scrisul în toate felurile...” (p.78). Nimeni nu știe (în afară de poetă, desigur) cine este Eua, deși fiecare din noi tindem să credem că știm. Sau că măcar putem presupune. Oricum, despre o alternare de lumi este vorba. Una, pe care o știm a fi dintotdeauna a noastră, chiar dacă ni se mai strecoară uneori printre degete ca firicelele de nisip, și încă una, cel mai probabil o dublură a celeilalte, care, deși o știm ca iluzorie, reflectată

ca într-o oglindă, de multe ori, ni se pare mai aproape și mai potrivită cu noi. Un verset biblic ne spune: „După cum gândește omul în inima sa, așa este el”. Încercarea de recunoaștere în oglindă nu e posibilă decât prin analiză dispersională, nu prin integrare. Recunoaștem fragmente, niciodată întregul. Eua are origini adânci în interiorul ființei, ea recepționează tainic mesajele propriei sale ființe, devenind într-o voită autarhie propria sa reluare: „sunt atât de departe / transformată în carne / în scârțâit de pielea ta și pielea mea / ca unic zgomot care trezește orașul” (p.7). Dar gândurile noastre, în care „eua și-a văzut venele / în zgomot și drumuri” (p.18), conform unei teorii recente, au un impact direct asupra realității noastre. De aceea, imaginea lumii reciproce este una răsturnată într-o oglindă, care nu inversează decât stânga cu dreapta, nu și susul cu josul: „cum să descriu privirea lipită de retina care privește și ea? / o mângâiere cu marginile atingând nemarginile” (p.70). Deși o are pe eua, eroina lirică este o singură și se complăce așa. Din acest punct de vedere am putea să ne imaginăm și că ne aflăm în miezul unui conflict între eul biografic și cel auctorial. Dar câte nu ne putem închipui! Dar la câte alte reflecții ne trimite îmbietorul vers al Florinei Zaharia - mereu o contemplativă iscoditoare, o atentă observatoare a lumii văzute în exclusivitate cu ochii eului poetic: „și dacă închid cartea / privirea rămâne deasupra / ca un cer.” (p.22)! Poezia pune pe tapet nu doar o intimitate dezvăluită ostentativ, ci și o magie indusă prin fascinație, printr-o străfulgerare de gânduri în pragul reveriei, cu o binemeritată acoperire de sens și de emoție. Autoarea e convinsă că lumea i se potrivește atunci când dublul său egou se manifestă cu gingășia unui copil, în omniprezenta potență a duioșiei, în limpezirea ideii de mamă (idee mai mare decât un univers), în trăiri febrile, temeri fără sfârșit, chiar și într-o lume a tenebrelor, dar cu inima deschisă până la naivitate, permanent pregătită pentru bucuria întoarcerii.

Metafora, deloc rar invocată, se dovedește a fi o armă subtilă în mâinile poetei: „din pliurile rochiei ies bucăți de vânt și dimineți mai mari decât ferestrele” (p.52). Și fiindcă poezia adevărată poate avea privilegiul de a iluziona până la indistinție, iată, într-o frumoasă speculație estetică, o încercare de a schița un scurt, dar șocant autoportret: „ies din mine și încep o nouă zi.” (p.74).

„Eua” Florinei Zaharia este o scriitură de confesiune lirică, un fel de epopee declamată la infinit, cu o intensitate lăuntrică a trăirilor care produce o puternică impresie în timpul lecturii.

Ion POTOLEA

Viena mea, viața mea

Numeri stelele fricii într-o noapte de maci înzăpeziți... Coborând pe Mariahilferstrasse scufundată în marea de meduze electrice, pe lângă vitrinele H&M, Levi's și Jones...

Orașul își țipă spaima-n feerii, totuși te antrenezi printre valurile de turiști spectrali, singur și bine dispus, e frig, bate vântul și plouă, copaci cu glugă îți șoptesc că ești, că-ți vei găsi viața intactă în magazinele celeste.

- Se leagănă o ciutură-n vânt,
bate un clopot, adânc, în pământ,
de bunicul meu Jo, nimeni n-o să-și amintească.

Te învârti prin Albertina Platz- Auf wiedersehen, meine Liebe, Do svidania moi drug, ti kanis, kali nicta ai astăzi 57 de ani împliniți, te bucuri de aglomerație și de respirația ta ca de un poem simplu, urci pe terasa cafenelei Mozart și constăți efectul artei Magritte: clienții își scot măștile chipurilor și le așează pe masă ca pe mănușile de piele flască iar capul lor rămâne invizibil, un vid în care dansează tacâmuri de inox în care dispare șuvița de coniac sau de cafea.

- Răsare luna, albește stuful și samalăcul,
boii rumegă, vaca răsuflă, noaptea-i adâncă,
găinile chirăie, greierii țârăie,
de bunicul meu Jo nimeni n-o să-și amintească.

Iată, suntem priviți de sus în piața circulară,
prin rafinate bovindouri se plimbă o se plimbă o
panteră neagră, se oprește, ne privește ca și cum
ne-ar visa de secole, clipind hipnotizator
aruncându-te înapoi în timp, deodată se arată
la terasa liceului o fată, are părul lung
cât un concert de Chopin, mai purta sarafan,
când te săruta nepricepută sub castan. Of! Of!

- Vesel trece bunicul meu Jo
cu pălăria de praf ca aureola,
cântând, de pe capra căruței, canțona,
Horincea curge, căruța hurducăie, roțile zdrăncăne
De bunicul meu Jo nimeni n-o să-și amintească.

Aici în Albertina Platz, în anul 1955 luna noiembrie 15
o fetiță încălțată în ghetă verzi, îmbrăcată într-un
palton roșu, semănând bine cu pozele din abecedar
înalță un zmeu sforăitor, cu panglici lungi fluturând
peste lanuri de sârmă, peste păraie de roți, peste cuburi,

în timp ce eu mă zvârcoleam în pânțelele mamei,
împingând cu mâinile și cu picioarele marginile
absenței,
în patul de după sobă, unde mama urla mușcând
perna.

- Vesel bunicul meu Jo se întoarce
de la fierărie, de la porcărie și cânta canțona
"Copilul se naște copil și rămâne la fel
bătrânul se naște bătrân și rămâne la fel
și vițeei și mânjii și boii și păsările
dar de bătrânul Jo nimeni n-o să-și mai amintească".

Și-atunci toți au văzut cu groază la lumina lămpii
capul meu înfășurat într-un ștreang roz, translucid,
și-au crezut că voi muri strângulat de cordonul ombilical
pentru că eram îndărătnic și nu voiam să mă nasc, mă
țineam strâns cu mâinile de sfoara aceea de sânge
de coarda unui zmeu rătăcit care m-a smucit
zbârnăind în afară și huștiuluc, am lunecat
ca un pește în râul zilei.

- Vin peștii călători, zboară pe cer...
Bunicul Jo se întoarce de la nisipărie
descarcă nisipul cu lopata și cântă
descarcă și melcii și căluții de mare
"Se leagănă o ciutură frunza se scutură
de bătrânul Jo, nisiparul, porcarul
și de căruța lui nimeni n-o să-și mai amintească".

Acum prin bovindouri se plimbă o se plimbă o
fetiță încălțată în ghetă verzi, îmbrăcată într-un
palton roșu, semănând bine cu pozele din abecedar,
hipnotizând trecătorii cu privirile ei în care dorm secole.
Are doi ochi mari, când galbeni, când albaștri,
care te urmăresc peste tot unde mergi
clipind rar, liniștiți precum ochii panterelor.

Târgu-Mureș, 17 Aprilie 2013

Efigia culorilor (grafică mixtă) - Constanța Abălașei-Donoșă

Despre școala românească de sculptură, numai de bine

Sculptorul Liviu-Adrian SANDU

Sculptorul **Liviu-Adrian SANDU** s-a născut în Galați, la 3 ianuarie 1968. Este absolvent al Academiei de Arte "George Enescu", Facultatea de Arte Plastice, Decorative și Design, secția Sculptură, promoția 1997.

Încă din perioada studenției s-a numărat printre artiștii participanți la numeroase expoziții colective și tabere de creație. Până nu demult a fost implicat în actul didactic, la instituții de prestigiu din orașul natal Galați și în cel al formării sale profesionale, lași. În universitatea ieșeană "Al. I. Cuza", în cadrul secției de Artă Sacră a Facultății de Teologie Ortodoxă, a predat discipline fundamentale, cum ar fi "Studiul Desenului" și "Anatomia Artistică".

În orașul natal a fost mai întâi profesor de desen în cadrul catedrei de Pictură din Școala de Arte, apoi profesor asociat al Liceului de Arte "Dimitrie Cuclin", unde a susținut cursuri la discipline precum "Studiul Formei și Prelucrarea Imaginii pe Computer", iar la universitatea gălățeană "Dunărea de Jos" a susținut mai multe cursuri de specialitate în cadrul secției de Pictură din tânăra Facultate de Arte, precum "Studiul Formei", "Perspectivă", "Prelucrarea Imaginii pe Computer" și "Comunicații Vizuale".

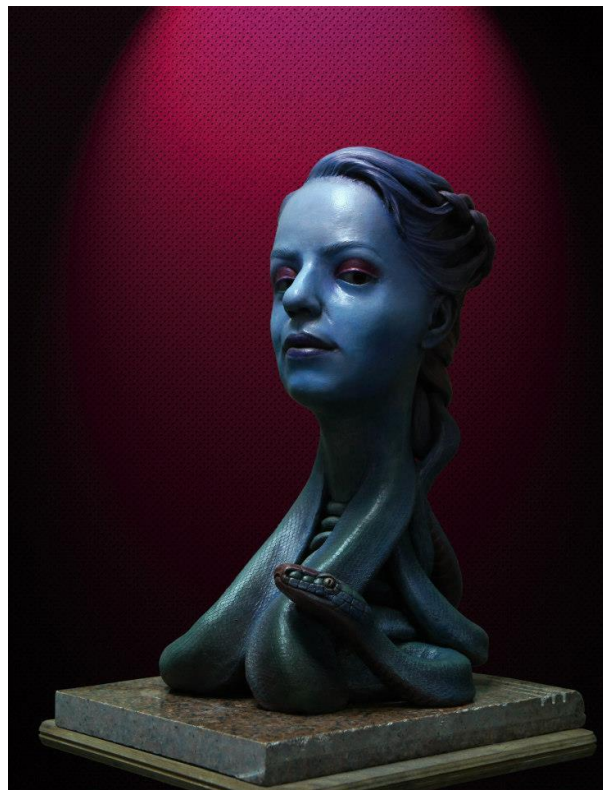

Sculptorul Liviu-Adrian SANDU

În calitatea sa de muzeograf în cadrul Muzeului de Artă Vizuală Galați, a fost implicat în organizarea mai multor activități culturale, dintre care a unei expoziții personale, eveniment petrecut în luna noiembrie a anului 2012, sub titlul "Emoții, Expresii, Fizionomii", pentru care a primit distincția de cel mai bun eveniment cultural al anului pentru secția Arte Plastice. Distincția i-a fost ocordată de către Direcția Județeană pentru Cultură, cu prilejul organizării, în luna ianuarie a anului următor, a ediției Galei Culturii Gălățene.

Cei prezenți la vernisajul expoziției sale au putut remarca numărul impresionant de vizitatori, totalmente surprinzător pentru un asemenea eveniment și care a demonstrat aprecierea dar și curiozitatea publicului gălățean față de lucrările sculptorului.

Liviu-Adrian SANDU este membru al Societății Sculptorilor Portrețiști din cele două Americi, secțiunea Internațional și *finalist*, anul acesta, la cea de-a 9-a ediție a concursului internațional de artă realistă organizat de către celebrul institut Art Renewal Center, recunoscut în întreaga lume că deține cel mai important muzeu virtual, și numărând peste 8 milioane de vizitatori unici pe an, institut care sprijină în mod exclusiv arta contemporană realizată pe principiul fundamental al marilor maeștri.

Lucrarea Gorgona a sculptorului Liviu-Adrian Sandu, nominalizată de curând în finala celebrului concurs de artă realistă, secțiunea sculptură, organizat de Art Renewal Center.

La următoarea legătură de pe internet veți putea vedea lucrările nominalizate ca finaliste la categoria sculptură, unde este prezentă și lucrarea *Gorgona*, aparținând sculptorului gălățean Liviu-Adrian SANDU:

Art Renewal Center 2012-2013 ARC Salon™ - Sculpture Category Finalists, sau la următoarea adresă:
http://www.artrenewal.org/pages/salon_winners.php?contest=2012-2013%20Salon&page=Sculpture

Concluzia este una firească. Ea ar fi aceea că avem sculptori, contemporani cu noi, cu care trebuie să ne mândrim, că școala românească de sculptură nu se dezmințe și continuă să se afle la cele mai înalte cote ale artei mondiale.

Redacția

Constantin OANĂ

Dragostea este simplă ca lumina zilei
îndrăgostirea în schimb este tulburătoare
ca înserarea.
Un înger și-a strâns aripile
și s-a așezat gânditor pe o lespede –
e însușirea ta
de-a fi mereu lângă mine.
Îndrăgostitul vede ce nu văd alții –
îngerul din celălalt.

Ca și lumina
muzica este un car la care trag
șapte îngeri cu șapte trâmbițe
un car cu lemne de aur
din Eden.
La urma urmei
muzica e o mare ființă rănită de moarte
al cărei sânge curge
spre iertarea păcatelor noastre estetice.

Noaptea este un somn
iar luna
visul care crește din el.
Din potopul acestei neînțelegeri
scapă numai cine înțelege.
Lumea cealaltă este făcută
din nemuritori.

Timpul curge între vii și morți
din viitor spre ținuturile întunecate ale
nordului.
Timpul trece leneș dar la timp
cu plugul pe chipul nostru
el ne sărută cu patimă pe toate încheieturile
vieții
și crește-n urma noastră în arbori de furtună.

Apocalipsa este suita de transformări
ce au loc în sufletul omului
hotărât să-și schimbe viața.
Căci ultima carte a Bibliei se încheie așa:
"Și-am văzut un cer nou și un pământ nou."
Și ce combinație mai fericită
între cer și pământ
poate fi alta decât omul?!

Tinerețea fără bătrânețe
este a omului de lângă Dumnezeu
iar bătrânețea fără tinerețe
este a fiului rătăcit.
Acesta a fost iertat
dar cu prețul pierderii tinereții.
Că dacă dragostea iartă totul
timpul în schimb nu iartă pe nimeni.

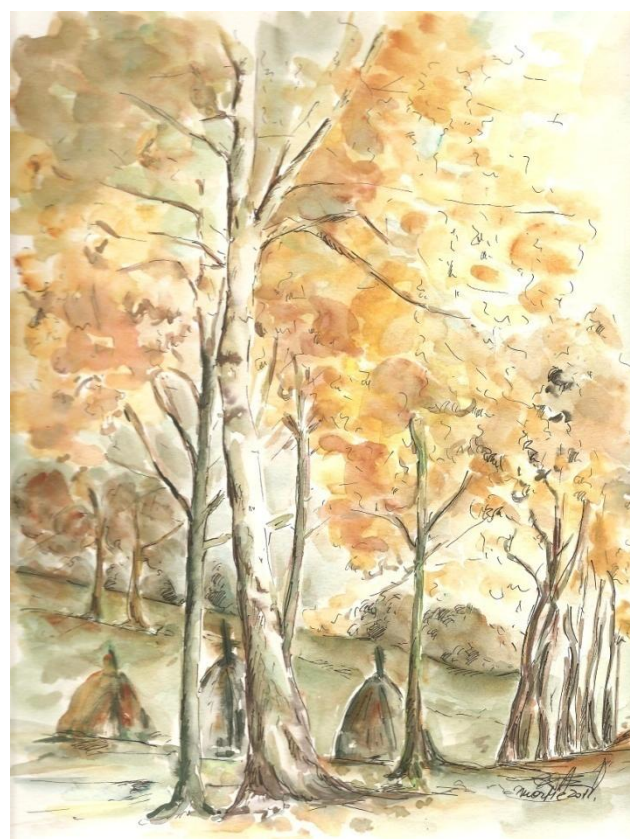
Când ai dobândit percepția simultaneității
nașterii și a morții
nu te mai afectează pierderea tinereții
deoarece tinerețea propriu-zisă
și viața aceasta
nu sunt nimic pe lângă
tinerețea fără bătrânețe și viața fără de
moarte.
La fel este și cu prigonirea din lumea asta
pe lângă ceea ce înseamnă primirea în
cealaltă.
Fără prigonire nici n-ar fi posibilă
ieșirea din lume
așa cum cere Dumnezeu.

A alege între bine și rău
între frumos și urât
între adevăr și minciună
este un nonsens.
Că ce om cu mintea întreagă
s-ar apuca să facă așa ceva?
Să deosebească da.
Pentru a nu sta prea mult pe gânduri
bătrânul șarpe a inventat falsul
falsul adevăr
frumusețea falsă
binele aparent
falsul cu toate variantele lui.
De aici alegerea de aici Turnul Babel cel
nou.
Nu fiecare cu adevărul lui
căci adevărurile despart
ci fiecare cu apropierea lui de adevăr.

Sfârșitul lumii!
Teroare de care nu putem scăpa
decât ieșind din lume.
Să ne gândim la Lot și la familia sa
la cum au părăsit ei Sodoma
la îndemnul îngerului
și la ce s-a întâmplat
cu femeia lui
dacă s-a uitat în urmă.

Constanța ABĂLAȘEI-DONOSĂ

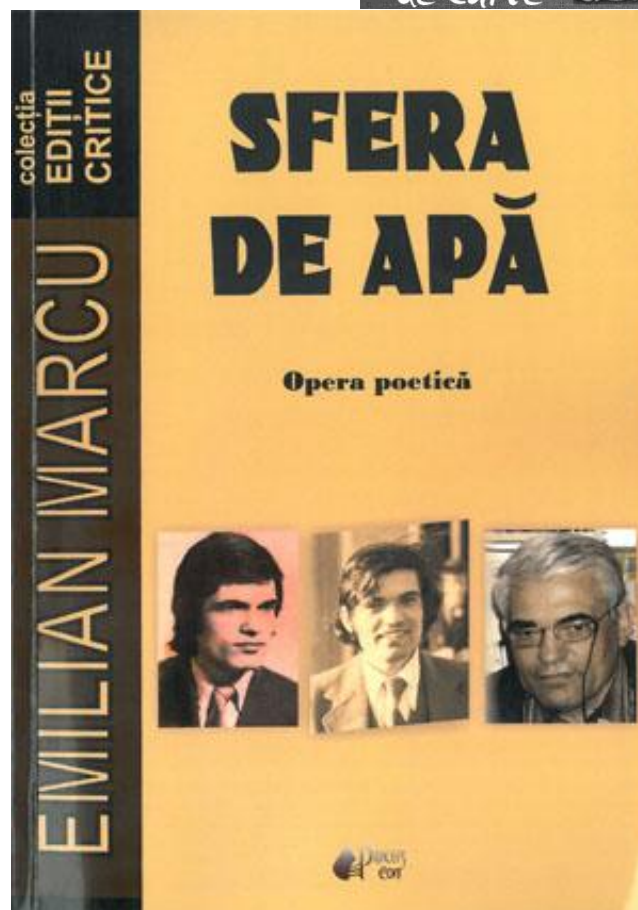
Dumitru ANGHEL

"Sfera de apă - Opera poetică", de Emilian MARCU

Un op masiv, format înalt, de 722 de pagini, semnat de scriitorul Emilian Marcu la *Princeps Edit*, Iași, 2011: „Sfera de apă” - Opera poetică -, în Colecția Ediții Critice, coordonată de Daniel Corbu, adună poeme din doar zece volume, dintr-un total de douăzeci și două, din opera lirică a poetului, alături de alte patru cărți de proză; un palmares editorial de douăzeci și șase de cărți de literatură autentică, convingătoare, definitorie pentru un destin de creator. Tomul este impresionant prin numărul de pagini, prin cele 125 de ilustrații din viața literară și viața personală ale poetului Emilian Marcu, prin numeroase pagini de referințe critice la cărțile sale, prin aspectul tipografic și prin toată alura sa de carte-bilanț, în ciuda neincluserii, probabil din motive de... „politică editorială”, a volumelor „Sub zodia Traciei”, 1979, „Sigiliul Toamnei”, 1982; „Îngândurat cu muntele de soare”, 1996; „La porțile singurătății”, 1998; „Flori pentru August” și „Scoica sonoră”, 1999; „Umbra și îngerul” și „Țăranul zidit”, 2000; „Coroanele împărătești”, 2003; „Atlet moldav” și „Melancolia șarpelui”, 2004; „Mormânt în metaforă”, 2007, de care amintesc criticii literari Adrian Dinu Rachieru în Prefață, Theodor Codreanu în Postfață și Paul Gorban în Itinerar biografic, cu explicațiile de rigoare.

În fine, nu critic opțiunea editorilor în selectarea volumelor poetului, doar îmi exprim nedumerirea referitor la structura și ordinea cronologică a apariției celor zece volume antologate, pe un palier temporar de 37 de ani, după o includere aleatorie și derutantă în „Sfera de apă” - Opera poetică. În consecință, recenzia mea va avea un parcurs calendaristic în concordanță cu anul publicării cărților, considerând că mă apropii mai real, mai convingător de adevărul evoluției artistice a poetului Emilian Marcu și voi începe cu debutul editorial, „Nunta în sâmbure”, Editura Junimea, Iași, 1974, chiar dacă sunt selectate doar trei poeme („De două mii de ani”, „Fântânarii” și „Somn în câmp”), despre care, dacă m-aș întoarce cu aproape 40 de ani în urmă, aș putea spune că tânărul poet Emilian Marcu, care bătea la porțile consacrării literare, era educat în spiritul idealurilor fierbinți ale unei Istории, de care să nu ne fie rușine: „De două mii de ani aud cum urcă / Ciobanii-n munți, prin fluier cioplite, / De două mii de ani și parcă / Potecile sunt roase de copite” („De două mii de ani”, pag. 53), în prozodie clasică, cu rimă încrucișată, ca la clasă, la orele de limba și literatura română. Ca să-și păstreze „credința” în idealuri și-n dragoste de neam, pe „litera de lege” a unui patriotism, curat și sincer, fără atingerile mânjite de demagogia desuetă și vulgară, strident patriotardă: „Stau gârboviți pe marginea fântânii, / Își trec pe mână lanțuri ruginite / De parcă-ar scoate din pământ o casă, / De parcă-ar scoate din pământ morminte” („Fântânarii”, pag. 53).

Ori să promoveze, în tonalități bucolice, mirajul unui univers nativ, primitiv și curat, curat și cinstit, cinstit și cu „dimineți” senine-n priviri: „Ce bine-i să te culci vara în câmp, / S-adormi cu iarba fragedă pe buză” („Somn în câmp”, pag. 54), o poezie cuminte în armonii de sărbătoare, pe partituri de imn național și fanfară de sărbătoare a sufletului, între ludic și elocvent, expresiv și demonstrativ, cum îi stă bine unui poet la prima sa carte...

Publică, apoi, trei ani mai târziu, volumul „Amiaza câmpiei”, tot la Editura „Junimea”, Iași, 1977, constant în plan prozodic, dar cu un mic salt într-un univers tematic, restrâns la o „geografie” rurală, pastelată idilic, pe un portativ... „semănătorist”-retro, nefiresc de... tradițional la un poet cu opțiuni lirice în avans și o tentă programatică de experiment poemat: „Stăteam pe saci ca într-un pat / Și către nord călătoream pe sâni / ... / Apoi în car am adormit plângând / Că nu văzusem cine îmi vorbise” („Grăul din saci”, pag. 57). Doar cinci poeme din acest volum din 1977, cu o lirică de factură coșbuciană, ca un imn de măreție pentru Măria-Sa țăranul român: „Ascultă, Doamne, cum vorbesc țăranii / Prin scârțâitul carelor cu ei, / Se spovedesc despre recolta asta, / Au palma roasă de la sacii grei” („Holda cerească”, pag. 59), ca un ecou reverberant al unei copilării fericite într-un univers rural, din care poetul pare a se desprinde cu greu, sau căruia îi rămâne tribut, pentru că nu acceptă dezintegrarea, destrămarea și anularea brutală a echilibrului și a „veșniciei” satului românesc de care vorbise poetul-filosof de la Lancrăm, dar care începuse odată cu colectivizarea și degringolada politică a anilor '50, anul nașterii poetului Emilian Marcu: „Ascultă, Doamne, cum vorbesc prin semne / Țăranii-n câmp cu străbunii lor / Și nici nu simt c-au palmele asprite / Și bătăturile crăpate-n palme îi mai dor” (Idem), ca o biografie dislocată, dintr-o lume frustrată, de multe ori resemnată.

Doar cinci-șase poeme din volumul „Neliniștea singurătății”, Editura „Junimea”, Iași, 1987, dintr-un ciclu tematic, „Privighetorile vulturului orb”, cu o metaforă-simbol, *vulturul orb*, într-o perioadă de

(continuare în pag. 44)

căutare a altui orizont liric, abrupt și spectaculos, de o violentă expresivitate uneori, față de poezia din volumele de început. Modifică și registrul formal, când *atacă* în *piano-forte* cu o prozodie modernă, renunțând la clasicul *catren* și la tradiționala *rimă*, cu un prim semnal în compartimentul poeziei de formă fixă, *sonetul*, pe care-l va restructura în câteva alte volume, asumându-și *alibiul* rafinamentului în "*Mormânt în metaforă*", neinclus în această masivă antologie. Un orizont liric, așadar, cu o poezie mai elaborată, ușor ermetizată prin insistența pentru o obsesivă metaforă, *vulturul orb*, dar sigur cu o altă voce lirică, cu un *timbru* mai... baritonal, mai convingătoare și mai promițătoare pentru destinul său poetic: "*Ca un cort ireal peste lume / Vulturul orb veghează / Fețele albe ale morților noștri / Învelindu-le-n ca pe niște ouă, / Ca pe niște ouă învelindu-le-n rouă*" ("Cu penele albe...", pag. 67), sau cu un îndrăzneț semnal de inovație în poezia de formă fixă, *sonetul* "Gura de rai", pag. 68, cu 14 versuri dar cu altă structură, trei catrene și doar două versuri, în locul sonetului tradițional de două catrene și două terțene.

Din "*Lecție pe Ostrov*" sunt selectate 35 de poeme, în creștere la inițiativa editurii, din câte vor fi fiind în volumul din 1995, pe o altă matrice lirică, cu *semnele* unei alte personalități poetice, cu vers larg, amplu și maiestuos, cu o vizibilă, insinuantă disproporție față de prozodia clasică, dar și cu un univers artistic, tematic și estetic, altul decât cel cu care poetul Emilian Marcu își semnalase prezența, discret și cuminte, în *lumea bună* a Poeziei, "regina" neîncoronată a tuturor artelor. Treizeci și cinci de poeme, așadar, în care laitmotivul lexical este... *Ostrov*, prezent și în titlul cărții, prezent în mai toate poeziile, într-o ritmică obsedantă, cu nuanțări de patologie tematică, deși "Nici un semn din afundul straniei stări, / nici un semn nu se-arată pe Ostrov". ("Mesagerul straniei lumi este un manuscris", pag. 174).

O stranie și totuși palpabilă simbolistică, uneori greu de descifrat – pe alocuri pedantă, doctă, abstractă – venită dintr-o sursă de bibliotecă, demonstrează că geografia poetică, lirică a domnului Emilian Marcu are ușoare adieri de lecturi molcom digerate, o lume în afara cunoașterii dintr-o copilărie-argument, chiar o lume aparent străină: "*O lumină ciudată pe Ostrov, / o lumină ciudată, lăptoasă cum ceața / ... / În această lume ciudată?*" ("O lumină ciudată", pag. 176), ca o perspectivă existențială ipotetică, cu rătăciri și căutări prin tot felul de labirinturi temporale ori spațiale, mai mult iluzii: "*Cu înfrigurare, pe Ostrov pășeam / Ca pe un târâm de secolii uitat*" ("Sălbateca ploaie", pag. 177).

Ostrovul, lumea lacustră și misterioasă a unei Delte imaginare, cu simbolistica unui *ideal* atins miraculos, are frisoane de neadaptare, cu impact de *stop!*, ca un *contrapunct* dizarmonic din "Clavecinul bine temperat", de J. S. Bach, cu senzații de rece și de disconfort sentimental: "*O ghilotină sunetul clavecinului, / O manta de ploaie pe un ocnaș*" ("Clavecinul", pag. 183); iar poetul, un intrus, un străin, un inadapdat: "*Floarea aceasta pe Ostrov este un ocean pentru ingeri, / Un uriaș labirint în care nu ai cum pătrunde, / Din care nu ai cum ieși*" ("Floarea de lotus", pag. 184). Așa pare orizontul geografic, și biologic, și sentimental, în care poetul, născut pe un târâm de Moldovă calmă, tihnită și echilibrată, nu are ce căuta, nu se poate adapta, nu se poate integra, pentru că toată această

lume dintre ape este doar: "*O stare de cântec, o stare de spaimă. / O stranie stare-ntre astrele ploii*" ("Privire-n amurg de pe Ostrov", pag. 188).

De aceea, pentru poetul moldav, *Ostrovul* nu este decât o "Fata Morgana", un ideal de neatins sau doar un popas turistic între atâtea și atâtea semne de întrebare, la care poetul n-a aflat răspuns: "*Căci atât de ciudat și de aproape / Părea Ostrovul privit prin oceanul de trestie*" ("Între noi altarul de stele", pag. 195). Senzațiile, educația, recesiunile dezolante și toată tevatura sentimentală, generatoare de idei poetice sunt împrumutate, au o gamă cremoasă de livresc, fără consistența faptului trăit, în copilărie sau într-o viață totală, și-atunci, *Ostrovul* nu este decât un liman, un țel, o speranță, un vis neîmplinit, sau un vis perpetuu și, de aceea: "*Pe Ostrov o liniște-adâncă - fântână în deșert - / ca în cosmice spații / ... / Și toată această alergare, o fugă am putea spune rubatto, / Pianissimo, crescendo, și iarăși alegro, tremolo*" ("Sonată pentru orgă de mestecenii, un caval de frasin și un nai de tei executată într-o dimineață în zori", pag. 205), ca o *Simfonie a Destinului* beethovenian sub bagheta lui Herbert von Karajan, pe partitura unui ideal. Sau, "*Acolo între luturi, pe Ostrov, singurătatea / Este starea de veghe / ... / Cine mai poate de toate acestea să scape? / Cine mai poate de toate / Cine mai poate...*" ("Lecție despre singurătate", pag. 208), ca o stare de suflet generatoare de tristeți și nostalgii, grefată pe o tehnică a versificației nouă, modernă și o încercare de a se depăși ca poet.

Volumul "*Muzeul de sate*", Editura Junimea, Iași, 2001 se bucură de o atenție mai mare din partea editorilor, deoarece are rezervat un loc mai însemnat în antologia "Sfera de apă" cu 92 de poeme, care alcătuiesc o polifonie lirică, nostalgică și respectuoasă "*cronică*" rurală, un omagiu adus țăranului român și *veșniciei* sale, peste care s-au năpustit nedreptăți ale unei Istории, ce i-a fost impusă și i-a zdruncinat echilibrul și perenitatea. Exilat sufletește din arealul biografic, unde i-au rămas părinții și bunicii, poetul Emilian Marcu și-a construit un fel de *muzeu*, ca o cate-drală a spiritului, în care "*icoanele*" copilăriei îi sfințesc personalitatea și-i dau dreptul la nemurire: "*Cantr-un muzeu cu ușile ușoare / Întrăm în sat cât mai avem părinți*" ("Muzeul de sate", pag. 71). Și, ca să fie și mai convingător, poetul revine, din respect pentru lumea frumoasă și tradițională a satului, la prozodia cuminte și tradițională și ea, cu ritm și rimă, încrucișată de regulă (1-3; 2-4); ca o întoarcere spre clasi-cii Alecsandri, Eminescu, Coșbuc: "*Și-așa călătorim înspre bunici, / Și-așa călătorim până departe. / Pășim sfioși ca-ntr-un muzeu aici / Că fiecare sat este-un muzeu de sate*" (Ibidem). Cu adevărat, poemul "Muzeul de sate", care a dat și titlul volumului din 2001, este un poem-simbol al unei *lumi ancestrale*, prăbușită în ideologii precare, naive și pe o constantă a globalizării cu "sechele" morale pe termen lung, dar stabilește și o tematică de... "coloratură", cu o metaforă, *Muzeul*, ca o nostalgică și protestatară atitudine: "*Pășim sfioși cu genele-n broboane / Pe-un teritoriu vast și ireal / Ca într-o lume-nchisă-ntre obloane / Cu veșnicia caselor pe deal*" (Op. cit., pag. 71).

Este, așadar, un poem-*uvertură*, care direcțio-

(continuare în pag. 45)

nează întreaga tematică a volumului, pliată pe un exercițiu poetic, cu un diapazon în *La* cu variațiuni, ca în alt poem: "*Acasă-ajung cu umbra mea întreagă; / Acasă-nseamnă împlinitul dor*" ("*Acasă*", pag. 72), adică un reper, speranță și liman, capăt de drum într-un impas sufletească, într-un refuz al înstrăinării. Întoarcerea acasă, văzută ca o stare de echilibru și împlinire, este obsesivă, o stare sufletească, ca un laitmotiv al întregului volum, patetic și reconfortant totodată: "*Mă-ntorc în sat străfulgerat de sorți, / Și tot mai des același gând mă-nvață / Să mă găsesc în rama dintre porți / Cu dorul așteptării tras pe față*" ("*Stare – IV*", pag. 77).

Poetul Emilian Marcu recuperează imaginea-simbol a țaranului, "*talpa țării*" de odinioară, robul dintotdeauna, nedreptățitul perpetuu, sacrificatul Istoriei, și pe câmpul de luptă, și pe "câmpul" ideologiilor-experiment, dar păstrându-și încă o aură de inocență și curățenie sufletească, țaranii care: "*Din când în când ei se întorc în gând / Din dealurile trase pe privire / Străbuni plecați cu trudă în pământ, / Ei îmbrăcați în nemurire*", pag. 80). Adică, țaranul român, pe care poetul îl îmbracă în nemurirea meritată a unei națiuni, a unei țări de țărani, și-i face un act de identitate, ca un C.N.P. al demnității: "*Costumul popular îi e costum de gală - / Știe c-acesta-i pașaportul de țaran / ... / Acest țaran ce-a învățat de toate / Pentru pământ își are pașaport*" ("*Pașaport de țaran*", pag.81); acel țaran român, care: "*...mă întreabă dacă s-ar putea vreodată / numele lor curat s-apară într-o carte*" ("*Țăranii*", pag.86). Poetul deplânge marginalizarea, pauperizarea morală și de stabilitate socială a țaranului, într-un strigăt-semnal, ca o voce disperată și un protest în genunchi: "*Cine, Doamne, oare cine plânge / Între două dealuri umbra de țaran / Și-n surpare lacrima și-o frânge / Că țaranul e-un muzeu contemporan?*" ("*Epitalam*", pag.102), iar implicarea sa, mai mult un adagio sentimental, îi tulbură sufletul și amintirile: "*Și aud o voce: «S-a întors băiatul» / Și-o ninsoare blândă tulbură tot satul*" ("*Motiv de tristețe – IV*", pag.105). Este "Simfonia Destinului" unei categorii sociale damnate, țaranul român peste care au trecut toate urgiile Pământului, iar toată poezia poetului este *Imn* închinat nemuririi țaranului și dreptului său la veșnicie, prin continuitate biologică și istorică: "*Innobiilați de-atâta mers pe jos./Copiii de țărani din lumea toată/Străfulgerați de geniu și frumos / Sunt mai curați ca pâinea cea curată*" ("*Copiii de țărani*", pag.156).

Din volumul "*Fetele insomniei*" - poeme patriotice – Ed. Augusta, Timișoara, 2001, sunt alese nouăsprezece texte, patriotice și nu prea, cel puțin în semantica consacrată, acceptată de Dicționar, cu o tematică pe care poetul Emilian Marcu a împrumutat-o din celelalte cărți ale sale - satul, țaranul român, veșnicia, acasă, părinții și străbunii - cu o gestică retorică pentru simboluri poeticești demitizate, nuanțate liric cu o anume nonșalanță.

De pildă, lirică patriotică ar decurge și din ideea de perpetuare a dragostei de țară, dacă: "*...învelit în rouă tata mă trimite / Lumii ca pe-un sâmbur gata de-ncolțit / Să păzesc lumina dintre oseminte / Ce de-atâta umblet, iată, s-au tocit*" ("*Poem pentru marea călătorie*", pag.24). În planul Construcției, poemele patriotice păstrează prozodia tradițională cu ritm și rimă, de preferință încrucișată, sau poezia de formă fixă, cu o anume apetență pentru sonet.

"Cartea celor optzeci și opt de taine", Ed. Em.Ol.Is,

lași, 2009, are în antologia "Sfera de apă" doar optzeci și șase de poeme, cu un unic titlu, *Taina*, pentru că lipsesc două, a șaptesprezecea și a optsprezecea (?!), fiecare cu un subtitlu *literal*, esențial, definitoriu, care contrazice cumva tapajul numerotării cu numerele *ordinale*, păstrându-se în nota originală a scriitorului Emilian Marcu de a găsi formule noi și interesante în arta sa literară. *Taina* capătă valențe metaforice evoluând tematic pe cursivitatea și amplitudinea unui laitmotiv muzical, pe *crescendo*-ul din Bolero-ul lui M. Ravel, ca o obsesie a unei prezențe poetice între ideal estetic și inefabil social, grefat pe *mitul Grădinarului*, cu o simbolistică ușor lozincardă dar fără nuanțările derizorii ale semanticii sale compromișă de "ticuri" politice. Aura ușor mistică a *Grădinarului* induce un surprinzător debușeu liric spre arta poetică a mesianicului dar evoluează pozitiv spre rolul de făuritor de frumuseți și valori etice în arta poetului: "*Odată cu bobul de grâu intrat în desăvârșire / Grădinarul, în taina lui, este mire*" ("*Taina a doua sau desăvârșirea lucrării de artă*", pag.256).

Poetul se recompune cu fiecare nouă ipostază a *Grădinarului* și-și justifică gestică, rezultată din mirări, din nedumeriri, din speranțe și din căderi, din spaima întrebărilor fără răspuns, din mistica neînțelegerii atâtor mistere ale creației divine: "*Intrat în uimire ca-ntr-o tainită sfântă, /.../ Grădinarul privește și intră-n uimire, / Cămașa de rouă îl strânge și pare atât de subțire /.../ Miracole, semne cerești tainele-i ireale*" ("*Taina a treia sau despre uimire*", pag.257). Tainele lirice ale poetului sunt *ritualuri* laice, ipostaze ale unei identități artistice de... "actor" cu grimasele și povara sufletească a atâtor alte și neliniștitoare stări sufletești, pe care, de cele mai multe ori nu le poate ține în frâu. Există atâtea grave neliniști și dramatice contorsiuni sufletești, în contrapunct cu nevinovate agitații de paradă, încât poetul este pus de multe ori în situația de a fi strivit de incertitudini de tot felul: "*Singur eram în pus-tiul saharian / Năpădiseră-n somn ființe ciudate -/ Abia într-un târziu mi-am dat seama*" ("*Taina a douăzecișiopta despre un requiem pentru îngeri*", pag.281).

Există în acest volum o incontrollabilă stare de agitație lăuntrică, ca o țâfnă de copil răsfățat, cu tendințe spre joc și gratuitate, care salvează, surprinzător, tocmai ipostazele vulnerabile ale liricului. Paradoxal, dar aici, în acest Joc al *Tainelor*, poetul Emilian Marcu are cea mai stabilă poziție de scriitor *militant*, în sensul cel mai... publicitar al cuvântului, pentru că, în cele 86 (88) de *Taine*, și-a jucat cartea de poet serios și modern în egală măsură, capabil să-și gestioneze adrenalina sentimentelor, evitând să le direcționeze spre linia modei poetice în tonuri licențioase a generației "belicoase" din ultima vreme. Din aceste motive, poezia sa pare "clasică", cu tot riscul inevitabil al ghilimelelor, dar se salvează prin autenticitatea prozodică și fior liric controlat.

Cum spuneam mai sus, *Grădinarul* rămâne o metaforă definitorie pe coordonate de etică lirică, ca o "*ars poetica*", în doze homeopatice, iar poetul își păstrează aura de artist al cuvântului cu toate ingredientele unei ideologii acaparatoare: "*Precum palmele Grădinarului, / Încropesc poeme pentru tinerele plante /.../*"

(continuare în pag. 46)

Scriu poemul acesta și sigur / Mileniu-și începe surparea / În tristul periplu lumesc?” (“Taina a șaptea sau despre scrierea poemului în zori”, pag. 261).

Tehnica prozodică a *Tainelor* rămâne formula lirică cea mai convingătoare pentru... inovațiile poeticești ale poetului Emilian Marcu și, în ciuda unei ușoare, aparente prețiozități, importante sunt talentul și autenticitatea lirică, artistică. Sub pavăza acestei formule prozodice, poetul rezolvă inspirat dificultățile de comunicare cu cititorii săi, pe teme dintre cele mai neobișnuite, de la un lirism al labirintului sufletesc, moral și etic, până la faptul banal, oarecare, pe care le transformă în poezie: “*Ca pe o poartă spre centrul Universului, spre tainița lumii, / Întru pe ușa Bibliotecii Centrale / Din Piața Mihai Eminescu din Iași / ... / Pe ușa înaltă, încătușată-n feronerie / Întru în Universul Cuvântului / ... / Păzesc (soldații...) să nu fugă cuvintele din manuscrise în stradă / Să nu intre tăcerile în noi, / Să nu ne inunde melancolia*” (“Taina a cincizecșicincea sau despre cum autorul devine o umbră”, pag. 308).

Cu volumul “*Zăpada timpurie*”, Ed. PIM, Iași, 2010, poetul Emilian Marcu lasă să se înțeleagă că *Sonetul*, poezie de formă fixă, rămâne “*iubită de taină*” a liricii sale, cu o consecvență imposibil de perturbat și surprinde prin ingenioase formule prozodice. Păstrează codul numeric standard, clasic, cum afirmam cu referire la alte cărți de sonete ale sale, de 14 versuri, dar modifică din nou, în cele 119 poeme selectate din “*Zăpada timpurie*”, structura strofelor (4-4-4-2) și *plusează* chiar, în vreo patru-cinci poeme, cu *strofe mici* (2-2-2-2-2), de 12 sau de 14 versuri. Subintitulat orgolios “*Ultimele sonete de dragoste din mileniul II*”, volumul acesta, cu o tematică în exclusivitate erotică, păstrează aceeași manieră arhitectonică dominantă de rimă încrucișată (1-3; 2-4), cu o alternanță simetrică de vers alexandrin, de 16-17 silabe, sau în formulă de 7-8 silabe: “*Nu pun iubirii nici zăgaz nici lacăt / Cum pui la uși care demult nu s-au deschis / În crugul iernii fulgii mari dau scapăt / Tot luminând o taină de proscris*” (“Nu pun iubirii...”, pag. 349).

Sentimentul iubirii se naște din matricea unui jurământ, al unui regret din dragoste rănită, sau apusă, sau neîmplinită: “*Că te-am iubit nu poate fi tăgadă / Cum nu-i tăgadă apa unei ploi / Purțăm pe buze-o caldă, grea zăpadă / De parcă-am trage-n ceasuri nisipul înapoi*” (“Că te-am iubit...”, pag. 396). O poezie erotică, ușor tristă, parcă mereu neîmplinită, parcă mereu pierdută, dă sentimentului iubirii un spațiu al nemărginirii, ca un frison al dezamăgirii, pe partiturile meditativ-elegiace ale unui *lied* de Franz Schubert: “*Iubirea mea pierdută ca roua pe răsură / Te-am regăsit în gânduri și în spăimoase stări / Tăceri incendiare în trupu-ți de arsură / Se-nchid în disperare precum nisipu-n mări*” (“Iubirea mea pierdută...”, pag. 435). Un singur sonet este datat, personalizat ca întâmplare erotică, 7 iulie 1997, parcă prea trist, ca o litanie, regretul unei iubiri pierdute, în tonalitate preclasică, melodramatic, cam nefiresc pentru tonusul optimist al poetului: “*Întoarceți-vă clipe măcar o clipă doară / Să vă străbat cu gândul din neștiuta stea, / Ca o durere blândă simt teina se destramă / În tâmpile-mi aprinse, în spaima ce mă vrea*” (“Întoarceți-vă clipe”, pag. 447).

Ca să modifice registrul liric în gamă erotică, ca o speranță, ca o împlinire a iubirii, reprimându-și drastic melancolia, pe ritmul unui *menuet* săltăreț, ceremonios, festiv: “*Și-acolo te-am regăsit, iubită, sub zăpadă, / Când*

florile de vișin învață să te vadă” (“Te-am regăsit...”, pag. 449). Pentru că poetul este într-o permanentă stare de iubire și de vis romantic, de povești de iubire mereu luate de la capăt, cu o simbolistică greu de descifrat: “*A câta oară, iată, iubirea-mi dă târcoale? / Sunt zarzării în floare, zăpada a căzut? / Lumina în icoană-i grea. Pe cer orbite-s goale, / De cât sperat-am s-aprind un început*” (“A câta oară...”, pag. 452). Ca o declarație de dragoste perpetuă, eternă, în maniera simbolist-minulesciană, poetul de secol XX-XXI perorează în acorduri declamative, cu o anume duioșie a mărturisirilor: “*N-am să-ți aduc din rătăcite porturi / Nici giuvaieruri nici mătăsurii moi / Decât un strop de rouă în chivoturi / Cu timpul rătăcite-n neștiute ploi*” (“N-am să-ți aduc...”, pag. 467).

Nouăzeci și opt de poeme de mare întindere, savant elaborate, stufoase, cu ritm prozodic de amplitudine, peste numărul de silabe ale alexandrinului, alcătuiesc selecția editorilor din volumul “*Arta grădinarului*”, Editura Junimea, Iași, 2011, un orgolios *alter ego* al poetului Emilian Marcu, ca un *testament literar*, ca o *ars poetica*, pe un spațiu tipografic generos (paginile 471-578) al antologiei “Sfera de apă”: “*Arta Grădinarului cu propria-i muncă se confundă. / ... / Hubloane cerești îi acoperă truda: / Miresmele florilor îl înobilează / ... / E singurul punct de sprijin în Univers: arta lui*” (“Printre manuscrise vechi”, pag. 473).

Grădinarul, metaforă a creației, ca o ritualică a *Artei*, reprezintă un punct de reper pe canavaua Istoriei Civilizației Umane, de la roată, scripirea de geniu a Comunei Primitive, din grottele Neanderthal-ului: “*Grădinarul intră în trepidație, / În starea lui de imponderabilitate / ... / Arta lui din mâinile lui se lasă rostuită / Într-un imens ritual...*” (“Arta: imens ritual”, pag. 475), până la *Născocitorul*, și mai genial al mileniului II, de la Capela Sixtină la navele cosmice ori genetice și transplantul de organe: “*Busola, nivela cu apă, linia dulgherului, / Compasul și echerul pentru repartiția stelilor, / Calibratorul, arbaleta și șublerul din bronz, / Fiecare dintre ele o geană a Grădinarului / ... / O aliniere perfectă a uneltelor viitorului*” (“Un muzeu al preciziei, ochiul se arată”, pag. 484).

Grădinarul este simbol al puterii imaginației creatoare: “*Semne clare ale trecerii, / Ale trecerii Grădinarului prin treptele vieții*” (“Dezlegarea misterului-focul imaginației”, pag. 506), într-o enumerare-omagiu, pe trepte de civilizație, de la *grâu* la *atom*, ca un spațiu perpetuu de echilibru și continuitate: “*Casete de bambus, hărți, / Tratat de astronomie și fizică nucleară, / Jurnale de bord de pe farfurii zburătoare / ... / Și un obiect neidentificat / ... / Frumos orânduite la picioarele Grădinarului / Alături de sacii de grâu, de mei și de manuscrise / ... / Egalitate în fața perfecțiunii*” (Ibidem).

Prin *Grădinarul*, este adus un omagiu talentului, darului dumnezeiesc al creatorului de frumos – poetul, pictorul, muzicianul – ca un mister al creației, al esteticului în stare pură: “*Grădinarul nu se poate rosti, nu se poate cunoaște, / Nu se poate învăța decât prin propria-i artă*” (“Arta Grădinarului”, pag. 510), pentru că totul este un *dar*, un *har* divin: “*Un ocean de privit înspre Dumnezeu, / O lucarnă a sufletului, un miracol, / Un miracol Arta Grădinarului*” (Ibidem). În fine,

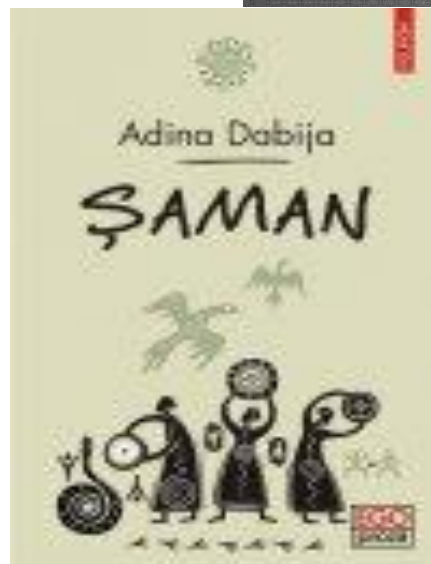
(continuare în pag. 47)

Grădinarul și Biblioteca, două metafore obsesive în acest ciclu de versuri, semnat de poetul Emilian Marcu, cu semnificații precise între creator, Grădinarul, și rodul cunoașterii, Biblioteca, ca o reacție de autosugestie sentimentală și o îmbătăre de emoție: *“În acest canion al memoriei ireverențioase, / Toamna, printre biblioteci incandescente, / Cenușa manuscriselor, fierbinte, / Pe mâinile Grădinarului”* (“Umbra ta pe umbra frunzei”, pag. 543).

Volumul *“Sfera de apă”*, Editura Premier, Ploiești, 2011, care a dat și titlul antologiei, este cartea de poezie cea mai derutantă, *“piatră de încercare”* pentru cititorul surprins și ușor încurcat, pentru că dintr-o dată, pe nepusă masă, poetul Emilian Marcu se învâluie într-o mantie de... altceva, un altceva, de parcă nici poetul însuși nu se mai recunoaște (?!). *“Sfera de apă”*, al zecelea volum din antologie, se dezvăluie ca un alt alter ego, unul al unei conștiințe revoltată de prea multe încrâncenări și dileme, pe care le anulează printr-un *nonlirism* manifest. Poetul se întoarce împotriva sinelui și vrea parcă s-o ia de la capăt cu toate... *Nunțile, Câmpiile, Ostroavele, Muzeele, Insomniile, Tainele, Zăpezile, Neliniștile* și cu toți *Grădinarii mesianici* din lumea poeziei sale, pentru ca să exprime, prin versurile sale, gândurile, sentimentele și tot patosul condiției sale de artist al cuvântului: *“Atât cât poate ruga a-mplini / Și cât încape, bob, lumina-n lumânare”* (“Lumina din tipare”, pag. 211), asumându-și condiția recunoașterii târzii, în posteritate: *“Peste o sută de ani, peste o sută de ani voi primi / Pe o aripă de inger / Somnul pleoapei ca un fluture în plutire / ... / Ca într-o fântână fără sfârșit / Voi vorbi prin ecoul cuvintelor / În eteri ca limbă românească”* (“Peste o sută de ani”, pag. 235). Ca o recunoaștere spășită, dinspre sine, deoarece *“Cărțile mele, toate, câte vor fi existând / Sunt despărțite ca într-un nefiresc și / Iremediabil divorț”* (“Cărțile mele”, pag. 242), iar această recunoaștere onestă și onorabilă...: *“Se împlinește între milenii / Cu numele, o, numele meu”* (Idem).

Adică, cu numele poetului Emilian Marcu, care vine în literatura română de azi din “cetatea eternă” a Moldovei voievozilor Ștefan și Cuza, purtând în gena sa artistică aura sfântă a *Psaltirii* lui Dosoftei și etica lirica a *Cazaniei* lui Varlaam; punându-și inima zălog pe of-urile neoanacreontice ale lui Costache Conachi, cu jurăminte de credință veșnică “întru creșterea limbii românești și-a patriei cinstire” din *Testamentul* de suflet al Văcărescului.

Un poet serios, talentat și autentic, cu o personalitate artistică în clocoț, cu o operă literară de-o diversitate ale cărei dimensiuni parcă nu le-ar intui, dar pe care le asimilează dintr-un acut simț al unei pudori etice și estetice. De aceea, poezia poetului Emilian Marcu este ca un concept, ca o părere și ca un experiment, căreia-i lipsește... *patentul* artistic, oficial, al *producției* de serie.

Autor: **Adina DABIJA**, Colecție: **Ego.Proză**, Editura: **POLIROM**, Preț: **24.95** lei, Domeniu: **Literatura română**, ISBN: **978-973-46-3496-5**, An apariție: **2013**, Număr pagini: **232**, Format: **130x200**

Într-un roman cu tentă autobiografică, Adina Dabija descrie căutarea înfrigurată a identității, pe parcursul unui drum care începe într-un sat din Ardeal și ajunge până în nordul înghețat al Canadei. Eroina sa cunoaște lumea prin poezie, filosofie, iubire, aventură, dar aceste etape sunt mereu arse fiindcă ea caută altceva, iar în final se regăsește prinsă într-un triunghi amoros straniu, în care mai sunt implicați un om de afaceri din Quebec și soția lui. Împingând aventura la limită, decide să pornească în căutarea unui șaman eschimos, care pare să dețină cheia împlinirii sale în viață. *Șaman* este un roman despre curaj și inefabil, despre reinventare și optimism, plin de poezie și candoare.

„Adina Dabija aparține rasei rare a autorilor care nu consimt să aducă ofrande nici idolului literaturii, nici idolului pieței, respingând atât constrângerile «scolastice» ale unui canon formal, cât și aplicarea cutărei rețete de succes. Se întâmplă însă, din când în când, să le iasă acestor rebeli cărți cu adevărat vii, care ne reamintesc miza ontologică a scriului. Combinând, de la sine, autoficțiunea cu inseratul oniric și fantastic - gen proxim: irealitatea imediată a lui Blecher, ezoterismul lui Eliade ori Cărtărescu –, romanul de mistere (ale Bucureștilor, firește) cu cel de aventuri în ghețurile nordului canadian, basmul cu transcrierea nemediată a realității lumii contemporane, Șaman recuperează (uneori de pe buza clișeului, dar cu atât mai spectaculos) și resemnifică un traseu inițiativ. Fără urmă de mimă. Netrucat. Convingător. Transmițând o senzație de autenticitate chiar și atunci când îți spui că ai mai văzut «de astea». Adina Dabija ne oferă un roman de citit, la propriu, cu sufletul la gură” (O. Nimigean).

Sursa: www.polirom.ro

Mihaela CERNĂȚEANU

ACCENTE RELIGIOASE ÎN LIRICA LUI PANAIT CERNA

Poezia de inspirație religioasă este una din primele forme prin care literatura noastră a luat naștere și căreia i-a adus teme și motive de o mare sensibilitate artistică: viața, moartea, durerea, sacrificiul, păcatul, umanitatea. Principala sursă de inspirație a acestui gen de poezie este Biblia, „cu aspra ei grandoare de dramă jumătate pământeană, jumătate divină”, așa cum o numea Vasile Voiculescu în **“Confesiunile unui scriitor și medic.”**

Unul dintre poeții care și-au experimentat religiozitatea prin puterea plină de sensibilitate a poeziei a fost și Panait Cerna. **“Poet singular și fără generație”** așa cum l-a numit criticul Dumitru Cerna, pe numele adevărat Panait Stanciof, s-a remarcat în lirica vremii mai ales prin poezia de dragoste dar și cea de inspirație religioasă. Poetul a fost conștient că viața e un dar, că puterea de a iubi nu-i este dată oricui și că suferința merge alături de primele două. Cerna nu este prin excelență religios decât în unele poezii, în altele există însă o religiozitate difuză, căci poezie religioasă nu înseamnă numai acele creații lirice care au un titlu explicit religios și o inspirație biblică, dar și acele care exprimă o trăire creștină pe care o poate percepe fiecare cititor.

Poetul a scris poezie de inspirație religioasă încă din anul 1900, la nici 19 ani, când a publicat două poezii cu titlul **Isus** (I și II). Intenția lui era să alcătuiască un volum cu titlul **Viziuni de pe Calvar**. Cerna a fost atras de figura lui Iisus pentru că ieșea din tiparele clasice, era mai mult decât un simplu om, întruchipând perfecțiunea mereu refuzată oamenilor.

Potrivit cercetătorului Lucian Predescu, într-o scrisoare a poetului din 13 aprilie 1907, acesta făcea următoarea mărturisire: **“Acum în urmă mă stăpânește din nou cea mai mare enigmă a omenirii: înțelegi că e vorba de Isus. Am conceput un ciclu de poezii Viziuni de pe Calvar...”**. Ca și poezia **Isus**, apărută cu cel puțin un an înainte, textul poeziei **Viziuni de pe Calvar** oferă o viziune asemănătoare cu cea surprinsă în **Isus (II)**. Este vorba despre momentul răstignirii lui Iisus când **“Nori negri năvăleau pământul / În soare-apune sângerând”**.

Primele două catrene ale sale urmează textul evangheliilor: **“Iar în ceasul al șaselea, s-a făcut întuneric peste tot pământul, până la ceasul al nouălea.”** (Matei, 27, 45) Iisus este văzut ca un om însă care s-a înălțat prin puterea sacrificiului: **“O, nu era dumnezeirea / Plecată plânsetului greu / Ci lutul însuși, omenirea, / Într-un avânt spre Dumnezeu...”**

În anul 1906 poetul publică în revista Sămănătorul, V, NR. 23, poezia **Isus**, care va deschide volumul de **Poezii** publicat în 1910, unicul din timpul vieții sale. Acest simbol l-a preocupat în mod deosebit pe tânărul Cerna dovadă fiind faptul că există trei poezii cu acest titlu. Textul amintit. se individualizează prin continutul și mesajul trans-

mis, această poezie aducând o nouă viziune asupra controversatului personaj. În viziunea lui Cerna, Iisus nu a fost o divinitate ci un om căci altcum nu se explică jertfa lui: **“Ai fost un om și-ai pățit ca dânsul”**.

Astfel, el este superior prin suferința îndurată tocmai pentru că este om, însă unul desăvârșit. Dacă ar fi fost un Dumnezeu, atunci suferința Lui n-ar fi avut o însemnătate prea mare, ci ar fi părut un joc: **“Pe Dumnezeu de l-am vedea în cuie [...] / Am spune că-i un joc, dar jertfă nu e.”**

Poetul pune accent pe latura umană a Mântuitorului căci el a sângerat, a gemut, a fost umilit subliniind în detaliu trăsăturile chipului acestuia în momentul suferinței. Iisus este numit **lumină sfântă** tocmai prin puterea de a îndura suferinți pe care un om obișnuit nu le-ar fi răbdut: **“Un om, un om prin patimile tale: / Și, totuși, cât de sus, lumina mea, / Te-a înălțat răbdarea sfântă-a ta! / De mila ta, la glasul tău de jale.”**

Mintea umană nu-și poate explica caracterul celui care a întrupat într-o singură ființă atât puterea de a suferi cât și capacitatea de a ierta. Dacă El s-a înălțat spre înalt, acest fapt se datorează doar suferinței Său capabil de fapte demne doar de o divinitate. Poetul îl simte ca pe un aproape al său, ca pe un mântuitor al celor simpli și neajutorați: **“Al nostru ești, al celor slabi și goi.”**

Poezia **Plânsul lui Adam** a fost considerată de către Mihail Dragomirescu un poem puternic simbolic în care se manifestă mai mult decât în altele dragostea de viață. Adam este surprins într-o manieră originală în ipostaza tatălui care recunoaște în greșeala fiului propriul păcat. Din primele versuri reiese dragostea pentru fiii săi, deopotrivă: **„Arcași îndemnatnici, semeți, cu pași de lei / Doi fulgeri smulși din noapte-mi erau copiii mei.”**

Lui Adam i se pare că Domnul nu-i mai primește jertfa și rugăciunile pentru păcatul pe care l-a săvârșit din iubire și, mai mult de-atât, în locul lui l-a pedepsit pe „bunul Cain”. **„Dar nu-i iertat, se vede norocul ce-am avut / Cuibau dureri ascunse în cel dintâi născut.** Invocația către fiul său mai mare este plină de duiosie și dragoste: **“O, sfânt copil al Evei [...] / Tu, singura lumină a gândurilor noastre.”** S-ar pune întrebarea de ce Cain este numit „sfânt” și „singura lumină”, însă poetul însuși ne răspunde în versurile ce urmează: **„Când noi te-am zămislit, / Era prin rai lumina, și flori, și ciripit.”** Recunoaștem aici că primul născut al Evei și al lui Adam a fost conceput înainte de căderea în păcat, într-o lume pură, perfectă, astfel și sufletul lui era desăvârșit. Adevărul biblic ne spune că mare a fost înfrustarea lui Adam după izgonirea din rai, dar când a văzut pe fiul său, Abel, omorât de fratele său, Cain, înfrustarea lui s-a făcut și mai mare, și cu sufletul chinuit de durere hohotea și gândea: **„Noroadă vor ieși și se vor înmulți din mine și toate vor suferi și vor trăi în dușmănie și oamenii se vor ucide unii pe alții”**. Și această înfrustare a lui era mare, ca marea, și poate fi înțeleasă numai de cel al cărui suflet a cunoscut pe Domnul și știe cât de mult El ne iubește. Este cazul poetului Cerna care a văzut în destinul lui Adam, poate, destinul omului ce vede că l-a pierdut

(continuare în pag. 49)

pe Dumnezeu și înțelege că păcatul va fi asupra lui până în momentul regăsirii.

Adam dorește să aibă din nou statutul de ființă creată după chipul și asemănarea Domnului căci spune: „Și cum aş vrea și astăzi, ca-n vremile senine, / Pe aripile rugii să mă ridic la tine” / Să-nving robia humii...

Urmează un șir de interogații retorice ce sporesc dramatismul strigătului: „Nu mi-ai dat Tu lumina și farmecece lumii? / Pământului meu tânăr nu-i dai nectarul sevei?”

Adam se întreabă de ce Dumnezeu, Cel care i-a dat toate lucrurile bune și frumoase l-a făcut și să păcătuiască: „Și nu-mi pleci Tu auzul la graiul sfânt al Evei?”. El nu o învinovățește nici pe Eva de greșeala făcută, lucru scos în evidență prin folosirea epitetului „sfânt” alături de cuvântul „glas”. Adam simte că l-ar putea preamări din nou pe Domnul însă „geamătul” lui Cain „îi risipește clipa de rugă și de pace.” Gândindu-se la fiul său cel mare, Adam nu pregetă să întrebe divinitatea: „Ce s-a făcut, Părinte, / Cu mila ta, podoaba puterii tale sfinte? [...] / Ce vrei să faci, tu, Doamne cu suferința lui?”

Se simte în glasul său durerea pentru suferința fiului și un fel de răzvrătire împotriva divinității: [...] „spre urzirea unei cerești podoabe / Îți trebuie durerea făpturii tale slabe.” Tatăl dorește să ia asupra sa povara fiului, căci simte că păcatul e al său propriu: „Ridică de pe viață povara, că-i a mea / Și pune-mi-o pe umeri, de vrei, cu mult mai grea; [...] / Mi-aș duce-o fără murmur, chiar de m-ar frânge-n cale / Căci inima-mi cunoaște și darurile tale.”

În versurile următoare Adam aduce un elogiu iubirii, recunoscând că ea este motivul pentru care a căzut în păcat: „De-a fost păcat iubitul, mărire cui la scos / Căci a făcut păcatul atâta de frumos: / Un farmec, o beție ce-n veci cu tine-o porți – / Pe clipa rățării îndur și mii de morți...”

Există la Cerna și poezii în care, deși sentimentul religios nu e declarat, el poate simboliza un act de credință din care răzbate prezența sacralului și, implicit, credința creștină a poetului. Unele poezii trimit la adevărurile Evangheliei, altele elogiază virtuți creștine: speranța, dragostea, mântuirea. Versurile care vorbesc de credință în echilibrul sufletesc al omului par un ecou poetic al scrisorilor Sfântului Apostol Pavel.

Criticul Dumitru Cerna afirma în lucrarea sa de doctorat – **Panaî Cerna – scepticul luminos** că „întreaga poezie a lui Cerna se construiește pe sistemul păpușii rusești. Poezia de iubire – predominantă, încăpătoare, generoasă [...] adăpostește poezia de inspirație filozofică, iar aceasta, la rândul ei, poezia de inspirație religioasă. Uneori învelișurile care par să le separe sunt fragile, încât niciunul dintre ele nu este independent [...] Ele au nevoie unele de altele, ca într-o afectuoasă comuniune.” Observația se dovedește a fi adevărată căci în toată poezia de dragoste identificăm frumoase versuri comparabile cu versetele din **Cântarea Cântărilor**.

Astfel, în poezia **Din depărtare** poetul preamărește dragostea întruchipată printr-o „stăpână din vise” cu „făptură de zee.” Îndrăgostitul se împlinește pe sine prin iubirea fetei al cărei chip este de înger, simbol al blândeții și a purității. Femeia nu-i patimă sau dorință fizică ci este un prototip al zeilor. Prin ea poetul iese din sine prin intermediul creației. Pentru el ea este „senina mea iubire” căci văzând-o „Cărarea ... pustie se umple de lumină” ea însăși fiind lumina care îl îndrumă și care-i luminează

lumea: „sufletul meu prinde din nou să se-nsenine, / De cum te-arăți privirii setoase, de departe, / Strălucitoare, pură, ca muguri de marte...”

Poezia **Noapte** ce este altceva decât un imn închinat dragostei? Tot Dumitru Cerna afirmă despre acest text că „este un adevărat psalm, în care, în loc de puterea cerească, poetul slăvește fericirea pământescă a dragostei”. Este surprinsă imaginea cuplului original, perfect ce nu cunoștea decât binele și frumosul, imaginat într-o *tânără poveste de iubire*. Iubirea tinerilor este nepătată, ideală, sensibilă și totală. Cei doi sunt singuri în tot universul: „Era-n amurg. Pe drum, nicio vieță... / Doar doi înfiorați în pasuri line, / S-au strecurat sub plopul cel înalt – / Și-atât de-aproape se priveau în față, / Că fiecare se vedea pe sine / În ochii celuilalt.”

Acest spațiu paradisiac adăpostește în intimitatea lui iubirea arhetipală, senină și împărtășită lumii prin misiunea încredințată de a fi chip și asemănare a creatorului. Tinerii îndrăgostiți sunt arhetipuri ale poetului, ca și ale poeziei. Astfel, celui ce scrie despre iubire - poetului Cerna în cazul de față - i se potrivesc foarte bine cuvintele din Biblie: „iubirea se naște dintr-o inimă curată” (Timotei 1, 15)

A doua strofă impresionează profund prin modul cum poetul își exprimă fericirea de a iubi și de a fi iubit de către Ea, unica. Poetul izbucnește exclamând: „O, suflete, doinește și tresaltă! / Tu, tu ești fericitul din poveste.”

E cântecul celui ce preamărește iubirea ca unică formă de a obține nemurirea. Prin iubire poetul trăiește o clipă de veșnicie ce-i este dată în viața-i trecătoare. Această iubire care mișcă sori și stele este una durabilă căci este superioară. Cerna exclamă asemenea lui Dante: „Iată șoapta fericirii / Ce mână clipele și mișcă sorii...”

Se simte în toată poezia bucuria prezenței sacralului reprezentată prin imaginea iubitei: „Ea dete somn durerii pământesti; / A dat vieții glasuri de sirene – / Umplu întreg pământul de povești... / O, suflete al meu! Tresaltă, cântă!” E ca și cum întreg universul e un paradis, icoană a paradisului veșnic. Cum altfel să-ți poți lămuri complexa stare sufletească a poetului care a scris aceste strofe? Poetul are convingerea aflării Eternității căci, cunoscând iubirea, îl cunoști pe Dumnezeu, căci Dumnezeu este iubire: „Dragostea este de la Dumnezeu și oricine iubește este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu. Cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire.” (Ioan 4, 7-8).

Aceeași idee că iubirea înseamnă veșnicie este evidențiată și în versurile din poezia **Șoapte**: „Se pare că umana nemurire / Au pus-o zeii-n visul de iubire”.

În **Înseninare** iubirea îl face pe poet să se simtă stăpân peste întreaga lume: „Ci în iubire, tânără, bogată, / Îmbrățișam pământul, lumea toată... / Și mă-nălțam sus-sus, până la tine... / Și-nțâia oară lumea, pentru mine, / Avea numai priviri de bună-tate.” Regăsim și aici aceeași idee că prin iubire te

(continuare în pag. 50)

simți înălțat și prin ea ești asemenea zeilor.

Poezia **Chemare** considerată de Mihai Dragomirescu „cea mai puternică poezie lirică ce a produs muza românească în anul acesta” este concepută sub forma unui monolog în care îndrăgostitul cu inimă sfioasă își exprimă extazul în fața iubirii regăsite: *“O, noapte albă, soră cu iubirea, / Atât de fericită și bogată, / Ai strălucit și pentru mine-odată, / Când ochii mei îți răsfărgeau privi-rea [...] / Eu te credeam pierdută pentru veci! / Dar astăzi mă privești din nou în față, / Prin mii de ochi ce scapără scânteii; Femeia apare și aici ca o divinitate spre care poetul năzuiește permanent iar atributele ei seamănă izbitor cu cele ale miresei din “Cântarea”: ...“Dar ce lumină-apare la fereastră? / Ce mână albă flutură-n perdele? / O, stelelor, ce-i strălucirea voastră, / Pe lângă zâmbetul alesei mele?”*

Apare imaginea femeii ca purtătoare de viață, ca simbol al sufletului curat, al purității prin intermediul căreia poetul atinge nemurirea: *“Și valurile lumii, amândoi, / Le despicam neștiutori de ele – / De-ar fi venit chiar noaptea de apoi, / Tot n-ar fi șters surâsul vieții mele.”*

Poetul vede fericirea ca pe un dar pe care ar vrea să-l primească chiar dacă acea zi ar fi ultima din viața sa.

În același registru stilistic al evocării sacre este concepută **Înșeninare** ce atrage atenția tot prin imaginea iubitei de departe, numită: *„Copilă dulce, vis din altă lume! Amintirea ei este așa sfântă încât poetul rostește: “... Niciun blestem, - mai poate să blesteme / O gură ce-a șoptit cereșcu-ți nume? / Senin renasc și prin a mă-nălța / În raza ce-mi trimeți din lumea ta”. Finalul poeziei evidențiază puterea nemărginită a iubirii: „Nu tremurăm la gândul nimicirii, / Noi suntem mai puternici: noi iubim.”*

E de remarcat faptul că la Cerna iubita nu este surprinsă într-un portret, nu se poate preciza nimic din înfățișarea-i însă ea apare mereu cu toate atributele divinității: forță nemăsurată de a transmite iubire și de a primi iubire.

Depart de a epuiza sensurile, poate doar de a le orienta concluzionez spunând că poezia de inspirație religioasă a lui Panait Cerna rămâne una profund originală, prin viziunea asupra celui mai înălțător sentiment pus de Dumnezeu în sufletul omului, iubirea, pentru că DUMNEZEU ESTE IUBIRE.

Garoafă (grafică mixtă) - Constanța Abălașei-Donosă

Lusiana DRĂGUȘIN

Tăceri imaculate

Am înflorit ca o mireasmă albă a florilor de măr,
pe buze port cuibul înverzit de mugur,
contur fragil al unui rid de primăvară,
ai răsărit dinaintea mea ca un arc de curcubeu
și-acum îmi port zilele și nopțile de-a rândul
spre orizonturi liniștite și imaculate,
dar mi-am păstrat brațele rotunde
și-aduc din nou a îmbrățișare,
lumina ochilor tăi mușcă blând din irizări
plăpânde,
iar privirea îmi înalță zborul
spre desăvârșirea neclintită a iubirii
și n-ai să poți să mă uiți vreodată -
asta îți citesc pe chip printre atâtea cuvinte
nerostite
și respir iubire...

Vibrează clipa, vibrează noaptea,
crestează-mi buzele doar c-un sărut fierbinte
din adierea respirației tale
chiar dacă taci,
îți iubesc tăcerea care mi-a stins neliniștea din suflet!

Lumină și fior

Tu nu simți când respir?
Sunt șoapta pe care o poți auzi
de umbli cu sufletul desculț,
rătăcitor pe ființa mea albă
ca o ceață lăptoasă
ce frământă asfințitul în mândria nopții,
încât tânjesc să te avânți într-o mângâiere
ca să-mi redai zborul
în amurgul serilor de vară.

Sunt vocea stinsă din apus,
atât de timidă,
suspîn, vibrez la fiecare respirație a ta,
mi-e teamă însă că rămân
în ochii tăi o noapte lungă și poate prea târzie;
de m-ai putea iubi de-a pururi
aș renaște într-un fior albastru
pe chipul dimineții...

Mai caută o cale și poartă-mă cu tine
spre alte primăveri,
să mă-mplinești...

Joseph Daniel Haske

Muncă la plata cu ora

Traducere: Liana Vrăjitoru Andresen

Joseph D. Haske s-a născut în Sault Sainte Marie și a crescut în zona pitorească a lacului Michigan, unde de altfel se petrece și majoritatea acțiunii din romanul său în curs de apariție, *North Dixie Highway*. Proza și poezia autorului au apărut sau sunt pe cale de apariție în jurnale literare americane de prestigiu, precum *Texas Review*, *Pleiades*, *Fiction International*, *Boulevard* și antologii precum *The Way North*. În 2011 a primit premiul revistei *Boulevard* pentru proză. Haske este critic literar și redactor șef la *American Book Review*, una din cele mai importante publicații de critică din Statele Unite. Locuiește în Mission, Texas și este profesor la South Texas College din McAllen.

Mi-au scos eșarfa de la ochi dar încă văd cam turbure. Umbre, pași și tușituri horcăite. Un bec slab atârna de o sârmă galbenă, deasupra întunericului. Aburi albi se așează peste mobila grosieră de rumeguș compactat, în camera cu pereți de scânduri. Țărani mexicani, sângerând și cu vânătăi la ochi, bat camera în lung și-n lat în blugii lor rupți. Un miros greu de găleată cu excremente, cămăși pătate de vomă și detergent iefin îmi străpunge nările fără milă.

Femei goale, legate de patul fără cearceaf, se răsucesc sub frânghie, sub cercurile fumului de țigară. Una din ele geme mai tare când mă vede. Un bebeluș murdar suge la pieptul maică-sii pe un scaun de lemn. Doi gardieni păzesc ușa.

Dar pe ea n-o vad nicăieri.

Închid ochii, mă străduiesc să-mi amintesc de trăsăturile feței - pomeți înalți, nas delicat, ochi mult prea cunosători pentru cei paisprezece ani pe care-i are.

Un băiat slăbănog cu păr cârlionțat îmi dă un cot și-mi pasează niște fasole. Îmi dă un con de hârtie plin de noroi și nisip pe margini, pentru apă. Băiatul arată cu degetul spre colțul camerei. O cadă metalică. Nu mi-e foame, dar mi-e sete de mor.

Apa e sărată, ruginită, murată de parc-ar fi urină. Abia apuc să iau două guri că intră în cameră un bărbat în negru. Vine și mă trage de mânecă. Are un petec de piele pe buzunar, dar insigna lipsește.

*Camina carbon*¹, îmi zice.

¿A dónde vamos?

Ya sabes. ¿Por qué te metes en todo esto?

¿En qué? Soy turista.

*¿Sí, como no. No te hagas, pendejo.*²

Mă apucă de braț, mă trage pe ușă afară și de-a lungul coridorului. Băiatul cu părul creț vine după noi, și măsoară șaiszeci și una de trepte de gresie maro-aurie. Aici, lumina e mai puternică decât în camera de jos. O ușă de lemn ieftin cu mâner de plastic se deschide în dreapta mea. Patru bărbați. O femeie. Șase scaune pliante. Bărbatul de la birou îmi pare cunoscut. E așezat pe un scaun de piele. Ne uităm fix unul în ochii celuilalt: ne știm de la antrenamentul pentru război neconvențional, Fort Benning, Georgia.

Asta fusese după ce-am terminat stagiul la West Point.

Vă rog, luați loc, domnule Hannah.

Numele de pașaport, nu cel real. Alungă cu un gest femeia în mini-jupă de piele neagră, cu cizme de lux. Ceilalți, îmbrăcați în uniforme negre, stau în picioare de-a lungul peretelui. Ochii îmi rămân asupra cruciuliței de pe pieptul femeii. Bluza mov îi e deschisă la periculos de tare. Îmi face cu ochiul înainte să iasă din cameră, în timp ce-și dă la o parte șuvițele oxigenate, cu mâna stângă. Are ochii galbeni ca gresia. Bărbatul de la birou își drege glasul.

Ce căutați aici?

Sunt venit în vacanță. Chiar, mă ajutați să găsesc un hotel de două stele?

Te crezi prea șmecher, bulangiule. Adică, domnule Hannah. Ai venit pentru fata asta, așa-i? Îmi arată o poză. Vrei s-o vezi?

Îmi șterg sângele de pe gură cu latul mâinii și dau afirmativ din cap. Bărbatul în negru mă apucă din nou de braț și intrăm într-o altă cameră, pe o ușă laterală. Băiatul cu părul creț dă drumul la un reflector. Acum o văd, în colțul cel mai îndepărtat al camerei, într-o cușcă metalică pentru câini. Fața ei îmi amintește de o slujbă pe care-am avut-o în '90. În Ohio. Un idiot de preot și nevastă-sa și-au luat o amantă. M-au plătit cu banii enoriașilor să-i scap de bărbatul tipei. După o predică scurtă de zece minute, din Vechiul Testament, până la urmă o secretară cu bichini mov le-a făcut poftete. Orgie cu praf de cocaină în nări, în biroul din spatele imensei biserici. După cum a dansat secretara aia în poala mea, n-ai fi zis că lucra pentru biserică.

Riscasem prea mult în toată afacerea aia. A trebuit să mă ascund câteva luni.

Fata pe care au răpit-o ăștia e mai scundă, dar are părul la fel, de un blond spălăcit. Și ea are tot ochii verzi și buzele carnoase, ca și secretara.

*Ya llegó tú héroe gabacho. Viene a rescatarte.*³

Gardianul surăde, doi dinți de aur sclipindu-i în gură. Fata se crispează.

*No lo conozco.*⁴

Vocea răgușită a fetei nu sună cum aș fi crezut. Are un corp frumos, sportiv. Obrajii netezi, piersicoși îi încadrează perfect ochii. Își ferește privirea de mine. Parcă i-aș provoca repulsie.

Cu timpul, toate se schimbă.

Ventilatorul din tavan se învârtă zgomotos, atârnat precar de câteva fire.

Ne ajuți să scăpăm de un tip nedorit și iei fata cu tine, zice șeful. Pe partea asta nu te cunoaște nimeni.

M-am lăsat de genul ăsta de slujbă, le zic. Puteți să obțineți o grămadă de bani de la unchiul ei.

(continuare în pag. 56)

Valentin TUFAN

Umbra

Când m-am trezit,
un soi de lame de diamant
mi-au străpuns irisul,
având credința că și-au găsit
grafitul pierdut...
Pe mine mă căutai, ți-am spus
vrând să te opresc din „starter”...
Dar, nimic nu era electric aici –
erai doar tu peste mine, nespus de palidă,
te-ai așezat lung și mi-ai învăluit trupul în ger.
Fotonii tăi mi-au pătruns în conuri
și se adânceau în cutele
de pe tot corpul.
Apoi, peste mine s-a așezat
fantoma unei dimineți geroase,
iar când m-am ridicat
cutele mi-au devenit crevase –
cimitirele conurilor sumbre.
Târziu, am remarcat –
îți pierdusei din strălucire
iar pânțele-ți era stins...
Atunci, am știut că iubirea
a născut din
ying-yang-ul trupurilor noastre
o ploaie de lame ce ne străpung
arterele fotonice
și ne dezvăluie umbra...

Zodia lui negru

Motto:

*Ca muguri încastrați în cenușă,
zodia lui negru.
Ca mâinile ce ating neantul,
zodia lui negru.
Ca sâmburii încastrați în gușă,
zodia lui negru.
Ca morile ce n-ating vântul,
zodia lui negru.*

Zodia lui negru ce ți-e citită-n cafea,
O vezi cu ochiul sumbru, în oul de neagră stea,
El, ce naște haosul, el ce naște zodia grea...

Sfere ce se complac în ele însele,
În magia lor, se caută neîntrerupt,
Își caută căldura în suflarea de vânt,
Crâmpoie din Ou însușite-n ele însele.

Carnavalul sferelor își caută căldura,
Fețe de animal, demoni ce se complac în uman
Își caută simțirea pierdută-n diafan,
Își lasă să plutească în râuri calde ura.

Demonul viral din zodia lui negru,
Sămânța din simțiri născătoare de abstract –
Dar asimilat – a mea cale spre integru

Fereastră

Fereastră soioasă, ciobită în colț doarme
visând la Low-E
a înghețat constat și îi sar așchii, are un iz
de vopsea bolșevică
se privește adesea în țurțurii grinzii –
zâmbește larg cu chitul căzut
fluturii-i bat de-un timp
în rame
e „in love” - i-au sărit balamalele
pentru un bloc turn
și molozul de lângă fereastră a căzut
în dragoste cu rigipsul.
La apus, îi mai trimite-un zâmbet dar
aburește iute de la hotă,
aseară i-a scris cu perdeaua
mesaje bavareze
dar n-a primit răspuns,
că-i reflexiv și opac.
De azi s-a mutat și e „in love”
cu pubela.

Pașii fără tact

Lumina pașilor scurși,
se-adună-n rizurile luntrașului –
trototul pașilor lipsiți de tact
se pripesc, claustrofobi
prin labirintul zidit în călcăie.
Pașii își caută rotula
drept busolă
spre scările osoase,
ieșire spre crovul întunecat,
cel ce-a suprimat scânteia,
de-acolo de unde
se-nvolbură cafeaua
în nouă dimensiuni.
Se-ncolăcește-un râu
ca-n pasul melcului
spre cerul deșertului –
un amfibian ce fierbe-n ură,
amintind de pasul fără tact.
În adâncuri, plumbul –
revers de medalii
adună stema în valul dulce-al
Grădinii din Eden.

Mircea-Marcel PETCU**Nou început**

Când sunt cu tine,
am impresia că
nu mai există timp...
sau că e tare,
așa cum este cristalul;
mai mult chiar
că se întoarce;
eu am început cu
bătrânețea, și, încet-încet,
iată-mă băiat, aici cu tine,
ținându-ne de mână
dorind un nou început

Comparabile!

Cum trece timpul...
să revenim la călătoria
uriașei și fantasticei noastre
nave spațiale,
teoria relativității, este
incontestabil valabilă;
cu cât distanțele
sunt mai uriașe,
cu atât timpul
pentru cei care așteaptă
acasă se târăște mai încet;
poate este de necrezut,
dar la bordul rachetei
timpul, care zboară
cu o viteză ce diferă
doar cu o fracțiune
de secundă de aceea
a luminii, se scurge
mai încet decât pe
Pământ.

Eliberare

În faptul luminos
al zilei,
dincolo de domeniul Arcanilor,
se lasă dus de valul
clipei prezente,
clipă istovită și-aproape
dulce...
cât vedea cu ochii,
câmpia era presărată de arbori
văzduhul era limpede și
pământul respira cu gingășie
prin toată acea întindere
de pajiști pe care plutea

un sul de ceață pufoasă;
spre răsărit pe geana alburie
a cerului; se iviră câteva
dungi trandafirii; apoi
izbucniră zorile...

Zadarnic

Mă duc în camera mea,
mă așez pe un fotoliu,
să-mi adun cât de cât
gândurile...
încerc zadarnic;
apare imaginea
căminului părăsit,
căsuța mea cu pridvorul
în bătaia soarelui, cu camere mici,
plăcute,
unde am petrecut atâtea
zile fericite
îmi aduc aminte...

Liniște deplină

Negru și pe pământ,
și neagră o mare
porțiune de cer;
și totul tulbure și cețos
ca și cum acolo,
izolat de restul lumii,
s-ar fi condensat
inima unui uragan,
lumina din văzduh părea
să se strângă în jurul
porțiunii întunecate ca și cum
ar fi dorit s-o distrugă;
în inima întunericului părea
că se luptă trâmbe de funingine,
nori denși ce se prăbușeau
din cer asupra pământului,
iar pământul săltându-se
și revărsându-se spre cer
în niște nori plumburii;
lupta nu ținu mult, și
preț de câteva minute,
duhurile acelea păreau
pline de mânie în vreme
ce căutau să răpună și să
cuprindă cerul, pământul și lumina,
apoi într-o liniște deplină
aerul izbuti să irupă
valuri – valuri în lăcașul tenebrelor,
le înfrânse, le nimici, întunericul
subțindu-se, porni în goană
spre înalțuri risipindu-se...

Inconștient?

La câți inconștienți
sunt pe lume;
de ce ar trebui – tocmai eu –
să-mi sondez
propriul inconștient?

Viorel DARIE

Smochinul

La marginea pustiului, pe drumul ce trecea dinspre Ierihon spre Ierusalim, era aşezată o neînsemnată localitate, cu doar câţiva localnici, care trăiau din te miri ce. Mai ales în acest an, când seceta a vlăguit vegetaţia de ultimele ei resurse, deoarece măcar un fir de ploaie n-a mai căzut de luni de zile. Totul se prăpădea, se vestejea, animalele sufereau cumplit de foame şi de sete.

Dar mai suferind decât toţi locuitorii satului acela era un om în vârstă, care locuia chiar la marginea satului, acolo de unde se vedea pustiul. Trăia singur, nevasta sa murise de ceva ani, copii se duseseră în lumea cea mare să-şi caute un trai mai prosper. Dacă te uitai bine la acest om vedeai că era sfârşit, nu mai avea nicio vlagă în el. Hrana din camera sărmanei sale locuinţe tocmai se isprăvisese, fântâna din sat secase, grădina de lângă casă se vestejise fără ploaie. Omul trăia hrănindu-se cu micile curmale sălbatice pe care le găsea prin păduricea de lângă sat, nişte curmale amare cât se poate. Mai ştia el să dezgroape din nisipul pustiei nişte rădăcini dulci, ce îi astâmpărau foamea şi setea într-o oarecare măsură.

Şi cum şedea el acolo pe o piatră de lângă drum pusă tocmai în faţa tristei sale căsuţe, iată, în zare, ca o himeră, a apărut un grup de oameni care înainta încet în arşiţa zilei. Spre prânz, când soarele pălea chiar nemilos, grupul a ajuns chiar în dreptul său. Călătorii păreau o familie, un bărbat, o femeie şi un copil, iar în urma lor, tras de o frânghie subţire, păşea anevoios un măgăruş încărcat cu câţiva desagi pe spinarea sa. Veneau de departe, din Ţara lui Efraim şi se îndreptau către Ierusalim, pe drumul ce trecea prin Ierihon. Se grăbeau să ajungă la timp, să ia parte la Sărbătoarea Corturilor a evreilor. Treceau mai multe asemenea grupuri de călători, dar nu poposeau niciodată în satul acela de la marginea pustiului, căci n-aveau ce găsi folositor acolo.

Poate s-ar fi întâmplat la fel şi cu aceşti oameni, aşa cum se întâmpla adesea cu toate grupurile de izraeliţi care se îndreptau către Ierusalim. Iar omul amărât, sfârşit, care stătea la marginea drumului în faţa casei sale, ar fi stat acolo mult şi bine, neluat în seamă, nu era nimic pe chipul lui, sau prin preajma casei sale, care să ofere interes pentru călătorul ostenit. Totuşi, fetiţa din grup, mergând în faţa măgăruşului şi scrutând tot ce putea vedea de-a lungul drumului, îşi opri privirea asupra celui om amărât, atrasă fiind de faţa lui tristă, privirea pierdută, şezând tăcut pe piatra din faţa casei sale. Întâlnindu-i privirea, i se făcu milă de el. Se opri din mers şi se uită cu blândeţe la el.

- Hai mai repede, Hannah! De ce rămâi în urmă? o zori tatăl ei, aflat deja mult înainte pe drum.

-Tată! N-ai văzut ce tristeţe şi amărăciune e pe chipul omului de la marginea drumului? Cred că suferă de foame sau de sete! zise ea cu inima plină de compasiune.

-Hai, draga mea! N-avem timp de toţi săracii de pe drum! Ne apucă noaptea şi nu mai ajungem la Ierusalim în seara asta!

-Nu, tati! Eu vreau să-i dau ceva răcoritor omului acesta amărât. Uite, renunţ la smochinele mele cele mari şi zemoase, pe care trebuia să le mănânc mâine! răspunse ea cu hotărâre şi din adâncul inimii sale.

-Dacă zici tu aşa! Dă-i smochinele omului şi vino repede după noi!

Bucuroasă, Hannah s-a repezit la măgăruş, a dezlegat o desagă, a luat de acolo smochinele ei cele puse deoparte şi le-a oferit omului suferind, zicându-i:

-Omule bun, ia smochinele astea! Văd că suferi de sete! Domnul să-ţi dea tot ce ai nevoie!

Omul deznădăjduit desfăcu ochii mari, căci nu-i venea să creadă: fetiţa din faţa sa îi oferea smochinele ei zemoase, de parcă era un înger trimis din ceruri! Se uita la ea şi nu ştia ce să facă şi ce să zică.

-Ia smochinele dăruite de mine, sunt pentru tine! Poţi să le mănânci chiar acum!

-Îngeraş scump, Domnul să te binecuvânteze şi să-ţi dea însutit înapoi, după bunătatea ta! Să te ocrotească în drumul tău!

Dar părinţii lui Hannah erau deja departe. Au strigat în urma ei:

-Hannah! Grăbeşte-te! Ai rămas în urmă şi e târziu!

Fetiţa i-a oferit omului un ultim zâmbet binevoitor, apoi a pornit în fugă să-şi ajungă din urmă părinţii.

Omul cel suferind, încă rostea în urma ei binecuvântări:

-Scump îngeraş, Iehova să-ţi păzească paşii pe care îi faci! Să-Şi întindă aripile Lui când ceva rău se va apropia de tine! Să ai o viaţă fără de prihană şi plină de bucurii! Sufletul meu te binecuvântează, copil care încă n-ai cunoscut vină!

Rămas singur, după ce călătorii au plecat şi nu se mai vedeau în zare, omul cel amărât se tot uita la smochinele ademenitoare din mâinile sale. Ce dar ceresc! Mulţumi Domnului pentru acest dar nesperat. Apoi, cu multă bucurie, degustă din fructele binecuvântate de Cel de Sus. Gustându-le, simţi cum puterile îi reveneau, cum se întremează dintr-odată. În cele din urmă i-au mai rămas în palme doar seminţele fructului. Le-a păstrat, a intrat în casă şi le-a pus cu grijă într-un vas mic de lut.

Din acea zi, deşi seceta era peste tot în jur, omul nevoiaş parcă s-a simţit întreat. Gândurile sale erau zi de zi la copilul acela minunat, la îngerul trimis din cer care văzuse necazul şi neputinţa sa. Prinsese curaj. Începuse să umble prin pădurea sălbatică de la marginea pustiului, adunând de acolo ce putea găsi, rădăcini care-i puteau astâmpăra setea. Aşa a fost, până când Iehova s-a îndurat de lumea

(continuare în pag. 55)

păcătoasă și a schimbat vremea, cerul s-a înnorat, a venit ploaia iar seceta s-a terminat. Atunci omul, harnic cum era, s-a apucat degrabă să-și reîmprospăteze grădina, în speranța unui anotimp mai bun. Și-a amintit că în ulcica sa de lut se aflau semințele smochinelor oferite de fetița aceea. Hannah, așa își amintea că o cheamă, căci doar îi auzise numele pronunțat de părinții ei. Ce nume frumos! Cu el rămăsese în minte.

Se uita acum la semințele din ulcică. La ce-ar fi bune? Deodată i-a venit o idee: să le sădească chiar lângă piatra de la drum, în fața casei sale.

Săpă o groapă destul de adâncă, aduse pământ din cel mai roditor, bine afânat, îl îngrășă, îl udă, apoi sădi semințele cu nădejdea că într-o bună zi vor răsări.

Nici în zilele care au urmat, nici în lunile următoare semințele răsădite nu dădeau vreun semn de viață. Asta până într-o bună zi când, spre marea bucurie a bătrânului a văzut răsărind din pământ un fir de lăstar. La început părea atât de firav, încât nu întrezări vreo speranță pentru el. Dar firul nu ținea cont de părerea omului, se înălța, se întrema, începea să devină viguros. Când pricepu asta, de bucurie, omul era mai tot timpul prin preajma pomului care se înălța. Îl uda când era mai uscat, îl plivea de buruieni, îi afâna pământul de la rădăcină. I-a făcut chiar și un gârduleț, să nu-l calce vitele sau oamenii care treceau pe drum. Făcea toate acestea cu o mare bucurie în suflet. Pentru el devenise o preocupare aproape sacră, căci micul copăcel în devenire îi amintea de bunătatea copilului cu chip de înger.

Își făurea vise. Își dorea ca acest copăcel să crească înalt, cât mai înalt, apoi să rodească. Își imagina ziua când, fără veste, va trece pe drum Hannah, fetița cea cu inima bună, împreună cu părinții ei, în drumul lor spre o nouă sărbătoare a corturilor de la Ierusalim. Atunci el va avea cea mai bună ocazie să-i ofere smochine coapte din pomul pe care acum îl îngrijea. Într-o bună zi, pe drumul dinspre Ierihon, Hannah va apărea, iar el o va invita să stea la umbra smochinului și să-i ofere fructele minunate.

Copăcelul creștea încet. Deși împlinise doi ani, nu depășise statura unui copil. În schimb creștea armonios: frunzele sale erau mai frumoase și mai lucioase decât la toți pomii din jur.

Anii au trecut, copacul se înălța spre cer, însă întârzia să rodească. Asta în ciuda grijii deosebite care i se purta. Omul nu găsea răspuns la ceea ce se întâmpla. Copăceii sălbatici din pădurea din apropiere, de aceeași vârstă cu a lui, deja dădeau roade de multă vreme. Numai la acest pom atât de bine îngrijit nu se întrezăreau deloc semnele vreunui rod.

Bătrânul căzu în descurajare. Nu mai știa ce să facă pentru pomul lui, ca să-l vadă rodind. Îl întrista mult că nu va ajunge niciodată să dea rod. La fel de trist era și pentru faptul că anii treceau, iar oamenii aceia cu fetița lor cu chip de înger nu au mai trecut prin satul lui. De bună seama, aceștia mergeau spre Ierusalim pe alte drumuri, drumul prin Ierihon era mai primejdios. Și totuși, își dorea atât de mult s-o mai revadă pe fetița aceea, măcar o singură dată înainte de a închide definitiv ochii. De la o vreme simți cum bătrânețea și descurajarea îl doboară. Se îmbolnăvi. Stătea mai mult dormind în casă, la umbră,

neputând să iasă nici măcar să mai lucreze în grădină. Cu mare greu reușea să iasă din casă doar seara ca să culeagă câte ceva ca hrană din grădina care încă mai rodea, deși acum rămăsese cam nelucrată.

A mai trecut un anotimp, apoi sosi primăvara, când ploile calde au înviorat totul. Cu ultimele puteri, a ieșit din casă să îngrijească smochinul. L-a curățat de frunzele și crengile uscate și nefolositoare. Apoi a încredințat soarta pomului în voia lui Iehova.

Ca niciodată, smochinul s-a trezit devreme la viață în acea primăvară. Și, pe când bătrânul nu mai aștepta nimic de la pomul său, deodată, ca o minune, a văzut cum toate ramurile s-au umplut de muguri, de foarte mulți muguri. Ce minune! Era atât de bucurios!

Dar bucuria lui fu scurtă. Boala îl învingea pe zi ce trecea. A zăcut așa vreo câteva săptămâni, în casă, hrănindu-se cu te miri ce. Când și când reușea să iasă în fața casei, să se uite în lungul drumului să vadă dacă nu venea vreun grup de oameni, iar Hannah, așa cum spera el, fetița cu chip de înger, să fie cu ei! O vedea uneori parcă aieveau, surâzătoare, frumoasă și bună!

Smochinele începeau să dea în pârg, însă Hannah și ai ei nu treceau pe drumul dinspre Ierihon!

Cam după o lună, pe drumul dinspre Ierihon trecu o ceată de oameni amărâți, cu capetele plecate, pășind cu picioarele goale prin praful și pietrele de pe drum. Aveau lângă ei un măgaruș care abia se mai târa în urma stăpânilor. Oamenii păreau flămânzi, sfârșiți de drumul lung și de seceta pe care o întâlniseră în cale. Pe spinarea măgarului se aflau haine și acareturi prăfuite.

Și cum mergeau așa, deodată zăresc smochinul cel frumos al bătrânului! S-au hotărât pe loc să se oprească un ceas la umbra lui, căci soarele ardea nemilos.

-Tată! Vezi ce rod minunat are smochinul acesta? Iar noi suferim de sete și de foame! zise fata din grup, care părea să aibă cam vreo optsprezece ani.

-Da, draga mea Hannah! Minunat smochin, minunate roade! Dar Iehova ne-a poruncit să nu furăm nimic de la nimeni, nici măcar smochine din livada aproapelui! Îi explică tata fetei sale.

-Dar dacă îl rugăm pe stăpân? intră în vorbă mama fetei, având și ea privirea sfârșită de drum lung și necazuri.

Smochinele coapte făceau cu ochiul călătorilor lihnii de foame și de sete, așezați la umbra pomului. Între timp, bătrânul, care ședea în casa lui și gemea de durerea bolii sale, avusese parcă o pre-simțire. Cum putu, se ridică din pat și reuși să stea în picioare și să iasă cu pași șovăielnici în pragul casei sale. Văzu oamenii aceia așezați la umbra smochinului său și se apropie încet de ei.

-Bună ziua, oameni buni! Începu bătrânul.

-Buna ziua, omul lui Iehova! Dumneata locuiești aici? E al tău smochinul acesta minunat? Îi răspunse și îl întrebă tatăl lui Hannah.

-Cu voia Celui de Sus, e căsuța mea, umilă.

(continuare în pag. 56)

Dar eu nu mai am mult de trăit pe pământul acesta. Simt cum sfârșitul se apropie!

-Ei, nu se știe! Numai Unul din Cer știe când vine ceasul pentru om să părăsească lumea aceasta!

Parcă revenindu-i puterile, bătrânului îi veni în minte să-i invite pe călători să ia câteva smochine din pom, să-și astâmpere foamea și setea.

-Iehova să te binecuvânteze și să-ți dea însutit în împărăția lui Avraam, acolo în cer! zise bucurăoasă mama lui Hannah!

-Cel de Sus are grijă de noi toți, fie că merităm, fie că nu! răspunse bătrânul cu modestie.

-Așa este! zise și Hannah.

Atunci bătrânul îndrăzni să întrebe și el ceva pe călători:

-Prea cinstiți oaspeți! Dacă mi-e cu trecere în fața domniilor voastre, pot să vă întreb dacă nu ați văzut cumva în cale o fată cu numele de Hannah, cu chip de înger, împreună cu părinții ei mergând spre Ierusalim? Am cunoscut-o cândva trecând pe acest drum. Mi-a făcut atunci un mare bine, iar acum o aștept mereu să revină, s-o mai văd măcar odată înainte de a închide ochii!...

-Hannah? Sunt multe fete cu numele Hannah! Chiar și fata noastră se numește Hannah! Dar când ai văzut-o pe Hannah pe care o aștepti?

-Cred că au trecut mai bine de zece ani de când am văzut-o trecând pe aici spre Ierusalim! De când am sădit smochinul ăsta!

-Chiar așa? Și cum arăta Hannah când ai văzut-o acum zece ani?

-Era o fetiță cam de șapte anișori, cu chip de înger! Și nu pot s-o uit, acel chip a rămas pentru veșnicie în mintea mea, căci s-a îndurat de mine pe când stăteam sfârșit de durere aici, pe piatră, iar ea mi-a dăruit ultimele ei smochine care, pot zice acum, mi-au salvat viața!

-Păi, Hannah de care vorbești ar avea acum cam optsprezece ani! Exact ca și fata noastră!

Auzind aceste vorbe, bătrânul începu să-și facă socoteli. Ce ciudat, de zece ani el tot aștepta să revină fetița aceea mică, cu chip de înger, așa cum o văzuse el atunci. Dar cum de nu s-a gândit că Hannah crescuse în tot acest timp! Având revelația acestui gând, începu s-o privească insistent pe Hannah, fata de lângă părinții ei.

Cu cât se uita mai bine la ea, cu atât fața bătrânului se însenina! Începea să întrevadă pe chipul cel nou al lui Hannah chipul de înger de atunci! Ce minunăție!

-Tu ești Hannah, cea care mi-a salvat viața, dăruindu-mi acele smochine?

-Nu știu, unchiule! Se prea poate! Parcă îmi amintesc că, demult, în timp ce mergeam cu părinții spre Ierusalim, mi s-a făcut milă de-un om de pe marginea drumului! Începu fata să-și depene amintirile.

-Tu erai aceea! Înger, trimis de Iehova! Pe tine te-am așteptat eu în toți acești ani, să revii pe acest drum și să pot să te răsplătesc cu smochinele din pomul acesta! Hannah, copil cu inima de aur, îndrumată de Cel de Sus să aducă mângâiere oamenilor în suferință!

Se văzu dintr-odată o transformare uimitoare pe fața bătrânului. Ca de altfel și pe chipul fetei și a părinților ei. Ce regăsire minunată!

-Veniți în casa mea cea umilă să vă odihniți, să

vă potoliți foamea și setea cu ce mai am prin casă! Ce bun este Iehova că mi-a răsplătit azi îndelunga mea așteptare! Slavă ție, Iehova Cel bun!

Chemați în casă, bieții drumeți au început să-și depene amintirile și să-și spună păsurile. Tocmai de curând suferiseră un mare necaz. Oastea din Asiria năvălise în țara lor, oamenii fără milă au jefuit tot, au omorât, au distrus tot. Pe cei pe care nu i-au ucis, i-au luat robi. Aflând din timp de năvala oștirii asiriene, ei și-au adunat câteva lucruri și au reușit să fugă din satul lor. Au stat ascunși prin munți zile întregi, iar când au revenit să vadă ce mai rămăsese din sat, și-au găsit casa dărâmată, totul jefuit, sătenii împrăștiați. Oștenii străini încă mai umblau prin sate să jefuiască. Atunci s-au decis să plece din sat pe un drum ascuns, luând calea refugiului spre Iudeea și sperând să scape de nemiloșii invadatori. Așa s-au trezit pe drumuri, fără casă, fără agoniseala lor de-o viață. Doar cu sufletele salvate și cu câteva lucruri s-au mai ales!

Toți erau triști. Plângeau. Și Hannah era cât se poate de tristă. Văzând cât de deznădăduită a ajuns viața acestor oameni, bătrânului i-a venit o idee:

-Scumpii mei oaspeți, cei care mi-ați salvat viața în ziua aceea de mare deznădejde, acum zece ani! Aș fi foarte bucuros dacă ați rămâne să locuiți în casa mea! N-am pe nimeni, copiii mei sunt departe în lume, nu mai știu nimic de ei! Iehova v-a trimis la mine! Așadar, dacă binevoiți, rămâneți să locuiți definitiv în umila mea gospodărie. Sunt bătrân, mai am puțin de trăit. Veți continua voi să trăiți liniștiți în căsuța asta după ce eu nu voi mai fi.

Aceste vorbe spuse cu atâta bucurie au avut menirea să însenineze fețele călătorilor. Hannah a sărit la pieptul bătrânului, l-a îmbrățișat, apoi i-a zis:

-Iată cum Iehova ne vine în ajutor în cele mai grele clipe! Ești ca un bunic pentru mine! A meritat atunci să-ți dăruiesc smochinele mele, în ziua aceea de arșiță! Iehova e atât de drept! El răsplătește orice faptă bună! Iar noi vedem cum a rânduit Cel de Sus, că oricine face rău altuia, lui își face rău! Dar oricine face bine, lui își face bine!

(urmare din pag. 51)

Bine, să lăsăm modestia. Ai două opțiuni. Mergi pe hol până la capăt și ori apeși pe soneria din stânga, unde Bianca îți dă tot ce ai nevoie pentru slujba asta, ori apeși pe soneria din dreapta, pe care apasă cei lași. Vezi să nu greșești soneria, Hannah.

Am știut întotdeauna să aleg. Am să trec podul de graniță fluierând, liber ca pasărea cerului și cu banii în rucsac.

¹ Mișcă-te, boule (sp.)

² Unde mergem?

În ce treabă? Sunt turist.

Da, te și cred. Nu te mai prefăce, tâmpitule.

³ Ți-a venit eroul American. A venit să te salveze.

⁴ Nu-l cunosc.

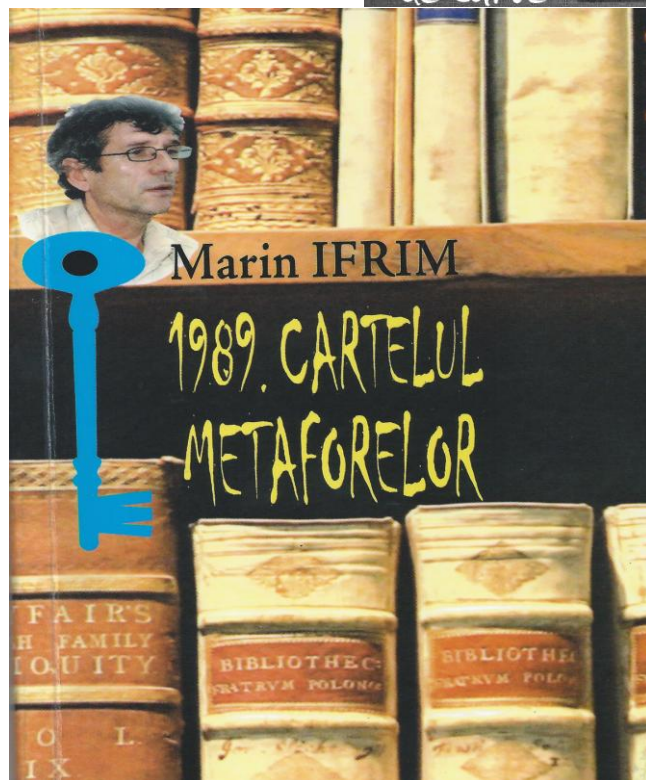
Titi DAMIAN

**1989. CARTELUL METAFORELOR, de Marin IFRIM
sau spectacolul portretului metaforic**

Pe bună dreptate, distinsul cărturar Ion Roșioru, în prefața cărții domnului MARIN IFRIM, „1989. Cartelul metaforelor”, ed. Editgraph, Buzău (2012) observă, dintru început, că „este o scriere greu etichetabilă din perspectiva speciilor literare și publicistice consacrate: nuvelă, suită de tablete, mini-roman cu cheie, memorialistică, critică literară, pamflet politic, portretistică, eseu etc.”

Eu i-aș spune simplu: o carte, dar o carte aparte, unică, cum am să demonstrez mai departe. Este o carte inteligent scrisă care se adresează unui cititor-țintă, ales pe măsura inteligenței autorului. Este o alegorie în care acesta face exerciții de imaginație cu imaginația cititorului, dar unul instruit, aparținând lumii literare. Alegoria are ca substrat tematic problema mereu actuală a formelor fără fond în cultura română, de la Maiorescu încoace. Este un spectacol al metaforei argotice care portretează un trecut ancorat, paradoxal, într-o perpetuuă actualitate.

Este o carte cu cifru, fapt vizibil chiar din titlu, bineînțeles unul aluziv. În primul rând, numărul „1989” face referire la un cifru, cunoscut de cititorul de azi, dar necunoscut atunci de personajele cărții, finalul domniei comuniste. Nu întâmplător, cartea care urmează a fi citită într-un „cenaclu” se numește „Final de stagiune”. Metafora din titlu, „cartelul metaforelor”, trimite la însăși esența cărții. Desfăcând metafora, primul termen, „cartelul”, luat în sens denotativ, definește „o uniune corporatistă în care întreprinderile stabilesc în comun condițiile de vânzare, prețul, piețele, aprovizionarea și desfacerea mărfurilor, fiecare păstrându-și independența”. Este vizibil că sensul său denotativ trimite la marea densitate de metafore (argotice), iar în grecește, „metaphoras”- „ascuns”. Nu este întâmplător că pe copertă, lângă titlu, apare desenată o cheie. Un cititor avizat, foarte atent la incipitul cărții, descoperă sintagma, de fapt metafora cheie a cărții: „esența plăcerilor”. Este exact motivația care face posibilă întâlnirea „liricilor”. Integrată frazei din incipit, constituie practic trambulina de pe care scriitorul își „înălță” personajele: „Cei mai naivi se iluzionează cu speranța că aceasta este singurul tunel neînfundat, cel cu legendara lumină de la capăt. Își iau în serios cele câteva ore petrecute aici săptămânal, timp în care, de regulă, fumează enorm.” Tradusă, alegoria ar apărea cam așa: niște inși împătimiti de literatură se întâlnesc la un cenaclu, de vreo doi ani, cu intenția de a evada dintr-o lume disconfortantă, în care tronează o atmosferă „rece, sterilă, ostilă, în legătură cu starea generală a societății, cu starea generală a oamenilor, mai

ales că sunt semne că s-ar întâmpla ceva” (p. 28). Bineînțeles că sunt însoțiți de nevăzuții paznici ai sistemului care „își fac din foame și frig un motiv de hărțoneală. Trebuie să știe totul, să vadă ce se ascunde în mintea fiecărui liricar”.

Unde se întâlnesc? Desigur că la Casa W, unde Găgău este amfitrion. Motivul? Pentru „a se desfăta la lumina Casei W ca niște fluturi în jurul lămpii.” Bineînțeles că sediul este multiplicat, fiecare cu stăpânul său, în Casa T, Casa S. Casa W se găsește în localitatea Gura Străchinii, dar acolo mai vin și liricari din Buza Străchinii. La întâlnire mai participă, ca invitată de cinstă și madam Ecaterina Scurtescu, de la Centru, din Capitală. Toate se întâmplă în Celentera. Bineînțeles că un curios încearcă să dezlege alegoria. Deschizând dicționarul, descoperă că celenteratele sunt o „încrengătură de animale inferioare, cu corpul în formă de sac, prevăzut cu un orificiu înconjurat de numeroase tentacule (gr. „Koile”-cavitate, „Enteron”-intestin). Nici că se putea un mai inspirat termen pentru așa țară și pentru așa liricari! De aici încolo, intenția satiric-sarcastică a autorului se dezlănțuie, dezvăluind destinul unor indivizi, al unor scriitori, al unei țări, astfel încât cartea devine o cronică a unei culturi într-o perpetuuă agonie: ieri, azi și mâine.

De fapt, intervenția naratorului funcționează ca un contratimp între portrete, zugrăvind realist societatea comunistă pervertind ideologic spiritele:

„Artificialitatea întâlnirilor de aici este datorată în cea mai mare parte sistemului politic, teroarei dusă până la nivel de neuroni. Cine în cine să aibă încredere, când mașinăria regimului încurajează numai lucrurile contrare firii, normalității?” (p.47)

„Politica regimului dă roade, este singurul domeniu în care țara produce o recoltă imensă de neomenie, de destructurare a individului.” (p.48)

(continuare în pag. 58)

„În Celentera, psihoza microfoanelor ascunse în pereți face ravagii, schimbând comportamentul tutu-ror” (p.51)

„Perversitatea sistemului dă roade, neîncrederea generală a omului în aproapele său fiind ceva de domeniul firescului.” (p.51)

„Lumea în care se învârt, gesturile făcute în anumite împrejurări, prioritățile căpătate în rezolvarea unor probleme individuale și multe altele, sunt deconstrucțiile oferite de sistem.” (p.52)

„Nimeni însă nu se comportă firesc, nu spune, nu scrie și nu face ceea ce gândește, pentru că, în mod sigur, începând de a doua zi, viața s-ar transforma într-un calvar.” (p.53)

„Mintea colectivă pare drogată, are reacții latente, domoale, hărțuite de ceva nevăzut, o spaimă indescriptibilă, o boală sufocantă.” (p.54)

„Celentera este organizată pe ierarhii stricte iar sistemul despotice creează adevărate structuri mafioate, promovând oamenii după criteriile limpezi ale contra-permanței.” (p.61)

„În Celentera poezia, cultura în general a devenit o anexă a ideologiei, este dată pe mâna unor canale analfabete dispuse la orice mârșvie.” (p. 68)

Liricarii (deriziune inteligentă a falșilor creatori de literatură, realizată prin sufixul depreciativ „ar”), ca toți liricarii dintotdeauna și de oricând, sunt divizați în două tabere: una – a filologului Fane Armeanu, din care mai fac parte Jan Nosferatu, Costică Seminoi și Ando Găgău. Cea de-a doua este reprezentată de Nero Întremaluri, Nil Cărturărescu, Linu Filărețe, Mihăilescu Metreiu și Frau Valmana.

De fapt, cititorul să nu se aștepte la niște întâmplări ieșite din comun, epica fiind subtil mascată de portrete – punctul forte al cărții. Din perspectiva dimensiunilor, este un fel de introducere a unui roman în devenire, având ca temă atmosfera și luptele orgolioase dintre liricari pentru glorie literară. Ca de obicei, aceștia se adună cu greu, fiecare cu orgoliul, cu temperamentul și talentul său. Lipsește Fane Armeanu care, în ultimul moment, hotărâse să nu ia parte pentru că „deslușise lucruri înspăimântătoare.” De-abia la p. 71 (din 80 pagini), Găgău deschide ședința, dând cuvântul liricarului care va citi în acea seară: Nero Întremaluri. Totodată anunță și prezența la întrunire a doamnei Ecatereina Scurtescu, pentru a afla „cum se vede literatura dinspre Capitală spre noi, că invers știm cum arată.” Tacticos, își aprinde o țigară, iar Frau Valmana propune ca autorul „Să se lase citit, să citească și el, și noi.”

Primul element care conferă unicitate cărții îl constituie faptul că epica este substituită, de fapt mascată, de portretistică. Fiecare personaj, acceptând rolul de marionetă, defilează în spațiul moral deformat al Celenterii, încercând să se adapteze, căci adaptarea a creat din ei niște marionete în care nu se mai recunosc nici ei înșiși.

O carte unică presupune și o altă metodă de abordare decât cea clasică. De aceea, am decupat (selectat), pentru cititori, câteva dintre elementele definitorii ale tuturor liricarilor-personaje, fiecare cu temperamentul și caracterul său, cu talentul său, cu fizionomia sa morală, cu filozofia sa despre viață și

despre creație, dar mai ales cu orgoliul de mare scriitor.

Mai întâi, autorul ne oferă, prin scânteieri metaforice persiflante, portretul colectiv al liricarilor (al căror nume nu mai trebuie tradus pentru cititor):

„Niște versificatori viciați, parșiviți de cuvinte până dincolo de orice închipuire, mereu puși pe false, cârcotași plini de ei, adevărați scamatori scoțând versuri prin cele mai neașteptate gesturi și locuri ale corpului.”

„La ședințe apelează la fel și fel de stratageme pentru a amplifica semnificațiile celor citite.”

„Au tentația permanentă de a fluiera în biserică.”

„Indivizi sunt imprevizibili până și în cele mai simple mișcări.”

„Cuib de viespi, liricarii vorbesc precum scriu, cu dublu înțeles, după afinități și încredere unul în celălalt.”

„Niște vicioși care mângălesc de zor cu însemnări năstrușnice orice spațiu alb din cărțile citite, se cred inițiați în tainele meseriei de creator și tind spre statutul de scriitor.”

„Sunt un fel de recuzită literară, niște figuranți.”

„Fără ei, viața bietului târg n-ar avea niciun sens.”

„Mai cântesc din când în când, mai umblă cu șopârle în textele lor.”

„Adunătură de oameni lipsiți de principii și repere morale.”

„Scriu poeme în ton cu demența colectivă.”

„Au ceva din dexteritatea lăutarilor, prind poezia din zbor, imită cu blândețe tot ce este de imitat în domeniul subliteraturii.”

„Participă la mese festive extrem de onorați că au scuipat sămburi de măsline pe același platou cu cine știe ce clasic în viață.”

Partea cea mai consistentă a cărții o reprezintă spațiul acordat fiecărui liricar în parte, căruia îi decupează caracterul și întortocherile personalității, individualizându-l. Niciunul nu seamănă cu celălalt, dar laolaltă sunt „liricari.”

Jan Nosferatu pare „păstorul turmei de liricari, de cațavenci periculoși, setoși de glorie cărora nu le este gândul decât la nemurire.” Are meseria de ziarist, este corespondentul unui ziar central, membru al breslei de scriitori, mâna dreaptă a lui Armeanu. Este considerat „bestia târgului, ale cărui duhori semantice se revarsă într-un ritm glandular ce-i înspăimântă până și pe experimențații savanți endocrinologi de la centru”. Este un om ager, iar presat de evenimente poate fi în același timp în mai multe locuri, își poate multiplica trupul în câte exemplare e nevoie.

„Se ocupă de artă, scrie poezie, este un fel de tehnician al sufletului, condensator al fericirii, tranzistor al bunăstării.”

„Când își înfundă stiloul într-o călimară cu cerneală, indiferent de culoarea acesteia, lichidul se transformă într-o pastă roșie, iar din călimara atinsă iese o duhoare de abator neigienizat întinsă până în apele și pădurile județelor vecine.”

„Când își încarcă stiloul, în fundul călimării se aud zburletele sfâșietoare ale unor iezi înjunghiați.”

„Cu stiloul imens de lemn aduce jertfe idolului său, imens cât aia a poneiului din fața porților Troiei, în testiculele căruia își cazase sămânța de victorie.”

(continuare în pag. 59)

„Unii spun că stiloul ar fi un sofisticat pistol, iar când Nero se înfurie, când îi zvâcnesc vinele la tâmplă, sub haină, în locul unde ține pistolul, i se umflă ceva.”

„Nero are figura unei vietăți blajine, cu ochii mai tot timpul mirați, albaștri, ca un vițel care se uită tot timpul la poarta nouă.”

„Este devotat trup și suflet regimului, acesta l-a trimis la școlile sale, i-a pus stiloul în mână, l-a cocoțat, așa mic și buricos cum este, deasupra multora, iar fidelitatea sa față de regim este bine răsplătită.”

„Pare descumpănit, simte cum îi fuge pământul de sub picioare, ar vrea să se destăinuie cuiva, unuia dintre cei cu care hiperpăstorește turma de liricari, de cocostârci periculoși, setoși de glorie, cărora nu le este gândul decât la nemurire.”

„Răul potențial ce zace în el este simțit de ceilalți prin simpla sa prezență.”

„Merge cu nasul pe sus pe străzile târgului, are impertinența de a cere multe și mărunte servicii oricui.”

„Oamenii îi zâmbesc silit, își țin gâtul cu mâna să nu vomite atunci când fac eforturi să-i zâmbească dulce, înțeleghători, supuși.”

Nero Întremaluri beneficiază de unele dintre cele mai inspirate și mai acide portrete, după cum avertizează și numele:

„Și-a aranjat imaginea publică în așa fel ca nimeni să nu-l poată învinui că nu ar fi de acord cu sistemul. Mentalitate de curvă la începutul carierei.”

„Nu-și dorește decât să-și golească ființa de himere, să scuture cuvintele din străfundurile propriei fap-turi, trăgând nădejde că într-o bună zi va simți creierul gol asemenea unei fântâni din care a fost scoasă toată apa.”

„Cine și-ar fi închipuit că realitatea în care viețuia în stare de semitrezie se află chiar în poezie, aceasta fiind perechea de ochelari cu ajutorul căreia să poată zări lucrurile normale. Atunci și-a simțit ființa inundată de lirism.”

„Nu poate să scrie până nu se freacă pe buci cu peria de paie să-i vină inspirația. De atâta frecat, curul că-pătase dimensiunile unui pachiderm african.”

„Fire retrasă, irascibil, morocănos și suspicios până la paranoia, nu are încredere în nimeni, nu leagă decât prietenii de suprafață.”

„I-a venit greu până a gustat prima linguriță de rahat literar.”

„Este un celenterat marin, intoxicat de lirism, în bălăceala gârlei din satul natal, situat în zona de sus a Celenteriei.”

„Cea mai plăcută lectură a sa este cea făcută în baie. Nevasta îi strigă să iasă de acolo, că i s-a uscat rahatul la fund.”

Rică Marșelică este de profesie desenator tehnic, unul dintre cei mai apreciați în Gura Străchinii, „toată lirica sa e plină de figuri geometrice, de linii.” Este și câștigătorul unui concurs național de poezie, autor a câtorva cărți de versuri, bine cotate în târg. Între el și Armeanu este o rivalitate la vedere. Se contrecează permanent, făcând mereu crize de isterie când acesta îl întărată, făcându-l să-și piardă mințile. Este responsabil al Casei T, o casă mai mică, tot în slujba sistemului. Îi face o deosebită plăcere să-l demoleze pe Nero Întremaluri, bazându-se și pe fidelul său prieten Linu Filărece. Este un bun celenter, un patriot, știe să se târască. În sfârșit, este

un calofil convins, fulgurațiile sale lirice având ceva din sclipirea și artificialitatea unui pește de sticlă.”

Fane Armeanu, recunoscut de ceilalți drept Filologul, este cel mai prudent dintre ei, ziarist, membru al breslei scriitorilor, autor de romane, ese-uri și piese de teatru, a scris mai mult decât a citit, „scrie pe un teren mai băttătorit decât pavajul unei piețe de legume.”

„Are alergii la fum, aceasta amintindu-i de tămâie, trezind în el nedesluite spaime ancestrale”

„Se pricepe la oameni și nu iese din carapacea sa niciodată, nu-și permite să aibă atitudini sentimentale față de cineva, pretinde și impune respect.”

„Rahatul moral în care trăiește l-a făcut să aibă o adevărată fobie la contactul cu semenii săi: de câte ori este nevoit să dea mâna cu vreunul dintre liricari își duce cu discreție palma la spate ștergând-o de câteva ori pe propriul pantalon.”

„Este un decripter de nădejde al serviciului de pază și ordine literară, citește cu meticulozitate fiecare vers, fiecare frază.”

„Îl fascinează Joyce, Eco, Wittgenstein, Montaigne, Somerset Maugham. O mare plăcere îi produc și textele prolix, provocatoare, fapt ce-l obligă la oarecare dezmoșteală.”

„Are o mare prețuire pentru criticii chirurghi. A luat de la aceștia doar ceea ce îl interesa în mod special, partea tehnică de explorare și exploatare a unui text.” „Dicționarele sunt un segment separat al bibliotecii sale, instrument absolut necesar pentru a face față liricarilor.”

Nil Cărturărescu:

„Un liricar ponderat, în aparență, modest, ceilalți îi cam știu de frică.”

„Nu face jocurile nimănui.”

„Nu este dornic să-și publice textele în foițele literare din târg.”

„Atent la actualele vârfuri literare din Celen-tera.”

„Are propriile ierarhii literare, stricte, ferme.”

„Hâtru de cele mai multe ori.”

„Se complăce în singurătatea sa.”

„Spune lucrurilor pe nume.”

„Este un om bine informat, având criterii clare de evaluare a unui text.”

„Incomod, acid, extrem de caustic uneori, nu-și dă silința să intre cuiva în voie.”

„Meșterește ca un bătrân și priceput ceasornicar, cu ochiul la clasici.”

Mihăilescu Metreniu, poet, are instincte sănătoase, prudent, nefiind alterat de lichelismul din jur.

„Limbajul său pare compus din folii subțiri, dispune una peste alta.”

„Poezia sa este ca și ființa sa.”

„Oscilează enorm în autoaprecierea produc-telor sale literare, fiind convins că este un liricar ge-nial, ori strigă: sunt un rahat!”

„Are suflet de artist. Când citește, ronțăie cuvintele, le întinde, le înmoaie, le rupe, le suge ca pe o bucățică de zahăr.”

(continuare în pag. 60)

„Este preocupat de teme vagi, vorbind așa cum scrie și invers.”

„Nu are dușmani, răutatea altora îi face silă. Afectuos, săritor, știe să-și cultive prietenii.”

„Umblă îmbrăcat destul de elegant pentru condiția sa socială.”

„Cultivă teribilismul comportamental în mod teatral.”

„Îi plac petrecerile intime, ferite de ochii curioșilor.”

„Totdeauna încheie cu: „Într-o bună zi, totul se va sfârși”.

Ando Găgău este responsabilul Casei W, „căpcă-unul careului de ași”, „un carierist notoriu.”

„Știe să flateze pe toți, le trimite invitații oficiale, îi declară mari poeți, chiar reușește să-i zăpăcească la minte.”

„Dacă n-ar fi influența malefică a lui Armeanu, Găgău chiar ar fi un om cumsecade.”

„atentul și priceputul Găgău.”

„A dat zvon prin târg, dacă va fi înlocuit vreodată, atunci se va spânzura chiar aici.”

„Este bântuit de gândul că într-o bună zi altcineva îi va lua locul.”

„Vrea cu orice preț să iasă la pensie de aici, iar data pensionării să nu vină niciodată.”

„Viața i se pare suportabilă, dacă se uită în urmă, nu ar avea motive să fie satisfăcut.”

Jef Koste e un om de-al lui Nero Întremaluri, liricar până în măduva oaselor, are mania cârților.

„Visa să devină regizor de film, ajunsese un expert neoficial în cinematografie.”

„La patruzeci de ani n-a gustat din deliciile muncii la grămadă.”

„Fura cărți, până și în cotineaua de păsări erau înghesuite zeci de volume peste care găinile își depuneau ouăle, dar și găinau.”

„Citea zi și noapte, nefiind volum pe care să nu adnoteze ceva.”

„Nero i-a găsit un loc de muncă: recepționar la un hotel din Gura Străchinii. A părăsit munca după o săptămână.”

Costică Seminoi este ziarist și scriitor, mustește de talent. „A căzut în distilerie de când a fost înțârcat.” „Miroase a vodcă și umblă mai jigărit decât un aurolac.” „Dacă îi arăți un deget, leșină de râs.” „E conștient de valoarea scrisului său, de locul pe care ar trebui să-l ocupe într-o lume normală, dar nu-i rămân decât aceste firave atitudini rebele.” „Ceilalți lasă să se înțeleagă că nu e decât un biet nebun.”

Frau Valmana este singura femeie din grupul de liricari, „virgină din punct de vedere literar.”

„A brevetat textul alb printr-o simplă înlocuire a clasicului și toxicului plumb cu var din groapa de lucru a unui serviciu secret.”

„Ce vede cu ochiul stâng, uită cu dreptul, tot cu var se cheamă că dă.”

„Vine dintr-un târg aproape uitat de Dumnezeu, trage pe gât câteva cafele, se ascunde în cârciumile în drum.”

„Își reneagă până și buletinul de identitate, s-a înstrăinat până și de propria umbră, asupra căreia sare cu picioarele.”

„Când începe lectura, se află într-un tangaj moderat, într-o euforie ce-i sporește teatralitatea de zi cu zi.”

„Știe și face literatură performantă, are o instrucție notabilă.” „Egocentrismul și lenea îi sunt stările în calea unei afirmări.”

„Când este în vervă, se joacă cu cuvintele, îi iese totul, în scris și oral, în amonte și în aval.”

„Din când în când s-ar lăsa violată de Armeanu, în rest este lirică, romancieră, eseistă rafinată.”

„S-a înstrăinat până și de propria umbră asupra căreia sare cu piciorul ca-ntr-o sărbă drăcească.”

„Nu-și găsește astâmpărul decât atunci când are posibilitatea să dea câte un autograf pe un ziar, șervețel sau chiar pe un petec de hârtie pentru fund.”

„Ciudățeniile ei sunt multe și sporesc pe zi ce trece, spre deznădejdea sau amuzamentul celorlalți liricari.”

„Dacă e să-și prostitueze condeiul când este înconjurată de anonimii orașului, de pegra societății (măturători, cărători de cruci, vidanji, aurolaci) simte o poftă nebună să scrie pentru ei.”

„Își înmoaie pixul în cafea sau vodcă, își unge buzele mai mereu vinete și scrie cu o frenezie apocaliptică, dedicând celor din jur serii întregi de valmanii.”

„Nu are încredere în nimeni și în nimic.”

Onomastica este unică. Dacă la marii scriitori români (Budai Deleanu, Caragiale, Mateiu Caragiale, Eugen Barbu), numele personajelor sunt purtătoarele unor trăsături (calități sau defecte) morale ori fizice, la Marin Ifrim personajele rămân „încuiate” în propriul nume (ca de altfel și toponimica) conferindu-le extremă generalitate și încifrare, proiectându-le în atemporal și aspațial. Portretele sunt de o extremă virulență, capătă proporții apocaliptice. Cartea are un stil aparte care face să se ciocnească metaforic ironia, amărăciunea, sarcasmul și persiflarea, astfel încât pamfletul succulent, mustind de metafore argotice este îmbrăcat în haina hidoasă a caricaturarului, iar aluzia este ridicată la rang de rafinată figură de stil, soră bună cu alegoria. Toate la un loc ascund amărăciunea unei conștiințe și biciuie ambiția deșartă a gloriei literare. O carte care concentrează orgoliile unei lumi literare peste care se așază disprețul, ca să nu zic scârba literară. O lume deformată, adunată în câteva personaje cărora Marin Preda le-a găsit un nume: bezmeticii. Ifrim le spune liricari. O carte pe care numai inițiații și cei care au trăit în preajma scriitorului îi pot găsi corespondențe în realitate, dar în care ceilalți din afară pot descoperi abjecția în formele ei cele mai hidoase.

Propoziția ultimă a romanului, făcând o ironică simetrie cu dedicația („Se dedică tuturor scriitorilor români laureați ai Premiului Nobel”), e demnă de finalul unui roman fluviu: „Asta e: cel mai scurt drum al fiecăruia către cimitir e viața. Urmează Ziua de Apoi a zilei de mâine!”

Altfel spus, mai frumos, mai limpede, mai profund, dar și mult mai emoționant decât clasicul „**Vanitas vanitatis...**”

Marilena VELICU

CLIPĂ DE RAI

Din tainele tăcerii

Din tainele tăcerii împletesc
Poem cu titlu poate îngeresc,
Și scriu cu pana trasă prin suspine
Versuri croite parcă pentru tine.

Din tainele tăcerii mă hrănesc
Sperând că îngerii mă ocrotesc,
O **clipă-n rai** de mi-ar fi rezervată
Nu m-aș grăbi, aș scrie cartea toată.

Din tainele tăcerii azi îți scriu
Poeme răsfirate în pustiu,
Să le citești când noaptea e divină
Sub luna care-mprăștie lumină.

Din tainele tăcerii-am învățat
Cuvântul să îmi fie nepătat,
Nu vreau elogii false să îmi dai
Oprește-te! Citește-o **clipă-n rai**.

Clipă în rai

Azi îmi doresc un început...
Să scriu cuvinte de-mprumut,
Nu plâng și nu vreau să te cert...
Mi-e dor...atât...vreau să te iert...

Penița scârțâie gemând,
Eu vreau din nou un dor flămând,
Mă ceartă luna prin oblon
Că scriu poem după șablon.

Ce știi tu astru inuman
Cum e iubirea la liman?
Cuvintele când se sfârșesc
Și lacrimile îți lipsesc!

Închid fereastra cu zăvor
Sub gene amintiri strecor,
Și tac...visez...și vreau să stai
În cartea mea...**Clipă în rai**.

Sirena luciferă

nisipu-ncins
primește marea agitată
primind trofeu
sideful scoicilor sărate
din valuri calde

iese siderată
sirena visurilor tale
unduitoare
udă
și subțire
cu părul negru
gura coaptă
și mâinile gingașe
în valuri albe
astăzi ucigașe
iubirea
crește-n note
explozii de octave
purtate-n mâini de genii
pe harpa efemeră
dansează valsul nopții
sirena luciferă.

Rondelul stelelor

Când noaptea lasă stelele de pază
În ochii tăi se oglindește luna,
Și mie-mi este dor întotdeauna
De mâna ta fierbinte ca o rază.

Pe cerul meu se-arată ca o oază
Privirea ta ce-a înflorit cununa
Când noaptea lasă stelele de pază
În ochii tăi se oglindește luna.

Își scriu cuvinte rătăcite-n frază
Și lacrimi înghețate-mi curg întruna
În iarna care face pe nebuna
Și inima din pieptul meu oftează,

Când noaptea lasă stelele de pază.

Dă-mi mie plânsul tău

Ai stat în umbra mea mereu,
tăcând...

cuvintele le-ai pus zălog
să-mi fie mie bine...
ai rupt din stele aripi
pentru zborul meu
și-ai strâns în palmele căuș
doar ploi...
sub gene ai ascuns
un vis neîmplinit...
eu n-am simțit,

pe umeri m-ai purtat ca pe-un trofeu
sub rondul gândurilor tale,
dar azi mă-ntorc
și palmele-ți sărut
împreunate-n rugă,
dă-mi mie plânsul tău
tăcut

dă-mi gândul tău să-l duc
acolo
spre lumină.

Dan Ion SANDA

EXPORTUL

Dintotdeauna au fost și oameni cu semeție mai greu de supus, ce nu au consimțit îngrădirea din timpul dictaturii comuniste, și au cutezat să părăsească România, să ia drumul pribegiei, căutând libertatea în străinătăți. Ei au devansat chintesența ideii de Europă unită, și unii au o aură, și ne onorează pe noi, ceilalți români. Din păcate, atunci cu revoluția, lucrurile au luat o întorsătură grotescă pe alocuri. În '90 începuse un exod, umilitor, al multor puștani needucați, spre "vest". Acești tineri, unii abia trecuți prin adolescență, terfeleau însăși ideea de libertate, căci făceau "export" de ceea ce am putea numi românisme, derbedeisme, furțișaguri. Își făceau de cap în văzul lumii, chiar în Piața "Alexander Platz" din centrul Berlinului, de est pe atunci, o zonă pietonală foarte întinsă, foarte curată și elegantă. Chiar acolo, în inima celui oraș superb, puștii aceia români furau hrană din magazine, și se ocupau toată ziua cu cea mai puerilă, dar și eficientă tehnică de înșelătorie - alba-neagra: asta are, asta n-are, asta-i aia marcatoare... Băteau străzile orașului, dar mai ales alele din parcul pieței imense, în grupuri alcătuite din 4-5 tovarăși - cum își ziceau ei, și profitau de credulitatea trecătorilor. Liderul de grup era și jucătorul, iar ceilalți ajutoare. Când se apropia cineva, ajutoarele simulau că intră în joc, și jucătorul, recitând: "hir ist caine, dort ist caine, irgândvo ist zihâr aine, rate du und ſaige mir, ſnel, huundert ih gebe dir...", îi lăsa pe acești complici să câștige. Unii dintre trecătorii îmbulziți gură cască, văzând că se câștigă ușor, cădeau în plasă. Puneau și ei la bătaie scumpa lor sutică de mărci, și o pierdeau. Se duceau băieții prin "Friederich Strasse" și dincolo de zid, la refegiști, în West Berlin. Suta refegistă - "Hundert Bundesmark", poreclită "die Blaue" - albastra, era mult mai valoroasă, dar mai greu de obținut, fiindcă refegiștii erau mai "șulfăniți", cu sânguința vieții și iscusința autoapărării neatrofiate, vii. Redegiștii, în schimb, astâmpărați, datorită asprimii rânduiei comuniste prin care trecuseră, erau nai-vi și victime sigure, "puneau botul" cu mai multă ușurătate.

Își făceau veacul, așadar, băieții, mai mult prin Ost Berlin. În perioada aceea, cu atâtea frământări politice, autoritățile, mai ales cele estice, clar timorate, îi lăsa pe acei băieți nemernici să păcălească oamenii. Dar băieții nu se mulțumeau cu atât, ci, obrăznicii într-un mod chiar josnic, la lăsarea serii - când aveau "gol de clienți", se alergau acolo prin piață, se îmbrânceau, și proferau niște injurii, de să te ardă la suflet. Răsuna ecoul strigătelor lor: muuuiee! muuuiee!... Mie, ca român, care înțelegeam ce scoteau ei pe gură, mi se părea o insultă adresată însăși ființei umane. De la contrastul revoltător dintre ambientul acela, realizat prin străduința multor oameni, și

neobrăzarea acelor băieți, i-aș fi plesnit cu varga peste gura lor spurcată, dar nici măcar nu i-am admonestat. Pe de o parte, deoarece erau la o distanță de peste o sută de metri, și pe de alta, de frică. Mai avusesem o experiență, în urma căreia mi-am zis că e mai prudent să mă țin deoparte... În una din seriile anterioare chiar îmi exprimasem dezaprobarea față de cerșitul în S-Bahn- metroul aerian. Erau doi copilași, tot români, ce se plimbau prin vagon, zdrăngăneau din tamburine, și întindeau mâna. I-am dat unuia dintre ei o fisă de 25 bani, și i-am zis pe româneasca noastră: - Pisei, du-te acasă sub cartoare, și spune-i lui tac-tu să se sinucidă!... Dându-mi subit seama că acei copii ar fi putut fi sub protecția vreunui adult d-ăla cu nările umflate, pitulat undeva prin mulțime, m-am dat la prima stație, ca să nu apuce să afle... Să înfrunți singurătatea străzii într-o țară străină nu e lucru ușor. Ca turist single, dacă te apucă seara și nu ești asigurat de cazare, teama de încăierări e foarte justificată, fiindcă nu e deloc indicat să apari șifonat în vreun hotel, și... să mai ceri și cameră. În seara aceea când puștanii compatri-hoți de-ai mei urlau ca apucații obscenități în Alex Platz, am intrat în vorbă cu un băietan român. Mi-a zis printre altele că un jucător dibaci de alba-neagra adună și două mii de mărci pe zi. Avem tendința uneori să cred, că doar noi observam relele lumii, dar acel flăcău observa și el, și lua chiar atitudine, măcar la nivel de conversație: -Vedeți pă nenorociți, domnule român!?... În fiecare seară urlă prin piață ca apucații!... -Strigă tot felul de măscări nu doar românii, ci și "tovarășii" lor, albanezi, și sârbi, că ai noștri îi învață, și le place și cum sună. Le place sârbilor mai ales, că au la ei în țară bancuri cu Suio și Muio, ca la noi cu țiganul și Piranda!... Prietene nemțesc... păi tu ce păzești p-aici?!... Cum de păcălesc ciutani aiștia, așa pe oameni?!... Și ce zbiară, dracului, așa?!... - Eehee!... dacă cumpănim nițel, ăia de ce pune banul... nu ca să ia dă la altu?!... -Și, că îi lasă poliția să-și facă de cap, nu pricepe nimenea, nici ăștia cu chioșcurile, deși văd și aud seară de seară!?... Îi bagă poliția la dubă, dar după câteva ore îi vezi dați drumul în libertate, și ei au prins de capital, și o ia iar dă la început!... Dacă nu se pune cu pulanul pe ei, nu îi rezolvă!... ăștia, trebuia să fie omorâți de mici!

Avea dreptate băiatul, dar nu și cu omorâtul, chiar dacă noi, specia umană ne omorâm congenerii. Oricât de indignat ai fi, nu poți omorî oamenii ca pe niște ființe infime, și nici să-i ostracizezi, ca în vremurile de demult. Poți, în schimb, să te bizui pe firescul vieții, și să speri că în înșiruirea lor, generațiile rele o să fie înlocuite cu altele de o natură superioară. Sau tu, ca om simplu, nu poți decât să ai așteptări de la autorități, să îi disciplineze. Mai poți să speri ca fațetele comportamentale ale indivizilor aparținători ai unei generații, să se transfigureze spre bine cu trecerea anilor, să fie modelate de timp, așa de la sine. Atunci, în anii '90-'91, acolo în Berlinul de est, chiar redegist fiind, neamțul era tot nemț. Piața "Alex" era cosmopolită, cu o sumedenie de restaurante și cafenele de lux, ce te orbeau pe tine, vreun turist frecționar onest din Românică ta, ce

(continuare în pag. 63)

te lăsa complexat, când priveai stingher din întunericul străzii prin geamurile mari ca de vitrină, cum, în localurile acelea scumpe, în lumina strălucitoare din interior, ce accentua atmosfera luxoasă, lumea elegantă, boema orașului, ei între ei erau adunați să tăifăsuiasă și să se ospăteze împreună. Dar nu numai în spațiile indoor, ci și afară, pe aleile străjuite de lumini blânde, și de peluze îngrijite impecabil, stăruia o atmosferă la fel "nemțească", de o eleganță cumințe și sobră. Băieții romârlani, însă, nu "pricepeau" nimic, nu își făceau complexe, ci, apucați ca de amoc, strigau grosolanii, și se înjurau unii pe alții ca la ușa cortului.

Și, de atunci, anii au tot trecut, și ajunsesem în 2000. Trecuse un deceniu de la spectacolele rușinoase date de puștii aceia în Alex Platz. Trecuse un deceniu și de când, și eu, ca și alți **prăpădiți** din orașe și sate ieșiserăm ca păduchele în frunte, să ne arătăm cu voioșie semnul victoriei, neștiind atunci că victoria aceea proslăvită de noi nu era nicidecum a binelui contra răului, ci a tuturor ipostazelor jigodismului, contra onestității. Trecuse un deceniu, dar ți-ai găsit să le fi venit mintea la cap puștilor aceora. Prin stațiuni, în 2000, în dreptul hotelului Neptun, chiar din Neptun, de 1 Mai, am avut prilejul să dau iarăși de o strânsură de nemernici. Nu mai erau puștanii aceia îngălați și fără minte, ce în urmă cu zece ani probaseră ecoul în Alexander Platz, ci deveniseră flăcăi țepeni, cu trupurile crescute, ce aveau viața străzii în stăpânire totală, chiar la noi în țară. Se petreceau lucrurile în felul următor: așezau acei "tineri șme-chercheliții" un rând de sticle goale transversal pe asfalt. Nu puteai trece cu mașina peste sticlele acelea, fiindcă cioburile formate ți-ar fi tăiat guma. Când opreai mașina - ca la barieră - unul dintre nemernici se descălța de un adidas și-l întindea spre tine: -Vorbește la telefon, și cere voie să treci!... Trebuia neapărat să așterni adidasul pe obraz, și să zici frumos alo... Dacă nu cereai voie telefonic... nu treceai. Marș-arier te chema, și făceai disciplinat ca la proba de oraș... întoarcere în stradă din trei mișcări, cu contraviraj, în regulă. Adică îți schimbai ascultător vectorul... înapoi spre Olimp. În acest timp, mulți din acea șleahță de derbedei musculoși, cu spinările drepte, și siguri pe ei, îți arătau muie cu "deștul", și strigau urăciuni, ca atunci demult. Desigur, nu erau aceleași persoane, dar de aceiași plămădă, tot secături și lichele nespălate, numai că erau cu zece ani mai bătrâni, și dobândiseră racile și mai detestabile. Își injectau vodcă drept în venă, și le curgea scuipatul din gură, și rânjeau sfidător, cu ochii lucioși ieșiți din orbite. Baletau, dând anapoda din mâini și din picioare, urcați sus pe capota BMW-urilor lor cu numere de Zoll - roșii - de vamă, proaspăt aduse în țară-care, de fapt erau nașpete vechituri, luate de pe acolo la prețuri ridicole, unele fiind căpătate gratis, căci în fiecare număr al ziarul "Zweite Hand" din Berlinul de vest al acelor vremuri apăreau zeci de anunțuri de mașini "frei zu geben" - de luat gratuit. Nici pomeneală de învrednicire spre o mai bună purtare, conform speranțelor noastre, dimpotrivă: arătau degetul îndreptat spre cer, și improșcau iarăși obscenități, mai detestabil, explicit, căci atunci se întâmpla chiar în România, și orice om înțelegea. Și proferau injurii la modul personalizat... fiindcă se adresau direct celor care doreau să treacă.

În vârtelnița lor neobosită, anii s-au tot succedat, și am ajuns până în zilele de acum, în 2010, când va fi

trecut adică, și cel de al doilea deceniu de la victoria aceea pro(st)slăvită, dar, ți-ai găsit să se fi îndreptat ceva!... Germenii neobrazării exersate odinioară în Alex Platz, se vor fi transfigurat în purtările la fel de urâte ale acelor zbanghii cu BMW-urile lor, de atunci din Neptun, și mai apoi va fi ajuns răul până în zilele noastre, devenind și mai rău. Și, ăștia de azi, ce au ajuns coșcogeamite adulți în toată firea, cu părul grizonat, cu bogăție adunată prin înșelăciuni, care compun casta socială strong, de ștabi și barosani, afacerișmenari, sau care compun clanurile de cămătari și interlopi, trăiesc fără nicio lege, și viciază tihna și siguranța vieții cotidiene. Aceștia sunt poate chiar acei puști de odinioară, sau alți indivizi de aceeași teapă. Și speranța aceea ancestrală de mai bine, nutrită de oamenii de jos, iar nu s-a adevărit, căci acum, astfel deveniți, nu se mai îmbrâncesc între ei ca în Alex Platz, ci te îmbrâncesc pe tine peste parapet, dacă nu sari la cap cu taxa de protecție. Nu mai umblă cu alba-neagra, nu mai umblă cu BMW-uri seria jaf... ci umblă cu seria 6, și sunt dăunători pentru economia societății, precum costreiu pentru culturile agricole. Și, în răstimp, lehamitea se cimentează din ce în ce mai zdravăn. Oamenilor plăpânzi de jos, pe a căror frunte scrie irreparabil stupid man, rămășiță umană, victimă sigură, privind prostiți la tot ce se întâmplă, le-a mai rămas doar să înjure televizorul, să dea liturghii la popi, și să se lase ademiniți, ușor, ușor spre moartea binecuvântată. Și, punctul culminant al lehamitei acesteia generalizate este că toți oamenii mai răsăriți și intelectualii notorii tac, acceptând tacit datul nostru negativ, și că *autrocitățile* stau cu mâinile în șlit, și permit ca acești sugători de vlagă să fie desemnați cu acest cuvânt măgulitor - "interlopi", de către mass-media acestei țări ne-țară. În România noastră, ne-a-noastră, rezultatul văzut acum, în prezent, dovedește că speranța aceea, de doi lei, cu transfigurarea, frecții, a răului către onestitate, se va fi dovedit de toată jena. Ce au devenit puștii aceia este de-a dreptul sinistru - mai ales prin forța molipsitoare a pildei proaste. Căci oamenii răi nu sunt răi doar ei singuri, ci își transformă urmașii în semeni de-ai lor. Și, răi vor fi nu doar rudele acestor oameni răi, ci și cei cărora le servesc drept exemplu că merge excelent să trăiești fără lege.

În mod normal, tineretul are nevoie constantă de îndrumare și de control, dar așa... pilda proastă, prin faptul că e atractivă, constituie o puierniță înfricoșătoare, în care se prădesc alte generații de puști, pentru a deveni torționarii României de mâine. Unde era cu adevărat Strassenpolizei atunci pentru a aplica o ciomăgeală bună, cu care le-ar fi reglat percepția puștilor cu alba-neagra? Unde era Poliția română atunci în Neptun, și unde e acum când "boala" s-a cronicizat?!... Unde este, să le pună acestor ticăloși, zăbala în bot, și căpăstru pe greabăn!? Au fost lăsați de capul lor, cu ce le stătea în fire, de atunci, de pe vremea când erau doar niște copii, până azi când au devenit ditamai

(continuare în pag. 65)

Tudose TATU

„Cheia Dunării” împărătești – Sulina cea mălită
- v -

**Dunărea, Bara și instrucțiunile
de intrare la 1830,
după Taitbout de Marigny**

Ele aveau să rămână de neschimbat, ani în șir după cum vom vedea.

„Dunărea

Dunărea se varsă în Marea Neagră prin 4 guri de vărsare adică: Kilia la Nord și succesiv Sulina, Sfântul Gheorghe și Portița; ele sunt separate între ele de mai multe insule foarte joase, adeseori inundate, și ale căror țărmuri spre mare sunt pline de bancuri a căror întindere variază de la 2 la 3 mile; pe care cresc arbori și mult stuf.

Marea majoritate a vaselor care intră pe Dunăre aleg Gura Sulinei, deoarece ea este cea mai adâncă.

Gura Sulinei

E necesar ca un căpitan care nu a mai fost vreodată acolo să plece de la Insula Șerpilor; de unde va menține cursul la Vest $\frac{1}{4}$ Sud Vest; dacă timpul este frumos el va descoperi mai întâi în față 3 munți care fac parte din Besh-Tepeh (Cinci Coline) situate pe malul drept al Dunării.

Un turn în ruină apare apoi la babord; el este construit din lemn și servea odinioară drept far; câteva barăci se află în apropiere de el la Vest și la Nord Vest, pe celălalt mal se află o construcție destul de mare.

Trebuie să aduci farul la Vest fără a te apropia prea mult de uscat și să guvernezi vasul la Vest Nord Vest; dirijând astfel nava se vor descoperi balizele și dacă pilotul nu va veni la bord după cum se spune că se întâmplă adesea, se va urma această direcție până când vasul se va afla la 1 $\frac{1}{2}$ mile aproximativ de la limba de uscat de la Nord, după care se va îndrepta spre far, pentru a distinge mai bine fluviul, de unde în sfârșit se va intra urmându-se mijlocul său..

De obicei la Sulina adâncimea este 9 până la 10 picioare; toamna și mai ales primăvara ea se ridică la 12 picioare și mai mult.

După ce s-a trecut Bara adâncimea apei crește progresiv și atinge chiar 78 de picioare în apropiere de Isaccea și Reni.

Latitudine 45 10' 30" Longitudine 27 21' " [14]

Sulina la 5 mai 1835 și puțin mai devreme

Interesantă este în aceeași măsură și descrierea localității la un interval de 5 ani, aparținând aceluiași francez, consulul Olandei la Odessa, căpitan, negustor, hidrograf premiat de țarul tuturor rușilor cu o casetă încrustată cu diamante pentru strădania sa editorială.

„Souli sau Soulina era odinioară un mic burg; astăzi nu se găsesc decât 8 barăci construite din stuf și lemn unde locuiesc căpitanul vasului de pază împreună cu familia sa, echipajul canonierei și câțiva pescari.

Pâlcuri de sălcii cresc pe acolo și în mijlocul lor, fluviul cu o lățime de 150 până la 160 de stâneni separă cele două maluri; pe cel din stânga se afla deasemenea există încă urmele unei cazarme construite în anul 1807 de Ruși pentru a adăposti un batalion.

Mulți pescari locuiesc pe insulele Dunării, mulți dintre ei ce stau lângă colibele lor conice sau care traversează fluviul vâslind în pirogile lor, ne amintesc de imaginile oferite în insulele din Oceanul Pacific, cu care seamănă frapant de mult” [15]

(Sublinierea noastră)

În data de 5 mai 1835, zestrea edilitară a Sulinei în afară de resturile construcțiilor turcești se ridică la 8 barăci construite din lemn și stuf.

Pe malul opus, pe cel stâng, existau urmele unei cazărmi ridicate la 1807, cazarmă destul de întinsă ce putea adăposti un batalion și a cărei structură va fi folosită de ruși pentru edificarea celebrei instituții începând cu anul imediat următor, Carantina de la Sulina.

În toate lucrurile omenești există continuitate. Astfel, primul locuitor, primul comerciant creștin al viitorului oraș ce avea să fie înființat a fost un ipochimen pe nume său Andreea Arseni.

Acest lucru îl aflăm dintr-o scrisoare de mai târziu, din data de 1 februarie 1857, aparținând lui Edward Stephens, primul reprezentant e drept cu funcție mică al Comisiei Europene a Dunării, adresată maiorului John Stokes, „First Commissioner of Her Majesty on the Danube” șeful său.

Numele negustorului pare grecesc, dar are un iz levantin și, de ce nu de sorginte română, poate un machedon ori altă nație română-balcanică.

«Pe la sfârșitul anului 1829 sau începutul lui 1830, un grec pe nume Andreea Arseni, a primit permisiunea din partea Guvernului Rus să-și deschidă un magazin la Sulina, el a fost primul locuitor și era poreclit «Markalant» de Ruși, de la faptul că furniza Carantinei provizii, ins care monopolizase tot comerțul.

Până la 1833 existau doar 3 case la Sulina, dintre care două ocupate de oficialitățile Ruse, cealaltă de Arseni, dar, deși mulți solicitaseră autorizația de a construi, ei au fost mereu amânați.

Nu am putut să aflăm dacă aceasta s-a datorat influenței lui Arseni, care era gelos pe rivalitatea din comerț ori din alta cauză.

El a murit de holeră în anul 1833, iar afacerea i-a fost continuată de nepotul său.

De la această dată până la 1837 s-au construit aproape 50 de case, dar, deși le fusese acordată autorizația de construcție, proprietarii nu trebuiau să-și deschidă magazine» [16]

Siga, siga cum spune grecul, înainte de luarea unei hotărâri oficiale țariste.

14. Taitbout de Marigny - Pilote de la Mer Noire et de la Mer d'Azov, Constantinople 1850, Pag.

15. Bulletin de la Societe de Geographie, II me serie V, 1836, pag.353-372

16.ASG fond CED, Delegatul Angliei, Dos. 2 f.76-82

(continuare în pag. 65)

- VI -

Brațul Sulina, el însuși neschimbat, în vremurile lui „bune”

Povestea marinărească a lui Taitbout de Marigny ne spune astfel mai departe.

“Am plecat din Sulina la orele 10 și jumătate; Domnul Conte Voronțov s-a oferit să remorcheze „călărașul,” Domnului Consul Austriac cu vasul cu aburi; ceea ce acesta a acceptat cu deosebită recunoștință, vântul fiind contrar.

În drumul nostru am remarcat 30 de vase ale diferitelor națiuni așteptând un vânt bun pentru a urca pe fluviu sau pentru a coborî cu pânzele sus.

Un mare număr de șalupe canoniere se aflau staționate pe Dunăre; comandantul fiecăreia a ieșit să întâmpine pirosciful și să prezinte raportul Domnului Conte Voronțov.” [17]

În lungul traseului nautic prin Delta Dunării, la începutul lunii mai, lună de primăvară, când apele erau mari și trasul la edec încă era dificil datorită vitezei mari a curentului și vântului contrar de Vest, se înșirau ca măgelele pe o ață nu mai puțin de 30 de nave comerciale.

Mai spunem că în anul respectiv, prin Gura Sulina au intrat 598 de corăbii, o creștere cu 185 de vase comparativ cu anul 1834, în procente 44,8 %.

Iată situația pavilioanelor, în număr de 8, participante la trafic, în ordine descrescătoare: Turcia 280, Rusia 108, Grecia 100, Marea Britanie, incluzând Insulele Ionice 42 și Anglia 18, un total de 60 vase, Sardinia 27, Austria 14, Valahia și Moldova împreună cu 9 nave.

Așadar cele 30 de corăbii au reprezentat 5% din întregul trafic anual în luna mai, dar omul nostru din Odessa nu avea să știe acest lucru, el fiind furat de imaginea singurului drum spre mare.

„Brațul Sulina este foarte sinuos și frumos în totalitatea sa, prezentând un aspect plăcut; la câteva mile de gura sa de vărsare malurile sale sunt împodobite de numeroși copaci și la Vest se observa pământul înălțat al Bulgariei, care este dominat la Sud Vest de muntele Besh Tepeh – 5 culmi, depărtat puțin de Babadag.

Adâncimea brațului Sulina este peste tot mare și niciun banc periculos nu-l obturează.

A se vedea „Portulan de la Mer Noire et Mer d’Azov,”

Se întâlnesc câteva praguri care ar trebui semnalate navigatorilor.

Lungimea brațului Sulina de la gura sa de vărsare până la punctul Tchetal - Ceatal este de aproximativ 60 de mile.

Lățimea sa variază între 100 și 150 de stânjeni iar înălțimea malurilor sale este uneori mai mare de 7 picioare și nicăieri nu este mai mică de 4 picioare.

Diversele sinuozități pe care le descrie acest fluviu poartă diferite nume și sunt numite de Turci „Tavla,” sau dulap, blană - tabla nn. - ele sunt în număr de 8...” [18]

Aceasta este descrierea oferită de cel mai vestit hidrograf al Mării Negre din prima jumătate a veacului al

19-lea, cu prilejul vizitei contelui țarist Mihail Semionovici Voronțov la Sulina.

Și fiindcă domnia sa a făcut referire la mai vechea sa lucrare, vom profita de îndemn și vom urmări ceea ce ne interesează mai mult și anume...

17. Bulletin de la Societe de Geographie, II-me serie V, 1836, pag.353-372

18. Bulletin de la Societe de Geographie, II-me serie V, 1836, pag.353-372

(urmare din pag. 63)

interlopilor, ditamai baștanii. Indiferent de originea etnică **și nivelul de instruire**, sunt lăsați să își facă de cap în voia instinctului lor primar de a se înavuți prin estorcare, sperându-i, traumatizându-i, supunându-i pe semenii lor. Se vede cu ochiul liber că și în prezent sunt lăsate în pace aceste specimene, fiindcă prea le e la îndemână să nu asculte de legi - fiindu-le suficiente îndrăzneala și lipsa de rușine. Și țara, a cui o mai fi, o dă cu oștea-n gard de două decenii încoace. A rămas de cărd, ca fata bătrână, ce va fi ajuns de râsul satului acestuia... mare - Europa. Exportă țara în continuare! Dar nu numai derbedeisme mărunte, și la modul ciupitativ - cu ajutorul câtorva "cărăuși" puștani. În zilele de azi exportă eficient, en gros, cu acte reprobabile, etnii, prostituate, copii cerșetori, organe de transplant, bebeluși pentru femeile sterile, și hoți, și criminali. Parcă țara noastră ne a noastră ar fi un organism decapitat, rămânând numai un trunchi amorf, ca al unei râme, și i-ar lipsi până și terminațiile nervoase pentru a percepe răul acestei ru(ș)ini, și exportă și mai aberant, și mai elaborat, an de an, oficial, sistematic, en gros, prin firme de recrutare, inima vie, și viguroasă a forței de muncă serioase. Și mai exportă și o parte a inteligenței, în garnituri alcătuite din **tineri(i)** școliți și ahtiați după un bine singularizat propriei lor personae. Adică exportă țara ipocriți lacomi după arginți, ce pleacă să se căpătuiască, și iarăși greșește, prin faptul că pentru a-i desemna pe ipocriții aceștia, agreează termenul de "elită a inteligenței", legitimizându-le astfel atitudinea sfidătoare față de cei care, deși nu sunt deloc mai prejos, aleg să rămână în sânul poporului lor.

Ne-am tot exportat pe noi înșine, și trecutul este trecut. Fost-ul de ieri, a devenit este-ul de azi! Dar, oare, ce va fi pe mai departe?... Ce generații vor veni, sau ce fațete vor dobândi? Și, ce vom da la export oare în viitor, ce vom produce, sau **ne vom da** cumva tot pe noi înșine?

Valeriu MATEI

DANIEL CORBU, CEL CARE SEAMĂNĂ LEIT CU POEZIA SA

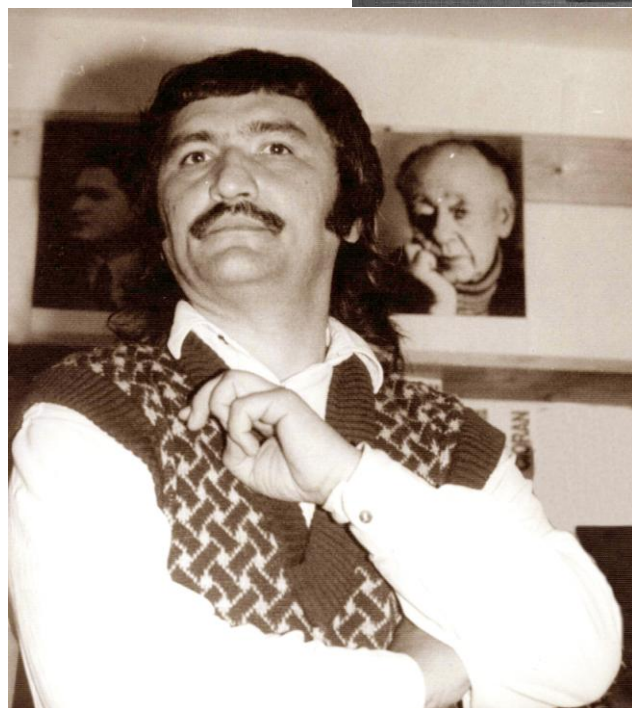
Pe Daniel Corbu, poetul pregătit mereu "pentru o nouă înfrângere", l-am cunoscut prin intermediul poemelor sale din cel de-al doilea volum - *Plimbarea prin flăcări* - pe care mi-l oferise, pe la finele lui iulie 1988, colegul nostru de generație Florin Iaru, pe atunci angajat al editurii *Cartea Românească*. Descopeream astfel un poet cucerit de jocul ideilor și nu de asaltul obiectelor din jur, un stăpân al metaforelor conceptualizante și nu un utilizator al expresiilor șocante, care au făcut și vor mai face încă multe victime printre tinerii poeți. Într-un cuvânt, Daniel Corbu, poet născut, nu făcut, aflat în 1988 deja la a doua sa carte, făcea o notă ușor discordantă față de mulți dintre colegii săi de generație, preferând realitățile brute din preajmă o lume esențializată, sau, mai exact spus, știind să extragă din cotidianul brut esențe tari și sensuri inedite.

Tot în acele zile de la finele lui iulie 1988 mi-a vorbit despre el poetul Cezar Ivănescu, care, invitându-mă la el acasă și discutând o seară întreagă despre poezie, recitând și cântând, mi-a spus la un moment dat că am multe în comun cu poetul nemțean Daniel Corbu pe care ar fi bine să-l cunosc. L-am cunoscut în 1990 la București în vacarmul de la Uniunea Scriitorilor, - în acea perioadă de după revoluția din decembrie mulți erau stăpâniți de entuziasm dar și de gesturi teatrale - și m-a impresionat faptul că omul Daniel Corbu seamăna leit cu poezia sa: își trăiește viața la cote înalte, e direct și tandru, imprevizibil și ironic, jovial și melancolic ca o înserare bacoviană. Dincolo de toate acestea cucerește prin franchețe și prin cultul prieteniei de care este stăpânit.

Daniel Corbu

Între timp, în pofida faptului că viața i-a aplicat mereu lovituri neașteptate, prin volumele *Preludii pentru trompetă și patru pereți* (1992), *Documentele haosului* (1993), *Spre Fericitul Nicăieri* (1995), *Manualul bunului singuratic* (1997), *Cartea urmelor* (2001), *Evangelhia după Corbu* (2006) ș.a. s-a afirmat ca poet de prim plan al optzecismului și postmodernismului românesc, fără a fi unul dintre cei obsedați mai mult de *isme* decât de

Poetul Daniel Corbu

poezie; ca teoretician al postmodernismului, deschis unei abordări largi și corecte a fenomenului, trecând peste orgoliile și interesele de grup, dar și ca unul dintre cei mai importanți editori români ai momentului, Daniel Corbu îngrijind și lansând la editura sa *Princeps Edit* zeci de colecții și sute de volume ce fac cinste literaturii și culturii române.

Apreciat pe ambele maluri ale Prutului și în afara perimetrului românesc de poeți și critici literari din diferite generații, încununat cu multe și prestigioase premii, între care cel al Academiei Române ce poartă numele Eminescu, tradus în limbi de circulație internațională, Daniel Corbu nu s-a împăunat și nu s-a izolat într-un imaginar turn al gloriei, ci a rămas același poet mereu tânăr, iscoditor și original, bonom posesor al unui umor de sorginte humuleșteană, fapt care l-a făcut de multe ori să se antreneze (cu succes!) la Chișinău la turnirurile spontane de epigramă unde își dau concursul și poeții lirici și cei cu stagiul în a face satiră și umor. În 2006, când juriul târgului de carte de la Chișinău i-a conferit premiul pentru poezie pentru volumul *Evangelhia după Corbu*, i-am făcut această epigramă care știu că i-a plăcut și i-ar face bine și la (orice n.n.) ceas aniversar:

*La târgul de la Chișinău
tot juriul a votat ca orbu'
pentru volumul cel mai nou:
Ivan(gheliști) mânca-v-ar Corbu.
Ave, bătrâne Corb!*

Adalbert GYURIS

Ați auzit de Mozart?

Cu mulți ani în urmă, când locuiam în România, la Bocșa, oraș între Reșița și Timișoara, nu aveam apă tot timpul, doar câteva ore pe zi. În curte erau trei blocuri și s-a convenit să facem o plângere către "Gospodărirea Orășenească", care se ocupa printre altele și cu livrarea apei.

M-au desemnat pe mine să merg la fiecare familie pentru a semna un tabel de nemulțumire. Așa aveam să descopăr oameni care au spus că nu semnează, că ei nu sunt nemulțumiți și că totul este în regulă...

Am ajuns la blocul al treilea. La etajul doi sunt garsoniere, ca de altfel și la celelalte două blocuri. Aici am bătut la ușa domnului Grubicici, dumnealui mi-a deschis, locuia singur și eu mi-am spus "replica". Fără ezitare mi-a spus că semnează.

Nu am obiceiul să mă uit prin cameră când sunt la cineva sau, ca în acest caz, forțat oarecum de împrejurări. La domnul Grubicici, lângă masă, totuși, am văzut un toc pentru acordeon. L-am întrebat dacă are acordeon și mi-a confirmat că da. Atunci i-am spus că nu l-am auzit niciodată cântând la acest instrument, deși locuim amândoi de câțiva ani buni în aceeași curte.

Atunci bătrânul mi-a povestit că în urmă cu mai mulți ani a cântat în curtea blocului, însă s-a întâmplat că a mers și la restaurantul "Pescăruș" din parcul cartierului nostru. Acolo, la o masă, a cântat la câțiva cunoscuți. La un moment dat a venit lângă el unul beat și i-a spus să cânte o melodie. Domnul Grubicici s-a scuzat și a răspuns bețivului că nu știe piesa. Cel băut, enervat, i-a tras un pumn în față muzicianului nostru.

De atunci el nu a mai cântat niciodată în locuri publice, nici chiar în curtea blocului unde locuia.

- L-am auzit pe băiatul dumneavoastră cum cântă. Poate m-ați văzut lângă fereastra deschisă cum am stat și ascultat, mi-a spus bătrânul Grubicici. Mi-a plăcut tare mult, a continuat el.

- Puteți să veniți la noi când doriți, ca să-l mai ascultați, i-am spus eu și am continuat: Dacă puteți, chiar și acum!...

- Pot să vin? a fost întrebarea lui.

- Sigur că da!, i-am răspuns.

- Peste o jumătate de oră sunt la dumneavoastră.

- Vă așteptăm cu mult drag !

Am mai avut de mers cu tabelul pe la două familii, după care m-am întors acasă.

Domnul Grubicici a venit, așa cum a spus, și a adus două borcane, unul cu gem de caise și celălalt

Claudio Gyuris

de prune, conținuturile fiind făcute de dumnealui.

Câteva minute fiul meu și bătrânul s-au privit și au vorbit banalități, după care fiul meu l-a întrebat:

- Ce doriți să ascultați ? Ce să vă interpretez? Ați auzit de Mozart? Pot să vă cânt de la Mozart până la Queen și chiar câteva piese populare din zona Banastului...

- Aș prefera Mozart! a răspuns invitatul nostru.

Degetele lungi și fine ale fiului meu au alergat în ritm de marș pe clapele albe și negre ale pianului, a reușit să dialogheze cu pianul...! A interpretat "Rondo Alla Turca".

L-am privit pe bătrân, avea lacrimi în ochi. Când Claudio, fiul meu, a terminat de cântat, bătrânul s-a sculat de pe fotoliu și s-a dus lângă pian, a pus mâna pe umărul fiului meu spunându-i:

- Îți mulțumesc tare mult. Mi-ai cântat doar mie, tu care vei ajunge să cânti pentru săli întregi. Vei putea, și vei ajunge! Talent ai, să muncești în continuare, să perseverezi și să ai noroc!

Domnul Grubicici s-a așezat înapoi în fotoliu și ne-a vorbit jumătate de oră despre Mozart. M-am uitat la fiul meu și l-am văzut că avea lacrimi. Și-a cerut scuze vecinului nostru.

După ce bătrânul a plecat, fiul meu mi-a spus că nu știa că acest om, îmbrăcat atât de modest, știa atâtea despre muzică. L-am spus că nu trebuie să ne luăm după aparențe.

Pentru fiul meu a fost o lecție din care a avut de învățat, și fiind sensibil, o asemenea întâlnire l-a marcat.

Din păcate, bătrânul Grubicici s-a dus demult să locuiască dincolo de nori. Poate de acolo unde este îl privește pe Claudio, pentru că prezicerile lui s-au adevărit...

Dan NOREA

Lansarea cărții "Prăvălia cu umor" - vol. II

Festivitatea de lansare a volumului II din "Caielele Clubului Umoriștilor Constanțeni" a avut loc sâmbătă 13 aprilie 2013, ora 11, la Sala de Cultură a Sindicatelor, sala mică. Mică, dar are 160 locuri și a fost... plină.

Dacă te uitați mai atent, recunoșteți aici și colo personalități locale și nu numai. De exemplu, profesorul Gheorghe Dumitrașcu, fost senator.

Din prezidiu au făcut parte domnii George Corbu, președintele Uniunii Epigramiștilor din România, Mihai Daraban, președintele Camerei de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța, cunoscuții scriitori Ovidiu Dunăreanu și Gabriela Vlad, precum și staff-ul CUC - Ananie Gagniuc, președinte de onoare, Dan Norea, președinte executiv, Ion Țița-Călin, vicepreședinte și Petru Brumă, secretar.

Dintre ei, Ananie Gagniuc și Petru Brumă au constituit un fel de secretariat ad-hoc, la o măsură separată, de unde au împărțit cu dărnicie șarje amicale, diplome și pupături.

Am deschis "ostilitățile", prezentând mai întâi prezidiul, apoi un scurt istoric al clubului - înființare, activitate, realizări colective și individuale. Au urmat pe rând doamna Gabriela Vlad și domnul Ovidiu Dunăreanu, care au prezentat volumul dovedind, prin citate și vorbe elogioase, că ei chiar l-au citit. Domnul Dunăreanu și-a amintit cu nostalgie de vechiul CUC de acum treizeci de ani, din care a făcut și dânsul parte o vreme.

Domnul Mihai Daraban ne-a spus, în ton cu valorile de umor care pluteau prin sală, că a venit să înregistreze "Prăvălia" noastră în Camera de Comerț. Domnul George Corbu a vorbit despre Uniunea Epigramiștilor din România în contextul literaturii române, a amintit de înființarea CUC din 2008, de realizările clubului dar,

Prăvălia cu umor

Caietele Clubului Umoriștilor Constanțeni

Volumul II

epigrame, fabule, poezii vesele,
proză scurtă, caricaturi

Editura Dobrogea

ca și domnul Dunăreanu, a amintit de înaintași, dintre care se detașa celebrul și prolificul epigramist Sorin Beiu - 11.000 de epigrame.

În continuare au preluat ștafeta Ananie Gagniuc și Petru Brumă. S-au completat perfect, unul prezenta pe rând personalitățile și autorii cu câte o scurtă șarjă, celălalt înmâna diplome. La pupat se repezeau amândoi, dar am impresia că Noni Gagniuc a câștigat net concursul.

În paralel cu prezentarea autorilor, domnul George Corbu a înmănat legitimația de membru U.E.R. unui număr de umoriști din CUC, specificând că din U.E.R. fac parte nu numai epigramiști, ci și poeți și prozatori talentați. Printre cei nou primiți în U.E.R.: Florentina-Loredana Dalian, Sanda Ghinea, Constantin Iordan, Ion Țița-Călin, Roland-Florin Voinescu. Domnul George Corbu a avut parte de o șarjă prelungită din partea lui Ananie Gagniuc. După care același Ananie Gagniuc a prezentat pe rând autorii printr-o salvă de șarje umoristice.

Fiecare autor, odată prezentat publicului, recita un catren sau o poezie umoristică. Recitalul a fost savuros, douăzeci de personalități, douăzeci de stiluri, douăzeci de moduri de a stârni hazul, douăzeci de metode de a satiriza tarele societății.

Pentru invitați a urmat seria tradițională de cozi la autografe, după care s-a trecut la binemeritul protocol. După două ore de ascultat, tututura le era foame și sete. Autorii, scăpând de autografe, au urcat toți pe scenă pentru o poză de grup.

După terminarea festivității, autorii s-au retras, luându-l și pe domnul Corbu cu ei, la Căminul Militar unde, într-un mic băruleț, au continuat discuțiile. De data aceasta, conversația a fost total neprotocolară, deci cu atât mai interesantă.

A urmat o nouă poză de grup, după care ne-am spus (și vă spunem și Domniilor Voastre), la revedere.

Festivalul Național al Cărții "AXIS LIBRI" - Ediția a V-a

În perioada 22-26 mai 2013, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” din Galați, în parteneriat cu Editura Eikon din Cluj-Napoca, sub patronajul Ministerului Culturii, cu sprijinul Consiliului Județului, Consiliului Local și Primăriei Municipiului Galați și în colaborare cu instituțiile de cultură: Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Universitatea „Dunărea de Jos”, Inspectoratul școlar, Palatul Copiilor, Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Teatrul de Păpuși „Gulliver”, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă Vizuală, Casa de Cultură a Sindicatelor și Casa de Cultură a Studenților s-a desfășurat cea de-a V-a ediție a Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”, festival adresat în principal iubitorilor de carte și lectură, atât cititori cât și creatori, editori și difuzori etc.

Dedicat tuturor vârstelor și etniilor, evenimentul s-a petrecut în principal pe Aleea Domnească (esplanada pietonală dintre „P”-urilor, spre faleză - Elice), spațiu generos în aer liber, devenit de acum tradițional pentru această manifestare culturală a orașului, în care a fost amplasat un complex expozițional peste 30 de standuri mobile tip outdoor și două caravane de carte, cuprinzând produsele a circa 200 de edituri românești și străine.

Publicul larg a avut astfel ocazia să participe și să asiste la un program deosebit de generos prin diversitate și calitate. Acesta a cuprins, în principal:

- programul zilnic de vizitare a târgului de carte: miercuri-sâmbătă 22-25 mai între orele 10:00 și 21:00 și duminică 26 mai între orele 10:00-15:00
- debutul campaniei de promovare a lecturii, ediția a V-a și a punctului de înscriere la bibliotecă
- lansări de carte, recitaluri de poezie, lectură publică
- întâlniri cu personalități culturale
- prelegeri despre biblioteci, literatură, critica modele, repere și interferențe culturale
- prezentări de cărți, reviste, edituri, personalități
- momente artistice, spectacole de muzică, divertisment, teatru, dans modern, concerte, muzică de promenadă etc.
- concurs de recitări din lirica poetului Nichita Stănescu
- festivitatea de premiere a concursului de creație literară „Scriitori de ieri, de azi și de mâine”

- cupa „Axis Libri” la șah pentru copii
- tombola festivalului, numeroase expoziții ș.a.

Printre activitățile prevăzute în program, în cadrul festivalului a fost susținută și o inițiativă de promovare a lecturii intitulată **„Să ne întoarcem la lectură. Citește și tu!”**, proiect care a invitat lumea la înscriere și participare conform unui plan și unui grafic prestabilite.

Consursul de **„Recitări din lirica poetului Nichita Stănescu”** a fost câștigat de Denisa Lepădatu, elevă în clasa a IV-a la Școala Gimnazială nr. 11 „Mihail Sadoveanu” din Galați, care a încântat și cucerit, cu un glas cristalin dar și cu o dicție impecabilă și o interpretare armonioasă, atât auditoriul, cât și juriul care i-a oferit Premiul I.

Pe tot parcursul festivalului s-a desfășurat, în paralel, și cea de-a 5-a ediție a concursului de creație literară **„Scriitori de ieri, de azi și de mâine”** la care au participat peste 100 de elevi grupați pe două categorii de vârstă: 8-14 ani și 15-21 ani. Membrii juriului au fost: Katia Nanu - scriitor, jurnalist, Galați; Petre Rău - scriitor, editor, directorul Revistei „Boema”, Galați; Valentin Ajder - editor, directorul Editurii „Eikon”, Cluj-Napoca. Coordonatorul proiectului a fost Letiția Buruiiană, director adjunct al Bibliotecii „V.A. Urechia”, redactor-șef la Revista „Axis Libri” din Galați.

Festivitatea de premiere a avut loc în ultima zi a festivalului, pe 26 mai, orele 14. Juriul a prezentat și a înmănat premiile următorilor câștigători:

Categoria 8-14 ani:

1. Marele premiu: **Domnițeanu Iulia**, 13 ani, CNVA, proză
2. Premiul „Nichita Stănescu”: **Lepădatu Denisa**, 10 ani, Școala gimnazială. nr. 11, eseu

(continuare în pag. 80)

Ion IONESCU BUCOVU

MOARTEA POETILOR DRAGI (Eminescu și Veronica Micle)

În noaptea de 15 spre 16 iunie 1889, spre zorii zilei (după unii la orele 4), firul vieții poetului Mihai Eminescu s-a rupt, nefiind asistat nici de medici, nici de familie, la satoriul Caritas din București. Moartea s-a produs în somn, după o scurtă luciditate, când poetul raportase tânguitor doctorului de gardă, prin vizeta ușii de metal, că se simte năruit. Medicul l-a sfătuit să se culce, după ce i-a dat un pahar cu lapte.

Pe 17 iunie 1889, într-o sâmbătă, a avut loc înmormântarea poetului. Corpul neînsuflețit al poetului a fost adus la biserica Sfântul Gheorghe cel Nou. La orele 16,30 s-a cântat prohodirea de către un sobor de preoți în frunte cu preotul Bărcănescu, "în al cărui cântec se vedea durerea pentru pierderea unuia dintre cei mai buni prieteni". Lăcașul bisericii, curtea și împrejurimile erau înțesate de lume: ziaristi, intelectuali, profesori, studenți, orășeni etc. O durere cumplită cuprinsese întreaga adunare. Corpul poetului era întins pe catafalc, avea "mustața neagră și barba neagră și puțin crescută", "...capul și aproape fruntea întreagă îi erau învelite într-un bandaj negru".

Catafalcul era înconjurat de coroanele ziarelor "Naționalul" și "Constituționalul", cea a revistei "Fântâna Blanduziei", trimisă de tinerii redactori, a Academiei Române, a societății "Tinerimea română", a societății universitare "Unirea", iar în partea dinspre altar o imensă coroană a Presei și la capul lui, pe pânza neagră, volumul lui de "Poezii".

Cuvântarea de adio trebuia ținută de Laurian, în numele prieteniei gazetărești, dar, pentru că n-a venit la timp, cuvântul a fost rostit de Grigore Ventura, prim redactor la "Adevărul". Trecem pe lângă acest discurs improvisat, care-i elogia opera, amintind doar frazele: "Acel ce zace aici înaintea noastră n-a fost al nimănui, ci al tuturor românilor. Nici noi conservatorii, nici junimiștii, nici liberalii n-au dreptul a revendica pe Eminescu, ca fiind numai al lor".

De la biserică, cortegiul pleacă apoi spre cimitirul Bellu pe următorul traseu, urmat de o mare de oameni: Universitate - Calea Victoriei - a coborât pe Calea Rahovei, a urcat câmpia Filaretului și pe Calea Șerban Vodă, către Cimitirul Bellu. Nu a rămas nicio fotografie a înmormântării, singurul document care a fixat în tuș evenimentul a fost un desen al lui Jiquidit-tatăl, în momentul opririi cortegiului în fața Universității. În imediata apropiere a dricului tras de cai se observă mergând pe jos Mihail Kogălniceanu, Toderiță Roseti (fratele Elenei Cuza), Titu Maiorescu, Lascăr Catargiu, gazetarul Grigore Ventura, Traian Demetrescu, nedespărțitul prieten, Alexandru Chibici - Răvneanu, doctorul Ion Neagoe, tineri studenți, intelectuali, profesori universitari, elevi, orășeni. În fața statuiilor lui Eliade Rădulescu și Mihai Viteazu sunt înfățișați numeroși elevi și studenți cu capul descoperit, aduși de dascălii lor.

Portrete în creion de Constanța Abălașei-Donosă

În fața Universității, profesorul Dimitrie August Laurian a ținut o cuvântare care a omagiat în cuvinte vibrante viața poetului, după care a luat cuvântul Gheorghe Calmuschi, un student botoșenean. Profund mișcat, Calmuschi s-a adresat direct poetului cu un discurs vibrant, cu o voce tânguită, înecat în lacrimi, amintind de toate suferințele poetului. După impresionanta lui cuvântare, care-i robiră pe toți câteva minute, se stărnise un murmur de admirație în toată mulțimea. Studentul vorbise ca un adevărat orator.

În timp ce convoiul mortuar urca dealul Filaretului, se făcuse aproape seară. Începuse o bură de ploaie mărunță, semn că și cerul vărsa lacrimile lui la durerea morții poetului. Undeva spre apus, soarele, printre nouri, își arunca ultimele raze roșietice peste cimitirul Bellu. Ajunși pe alea înmormântării, au pus sicriul jos și, după o scurtă slujbă, a vorbit doctorul Neagoe, unul dintre foștii prieteni de pe vremea studenției de la Viena, aducându-i un ultim omagiu.

Studenți Școlii Normale, șase la număr, au luat pe umere sicriul și l-au dus lângă groapa săpată proaspăt sub un tei; patru dintre ei l-au coborât ușor în hăul pământului. Maiorescu, cu câțiva prieteni, au aruncat primii bolovani care au sunat straniu peste cutia de brad, care-i purta rămașițele pământești ale poetului.

Așa s-au terminat ultimele clipe legate de viața poetului.

Ca o ironie a sorții, înmormântarea poetului fusese făcută cu cheltuială din chetă publică. Iată și lista contribuabililor: T. Maiorescu, 100 lei; Alexandru Djuvara, 60 lei; J. I. Socecu, 40 lei; Teodor Rosetti, 60 lei; Dr. Neagoe, 40 lei; D. Cepescu, 20 lei; Ioan Colțescu, 20 lei; Profesor Mândreanu, 20 lei; Dr. Mihaiu, 10 lei; Kogălniceanu, 120 lei - în dreptul lui nu există explicația dacă i-a plătit; Dr. C. Felix, 20 lei. Total 390 lei; deci Kogălniceanu nu a plătit!

"Să doarmă în pace necăjitul suflet, avea să-i ureze fostul său prieten, Caragiale, care se simțea vinovat pentru șicanele sentimentale pe care i le provocase. Ferventul budist este acum fericit: el s-a întors în Nirvana".

(continuare în pag. 71)

În urma mulțimii care l-a însoțit până la mormânt, o trăsură închisă îi urma calea, având-o pe Veronica, ferită de ochii lumii, pe capra din spate. Prezența ei fusese foarte discretă, atât la biserică, cât și la mormânt. Știa că lumea o ura, mai ales protipendada care participa la înmormântare. Femeia plânsă, îmbrăcată toată în doliu, a așteptat până s-a retras lumea și, singură, în fața reavă-nului mormânt, îi jură lui Eminescu că peste cincizeci de zile se vor întâlni pe meleagurile veșniciei, va fi și ea lângă el. Timp de două săptămâni, aproape zilnic s-a dus la mormântul lui și i-a pus câte-o floare pe pământul reavăn.

De altfel, știindu-l foarte bolnav, Veronica Micle în anul 1887 se mută la București, cu dorința de a-l ajuta și de a fi lângă el. Prin aprilie 1888 se rezezise la Botoșani și-l convinsese pe poet să vină la București. Își măritase fe-tele și acum avea timp destul să se ocupe de sănătatea lui. De multe ori erau văzuți împreună în lumea artiștilor, la teatru sau la alte spectacole. Există și o fotografie cu ei amândoi în mijlocul artiștilor de la teatru. Din păcate, Eminescu n-a ascultat-o și și-a grăbit moartea. Curios că exact în noaptea când a murit el, a avut un vis urât, s-a sculat și Veronica Micle i-a închinat o poezie, prevestind marea catastrofă: "Raze de lună - Lui": *"Ce n-ar da un mort din groapă pentru un răsărit de lună! / Ai zis tu și eu atuncia, când pe-a dorului aripe, / Duși de al iubirii farmec, - privind cerul împreună - / Noi visam eternitatea în durata unei clipe..."*.

"Gândește-te, îi scria ea Măndicăi, de un an de zile n-am mai făcut un vers cât de infim, în noaptea aceea m-au cuprins un fel de friguri și în 20 de minute a fost făcută".

Acum și-a făcut ordine în hârtii, a citit și a răscitit scrisorile de la Eminescu, adnotându-le, le-a făcut pachet și le-a legat cu o pamblică roșie, strânsă în cele patru colțuri cu un nod mare terminat în buclăsoare. "Aici este corespondența mea cu Eminescu - a scris ea îngrijit pe pachet, conștientă de valoarea acestor scrisori, o parte din scrisorile mele sunt aici, o parte a rămas la el. De voi trăi, voi scrie ceva relativ la fazele acestui amor trist și nenorocit, de voi muri, lumea să ierte: Toate relele ce sunt într-un mod fatal legate de o mână de pământ, cum a zis însuși Eminescu".

După cele două săptămâni de stat în București, s-a simțit rău și a plecat la Văratice. Părăsirea Bucureștiului îi făcu bine căci, după moartea poetului, lumea începuse s-o arate cu degetul ca singura cauză a nefericirii lui, urma-re a colportărilor a fel de fel de legende, una mai înstruș-nică decât alta de către junimiști. Din București a luat trenul către Pașcani, apoi diligența până la Târgu Neamț. Se instală la mitocul Fevroniei Sârbu din chinovia Filioarei și se odihni prima noapte. A doua zi i se pregătiră două camere lângă Biserica Sfântul Ioan, lângă fântâna cu apă rece de vizavi. Câteva zile stătu singură în cerdac în haine de doliu. Apoi a început să se plimbe prin codrii Filioarei. Acum fugea de lume și rămânea încremenită cu gândurile rătăcite. Îi veneau în minte ca un laitmotiv versurile lui pe tema morții și acum versifica și ea pe aceeași temă: *"O moarte vin de treci / Pe inima-mi pustie... și curmă-a mele gânduri / S-aud cum uraganul mugind în grele cânturi, / Se plimbă în pustie mânat de aspre vânturi, / Mi-e dor de-un lung repaus... Să dorm, / Să dorm pe veci"*.

Adesea cânta cântece triste, maicile îi ascultau glasul

ei duos și o compătimeau. Din ce în ce mai mult avea vedenii, în Poiana Tigăncii i-a venit rău, strigând în ajutor călugărițele de prinprejur. Maicile au găsit-o că-zută în iarbă, aproape în neștire. Dusă în chilioara ei de maica Frevonia, obsesiile n-o părăseau. O vizitară o serie întreagă de prieteni, speriați de întorsătura luată de sănătatea ei. După plecarea oaspeților a vizitat-o și doctorul căruia i-a spus că n-o doare nimic, doar că are o insomnie și o stare generală proastă. Și-a adus aminte de drogurile aduse de Virginia, fata ei, de la fratele Smarandei Gârbea, care era farmacist, s-a nă-pustit asupra sertărașului cu pilulele de arsenic, a pus flaconul la gură și l-a înghițit, cu o poftă dementială.

Când a venit Virginia, a găsit-o în neștire, a fugit repede la chilioara măicuței Frevonia Sârboica s-o ia la Veronica. Între timp au sosit și cei doi medici, Can-temir și Ursulescu, care au constatat că e otrăvită și, după multe încercări, au ajuns la concluzia că n-au ce-i mai face.

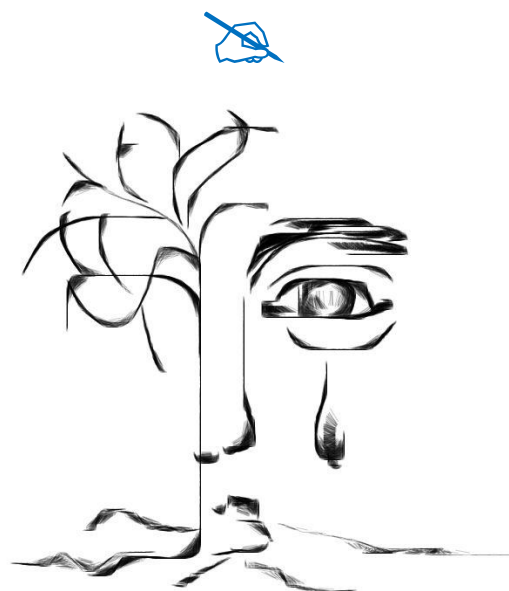
La sfârșitul vecerniei, aproape de miezul nopții, clopotele mănăstirii au început să bată a moarte. Un zvon trist ca un vânt otrăvit s-a răspândit pe toate cărările Văratecului: Veronica Micle, ibovnica lui Eminescu a murit. Fila calendarului din perete se opri se 3 august 1889.

Luceafărul de ziuă cu ochi de strigoi privea din alte lumi pe fereastră chipul iubitei, plecată și ea spre depărtările astrale să se întâlnească cu poetul. Și din lumea lui, repeta blestemul: *"Nici cenușa noastră-n lume, / Scumpo, nu s-o întâlnești!"*.

Și așa s-a împlinit blestemul, Veronica a fost înmormântată de mănăstire și îngropată lângă mitocul în care-și petrecuse ultimele clipe ale vieții, jeliță de călu-gărițele mănăstirii.

Dar din dragostea lor a rămas legenda care va dăinui cât lumea.

Visez mereu o statuie a dragostei șlefuită din piatră care să eternizeze dragostea în figurile îmbrățișate ale celor doi poeți, cu titlul pus de Perpessicius, care și-a pierdut vederea pe manuscrisele poetului: *Martirii lui Eros*.

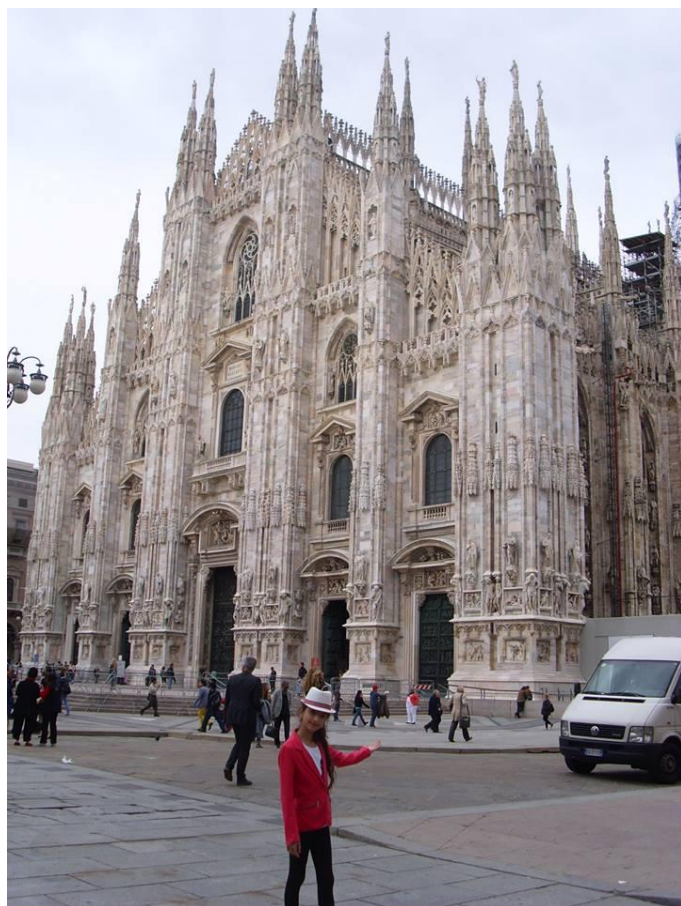

desen de Elena-Liliana Fluture

La zece ani, câștigătoarea unui Premiu Internațional pentru Poezie, "Giovani e Poesia" ("Tinerii și Poezia"), Triuggio-Milano, Italia

După succesul înregistrat odată cu cea de-a treia lansare a cărții sale de poezie "Șoapte esențiale", în 24 mai 2013, cu ocazia Festivalului Național al Cărții "Axis Libri" din Galați, prilej cu care a obținut două premii: *Premiul I* la concursul de recitare din poezia lui Nichita Stănescu (24 mai) și *Premiul "Nichita Stănescu"* la concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine" – secțiunea 8-14 ani, (26 mai), **Denisa Lepădatu** a plecat la Milano, invitată fiind să-și ridice un important premiu literar: **Premiul Internațional de Poezie "Giovani e Poesia" ("Tinerii și Poezia")**, Triuggio 2013, ediția 22. Ea a fost însoțită de mama sa, Roxana Lepădatu și de mentorul ei, scriitorul Petre Rău. Sejurul a durat 5 zile (30 mai - 3 iunie), iar festivitatea de premiere, care a avut loc în data de 2 iunie, adică exact de Ziua Națională a Italiei s-a desfășurat în renumita vilă Canonica din Triuggio (Milano).

Denisa Lepădatu în Piața celebrului Dom din Milano

Deși în vârstă de numai 10 ani (împlinește 11 ani pe 26 septembrie), Denisa Lepădatu are deja o biografie bogată, care ar putea fi invidiată de mulți confracți în ale scrisului, și nu numai. Ea este elevă în clasa a IV-a la Școala gimnazială nr. 11 "Mihail Sadoveanu" din Galați.

Este însă o elevă eminentă, căci nu întâmplător este posesoarea a peste 50 de premii și diplome la concursurile școlare locale sau naționale, la limba română, matematică, informatică, limba engleză ș.a., și a 15 medalii (10 de aur, 3 de argint și 2 de bronz).

Președintele juriului și promotorul concursului, Alessandro Villa, citind din antologie poemul câștigător al Denisei Lepădatu

Talentul ei literar a fost pus în evidență în urmă cu doi ani, când a început să fie remarcată la câteva concursuri de profil, în unele cercuri și cenacluri gălățene, inclusiv în câteva medii virtuale. Dar adevăratul sens al promovării acestei talentate autoare s-a petrecut de îndată ce a fost descoperită de scriitorul Petre Rău, în vara anului 2012, acesta devenindu-i apoi mentor.

În ultimul timp textele Denisei au fost apreciate și găzduite în revista școlii "Mozaic", în revista literară "Boema" nr. 42 (august 2012) în care și-a semnat și debutul literar cu proză, în antologia colectivă de creații literare "Pe strada inimii, cuvântul", apărută la Galați în anul 2012 sub îngrijirea Asociației Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice - ASPRA, apoi la Botoșani în Antologia "Dor de Dor - Ipotești, 2012", pe diferite site-uri literare ("Confluente lirice", "Noduri și Semne" ș.a.), pe blogul <http://compuneri-u.blogspot.ro/> aparținând profesorului de limba română Ionel-Dumitru Nedelcu, pe site-ul www.vioreldarie.ro al scriitorului Viorel Darie ș.a. A mai apărut cu selecții de proză scurtă în revista "Oglinda literară" nr.132 (decembrie 2012) din Focșani, și cu poezie în revistele gălățene "Dunărea de Jos" nr.129 (noiembrie, 2012), "Axis Libri" (martie, 2013), "Boema" (08,10,12/2012, 01-04/2013), revista "Cenaclul" (ianuarie 2013) din Craiova, revista online "Conexiuni" (februarie, 2013) din New York, revista "Ateneu" (februarie, 2013) din Bacău, revista "Cafeneaua Literară" din Pitești (martie, 2013) ș.a. De curând Denisa a reușit să dețină și un site personal care poate fi accesat la adresa: www.denisalepadatu.inforapart.eu, ca și un cont pe facebook la adresa: www.facebook.com/denisa.lepadatu.7.

Tot în ultimul an Denisa Lepădatu a obținut mai multe premii literare, dintre care amintim:

- *Premiul "Mezin Talent"* la Concursul Internațional de Poezie și Proză "Starpress 2012", beneficiind de o tabără gratuită pe litoral în vara lui 2012
- *Premiul II* la Concursul Național de Creație "Otilia Cazimir - poeta sufletelor simple" (feb., 2013)
- *Premiul revistei literare Boema*, la Festivalul Național de Literatură "Prietenia cuvintelor" pentru "Cel mai spectacuos debut literar" (noiembrie, 2012)

(continuare în pag. 73)

- **Premiul I** la Concursul Internațional de Creație Literară "Ion Creangă" Brăila (aprilie, 2013)
- **Premiul I** la Concursul de Recitare - Festivalul Național al Cărții "Axis Libri" Galați (24 mai, 2013)
- **Premiul "Nichita Stănescu"** la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine" - Festivalul Național al Cărții "Axis Libri", Galați (26 mai, 2013)

În septembrie 2012 a publicat propria sa carte de proză scurtă, **"Șoapte de catifea"**, ed. InfoRapArt

În martie 2013 a apărut, la aceeași editură, a doua carte, de data asta de poezie, numită **"Șoapte esențiale"**, carte lansată la Târgul Internațional de Carte de la Iași, în 7 martie 2013, apoi la Galați, în 23 martie, la Liceul teoretic "Mircea Eliade" și în 24 mai la Festivalul Național al Cărții "Axis Libri".

Ultima sa carte a realizat-o în colaborare cu mentorul său, scriitorul Petre Rău. Este o carte experiment de povești pentru copii, intitulată **"Vampirii din poveste"** și a apărut la sfârșitul lunii mai 2013.

Federica Colombo, ținând în mână cartea de poezie a Denisei Lepădatu, alături de autoare, de poetul Luca Cipolla și de scriitorul Petre Rău

Sejurul din Italia i-a permis Denisei să cunoască și să viziteze, pentru prima dată, practic o lume cu totul nouă: Milano - minunata metropolă atât de bogată în istorie, cu ilustrii ei Dom din nu mai puțin celebra piață a acestuia, galeriile Vittorio Emanuele II, apoi renumita Scala din Milano, mănăstirea Santa Maria delle Grazie, castelul Sforzesco ș.a. Dar a mai avut ocazia să cunoască și o altă citadelă vestită a Italiei, anume minunatul oraș Verona, unde a reușit să viziteze faimoasa casă (cu balcon) a Julietei, apoi Arena Romană, Teatrul roman etc.

Un minunat prilej a fost și acela de a-l întâlni la Milano pe mai vechiul prieten și colaborator al revistei noastre literare, poetul italian și traducătorul de limba română Luca Cipolla, care a însoțit peste tot și care a sprijinit grupul de români prezent în marea metropolă din nordul Italiei.

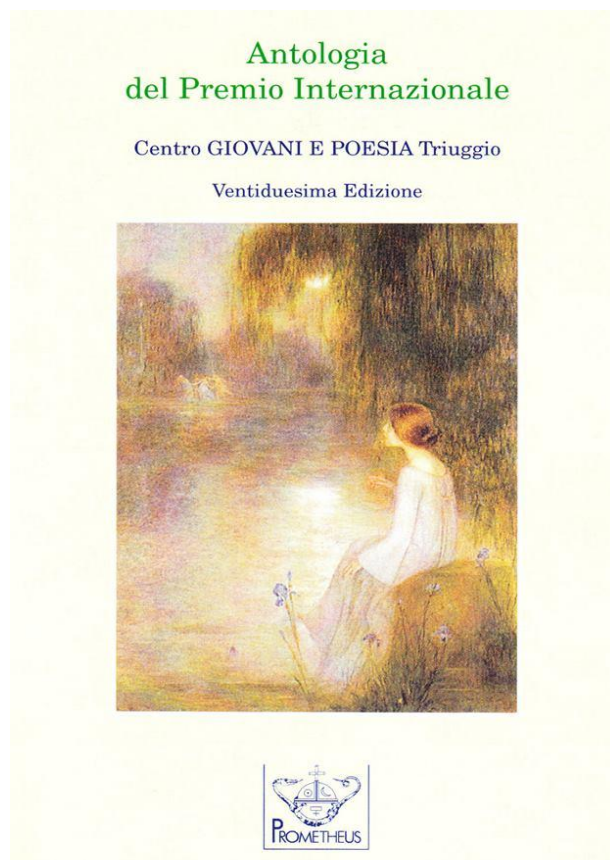
La festivitatea de premiere au participat invitați din mai multe țări, dar și oficialități locale, scriitori, artiști și alți oameni de cultură, care au umplut până la refuz sala de la Villa Taverna Canonica din Triuggio - Milano.

Din datele statistice reținem că la acest concurs internațional au participat un număr de 690 de autori cu un număr de 848 de compoziții, ei făcând parte din 31 de țări din întreaga lume: Romania, Bulgaria, Croația, Moldo-

Alessandro Villa, scriind cu satisfacție un autograf pe exemplarul de antologie al Denisei Lepădatu

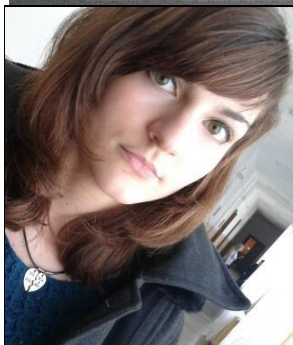
va, Albania, Maroc, India, Irlanda, Pakistan, Peru, Polonia, Burkina Faso, Ucraina, Etiopia, Anglia, Lituania, Senegal, Columbia, Argentina, Germania, Grecia, Nigeria, Filipine, Serbia, Olanda, Rusia, Belgia, Izrael, Egipt, Brazilia și, desigur, țara gazdă, Italia. România a avut reprezentanți din București, Galați, Baia Mare, Brașov, Cugir, Focșani și Bacău.

Antologia premianților

Dintre cei care au făcut parte din juriu și care au fost prezenți și la festivitatea de premiere amintim pe Alessandro Villa - fondatorul asociației "Centro Giovani e Poesia", promotorul concursului și președintele juriului, Federica Colombo - asesor cultural din Triuggio, poeți, scriitori, jurnaliști, traducători, artiști și profesori universitari din Milano și din alte orașe importante din Lombardia.

(continuare în pag. 102)

Geanina-Daniela MORTU

(elevă, clasa a IX-a, Colegiul Național "Costache Negri" Galați)

Orașul din trup și suflet

N-am stat mult în fața unei astfel de hârtii murdărită de creion ca să-mi dau seama unde mă aflu sau, mai bine zis, unde mă afund, chiar în sufletul meu. Am un cuvânt în el care nu poartă doar suferință și trecut, ci dragoste și amintire - orașul în care m-am născut și în care am simțit pentru prima oară fiorii reci și dulci ai dragostei - Galați.

Nu-mi văd mintea mai simplă decât un zenit ruginit și o apă abisală care e chiar mai profundă decât simplul aer. Pentru un oraș această apă o reprezintă doar istoria și timpul trecut peste zidurile sale, dar pentru un locuitor e mult mai mult, suferință și sentimente. Oare chiar îmi pasă de câte ori mi-a zburat inima din piept pe același trotuar și apoi, chinându-se parcă din mii de fărâme, să mai strângă ceva tot plin de cioburi?! Erau doar scânteii și cioburi amestecate de sentimente dar magnetizate de lacrimi. Toate se-nvârt între atingere și amintire care se ciocnesc ca-ntr-un univers atins de neîncredere și răutate. Atât de tare mă durea... Dar să continui să pătrund printr-o pătură invizibilă brăzdată de un nume ce inima mi-o arde în gânduri întunecate - "Ce mi-ai făcut Tu mie?!"

Încerc să mă lămuresc și să-mi deschid ochii și printre gene te văd, ești neschimbat, dar pleoapele-mi cad grele peste orbite înnegurând totul. Ceva asemănător cu o durere aspră și apăsătoare pare că-mi străbate trupul firav, sunt doar ochii - lungi câmpuri verzi pline de o lumină întunecată, rotunde ori perfecte, de care-mi amintesc atât de bine... oare de ce oi fi plecat așa de lângă mine? Ai părăsit locul unde ne-am întâlnit, dar n-ai luat și amintirea ta. Știi doar că tu mă rupi, dar nu mă trânti, mai bine fă ca ultima suflare de dinaintea cortinelor de lacrimi să fie izbită de zidul neputinței, șiroaie de sânge îl străbat iar viața o ia la vale, se dilată prin bălți și picură-n țărâna ușoară, tot ce lasă este sec, sufletul meu este sec fără de tine aici, dar știu că într-o zi, în ochi noi doi din nou ne vom privi. Dar azi, ei au rămas uscați privind spre cer, abandonati.

Priviri de prin alte gânduri ce mă înspăimântă... demoni, mormântul pe care-l sapă este stupid, nu mor aici. Îmi las ochii larg închiși, am mai scăpat din așa ceva, doar o obligație m-a întors iarăși aici. E doar un chip, o vedere, plină de farmec ascuns care seacă orice gând și care nu-l voi uita vreodată - acasă.

Iola gândurilor mele e demult sfâșiată de vânt, nu mai am în ce lumi să înot, e doar una și e strâns legată de mintea mea. Nu pot să plec din ea, în ea apari și tu, nu are cine să mă salveze, e închisă cu mine în ea și mi-e dat să o cunosc și să-i găsesc capătul labirintului. Dar trebuie să ies din abisul gândurilor împletite în tăcere și sugrumate de o singurătate infectă și să mă îndrept către un cerc, acel zenit al meu pe care să-l șlefuiască de rugină și să tră-

iesc în sfârșit fericire. Dar între zenit și abis e o orizontală terestră pe care corpurile noastre se plimbă alene... un alt cerc, dar nu infinit, în el mi-a fost dat să te întâlnesc, în realitate, care e doar una. Ea e mereu la mijloc, cautând parcă să ne trezească, e un disc, iar pe părțile ei domnesc fericirea și durerea, viața și moartea, întunericul și lumina.

Asemeni unui banal desen, are și un soare care nu poate apărea decât aici, dar zenitul meu e luminat doar cu fericire. Dar orele trec, e aproape dimineața iar din patul meu nu mă mișc, mi-e atât de dor, dar îmi continui călătoria mai adânc, îmi fac un șir al vieții și mă gândesc cum de am apărut și eu pe lumea aceasta. Nimic nu e la întâmplare, orice din lume s-a întâmplat sau a fost creat cu un rost. Așa am început și eu, din leagănul lumii, din Eva, din praf și cu siguranță tot aici ajungem, în asta ne prefacem când cerul nostru din sfera sufletului și discul finit al realității, ne-o răsturnăm, moare, un univers cade și ajungem mai departe de zenit și abis, ajungem și fără hartă acolo, în neantul umbrelor care ne-a fost sortit de la bun început... dar până acolo trăim prezentul, ce văd și simt e mai mult decât un simplu "acasă", oare e doar un loc pe care cu greu îl voi uita și atât, dacă îl voi uita? Nu! Asta e imposibil, aerul care mă face să scriu, salcia la poalele căreia plâng ori cânt la chitară, liniștea mult iubită și străzile - prietene tăcute și labirintice, mă îndeamnă să nu mai urăsc atât realitatea, deși ea pare pentru mine ceva închis, mai am încă imaginația trezită de mirosuri, culori și sentimente... orașul în care m-am îndrăgostit și în care am suferit. Observ în depărtare ceva ce mă calmează subit - Dunărea, nu e oare carnetul meu cu versuri neîncăpător?

Dar mă trezesc din starea mea de visare profundă cu câteva întrebări: cum de nu dorm? Oare chiar e posibil ceea ce gândesc? Mai bine nu m-ar auzi nimeni. Îmi dau seama că m-am plimbat prin atâtea locuri pustii în mintea mea, nu sunt nici la lumina unui felinar aprins din grădina orașului, nici aproape de Dunăre, pe faleză, sunt doar în patul meu și-mi amintesc toate imaginile care le-am văzut poate de mii de ori, vîi în minte mi-au rămas, învăluite în mister, dor, fericire sau suferință după starea mea pe când le contemplam.

Cu siguranță acestea nu sunt doar cuvinte îndrăgite în miez de noapte, dar călătoria mea am sfârșit-o, ea este periodică și atât de plăcută încât doar eu o înțeleg așa cum trebuie, nu e doar lumea în care mă cobor când n-am unde urca, e totul analizat fir cu fir și detaliu cu detaliu. E doar o parte a mea pe care vreau și pot să o cunosc, însă asta mi-e menirea și o iubesc, orașul meu plin de dor și amintire care încă-mi dă fiori reci și imaginație să compun, tu ești mai mult decât un simbol și un reper cotidian - ești ceva sacru fără de care n-aș fi în acest univers.

Notă: *Lucrarea a obținut Premiul Revistei literare "Boema" la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții "Axis Libri", Galați, 22-26 mai 2013*

Nicolette ORGHIDAN

CLEPSIDRA

"16 august... Crina mă roagă să mergem astă seară să-l vizităm pe T... Nu știu dacă am s-o însoțesc, mă simt obosit, plictisit, iar conversații sterile nu știu să fac. Am să rămân acasă să-mi termin expunerea pentru simpozion, poate un telefon, două, să-mi mai schimb gândurile, cine știe..."

"28 aprilie... I-am ascultat pașii cum se depărtau, dar n-am ieșit la fereastră. O fac pentru prima dată și nu știu de ce simt că depărtarea mă apropie mai mult de ea. Cu cât se depărtează, cu atât o aduc mai mult în mintea, în inima mea. Aș vrea s-o strig, dar sunetele nu vor să iasă, aș dori să..."

"5 decembrie... Încearcă să-mi mângâie obrazul, dar nu am răbdare să o las să-și ducă gestul la final. Mi-e dor, mi-e dor de ea chiar dacă este lângă mine și-ncep s-o sărut înnebunit ca un adolescent..."

I-am ținut câteva clipe caietul în mână hotărându-mă cu greu să-l citesc. Simțeam că fiecare filă-ntoarsă este o impietate din partea mea, dar bănuiam că rândurile acelea ascund ceva mai mult decât un simplu jurnal, ceva care mă puteau conduce la o cunoaștere mai profundă a prietenului meu. Ezitam, dar trebuia odată să pun ordine în gândurile dispersate, nu eram niciodată sigur că-mi spune deschis tot ce simte, iar caietul care-mi căzuse-n mână era o adevărată mană cerească pentru mine. Încercam câteodată să stau de vorbă cu el altfel decât o făceam cu ceilalți pacienți ai mei, dar totuși se simțea acea reținere, câte un răspuns tardiv și acela monosilabic, o economie de cuvinte care mă scotea din minți... Mă privea doar, dar nu știam când se uita la mine sau prin mine, mai târziu am început să descifrez acea privire uneori cu luciri metalice, alteori cu o candoare inocentă. Mă descuraja, îmi tăia tot elanul, întregul edificiu, clădit cu greu într-o săptămână, el mi-l spulbera în câteva secunde cu o privire stranie și cu un murmur nedeșluit.

-Auzi, nu mă ajută deloc! îl apostrofasem într-o zi obosit la culme.

-Dar tu, tu în schimb mă ajută? îmi replicase el.

Am ieșit trântind ușa și nu m-am oprit decât în stradă. Târziu, urmărind privirile compătimitoare, zâmbetele trecătorilor mi-am dat seama că plecasem cu halatul pe mine. Începusem să nu mă mai controlez, el era cel care mă stăpânea, iar întâlnirile noastre pe care eu le doream cu adevărat ședințe de psihoterapie se transformau în veritabile ședințe-bumerang. O practică îndelungată în domeniu se estompa cu o singură frază:

-Ei, ce noutăți îmi spui azi, doctore?

Mă dezarma și nu-mi dădeam seama dacă el era conștient că mă poate controla, că-mi anihilează aproape din mers, tot ce încercam să realizez. Abordase o nouă tactică:

-Știi ce-am auzit ieri? și-ncepea să-mi povestească un fapt nesemnificativ, minor, dar pe care el, involuntar, îl ridica la valoarea lui N; pentru el acel fapt, acea frază auzită întâmplător constituia ceva foarte, foarte important. Prisma prin care el privea dădea o imagine supradimensionată, îl acapara în întregime astfel încât eu cu greu mai reușeam să pătrund în sfera lui. La început doar îl răsfoisem, dar mi-am dat seama că, citit atent nu filă cu filă, ci cuvânt cu cuvânt, semn cu semn, jurnalul acesta pe care el îl ascundea abil, putea constitui pentru mine un punct de plecare în evaluarea stării lui psihice și a fixării tratamentului. Odată îmi reproșase:

-Știi, tu nu-mi vorbești ca un bărbat, Sergiu..."

"27 mai... I-am recitit într-un moment de reculegere interioară paginile și mi s-au părut atât de puerile, anoste, lipsite de sens... Poate că eu sunt de vină, i-am oferit prea puțin prilejul să mă cunoască fericit. Gândurile dispersate cu greu reușesc să le mai adun, mă iartă prietene dacă mă retrag iar în cochilie. Mă simt obosit de zile, de nopți, de lume, chiar de viață..."

"16 octombrie... Să-n cerc o întoarcere-n timp la porțile copilăriei? Oare dacă aș încerca să bat, mi se va deschide? Care poartă? Copilăria-mi fusese-nchisă cu două porți mari, grele, cu clanțe reci și lacăte masive. Încercam să le deschid, dar forței mele de copil mi se opunea o forță-nzecită parcă. Degeaba am încercat să deschid poarta din dreapta: mi se opunea forța brutală și sigură a unei paternități vitrege care îmi înlătura cât se putea de mult dorința de apropiere. Căutam să deschid poarta din stânga ce dădea spre grădina și livada bunicilor, dar distanța, depărtarea geografică mă loveau brusc asemenea crivățului nemilos de Bărăgan. Am închis încet în suflet ambele porți, am încercat să-mi creez un univers propriu în care cred că greu va reuși cineva să pătrundă. Va trebui să aibă răbdare, să bată mult și tare pentru că, psihicul meu obosit, dar nu surd s-ar putea să se fi retras în ultima cameră..."

Ciudată introspecție! Tinerețea ne adusese pentru un an la masa aceleiași cantine studentești, nu mi se păruse nimic ieșit din comun la el, nici "jucăria" mică pe care o scotea din haină și, cu gesturi liniștite, calculate, o așeza pe masă. O privea așa cum nu mai văzusem pe cineva că privește un obiect, mânca liniștit, rar aruncându-ne câte o privire...

"...1 iunie... S-au împlinit doi ani de când l-am auzit pentru prima dată spunându-mi "TA-TA"... E darul meu de ziua lui, e darul lui pentru mine..."

"22 octombrie... Am s-o rog să stăm astă seară acasă. Am atâta nevoie de ea acum, să-mi vorbească așa cum n-a mai făcut-o de mult... Să ascultăm "Rapsodia albastră"... Știu că-i place, am cumpărat un disc cu muzică de Greshwin, nu se poate să fi

(continuare în pag. 76)

uitat ziua căsătoriei noastre!...

-O vezi? Poți să stai așa nemișcat și s-o privești până când se golește partea de sus? Cunoști puține lucruri despre mine și poate că și cele pe care le știi nu ți-au făcut o imagine prea clară. Te mai aud și-acum când, într-o zi, la masă-mi spuseseseși: "Mă, Clepsidră, ție ți-e lene să-ți măsoari și timpul! Uiți mereu să-ți întorci "jucăria" aia a ta dacă nu-ți spunem noi". Încercasem să-l opresc, nu să-l întorc, valoarea prezentului pentru mine crește când devine trecut, dar tu n-aveai de unde să știi. De ce aș mai fi întors-o?

Se opri din povestit și-ntoarse pentru a nu știu câta oară clepsidra de care cred că nu se despărțea niciodată. Trase lacom din țigară și continuă:

-Eu trebuia să scap de obsesia testului acela nebunesc din anii studenției, înțelegi când, unul de la Medicină care locuia cu voi în cămin ni-l făcuse la mai mulți colegi. Așa, în joacă, ca simplu divertisment. Era pentru mine o continuă luptă între Ego și Alter Ego, un balans între destin și providență și, recunosc, deși nu mă fascinaseră de prima dată ochii ei de un tulburător albastru, ori nurii pe care încerca mereu să-i scoată-n evidență, iată-mă după cinci luni căsătorit.

Nu-și lua ochii de la clepsidră, o-ntorsese în seara aceea de câteva ori, dar eu nu simțeam timpul trecând; îl simțeam însă pe Mihai prizonierul unei întâmplări petrecute mult, mult în trecutul vieții sale, la granița dintre adolescență și tinerețe când, psihicul, personalitatea o dată conturate încep să acționeze și interacționeze cu lumea din jur. Mi-era teamă că va intra din nou în muțenia cu care mă chinuise-n ultimele săptămâni, dar...

-Crescuse, începuse chiar să meargă binișor, iar eu, mândru îl luam cu mine peste tot, ba, uneori chiar și la facultate. Trebuia doar să-l vadă toată lumea, nu, doar este băiatul domnului profesor, unicul fiu al domnului profesor. Unii îi zâmbeau, alții-i ciufuleau părul cârlionțat și-ncercau să lege cu el un dialog. Urca în mine atunci mânia, emoția-mi sugruma vocea, doream să-l strig, dar abia articulam niște sunete. Ce era atunci, doctore: gelozie, suspiciune, ură, ori toate la un loc?

Își trecuse precipitat mâna prin păr, își pipăi discret obrazul.

-După câțiva ani începusem să privesc mai insistent, poate prea insistent pe orice bărbat care intra la noi în casă, aproape că-l dezbrăcam din priviri, îi măsuram bicepsii, îi analizam trăsăturile feței, căutam o mică asemănare cu Horia. Da, uite, puțin la ochii și buza, așa cum o ține Horia când se supără... Mă agățam de cele mai mici amănunte, trăgeam de ele ca de-un material căruia vrei să-i încerci rezistența, iar întrebarea: "Cine este EL?" revenea ca un laitmotiv.

Odată te-am căutat, doctore, doream să vorbesc cu tine despre toate astea, dar erai plecat din țară, apoi teama, incertitudinea, sentimentul nulității puseseră din nou stăpânire pe mine. Sărutările ei nu mai găseau de mult bărbatul rămas undeva în urmă, în anii studenției, iar fiul meu, Horia, pentru că este fiul meu, nu-i așa, doctore va fi un om distrus.

Scoase dintr-un plic o fotografie și mi-o întinse:

-Îți place? O vezi, doctore? Fotografia i-am luat-o lui Horia din haină. N-ai de ce să mă acuzi, îl urmăresc aproape pas cu pas, el este încă un copil, nu știe ce-i poate rezerva viața. Dacă e pe cale să săvârșească un incest?

Am tresărit! Doamne, dar e de-a dreptul nebun! Unde vrea să-ajungă? Continuase:

-Știu că o iubește, se-ntâlnesc aproape zilnic, i-am urmărit, nu-l mai pot lăsa să continue. Va fi un om distrus dacă o dată, cândva va afla.

-Mihai, dar el o iubește, de ce nu-nțelegi, ce să afle?

-Ajută-mă, doctore, să-mpiec incestul, asta vreau eu. Este chiar atât de greu să-nțelegi? Aici mă doare pe mine, aici e boala mea, doctore, și-și lovise pieptul de câteva ori.

-Mihai, dar tu îi cunoști părinții, știi cine sunt de fapt, unde te duci, tu, băiete cu mintea?

-Da, dar, spune-mi, al cui este fiul meu, doctore? Îmi repetasem de câteva ori, la intervale de câțiva ani nenorocitul acela de test și-acum te-ntreb pe tine, doctore: al cui este fiul meu?

Am rămas perplex.

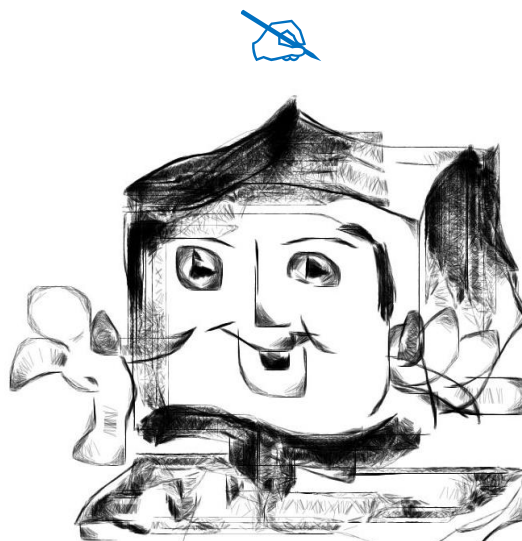
-Ei, al cui este? Nu ți se pare că fata asta îi seamănă puțin la păr, la zâmbet? Vezi, uite și buza, așa ușor răsfrântă când vrea Horia să pară puțin mai șmecher. Vezi? Știi ce scria pe bucata aia nenorocită de hârtie, lozul vieții mele? AZOOSPERMIE, asta scria! Poți să mă vindec de azoospermie, poți doctore?

Și, cu o mișcare rapidă prinse clepsidra de pe masă și o izbi cu putere de ușă.

-Poți, hai spune, doctore, poți?

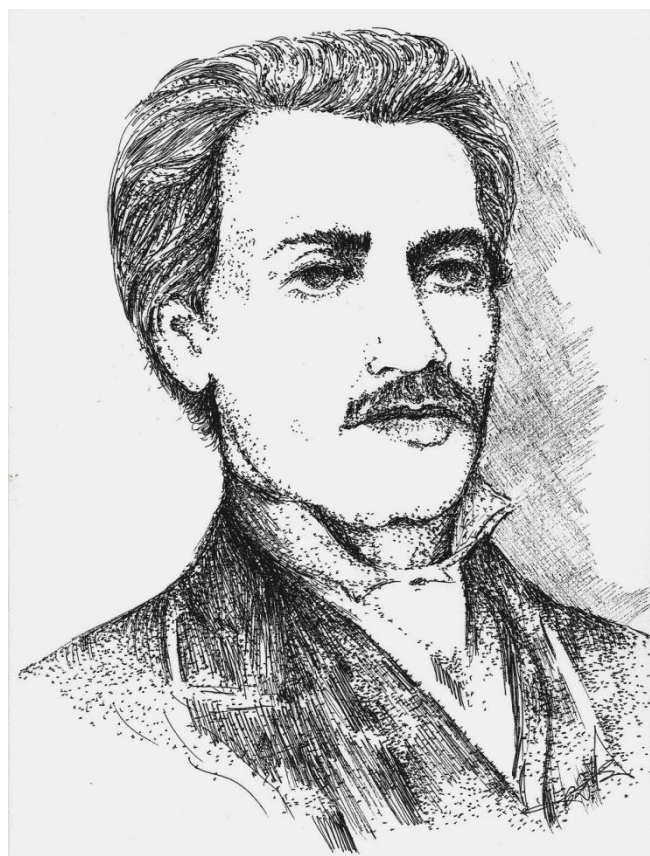
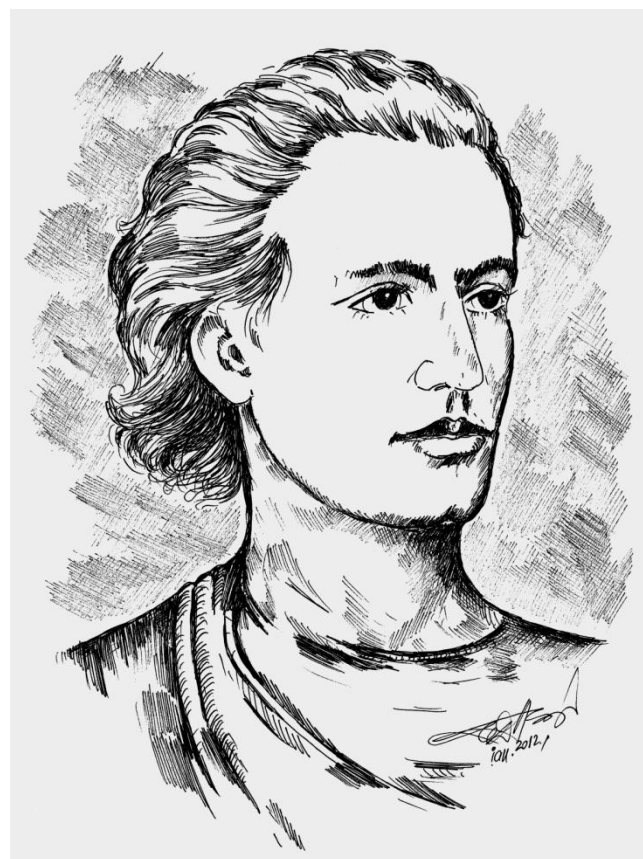
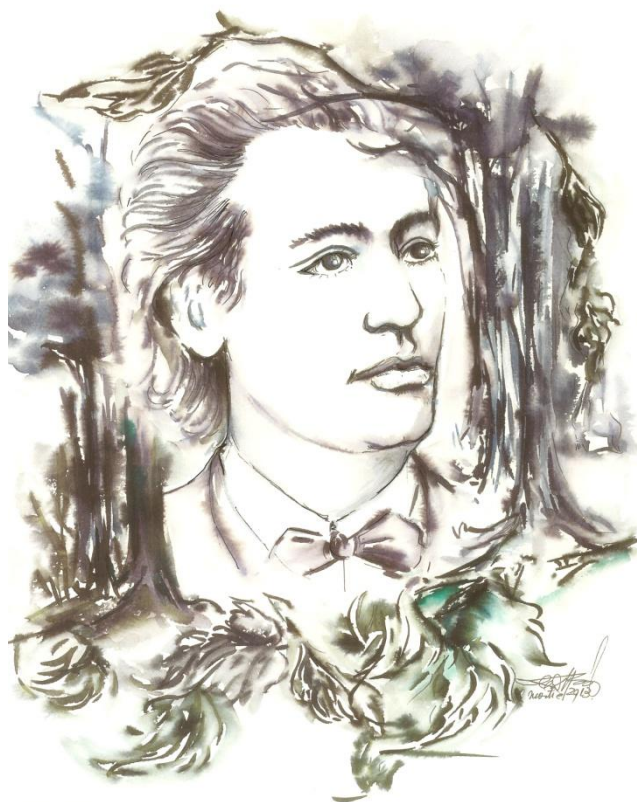
Firecelele de nisip se risipiră prin cameră, iar eu nu știam ce s-adun mai întâi: cioburile clepsidrei, ale vieții lui, ori firecelele de nisip, zilele și nopțile lui de frământări interioare. Se auzeau ultimele acorduri ale "Rapsodiei albastre" pe care el o pusese de câteva ori în după-amiaza aceea. Credeam că-i melodia care-l liniștește, dar... leși trântind ușa, iar eu rămăsesem mut în camera pe care amurgul o părăsise demult, lăsând-o în brațele nopții. Un gând mă străbătu ca un fior: oare de când n-am mai văzut-o pe Crina?

Motto: "Întotdeauna noaptea minții este mai neagră decât cea a inimii"

desen de Elena-Liliana Fluture

Constanța ABĂLAȘEI-DONOSĂ / EMINESCU

Cezarina ADAMESCU

FLORI DE FIORI ÎN PAGINI DE SUFLET

(DENISA LEPĂDATU, *Șoapte esențiale*, poezii, Ed. InfoRapArt, 2013)

Răvașe la zmeie s-ar putea subintitula poemele copilei de 11 ani, proaspăt ivite în lume, pe care tânăra poetă le trimite aproape zilnic, ca să se știe că, în acest areal dunărean s-a născut și trăiește o ființă incredibil de simțitoare, prin care trece și se revarsă snopul de raze încălzind grâul abia încolțit al întinderii agreste, peste care brâul de maci sângerii își flutură petalele din mătase încrețită. Fiică a Dunării, Denisa Lepădatu a crescut precum salcia la malul amirosind a mâl și a zbor de pescăruși în siajul vapoarelor, cu țipătul lor strident și patetic, lacomi de aer, lacomi de hrana pe care frații lor, marinarii, le aruncă la pupa.

Și ne putem închipui o copilă, stând pe un trunchi prăbușit, cu mâna streășină, salutând corăbiile care duc cu ele, dorințele, visurile și speranța oamenilor, pe alte meleaguri, însoțite de păsările migratoare, până la o nouă soare.

Însă, cât de esențiale pot fi șoaptele unei fetițe? Am putea afla citind această carte de versuri în care micuța autoare și-a așezat cuminența, ca-n sărutul brâncoșian.

Pentru cineva neinițiat în ale Poeziei, să citească acest vers: „m-a sărutat infinitul aseară”, ori aceste versuri: „cenușa e suma / iubirii / dintre zero și infinit” (*Un albastru infinit*) - ar putea rămâne mirat pentru totdeauna. Dar, pentru autorii de Poezie, totul e posibil. Să ne uimim atât cât se cuvine, surprinși de „clipa îmbrățișată / de versuri cu tâlpile adormite” (*Un albastru infinit*).

Surprinzătoare este gândirea și imaginația poetei, de o adâncime aproape nefirească pentru vârsta ei. Ea atinge principalele categorii filozofice: Timpul, Spațiul, la vârsta când fetițele se mai joacă cu păpușile, încă. Își asumă chiar „Răpunerea timpului” pe care-l dorește un fel de supus al ei: „pășește timpul peste mine / vrea să sară câte două trepte odată”. Tot el, timpul „privește spre asfințit / dând din coate / înaintează / fără frică dar / până la urmă / cade în genunchi”. Cu alte cuvinte, poeta a reușit, în vers, să îngenuncheze Timpul.

Aflată la vârsta când fiecare copil dorește să se autodefinească, în căutarea de sine, poeta spune: „sunt doar un sămbure / care încolțește / hrănindu-se / cu iubire” și: „la crimile-mi / sunt frunze / scuturate toamna” (*Alintă-mă*).

Trebuie să recunosc că am pornit la lectura acestui volum de la prejudecățile legate de vârstă și de experiență lirică. Gândeam că nu are ce să-mi comunice o fetiță, abia debutantă, într-un volum cu un titlu aproape filozofic. Mărturisesc că m-am înșelat și Denisa Lepădatu reprezintă deja o voce - chiar dacă firavă încă - în peisajul liricii actuale. Ea s-a luat în serios, a muncit, a citit, s-a corectat, a revenit asupra textelor, a cerut păreri, iar versurile ei au demonstrat încă o dată despre autenticitatea și valoarea lor.

Am învățat s-o respect și s-o iubesc pentru frumusețea ei fizică și spirituală, pentru înălțimea la care s-a ridicat brusc, precum lujerul subțire de crin imperial care a crescut peste noapte și în zori a ivit o floare neasemuită.

E drept că, între primăvară (anotimp în care se află biologic) - și iarnă, nu poate fi decât o iubire fierbinte cât două anotimpuri uitoare. Ea a învățat deja ce înseamnă lipsa, așteptarea și chiar tristețea legate de aceste realități.

Dar nu disperă, pentru că în jur: „e lumină și parcă nu / simt cum greșeala mea / doare” (*Lipsești*).

În „*Prima șoptă esențială*” poeta ne comunică o învățătură cristică pe care noi, cei maturi, am cam uitat-o, și anume, faptul că „oamenii / au nevoie de iubire...” (*O șoptă esențială*). Ingenuă (nici n-ar putea fi altfel!) și totuși stăpână pe sine atunci când comunică, ceea ce ea numește „șoapte esențiale”, Denisa Lepădatu spune: „lasă-mă să-ți spun / despre cântecul degetelor / care ia amintirile / le aruncă / hrana ploii / și le pitește în urechea / pământului” (*Lasă-mă să-ți spun*).

Iată cu ce fel de „copilării” ne îmbie poeta Denisa Lepădatu! Și iată, prin aceste „Șoapte” ce vrea ea să transmită cititorilor: „Sentimente trimis prin cuvânt” (*Șoapte*).

Aidoma unui magician cu bagheta lui fermecată, poeta își alcătuiește propriul univers, din piese mici de puzzle. Din cuvinte formează „tărâmul / ocrotit / de îngeri / ce păstrează / pe alocuri / puritatea / copilăriei” (*Universul meu un puzzle*).

O continuă dimineață îi sunt gândurile și șoaptele nespuse. Dar aceste gânduri și șoapte nu rămân închise, ci devin cărți înaripate. Din ele zboară cârduri de cocori în imensitatea azurie și nu puțini sunt acei care rămân cu ochii miciți în zare, făcându-le semn de reîntoarcere. Acesta este miracolul care se petrece cu un copil înzestrat de Dumnezeu cu un har special de comunicare pe calea inefabilă a Poeziei.

Ca un adevărat astrolog sau numerolog, se poate spune că Denisa Lepădatu a trăit o experiență interesantă: a făcut operații pe cord, nedureroase, jucându-se cu cifrele și amestecându-le în creuzetul inimii sale, cu rezultate cât se poate de previzibile, după criterii amănunțite de probabilitate și a reușit, după propria-i confesiune, să afle răspunsurile la întrebările care o frământau: „adun laturile / acestei clipe eterne / și obțin perimetrul / secundelor / pe care / la doi îl împart / să separ / astfel / ziua de noapte / apoi înmulțesc / cu visele / cele pare și cele / impare / răspunsul să-l aflu / fără / vreun semn de / egalitate” (*Operații pe cord*). Un amestec ciudat de concret și abstract, real și fantastic, vis și trezie, cum numai poezii sunt în stare.

Doar din privire poți s-o cunoști pe această poetă în devenire, fiindcă din ochi îi zboară „fluturași de bu-nătate”, inocență și deosebită candoare, așa cum îi stă bine unui copil care nu mai are răbdare și vrea să

(continuare în pag. 79)

fie considerată matură. Sunt ochii uimirii de sine, ochi sufletești fără dioptrie.

O „muzică a treptelor” - „prelingându-se / printre / degetele / visării / prinse / într-un vârtej / adormit / pe o piruetă / a vieții” - (**Muzica vieții**) - aceasta este poezia Denisei Lepădatu, de până acum.

Cum va evolua, nimeni nu știe, însă începutul e cât se poate de promițător și de bun augur pentru poezia tânără.

În poeme, totul se raportează la viață, de parcă acum fițița-poetă a deschis larg ochii, la tabloul diversificat și acaparator al vieții, și e tot mai avidă de cunoaștere, cu cât se adâncește în ea.

Sunt totuși, unele poeme care-i trădează vârsta fragedă, de o naivitate specifică: „De fericire am strâns petale de flori / Le-am sărutat de o mie de ori / Și le-am șoptit despre al frunzelor dor, / Cum vara iar trece și nu li-e ușor... / Din verdele pur nu rămâne nimic / Doar eu tot încerc ochii să mi-i ridic, / Căci nu îndrăznesc să le spun ce va fi / Când iarna geroasă din nou va veni!” (**De fericire am strâns**). Alte poeme sunt însă, de o maturitate precoce: „înfiripate / atingeri / înnoptează / sub perna minții / cerșesc / luciri agățate / pe cerul / așezat / la presat / între inimi / ce plutesc / în corpuri / aflate / stinghere” (**Cer presat de inimi două**).

În orice caz, primii fiori sunt destul de confuzi și, până se vor limpezi, poeta va scoate la iveală acest amalgam de stări născătoare de oarecare fiori lirici. Versurile ei sunt „flori de fiori” în straturi de cuvinte.

Există și străfulgerări de gând în spiritul poemelor tradiționale japoneze, foarte gustate de iubitorii de gen. Ex. „dorm semințele / cuvintelor / neîncolțite încă” (**Straturi de cuvinte**); „mă strecur / între genele / copilăriei” (**Joc**) ș.a.

Poeta n-a învățat încă să se ferească de capcanele stilistice, de locurile comune precum: pașii timpului, cenușa uitării, șoaptă din vis, foșnet de gând, felii de tristețe, cioburi de stele, glasul nopții, vinovate de iubire, aripi de fluturi, fruct necopt, inimi înflorite, grădina dimineților, roua iubirii, scorbura minții ș.a. Treptat, tânăra autoare își va limpezi versul și-și va căuta drumul propriu.

Nu-ți trebuie prea mult timp de gândire ca să știi că tânăra se află la primii fiori preadolescentini, care vestesc iubirea, deocamdată destul de confuză, plină de incertitudini (dar care iubire e sigură de sine?) - ascunsă după cuvinte, după inimioare de catifea roșie, în substanța unei metafore, după fantezele umbrei. Până să explodeze precum bujorii, nu mai e mult, dar atenție: ei pot înroși hârtia de turnesol a speranței. Puțin romantism, bine dozat cade bine în toate poemele.

Cu toate acestea, tânăra poetă nu poate rosti răspicat: „te-am găsit / fericire” (**Te-am găsit**) - vagului fior provocat de Zburătorul mitic, cel fără de aripi, căruia-i place să colinde tărâmurile dintre vis și realitate, pe picioare, căci vechile aripi i s-au zdrențuit în zboruri nesăbuite.

Citind mai intens și trecând versurile prin dioptriile inimii, dar și ale minții, Denisa Lepădatu va ști să adune aurul sufletesc, din movilele de nisip răsărite de neunde, până la oază.

Și totuși, Denisei Lepădatu nu-i priește joaca printre oameni maturi, obosiți, destul de blazați. Adesea, îi vine dor și-și întoarce privirile spre patria de unde abia s-a desprins, lăsată în urmă, dar nepărăsită cu totul, patria copilăriei. Iată un frumos sclipăt de gând: „joc șotron / prin zilele / așezate / crescător / sar / de la unu / la opt /

hotărâtă / să nu greșesc / mă strecur / între genele / copilăriei” (**Joc**).

Pe un prim plan se află însă, căutarea modelelor, căutarea tonului potrivit, la o vârstă cu foarte multe tentații și false modele. O sensibilitate acută, patetică de fruct necopt, o face pe micuța Denisa să vibreze la orice atingere, precum trupul viorii sub arcușul mâinii măiestre a muzicianului. Ea este încă o mimoza pudică, gata să se retragă și să se ascundă la cea mai mică intenție de gest sau de vorbă. E bine să-și tempereze trăirile, să le întârzie pentru altă vârstă, când acestea vor fi, cât de cât suportabile.

Și în sfârșit, Denisa Lepădatu recunoaște că este un „Copil demn de poveste”: „de nor sprijinit / cu palma pe cer / cântă albastru un suflet / pe-un dans de furtună / teama păzește / în nemișcare // sub zâmbet greu / furisată / iubirea simte / atingeri ascunse / scânteii de dor // cu privirea-mi închisă / ascult veșnicia cum râde / mister pe pământ / egal cu mine / copil demn de poveste”. Vers memorabil: „ascult veșnicia cum râde”.

Denisa Lepădatu este autoarea care, dorind să ascundă, dezvăluie. Nu e la vârsta marilor mistificări, a măștilor puse în grabă ca să adulmece ori să înșele privirile. Ea este sinceră și atât. Nici nu e greu de ghicit în ce valuri se scaldă.

Gândurile, privirile ei sunt „flăcări mirate ce ard” (**Iluzia unei șoapte**). E greu de închipuit un copil care să fie incendiat de asemenea sentimente, deocamdată „fără-nțele”, de acele șoapte de care se împiedică, de iluziile risipite-n magie și de visele de hârtie. S-a dovedit, însă, că Poezia iubirii nu cunoaște vârste biologice, ci numai spirituale. Dacă știi să îi descifrezi semnele. De fapt, în aceasta constă toată arta: în a ști să descifrezi semnele.

Și totuși ce meditațiune poetică: „inima mea/sâmbure / din abur aflat / pe umerii goi / ai amurgului / coborând într-un vis / de sticlă” (**Vis de sticlă**)!

Nu o dată, autoarea folosește categorii exacte, operații matematice, cu care alcătuiește jocuri fanteziste. Se pare că preferă aceste jocuri de cifre, cum alții folosesc jocurile de cuvinte și calambururile. Toate acestea sunt folosite pentru a obține infinitul sau perfecțiunea.

Poemele Denisei Lepădatu sunt - așa cum singură recunoaște - pagini de suflet, „poeme / oglindite / în sunetul chemării” (**Flori de cerneală**).

Poezia ei nu e descriptivă, analitică, ci mai degrabă eliptică, sibilinică, uneori, aproape indescifrabilă, pentru că nu a dobândit destul curaj să-și decline sentimentele și e mai lesne de folosit acest limbaj încifrat, metaforic, limbajul tăcerilor și al spațiilor nude dintre cuvinte.

O poezie remarcabilă este „**Uitații poezi**”: „poezii statui / cu priviri uitate / prăfuite / aleg începutul / clipelor flămânde / cărți necitite / încă / suspină / strângând lumini / tăcute / întrebări gri / în buzunare de suflet / de ploaie / unite”.

Ecuatii necunoscute, acolade, cifre neînțelese, adunări, scăderi, înmulțiri, împărțiri, toate operațiile și semnele „împietite / respirând iubire” (**Întrebări**) - se pare că o fascinează pe această autoare.

Oricât ar vrea să crească precum Făt-Frumos, într-un an, cât alții în șapte, oricât ar vrea să devină peste noapte matură, Denisa Lepădatu se descoperă pe sine, așa cum este: „*Sunt copilul / ce sărută / ploaia și vântul / taina / privită / din vârful / ideii / desfrunzite / alunec / pe râsetele / făcute cadou / nepăsării / puse la presat / între / filele șoapte / deloc pe odihnă*” (**Sunt copilul**). Ea nu ignoră versurile dedicate lui Moș Nicolae, primul moș drag din universul copilăriei. E un fel de convenție, pentru că ea știe cum stau lucrurile cu acest unconștient dărnice, dar nu se poate opri să-l aștepte cu drag: „*Vreau lângă brad să-mi port dorul pe veci / Să citesc din povești nescrise*” (**Așteptatul Crăciun**).

Cu toate că-și mărturisește această fermecătoare vârstă, Denisa Lepădatu merită toată atenția și generozitatea celor mari pentru că a spart tiparele biologice, oferind o poezie reflexivă, aplecată asupra sieși și asupra marilor întrebări care-i deschid, acum, o infinitate de orizonturi.

Mai ales pentru îndrăzneala de a scrie cu un curaj dezarmant: „*zidesc infinitul*” și „*trăiesc netrăirea*” - (**Zidesc**).

Ceea ce nu e puțin, dimpotrivă.

(urmare din pag. 69)

3. Premiul pentru compunere/eseu: **Ion Bianca Stephanie**, 11 ani, CNVA, eseu

4. Premiul pentru stil: **Carusi Maria**, 14 ani, CNCN, poezie; **Jalbă Ioana Elena**, 14 ani, CNVA, poezie

5. Premiul pentru originalitate: **Palade Cătălin-Iulian**, 14 ani, CNCN, poezie; **Dima Ioana-Claudia**, 14 ani, CNVA, proză

6. Premiul „Axis Libri”: **Stavăr Simona-Elena**, 14 ani, CNVA, proză; **Mircică Tudor**, 13 ani, CNVA, eseu

7. Premiul Revistei „Boema”: **Oană Diana**, 14 ani, CNCN, poezie

8. Premiul Editurii „Eikon”: **Ioniță Dragoș**, 14 ani, CNCN, poezie

Categoria 15-21 ani:

1. Marele premiu: **Dogaru Simona**, 17 ani, CNVA, eseu

2. Premiul „Nichita Stănescu” (eseu): **Boț Mădălina**, 15 ani, CNVA, eseu

3. Premiul pentru eseu: **Caval Maria-Florina**, 19 ani, LTER, eseu

4. Premiul pentru stil: **Andrunache Andreea**, 16 ani, CNCN, proză; **Teohar Iuliana**, 16 ani, CNVA, eseu

5. Premiul pentru originalitate: **Cocu Camelia-Andreea**, 16 ani, LTER, proză; **Ababei Adriana**, 16 ani, LTER, proză;

6. Premiul „Axis Libri”: **Borcan Ana-Maria**, 17 ani, CNAIC, proză; **Bostan Claudia Al.**, 15 ani, CNCN, proză

7. Premiul Revistei „Boema”: **Mortu Geanina-Daniela**, 15 ani, CNCN, proză

8. Premiul Editurii „Eikon”: **Diaconu Diana-Ruxandra**, 17 ani, CNVA, poezie

Textele premiate vor fi publicate, selectiv, în paginile revistelor „Axis Libri” și „Boema”.

Târgul de carte din cadrul Festivalului și-a propus să stimuleze interesul pentru lectură, să cultive satisfacția dialogului concret între producătorii și consumatorii produselor culturale specifice, dăruindu-le bucuria întâlnirii cu scriitori cunoscuți prin organizarea de dezbateri pe teme de interes cultural, care să aducă în atenție cele mai recente apariții de carte.

Iar noi credem că, cu excepția câtorva mici întreruperi datorate unor începuturi de burniță care însă n-au reușit să stingă aproape deloc dorința multor vizitatori de a rămâne aproape de standurile de cărți, sau în preajma numeroaselor spectacole oferite de acest mărinimos festival al cărții, tot ceea ce și-au propus organizatorii respectabilei manifestări a reușit, cu prisosință.

Redacția

Coriolan PĂUNESCU**Pământul ca o sfârlează**

Măi, ajunge o măciucă la un
car de oale,
îmi spunea bunica,
văzând că nu mai conțin a
smotoci pisica
cea neagră,
care îmi furase codrul de
pâine.

Am rămas locului,
privind cum torcea bătrâna
din furca-i prinsă-n brâu.

Stătea dreaptă și surâdea
la marginea laviței ,
ca o statuie din cel mai bun
porțelan.

Peste lemnul blând era întinsă
o cuvertură din lână groasă,
vopsită cu sărbători.

Cu blândețea ei, cărunță,
privea înspre mine cu coada
ochiului
și cădea pe gânduri de sfântă.

Singur, fusul cel sprinten
învârtea pământul ca o
sfârlează.

Eu, pe o margine de cer
visam cuptoare de pâine.

Incompatibila noapte

Iar ai venit, iar ai venit
vietate ciudată
ca o umbră a cerului meu,
călare pe vântul nebun...

Croncănești, croncănești
pasăre gri, îi spuneam
din ochi căutând
stânca cea mare a muntelui.

Vrei să te-asezi eliberată de minte
cu Dumnezeu la voroave,
cum credeai că faci
cu-n anotimp înainte?

În sfârșit, pleci legănându-te
cu gândul să te-asezi
într-o fereastră din lună.

În aer, cerul amirose timpuriu
a trădare.

Jivina

A așteptat pe coama pietrei
mișcându-și trupul cel sprinten,
de pe-un picior pe altul,

până când, obosită de nemișcare,
îi veni să alerge încrezătoare
înspre steaua ce tocmai cocheta
cu luceafărul dimineții.

Văzându-se trădată de astrele cerului
jivina ce tocmai ieșise
din pădurea virgină reintră
sub iarba câmpiei răzbunându-se

pe lumina vie ce părea logodită
cu noaptea și cu timpul ei suveran
Apoi, lătrând, porni să
deconspire materialitatea umbrelor.

Apărătorul regal

Iată, pe buza palatului regal,
nevătămată, prințesa sparge nuci
de aur turcesc, roșietic,

în amintirea consortului ei, național.

Din cer cad pietre cât oul de vrabie
și, uite, aștept zorii ce iar or să vină,
fără ploi și fără jocuri de voal.

Dintr-o dată, nu mai sunt atât de sigur
că am existat vreodată
pe verdele palid al șeii de cal.

Lăsați-mă, vreau să chiui dovedind
oamenilor că le pot fi
până la capăt apărătorul loial!

Și vreau să le spun că între timp
am dobândit câteva picături albastre
de sângele atât de viu, extrem de regal.

Formulă

Nu mai vreau să trec singur și trist
peste linia zbuciumată
a norocului,

de parc-aș vrea să nu mai exist
sub umbră incertă și dalbă
a cozorocului.

Voi care păziți intrarea
cu lună,
de parcă sunteți turnați în aurul
Roșiei Montane,
unde-au căzut milioane

visând formula prosperității,
introduceți în această secundă
cartușul pe țevă vieții...

Priviți cum trag prima dată,
atât de sigur
și neînvinși din nava lor pântecoasă.

Georgeta MUSCĂ-OANĂ

„Doar durerea” - un „Cântec pentru mai târziu”

Sâmbătă, 08 iunie 2013, ora 17:00, la Casa de Cultură a Studenților din Galați, doi gălățeni cu sufletul frumos ne-au invitat la o dublă lansare: **Mariana Eftimie Kabbout** și-a lansat o nouă carte de poezii, „**Cântec pentru mai târziu**” (opt cărți într-o carte), apărută la editura „Neliniști Metafizice” din Constanța, iar cantautorul **Săndel Spînu** și-a lansat cel de-al doilea CD al său, intitulat „**Doar durerea**” - folk acustic guitar. Au fost prezenți în sală scriitori și prieteni din Galați, dar și din Brașov, București, Baia Mare, Constanța, Brăila, Bacău, Tulcea.

În deschidere, cunoscuta jurnalistă **Angela Ribinciuc** de la cotidiaul local „Viața liberă”, ea însăși poetă, a prezentat-o pe poeta protagonisă Mariana Eftimie Kabbout ca pe un suflet iubitor și generos, poemele sale însemnând „*locuri ideale de popas în drumul spre noi înșine. Ea știe că singura avere a omului e clipa și o îmbracă în iubire, oferind-o tuturor și nimănui*”. Îndrăgostită iremediabil de poezie, „*Mariana Kabbout scrie așa cum noi respirăm*”, iar versurile sale sunt scrise „*pe muzica sufletului, care nu dă niciodată greș*”.

„*Melodiile lui Săndel Spînu sunt petale de nufăr, fire de amurg târziu, tropot de cai, strigăte în tăcerea mută, atingeri de dor, drumuri ce cheamă, aripi de vânt, șoapte suave, ofuri adânci*”, a afirmat Angela Ribinciuc, continuând prezentarea: „*Jocheu al durerii ce se topește în zori și renaște în noapte, îndrăgostit de o fată cu ochii ca o vină grea, Săndel Spînu scrie poezii pe cerul toamnei, se zidește la temelii viselor, învelindu-se în amăgire și în tăcerea stelelor promise*”.

Apoi au intrat în scenă cei doi protagoniști care ne-au salutat și ne-au îmbrățișat, cu brațele sufletului, și „*pentru că știm că așteptați nerăbdători muzica și poezia, vom prezenta pe scurt invitații noștri*” a adăugat Mariana Kabbout. Primul care a luat cuvântul a fost domnul Constantin Lămureanu, scriitor și director al editurii „Neliniști Metafizice” din Constanța. După felicitările de rigoare și aprecierile cu privire la creația Mariane, distinsul scriitor a recitat un poem dedicat autoarei.

Personal am fost apoi invitată să citesc o scurtă recenzie trimisă de scriitorul și criticul literar din Oradea, Dan Sîrbu care, din păcate, nu a reușit să ajungă la Galați. „*Cântec pentru mai târziu are parfum de Opera Magna, fiind un volum care cuprinde întregul univers liric al Mariane Eftimie Kabbout, un volum în care își definește idiostilul...*”, a scris Dan Sîrbu în mesajul său.

O apariție plină de căldură și sensibilitate a fost tânăra scriitoare din Galați, Denisa Lepădatu care, după câteva cuvinte de o eleganță rară, cu voce cristalină a început să recite: „*Înmuguresc de dragul poemului de-acum / Și slova, lin, mă cerne pe coala de hârtie...*” („Tu, poezie”).

Profesorul de muzică Ivanciu Irim și-a amintit cu plăcere de anii în care cei doi i-au fost elevi, remarcând încă de pe atunci înclinația Mariane către literatură și vocea sensibilă, caldă a lui Săndel. A intuit că acesta este drumul lui și l-a ajutat să dezlege tainele muzicii, pas cu pas.

Cei doi protagoniști ai evenimentului

Ștefan Băiatu, absolvent al Școlii Populare de Artă din Galați a scos la suprafață amintiri din perioada în care el și Săndel erau membri ai Cenuclului „Dunărea” din Galați.

Cortina s-a ridicat și, într-un decor al creației, a urmat un emoționant spectacol de poezie și muzică. Filozoful german Friedrich Nietzsche spunea: „*Fără muzică viața ar fi o greșală*”; dar cum ar fi viața fără poezie? Combinate, acestea dau adevărata savoare vieții, iar noi am „degustat-o” din plin. Programul artistic a fost susținut de Constantin Paul Muscă, Mariana Eftimie Kabbout, Săndel Spînu și Georgeta Muscă Oană.

În ultimele acorduri ale melodiei pe care Mariana și Săndel au recitat poemul „Maktub”, din ambele părți ale scenei au zăcnit către tavan artificii, toți cei prezenți fiind plăcut surprinși. „*Ce-a fost ieri nu e azi și nici mâine nu va fi, / Doar durerea a rămas a inimii*”, a fost refrenul care ne-a purtat către final.

„*Eu am rămas cu inima pe-o parte, / Să te iubesc la fel ca și atunci... / Tu ai plecat spunând: / E doar o carte... / Un fel de carte-a ochilor adânci...*” a încheiat Mariana Eftimie Kabbout, iar Săndel Spînu, în ultimele acorduri de chitară, ne-a mărturisit: „*Îți mângâi strunele pe rând / Și-ți spun cu șoaptele din vânt: / Sunt tot ce am dorit să fiu - / Sunt om, iubire și cuvânt*”.

Aplauzele au încetat, luminile s-au redus, dar cei prezenți, strângând la piept cartea și CD-ul, nu s-au grăbit să părăsească sala, fiind curțați de singurul regret - că totul s-a sfârșit prea curând. Încă se mai simțeau vibrații de strune, încă mai zburau șoapte de poem pe sub luminile difuze, șoapte învăluite în auriul parfum de tei ce se înălța cu generozitate din strada Domnească.

Am fost prezenți la un adevărat regal de poezie și muzică folk, singurii perdanți fiind cei care nu au reușit să ajungă la acest eveniment.

„*A fost o seară de vis*” a exclamat unul dintre invitați. Da, un vis pe care ni-l dorim să se repete.

Diana OANĂ

(elevă, clasa a VIII-a, Colegiul Național „Costache Negri” Galați)

Copacul eternității

Frunzele din copacul eternității
 Au căzut acoperind întregul câmp,
 Încă un an s-a scurs
 Din ceasul vieții,
 Încă un fir de nisip
 Din clepsidra veșniciei.
 Fiecare are un copac al eternității,
 Dar nu toți știu să-l protejeze
 De omizi și de toamnă.

Eu și universul

Încet, încet cu mâna tremurând de emoție
 Mă apropiam de ceea ce părea a fi
 O casă bizară. Am întins mâna.
 Simțeam pacea interioară
 Cu cât eram mai aproape de clanța aurie.
 Am atins-o!
 Zeci de vibrații mi-au trecut
 Prin corp-mi prea plâpând.
 Am îndrăznit să-ncerc
 Să o deschid.
 Raze luminoase au ieșit
 Dintr-însa, radiind în întreaga cameră.
 Acolo era un univers, un univers făcut
 Special pentru mine,
 Unde singurul locuitor
 Eram eu.
 Însă trebuia să-mi ascult
 Inima ce-mi bate-n pieptul
 Fraged de copil,
 Să trăiesc în propria lume
 Sau să fiu alături de ai mei?
 Fără să regret sau să privesc înapoi
 Am ieșit pe ușa ce m-a ajutat
 Să mă regăsesc pe mine.

Ploaia

Prin geamul în care stropii
 aducători de viață
 își cântă simfonia,
 privesc pierdută-n gânduri
 spre tainica pădure
 și-ascult cântecul ploii.

Și sunetele sale
 mă alină,
 mă ajută
 să trec peste întristarea
 ce-mi cucerise viața.

Fulgere luminează
 cerul încărcat
 cu norii grei,

făcându-l să pară
 desprins dintr-un basm,
 un basm fără sfârșit
 ce nu trebuie uitat.

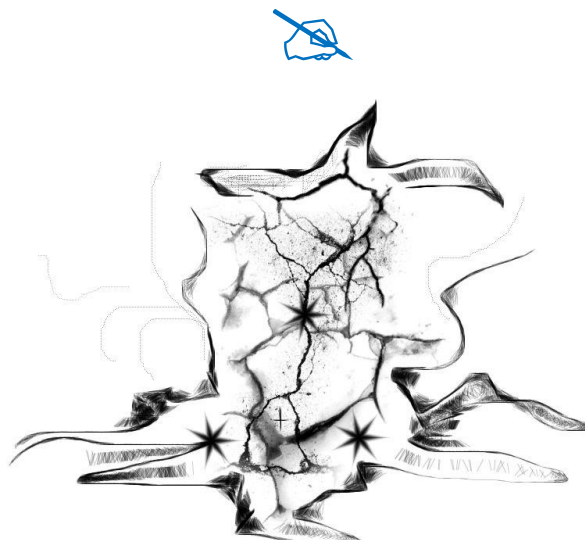
Ploaia s-a sfârșit,
 cu ea s-a dus tristețea mea,
 ștersă de picurii limpezi
 al căror dulce sunet
 mi-au redat fericirea.

Vis de toamnă

Stăteam adesea cu ochii îndreptați spre lumea
 Pe care o puteam zări numai printr-o bucată
 De sticlă.
 Să simt vântul îmbătat de parfumul florilor
 Acum ofilite și de lacrimile frunzelor
 care și-au găsit sfârșitul.
 Să aud susurul lin
 Al apei, parcă-ar vrea să-mi spună un secret,
 Pe care aș vrea să-l știu
 De-ar fi să mor.

Aș vrea să simt toate aceste lucruri, dar
 Mă simt închisă în propria casă
 De gânduri și păreri.
 Peste bucata de fereastră
 Trebuie să trag acum
 Perdeaua
 Și s-aștept următoarea
 Zi de toamnă.

Notă: *Lucrarea a obținut Premiul Revistei literare
 "Boema" la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine",
 categoria 8-14 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții
 "Axis Libri", Galați, 22-26 mai 2013*

desen de Elena-Liliana Fluture

Tănase CARAȘCA

LANSARE DE CARTE LA TULCEA

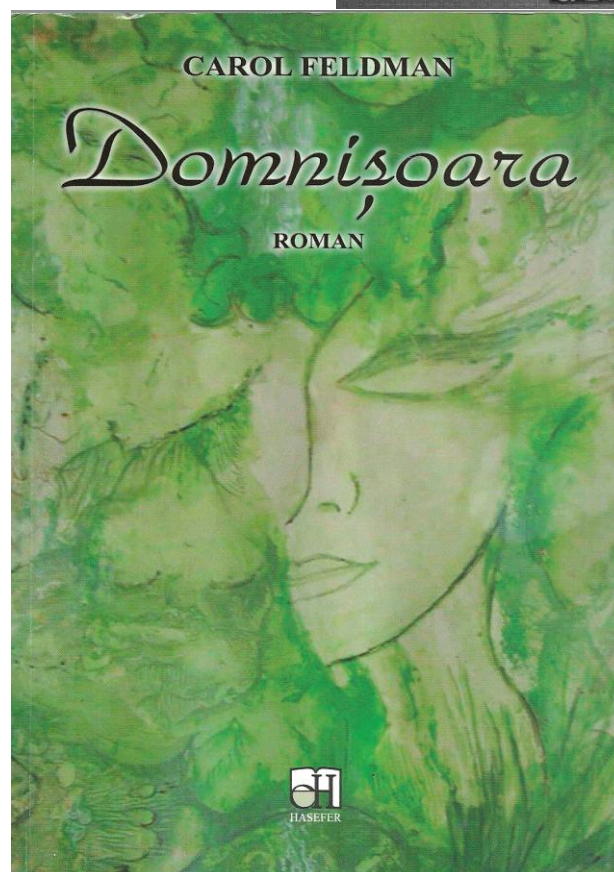
Miercuri 22 mai, după ce toată lumea s-a relaxat cu prilejul marii sărbători a Sf. Împărați Constantin și Elena, primarul nostru Constantin Hoge, ne-a făcut o surpriză deosebit de plăcută invitându-și concitadinii amatori și producători de cultură în foaierul teatrului Jean Bart la lansarea unei noi cărți (a paisprezece!) a scriitorului israelian de origine română, născut la Tulcea și rămas cu o profundă dragoste nostalgică legată de spațiul nord-dobrogean, d-l Carol Feldman. Cunoscut de cititorii revistei Boema, prin multiplele materiale de, cu și despre Carol Feldman, ce au fost publicate în anii trecuți, reamintim că domnia sa, născut la 10 februarie 1937, după ce a funcționat o perioadă ca actor al Teatrului Evreiesc de Stat din București, în 1965 a emigrat în Israel, unde s-a dedicat muncii de actor jucând în peste 50 de roluri, pe scenă și în 3 filme, regizor a 20 de spectacole, a colaborat la realizarea unor programe de radio și televiziune. A publicat în revistele israeliene de limba română Viața noastră, Lectura și Facla, De limbă idiș Ultima oră, Jurnalul săptămânii, Orient expres, Minimum și Izvoare, dar și în revistele românești Steaua Dobrogei și Boema.

Din 2001 este conferențiar de literatură idiș. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România și Israel, distins cu premii și distincții de prestigiu. Este „Cetățean de onoare” al municipiului Tulcea din anul 2009.

Începând cu anul 2003 d-l Carol Feldman s-a dedicat în întregime scrisului. În întregime, da, pentru că iată, în doar 10 ani a reușit să îmbogățească literatura română cu 14(paisprezece!) cărți cu un conținut ce dovedește un talent de excepție și dăruirea magnifică a unui om pe care soarta l-a strămutat pe meleaguri îndepărtate, dar al cărui suflet a rămas aici. Spun că a rămas aici, deoarece aproape toate acțiunile cărților domniei sale se desfășoară cu precădere pe malul Dunării, cu eroi ce au trăit, trăiesc în orașul nostru, sau au emigrat pe alte meleaguri. Și mai e ceva care trebuie luat în seamă: D-l Carol Feldman a lansat la Tulcea toate cele 14 cărți scrise de domnia sa.

Romanul „Domnișoara” a apărut în anul 2007 la editura „Cronica” din Iași, iar de această dată într-o ediție revăzută și completată, cu sprijinul editurii „Hasefer” din București. Conform afirmației d-nei Rodica Grindea – publicistă și scriitoare - *Domnișoara este în egală măsură un roman de atmosferă, un roman frescă-istorică și un roman psihologic, realizat cu mijloace artistice foarte bine stăpânite, fiind sortit să fie citit cu aceeași emoție estetică-spiritual-afectivă a oricărui iubitor de carte frumos scrisă.*

Las bucuria cititorului de a savura cu toate simțămintele sufletului conținutul romanului, îl informez doar că prin lectură, cititorul va fi părtaș la viața unui oraș liniștit, ce odată cu trecerea anilor interbelici va fi bulversată de derularea celui de-al Doilea Război Mondial, care va produce răni ce nu se vor vindeca niciodată. Este vorba de o poveste de dragoste curată dintre o fată evreică și un tânăr român de religie creștin-ortodoxă, ce se înfiripă încă din anii liceului. Trecuți de perioada adolescență, pășind printre furcile caudine ale vieții, iubirea dintre cei doi, neținând seama de multiplele împotriviri generate îndeosebi de convingerile religioase, capătă valențele unei

relații cu totul speciale. Și cum de la extaz la dezastre nu e mai mult de un pas, această mică distanță este distrusă de război, iar tragicul pune stăpânire pe tot restul vieții, care mai pălpâie să aprindă o lumânare în amintirea unei iubiri „nepermise”.

Acțiunea romanului „Domnișoara” este inspirată dintr-o realitate trăită și asumată de autor. Atât subiectul, cât și personajele cărții sunt rezultatul unor trăiri ale unor timpuri apuse, din complexitatea cărora la noi ajunge un tablou zugrăvit în frumoasele culori ale trecutului măiestrit de autor, care în motto-ul cărții precizează: *Prin această carte am încercat, cu pensula memoriei, a sufletului și a fanteziei să zugrăvesc un tablou al vremurilor trecute dintr-un orașel ale cărui rădăcini le păstrez cu drag în eul meu. Oamenii din această carte au existat și... n-au exista aidoma în realitate. Sunt personaje vii de... ficțiune literară.*

Primarul municipiului Tulcea, domnul Constantin Hoge, un mare consumator de cultură și admirator al oamenilor ce o creează (afirmație ce-i aparține), în debutul întâlnirii, a adresat salutul de bun venit oaspeților și invitaților, cu un supliment pentru Elenele și Constantinii sărbătoriți cu o zi înainte. Exprimându-și bucuria de a fi gazda unei asemenea manifestări de prestigiu, d-l primar a făcut o prezentare sumară a omului și scriitorului cu rădăcini adânc înfipite în pământul ce a zămislit de-a lungul timpului atât de multe comori umane ce cinstesc generațiile cu darurile de perle înșirate pe firul Dunării.

A continuat cu o prezentare generală a activității comunității evreiești din țară, dar și din Tulcea, d-l deputat Aurel Vainer - președintele Federației Comunităților Evreiești din România, care l-a însoțit pe

(continuare în pag. 85)

autor pentru această lansare, dar și cu scopul verificării stadiului lucrărilor la singura sinagogă din Dobrogea rămasă în picioare, aceea din Tulcea. Domnia sa a caracterizat romanul „Domnișoara” ca fiind o capodoperă a scriitorului Carol Feldman, pe care îl citește cu regularitate și îl apreciază în aceeași măsură. Apariția unui nou volum al lui Carol Feldman, este un mare prilej de bucurie, dar și o dispută între membrii familiei cu privire la prioritatea ce și-o dorește fiecare. Printr-un sistem audio de ultimă generație, prin telefon, soția d-lui deputat, d-na Vainer, care nu a putut pleca din București, a transmis felicitări și urări de bine autorului și concitadinilor săi de odinioară.

D-l prof. Mihai Marinache, un cunosător de profunzime al operei scriitorului Carol Feldman, a făcut cu binecunoscuta-i competență o succintă prezentare a întregii sale opere, ca apoi atenția sa să se focalizeze pe romanul „Domnișoara”, subiectul „la zi”, al întâlnirii. Prezentarea completă, făcută cu profesionalismul ce-l caracterizează, măiestrie și meticulozitate profundă, extrem de atentă și interesantă a subiectului romanului, cu accente pe erori generate de convingeri umane dictate de conștiințe rupte de realitatea existențială a eroilor, dominate de dictatura unor percepțe cu precădere religioase, dar care nu pot fi prețuite ca la piață, în antiteză cu profunzimea și curățenia sentimentelor ce izvorăsc din inimi asemenea, au culminat prin aplauze binemeritate din partea asistenței, dar cu prelungiri din rândurile tinerilor participanți în număr mare, care prin gestul lor de toată admirația, au dat o notă în plus aprecierilor de excepție la adresa romanului „Domnișoara” și autorului lui.

Ce simțământ trebuie să existe în sufletul unui om care plecat de atâția ani de pe meleagurile natale și revenit periodic de peste mări și țări să se bucure de fiecare dată de primiri atât de calde și prietenoase din partea autorităților, oamenilor de litere dar și a celor din locul de baștină unde el, în cazul nostru scriitorul Carol Feldman, omul de cultură, creator de artă, păstrător și purtător emblematic a tot ce înseamnă românism aici și peste tot în lume, se simte prețuit datorită credinței sale în internaționalism!? Emoționat, mulțumind tuturor pentru primirea și ospitalitatea de care se bucură de fiecare dată când revine în țară și în primul rând la Tulcea, autorul „Domnișoarei”, cu talentul actoricesc ce l-a consacrat, a citit cu emoție un fragment din romanul lansat. Ales cu grijă, fragmentul i-a prezentat pe cei doi eroi-îndrăgostiți, în culorile unei purități demne de o iubire la fel de curată, dorită, dar pusă sub umbra războiului ce-și făcea simțită prezența amenințând prin pustiire până și inimile nevinovate. Lacrimile apărute din ochii autorului, dar și din ai asistenței, au exprimat mult mai mult decât batistele care au apărut discret dar firesc, pentru a înlătura tot în încercări discrete să ascundă emoția profundă transmisă de maestrul actor-scriitor Carol Feldman.

În finalul întâlnirii, scriitorul sărbătorit a acordat dedicații cu autograf doritorilor, pe volumul lansat, „Domnișoara”.

A doua zi, pe 23 mai, d-l Carol Feldman s-a deplasat la Sulina unde sprijinit de autoritățile locale, a lansat cu un succes răsunător volumul „Domnișoara”.

Patricia LIDIA

Despre neîmpliniri

... unei litere neinventate încă...

M-am trezit astăzi cu un gând năucitor. Simțeam că ceva lipsește, că nu pot exprima în cuvinte ceea ce se întâmpla în acel moment. Am căutat zeci de cuvinte, am răsfoit tot dicționarul... Apoi am înțeles... întreg alfabetul nu era suficient să arate acest sentiment.

Am început să scrijelesc cu gândul o întreagă viață... atunci ai apărut tu, literă nenăscută încă... Te-am așezat în fiecare cuvânt și viața mea a căpătat sens... erai totul: bucurie, extaz, iubire... te-am așezat la finalul cuvintelor și erai durere, tristețe, indiferență... și atunci ți-am povestit întreaga mea singurătate... Știi cum e, literă, să te trezești străină într-o mare de oameni? Mă plimbam pe alei, fără sens, în mine urla singurătatea... atât de impersonală și de străină... ca o celulă în care vor locui gândurile mele în anii ce urmează... Așa că, prietena mea dragă, iată-mă aici, lângă tine! Eu te scriu, tu mă exteriorizezi... Până când, într-o zi, nu voi mai fi singură și voi ști că am făcut ceva cu numele meu...

Acum e însă altceva... Au trecut câteva zile de când umbra mea s-a mutat cu totul de la mine și, spre surprinderea mea, m-am obișnuit foarte ușor cu viața liniștită. Am început să apreciez că seara nu mă mai găsesc acasă atârând stingheră într-un colț de oglindă. E ciudat, mi-am spus... Serile și nopțile au acum cu totul alt farmec... În sufletul meu chiar mă simt un fel de musafir, apărut pe nepregătită masă.

Cam sinistru glumă viața asta, dar treacă de la mine. E ca și cum ai cere unui păianjen să nu își mai construiască pânze. Uneori, umbra mea îmi juca feste. Se ascundea timidă în urma unui felinar și mă lăsa să o caut ore în șir, frenetic și disperat... mi-a spus odată că mă iubește... Iubire... voia doar să mă joace pe degete. Da, a existat o strânsă prietenie între noi, dar până la iubire... Aș putea-o numi prietenie dezinteresată... Eu o acceptam, ea mă urma. Așa a fost mereu.

Da, au trecut câteva zile de când umbra mea s-a mutat cu totul de la mine. Și parcă îi duc dorul. Oare se mai întoarce?

(din „Epistole târzii”)

desen de Elena-Liliana Fluture

Diana HOMESCU

Cornul cu ciocolată

Laura răsuci între degete staniolul argintiu și înghiți ultima bucată de ciocolată fără s-o fi savurat măcar, cu obrazii uzi de lacrimi. Nici n-ar fi fost mare lucru de savurat, o cumpăra întotdeauna pe cea mai ieftină, ca să-i ajungă banii pentru două bucăți în loc de una. Iar lacrimile erau ceva firesc, curgeau cuminiți, ca într-un ritual al purificării cu care ochii ei erau deja obișnuiți. Ca și cum boabele acelea de rouă ar fi putut spăla rușinea simțită cu fiecare ocazie în care nu reușea să se învingă pe sine.

Înveli cu grijă staniolul într-o bucată de ziar înainte de a-l arunca în coșul de gunoi, pentru ca nimeni să nu-i descopere secretul. Zâmbi amar la propriile ei argumente răsuflăte. Nu era nevoie ca părinții să facă o inspecție a resturilor din coș, ar fi fost suficient să arunce o privire către fiica lor și s-ar fi lămurit dacă își ținuse sau nu promisiunea. Dar ei erau mult prea ocupați cu propriile lor destine ca s-o cerceteze cu atenție pe ea. Și oricum, măcar se putea mândri că era o grasă destul de inteligentă și se pricepea să-și ascundă urmele mai bine decât un criminal de rând cu 4 clase, doar era premiantă, ce Dumnezeu! Ambalajele dosite cu grijă, haine cu cel puțin un număr mai mari pentru a fi suficient de lejere să ascundă formele, activități școlare periodice care necesitau bani de la părinți, control strict al porțiilor la cină cu recuperare de calorii seara târziu, în camera ei. Devenise șireată ca un animal nevoit să se învețe cu traiul în sălbăticie, știa să profite de fiecare oportunitate în parte și nici o ciocolată nu era prea proastă, nici un sandwich prea mare, nici o minciună prea păcătoasă.

Cât de mult suferea în sine ea, asta era cu totul altă poveste. Plângea mult, ascunsă de ochii lumii ca să poată zâmbi cu dezinvoltură când apărea în fața lor. Își perfecționase talentul de actriță, dădea impresia că se simte foarte bine exact în pielea ei și că nici poreclele răutăcioase, nici privirile dezgustate și nici măcar mila din ochii unor binevoitori n-o atingeau vreodată. La școală își lua chiar un aer superior, cinic, care îi îndepărta cu succes și pe acei puțini colegi care încercaseră de-a lungul timpului să se apropie în vreun fel de ea. Era necesar să fie singură, de parcă boala de care suferea ea i-ar fi putut molipsi și pe ceilalți.

Își puse uniforma și ieși din apartament fără să-și verifice ținuta în oglinda mare de pe hol. Porni grăbită către liceu, cu privirea lipită de asfaltul trotuarului, ca un refuz mut de a se integra în viața animată a străzii. Începu să răsufle greu după câțiva pași și încetini ritmul. Noroc că liceul era aproape.

Își creionă cu dibăcie pe față un zâmbet nepăsător înainte de intrarea în clasă și se așeză în banca ei cu gândul la prima pauză. Avea un corn cu ciocolată în ghiozdan.

- Ce-avem azi de gustare, dragă colega? auzi o voce plină de ironie în spatele ei. Cipsuri, ciocolată, napolitane... sau mai bine din toate, să nu slăbim cumva, Doamne ferește! la să vedem, cine ghicește?

Laura n-avea simpatii printre colegi, dar nici nu purta ură cuiva. În afară de Elena. Noua lor colegă, o fată înaltă, frumușică, cu o siluetă la care ea nici nu s-ar fi gândit

vreodată să viseze părea că-și găsisse o adevărată pasiune în descoperirea unor noi metode de a o umili în fața clasei. Zilnic venea cu expresii noi, ironii din ce în ce mai rafinate, provocându-i și pe ceilalți la discuții badjocoritoare pe seama ei.

- Cotlet de porc! intră în jocul ei un coleg din spatele clasei.

- Mai bine zis de purcică!

Hohote de râs izbucniră din toate colțurile încăperii și Laura privi penarul din plastic scos pe bancă prin ceața lacrimilor care se încăpățâneau să se strângă în ochii ei de fiecare dată când devenea obiectul de distracție al colegilor. Nu răspunse nimic, ca de obicei, prefăcându-se că mintea ei colinda pe alte meleaguri și că nu înregistrase de fapt nici una dintre răutățile lor. Le-ar fi putut răspunde și ea, dar nu se putea coborî la asemenea nivel. Nu, măcar atât îi rămăsese, un fel de onoare tăcută a condamnatului la moarte pe nedrept. La ce bun?

Profesorul de geografie întrerupse din fericire distracția și le predă plictisit timp de aproape o oră ceva despre lacuri și râuri, Laura nu știa bine ce anume fiindcă mintea nu-i stătea nicidecum la explicațiile lui. Până la venirea Elenei la începutul ultimei clase de liceu dusesse o viață relativ liniștită. Desigur, de anumite porecle și priviri semnificative avea și pe atunci parte, dar se pare că grupul glumeților avusese mare nevoie de un lider. Iar Elena își merita cu prisosință asemenea titlu de onoare.

La prima pauză strecură expertă cornul cu ciocolată în interiorul puloverului și porni către baia fetelor de la etaj.

- Poftă mare, colega! De fapt ce vorbesc eu, că n-ai nevoie de urările mele! auzi din nou vocea ironică a Elenei și grăbi pasul.

Intră în prima cabină din baie și așteptă până când lipsa oricărui zgomot o convinse că era singură. Abia atunci scoase cornul cu ciocolată și deschise ambalajul cu mâini tremurând de nerăbdare. Mușcă aproape cu furie, înghițind bucata aproape nemestecată din graba de a mușca din nou. Stătea în picioare, în spațiul îngust dintre veceu și ușă, atentă la orice zgomot care i-ar fi putut semnala intrarea cuiva în baie.

Izbuti să termine de mâncat în timp record și își dori să mai fi avut un corn la ea. Elena ronțăia întotdeauna doar mere verzi în pauza de prânz...

La ieșire se opri la chiuvetă și îndrăzni să arunce o privire în oglindă. Inima îi căzu într-un gol adânc și pustiu, cum se întâmpla de fiecare dată când se descoperea mai grasă și mai neatrăgătoare decât data precedentă. Nu era urâtă, dacă ar fi slăbit ar fi fost chiar simpatică, știa asta. Dar nu-i folosea la nimic o asemenea constatare, ba chiar înrăutățea lucrurile și o făcea să se simtă și mai slabă, și mai neputincioasă. Își aminti cuvintele Elenei și izbucni în plâns fără să se mai poată stăpâni.

Și-atunci se hotărî să cedeze. O decizie bruscă, dar bazată pe lupte îndelungate cu propria conștiință și disperare. Rezistase cu încăpățănare la început, convingându-se singură că nu era nevoie să facă așa ceva, că situația nu era până la urmă așa de rea. Că ar fi urmat consecințe mai grave încă decât problema

(continuare în pag. 87)

cu care se confruntase până acum. Dar orice suferință are o limită. Chiar și suferința ei.

Își privi ceasul de pe mână. Trecuse cu trei minute de ora 9, toată lumea intrase deja la cursuri, nu risca nici un fel de martori nedoriți. Intră înapoi în cabină și închise cu grijă ușa. Se așeză în genunchi și răsuflă adânc, încercând să prindă curaj. Apoi își duse hotărâtă două degete la gură și închise ochii.

Știa că avea să fie rău. Dar nu se așteptase să fie chiar groaznic. Nu numai conținutul stomacului, dar parcă și al sufletului se grăbea s-o părăsească, ca și cum nici măcar el, propriul ei suflet, n-ar mai fi vrut să aibă de-a face cu ea. Într-un final se liniști și își șterse încet gura cu o bucată de hârtie igienică, prăbușindu-se în același timp pe cimentul rece într-un hohot disperat de plâns. Asta avea s-o aștepte de acum înainte, așa avea să se salveze, de vreme ce nimic altceva nu-i reușise. Oricât de greu, tot era mai bine decât viața pe care o ducea acum.

Abia când se opri din plâns auzi bătaia în ușă și vocea cu accente aproape disperate.

- Laura, am să sparg ușa, deschide imediat!

Ar fi izbucnit în răs de ironia soartei, dar nu mai avea destulă putere. Dintre toate persoanele care ar fi putut s-o descopere acolo tocmai Elena se nimerise să dea peste ea. Cineva, acolo sus, n-o iubea. Până la urmă nici ea nu se iubea, așa că ce mai putea să aștepte de la alții?

Deschise ușa liniștită, gata să înfrunte ironia unei lumi întregi, nu doar a Elenei. În clipa următoare se trezi îmbrățișată și se feri nedumerită, căutând privirea fetei pe care o considera cel mai amarnic dușman al ei.

- Fir-ar să fie, Laura, nu asta așteptam de la tine! izbucni Elena cu ochii înlăcrimați, căutând s-o apropie din nou de ea. E numai vina mea, am crezut că oamenii sunt la fel, dar nu sunt, și uite la ce te-am împins! Îmi pare rău, îmi pare rău!

Laura ar fi vrut să răspundă, dar nu izbutea nici măcar să deschidă gura, atât de șocată era. La multe s-ar fi așteptat de la viață, numai la asta nu. Poate s-ar fi gândit că toată povestea era o altă glumă, o șotie pusă la cale de imaginația diabolică a colegei ei. Dar lacrimile păreau sincere, și curgeau alene pe obrazul palid al fetei.

- Nu pricep nimic, izbuti Laura să articuleze cu greutate.

- Oh, e o poveste lungă și urâtă. N-am fost slabă întotdeauna, am avut o copilărie inundată în dulciuri, cartofi prăjiți și cârnăciori pe care mama mi le servea zilnic, ignorând toate avertismentele prietenilor și rudelor. Și-a fost bine, până am intrat în liceu. Atunci mi-am dorit și eu să arăt la fel ca multe dintre colegele mele, slabă și frumoasă. Numai că nu mai puteam. Începusem să ascund mâncarea, așa cum faci tu, și mă îngrășam fără ca cineva să mă vadă mâncând. Ba chiar am apelat la soluții extreme, așa cum ai făcut tu acum. Nu merge, crede-mă. Dar continuam, pentru că nu eram în stare să găsesc motivația pentru o schimbare adevărată, mai ales că acasă părinții îmi spuneau că arăt numai bine, că n-am nevoie să slăbesc. Atunci a intervenit profesoara mea de română, o tipă acidă și rece, care m-a supus la o adevărată campanie de glume, porecle și ironii în fața tuturor colegilor. Am îndurat o vreme, apoi n-am mai rezistat. Atât de groază îmi era de vocea sau privirea ei, așa de mult uram disprețul, încât numai gândul la ea îmi

tăia pofta de mâncare. Asta m-a lecuit, m-a ambiționat și m-a trezit la realitate. Atunci când te-am văzut în clasă m-am văzut pe mine, cu ani în urmă, și mi s-a făcut milă. Am vrut să te ajut, dar n-am luat în calcul faptul că tu ai putea fi altfel decât mine, că mințile și sufletele noastre nu funcționează la fel. La tine n-a mers metoda profesoarei mele, ba mai rău ți-am făcut!

Laura izbucni în plâns mai amarnic decât dacă Elena ar fi glumit pe seama ei. Ar fi vrut s-o lovească cu toată puterea peste fața ei frumoasă pentru că-și permisese să facă experiențe pe sufletul ei, dar în același timp era fericită că găsise, în sfârșit, pe cineva s-o înțeleagă.

- Gata, am terminat cu prostiile. O să mâncăm împreună ceea ce trebuie, o să facem sport împreună. O să vezi, o să te ajut și-o să scapi de monstrul ăsta, l-am învins eu și singură, pentru amândouă o să fie o joacă de copii! De ce râzi? Întrebă ea nedumerită privindu-și noua prietenă împletind lacrimile cu zâmbetul.

- Încercam să-mi imaginez figurile colegilor noștri când ne vor vedea pe amândouă ronțâind cuminiți mere verzi în pauza de masă!

Izbucniră amândouă în răs, sprijinindu-se una de alta.

*În memoria poetului prieten, care tocmai s-a înălțat la ceruri, **Saint-Simon AJARESCU***

Chemarea țărmlui

Într-o zi un poet
rătăcind pe o mare
într-un vers desuet
va rosti o-ntrebare:

De unde vine dorul atât de aproape
să rămână pământ între ape?

Un poet s-a pierdut
ce poeme dispar
între timpuri de lut
țărmlul e tot mai rar.

Petre Rău

Constantin BEJENARU-BECO

ADÂNC DE FÂNTÂNĂ – de Olimpiu VLADIMIROV

(versuri, Ed. Ex Ponto, Constanța, 2011)

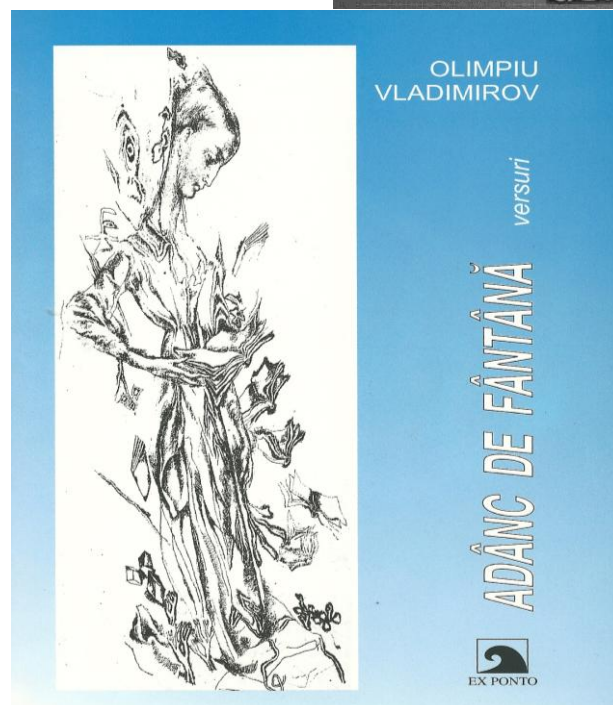
poetică a elipsei prin care nerostitul dobândește pondere și valoare semnificativă prin intermediul magiei verbelor

Prin noul său volum de versuri „*Adânc de fântână*”, Olimpiu Vladimirov - Poet cu o structură clasicizată - își orientează demersul liric spre invulnerabilitatea pe care o asigură întotdeauna candoarea fără să apeleze la retorism ori la grandilocvența majusculilor. Aflat la vârsta senectuții, dar încă tânăr îndrăgostit de CLIO, aspiră în continuare la o puritate simplă ce învăluie imaginile suave și delicate ale unei lumi ce agonizează blând întru uimirea fermecat-înflorată a versurilor sale: „*Vinovat sunt numai eu, de bunăseamă, / iar trupul se uită întrebător și uimit / la ziua cenușie / care nu are nici un nume / dar cere să fie primită / ștergând conturul portretului meu, / compătimindu-mă / pentru un picior și jumătate / ajuns de-acum în groapă*” (Vinovăție).

Ca funcție poetică, fântâna este un simbol cu valori multiple, analog cu izvorul eminescian. Simbol cu ecouri crepusculare, sugerând nu adormirea progresivă, ci trezirea metafizică. Interesul pentru motivul poetic al fântânii pare a veni prin filiera Henri de Regnier, vraja izvoarelor poate fi găsită la EMINESCU în zeci de variante, la Giuseppe Carducci (Alle forti del Clitumno). Ion Barbu vorbește de „sufletul fântânii”, iar Ion Vinea procedează la rându-i simfonic pentru a ne comunica prin „Ora fântânilor” (în care se aud totuși, îndepărtate ecouri eminesciene) o experiență personală: „*Vocile sfânt de curate, / frunțile pure și ochii, / cugetul gol și curat e, / clopote când legănate / trec în nunteștile rochii. / Ora fântânilor lumii, / - înger - șoptește prin umbre - vorbele rugăciunii / netălmăcite și sumbre*” (Ora fântânilor).

Revenind la poemele lui Olimpiu Vladimirov din „*Adânc de fântână*”, remarcăm faptul că acesta poartă amprenta unui spirit care asumă tradiția în mod superior, așezată sub semnul tutelar al purității. Poetul este atras de irizările melanholiei care conferă paletii sale lirice un aspect învăluitoare, marcat de valențele sugestiei și ale impresiei auroare: „*În răstimpuri egale / mereu alte și alte promisiuni, / apoi ciudatele împliniri, / iar în final farmecul discret / al intereselor ascunse*” (Spirală). Ne aflăm într-un spațiu nostalgic, al reveriei și confesiunii neliniștite, în care metafora limpezește versul, nu-l încifrează: „*Mărul din grădina raiului, / fără seve și fără roade, / s-a uscat demult; / Nici măcar nu se mai știe / câți îngeri s-au încălzit / lângă flăcările trunchiului. / Cenușa rămasă păstrează / tăciunii speranței pentru altă legendă; / Mărturisește cineva vreun păcat? (Cenușa de rai).*”

În general, în lirica lui Vladimirov, versul alb nu-l exclude pe cel de factură clasică iar sintaxa poetică nu forțează ostentativ sensurile ca la așa zișii moderniști de făcătură. Olimpiu este modern prin nota discret cerebrală, respectiv prin antisentimentalism și sugestie: „*Uscată și amara teamă / Se pierde-n mine. Fără vamă*” (Teamă); „*Lângă furtuna de neliniști zace / rugina lacătelor care n-au răspuns; / În carnea zilei albe și tenace / las câte-o rană, dintr-un gând ascuns*” (Neliniști); „*Sunt zi năucă și-mi tot tai cărări / rostogolind poeme peste-ocări*” (Stare). „*Tristețile-s pustii și putrezite / Așteaptă încă să încingă firea / dorințele din întâmplări zidite / în lungile catarge nemurirea*” (Uimire).

Unele poeme din „*Adânc de fântână*” reprezintă adevărate somații adresate de Poet adâncurilor firii, profunzimilor Universului, unei sacralități abia întrezărite, unei lumini difuze ce nu se arată niciodată pe deplin: „*Iarăși și iarăși strig „Evrika”! / privindu-l pe Dumnezeu în ochi! / Iluzie permanentă pentru orbul din mine...*” (Iluzie); „*Înainte de a exista veșnicia / s-au născut muritorii, / precum fluturii, noaptea, / în jurul luminii*” (Gând); „*Zăpezile troienesc pragul / cu urme de lupi*” (Clipa); „*Am trecut, mereu, cu teamă / pe lângă lumini destrămate / și versuri născute-n păcat; / Mai numără cineva / capcanele vârstelor?*” (Capcane); „*Câte catarge își leagănă fruntea / lângă luceferi, prin porturi umile?*” (Corabie); „*Mărturisiri amare nu au loc... / Vorbele mari au rămas doar poveste; / Cine imploră oare un noroc / care-a trecut printre noi ca si-o veste?*” (Mărturisiri); „*Îmi crește noaptea - fluture pe gene - / târziul e-un polen crescut alene...*” (Târziul); „*Lumina crește lină din durere, / Vocea suferinței urcă în tăcere*” (Meditație); „*Sfidând liniștea dureroasă, / trecerea șarpelui / ridică un val de nisip / în eternitate*” (Taină); „*Stau cumpănă / între răspunsurile săpate / în marmura veșniciei / și rostogolirea luminii / aprinsă de întrebări; / Firul cu plumb îmi este martor*” (Cumpănă). Așadar poemele din „*Adânc de fântână*” conferă fără drept de tăgadă legitimitatea identității eului poetic olimpien ce-și cută cu fervoare și evlavie necontrafăcută străfundurile, încercând să restabilească, prin intermediul magiei verbului, legătura cu adâncu-i de fântână surprins în ceea ce are mai semnificativ ca manifestări, rezonanțe entice și esențe paradisiace. Regăsim aici și dezbaterea metafizică din Oda eminesciană „în metru antic”, aceeași aspirație spre o „nepăsare tristă” balansarea între febră și impasibilitate, dar cu predominanța ultimă a stării de nepace: „*Unde sunt? / - La un capăt al curcubeului! / Tăcere. Adânc de fântână / Basmul orbului / trece neputincios / dintr-o mână în alta*” (Impas).

Tănase CARAȘCA

Paradox

Domnule doctor, sunt într-o dilemă,
Căsătoria mea e-ntr-un declic
Și sunt convins - există o problemă,
Ca s-o-nțelegeți, o să vă explic.

De câte ori ajung băut acasă,
Soția mea, de parcă-i un făcut,
Chiar dacă o doresc ca pe-o mireasă
Nu mă suportă fiindcă sunt băut!

Că nu mă vrea 'mnea-ei, că-s amețit
Nu cred că ar fi marele necaz
Dar am venit că nu sunt lămurit,
De ce nu o suport eu, când sunt treaz?

Din lac în puț

-Acuma... ce să zic, e bine,
Grăi Gheorghe către Ion,
Simt libertatea că-i pă mine,
Mănânc ca șarpele piton...

-Mânci ca un șarpe... Cum adică?
Văd comparația păgână...
-Nu, zise Gheorghe, ce îmi pică
Mănânc o dată-n săptămână.

-Ce să-nțeleg Gheo' frățioare
La ce-i acum, nu ții deloc!
Dar îți mai pun o întrebare
Ca să mă lămuresc ad-hoc.

Câte cămăși ai fost în stare
Să ai, să arăți satului
La horă-n zi de sărbătoare
Pe vremea împușcatului?

-Două, răspunse scurt Gheorghită.
-Din ce? -Păi, din mătase, nouă.
-Și-acu'? -Am una, măi Gheorghită
-Din ce măi Gheo'? -Din ălea două!

Comercială

Zilnic, în capătul unei străduțe
Trecea un tânăr și zâmbind discret
Dădea cincizeci de bani unei băbuțe
Care vindea semințe la cornet.

Dar nu lua cornetul cu semințe,
Dădea bănuțul și pleca grăbit
De parca răspundea unei credințe
Dar într-o zi, băbuța l-a oprit.

Băiatul o privi zâmbind șăgalnic
Și-i spuse: -Maică, vrei să știi secretul
De ce contravaloarea o dau zilnic
Și niciodată nu îmi iau cornetul!?

-Aș, zise baba, știu că este greu
Doar fac comerț, cunosc cum este răul,
De astăzi vând cornetul cu un leu,
C-a majorat guvernul TVA-ul.

Facerea

Așa zice scriptura, că Domnul a zidit,
Pământu-n șapte zile, apoi s-a odihnit.
Și-n ăste șapte zile, așa cum îi e datul,
N-a stat prea mult pe gânduri și a creat bărbatul.

Dar nu gândiți că Domnul ușor s-a descurcat
Pân' a găsit modelul perfect de procreat.
S-a străduit sărmanul și bine a gândit
Văzând întreg bărbatul, apoi s-a odihnit.

Privindu-și creatura, milos, precum îl știm
S-a mai gândit Cel Veșnic, cu harul lui divin
Să nu îl lase singur, să-i facă-a fost ideia
Bărbatului pereche, și a creat femeia!

Aici a fost momentul, nu vreau să fac păcat,
Când Domnul să mă ierte, a fost necugetat
Că de atunci bărbatul, dar nici Măritul tată
Nu s-au mai odihnit precum făceau odată...

Și-au stat ei cu păcatul ce și l-au asumat
Pe suflet și-au gândit ceva de îndreptat.
Și-ntr-un final, cu greu, au dibuit măsura
Și-au aplicat-o iute... făcut-au băutura!

Acum...să fie vorba doar între noi băbășii,
Să îl lăsăm pe Domnul, cu ale lui creații
Și vă mărturisesc c-am aprobat scăparea
Crezând că doar băbășii să bea, au dezlegarea!

Băut-au ei o vreme și, darul le-a fost har
Că liniște găsit-au în vinul din pahar
Dar nu lungă le-a fost, găselnița scăpare...
Pân-au gustat și ele lichidul din pahare.

Au încercat și ele și nu le-a fost ușor
Când au gustat licoarea, din completarea lor,
S-au cam strâmbat o țară, s-au mai schimonosit,
Au supt întâi cu paiul, dar s-au obișnuit!

De-aici a început, femeia cu bărbatul
Egali să fie-n drepturi, schimbând deci aluatul
Din care-a fost făcută, adică, dintr-o coastă
Înfiptă în coloană, și-a devenit nevastă.

Cezarina ADAMESCU

DORUL DE CUVINTE ȘI RĂSPUNSURILE FĂRĂ ÎNTREBĂRI

(AURICA ISTRATE, *PETARDE RECI*, Ed. Contrafort, Craiova, 2011)

„Aluatul cel nou, Dumnezeu din mine / se coace în versul ce-n urmă îl las” (*Iubire*). De la aceste versuri se poate spune cu deplin temei că începe lirica autoarei Aurica Istrate. Și, în genere, a oricărui autor de poezie, îndumnezeit prin Cuvânt. Plămada este iubirea, mirodeniile sunt amendamentele vieții, amănuntul cotidian frământat în ambrozii și lăsat la dospit în prag de seară, până se revarsă primii zori peste orizontul privirii.

Poemul de început, ca o chintesență a volumului, are o dublă semnificație, mai întâi onomastică, apoi spirituală. „*Sunt aura mamei*” concentrează în patru versuri o întreagă lume, având ca reper cele două coordonate fundamentale pe care se mișcă destinul uman: viața și moartea, uneori apropiate fizic și metafizic, de cele mai multe ori, neîngăduite pe deplin cunoașterii noastre: „*Sunt aura mamei / Eu viețuiesc încă pe-un deal / Ea călătorește încă pe-o vale / Neîngăduită ne e doar atingerea*”. Și totuși, comuniunea, atingerea dintre deal și vale este posibilă, în vis, în stare de veghe ori de contemplație. Punctul lor de întâlnire se numește credință.

Poemul care dă titlul volumului, impecabil ca realizare artistică și ca versificație, dezvăluie starea predominantă a poetei, într-un anumit segment de timp, pusă într-o lumină difuză care tinde să crească și să învâluie prezentul: „*nu mai aud nimic din tot ce-mi spui / de vină o fi muntele sau vântul / sau poate gândul nopții ce-l răpui / și nerostit se-ntoarce-n zori cuvântul // și nu mai știu nimic din tot ce faci / de vină o fi visul ce mă arde / sau poate e iubirea ce-o îmbraci / în necuvinte-nchise în petarde // o toamnă se așterne peste noi / spre tine eu, spre mine tu să vii / îmbrățișate suflete prin ploii / petarde reci în necuvinte vii*”. Bazându-se pe tehnica oximoronului, poeta pune în antiteză elementele constitutive ale versului, pe de o parte, petardele reci, iar pe de cealaltă parte, necuvintele vii și sufletele îmbrățișate (arzând, sau încălzindu-se) prin ploile, destul de reci. Mărturisesc că, demult nu am mai citit asemenea versuri emoționante și de o asemenea realizare artistică.

În același ton și cu aceeași intensitate lirică se situează și poemul „*Împart*” - impregnat de spiritualitate, pe fondul atât de generos al iubirii: „*împart lumina ochilor cu tine / lumină-n lumină mi-i umple la loc / și bucuria inimii divine / și-n bucurie inima-mi ia foc // tăcerea n-o împart, ți-o las doar ție / că e târziu și știi să taci frumos / tu prin tăceri împarți împărăție / iubitul meu tăcut, mărinimos // și cât am eu, ai tu, și-i o minune / că ne încap universul tot / și Dumnezeu ne-ncap rugăciune / iubitul meu, să te împart, nu pot*”.

Mici mogațe de lumină ca niște licurici în iarbă, versurile au ceva din pâlpăirea candelii la altar, până devin nimburi crucifere pe creștete de sfinți. E atât de bine în pufoasa lumină! Ca-n cuibul cald al sânului matern. Cine se odihnește în el are parte de dulceața naturală a lapte-

lui cald, gâlgâind cu spume în gura pruncului nesățios, care smocăie cu voluptate.

Da, versul ne poate hrăni, ne poate potoli setea, oferindu-ne chiar, vitaminele trupesti și sufletești de care ducem lipsă.

Ca să nu mai vorbim de stările de emoție care ating beatitudinea, prilejuite de frumusețea genuină a creației din jur, și de măiestria cu care sunt alcătuite versurile, de o muzicalitate și o prozodie perfecte, cu o bogăție de nuanțe și figuri de stil din cele mai reușite.

Volumul ar putea fi intitulat „Întoarcerea poetului la uneltele sale” - după titlul volumului omonim al lui Camil Baltazar, apărut în 1967 la Editura pentru Literatură, București. E vorba de dulceața și măiestria prozodică a versului clasic, în toată splendoarea lui. Jocuri iscusite de cuvinte vin să argumenteze această remarcă.

O poezie de dragoste în cel mai pur și mai adevărat înțeles al cuvântului, nostalgic, plin de romanticism, eufonic. Dimensiunea religioasă există în orice poem, implicit și explicit și nu e de mirare, pentru că, fără existența divină, nu s-ar fi născut asemenea versuri: „*N-ajungi la mine-n genunchi / Nu sunt icoană de-nchinat / Doar port altar în os zidit / Și-n el pe Cristul răstignit*” (*N-ajungi la mine...*).

Sfioasă, slova curge lin, precum vinul din cană. Slova este suspinul răstignit „*Pe o cruce zidită-ntr-o rană*”. Slova are și rol taumaturgic și de ablutizare, precum apa scursă din cenușa lustrală, rămasă în urma arderii crenguțelor de finic, din Duminica Floriilor: „*Curge slova sfioasă atinsă de jar / Și un vers se prelinge pe cană / Un suspin rătăcit răstignit în zadar / Pe o cruce zidită-ntr-o rană // Spală slova păgâne sudalme de șanț / Rotunjit peste ele stă cerul / Și duioase chemări împlânzite de lanț / Doar năluci să le afle misterul*” (*Slova*).

Iubirea este, în accepțiunea poetei, darul suprem oferit de Dumnezeu, este focul din potir care poate fi molcom sau înțepit, care poate fi stins și din nou reaprins din propria cenușă, e nemurirea din ochiul străin, e adâncul pe care persoana iubită trebuie să-l umple cu mirul căldurii și al înțelegerii. Și totodată, e locul de odihnă și popas, „*într-un căuș de trup arzând*” (*Mai plămădește-mă iubire...*). Cu o simplă condiție: cuvintele trebuie să prindă rădăcină în fiecare din noi și să renască „*în muguri de alun*”.

(continuare în pag. 91)

Cu toate acestea, tăcerea, singurătatea, așteptarea, întoarceri rănite, dimineți spânzurând, gândul, uimirea, chemările târzii „și săgetări de doruri în icoane” alcătuiesc recuzita cu care poeta reclădește universul său: o lume din care lipsește ființa iubită, o lume aproape zadarnică, spionată de „ochi intruși”, o lume alcătuită din spaime reci în care „veghează amintirea unui nimb” (**Aud chemări**). Toate acestea sunt rodul multor frământări și trăiri lăuntrice pe care poeta a hotărât să le scoată acum la iveală, ca o despovărare, ca o abluțiune și mai curând, o spovedanie pe câmpul nesfârșit și îngăduitor al hârtiei.

Pe de altă parte, neputința de a sparge zidul ridicat între cei care se iubesc creează sentimentul zădărnicii: „ah, ce n-aș da să fiu un ceas cu tine / să mă aștern tăcere între noi / să sap caverne-n zidul ce ne ține / în stare de asediu, de război // ah, ce n-aș da în gând să-mi ceri iertare / și în altar tăcerea să-ți închini / să-mi limpezești chemări spre neuitare / și să-mi anini speranțele-n arini // prin lunca mea de doruri în amiezi / peste rogoz, cărări înșângerate / îmbrățișări uitate prin livezi / apun sub dor de coasă sărutate” (**Ah, ce n-aș da**).

Deși neagă aproape cu vehemență prezentul scindat, suspendat, străin, poeta nu se simte liberă de iubire, ci mai degrabă încătușată în gânduri, în amintiri și sentimente care te leagă pe viață: „Poemul tău nu este încă scris / cum slobod nu îmi este încă pasul / eu doar mimez că tu ai fi proscris / când tu prin mine bătui la tot pasul” (**Poemul tău**).

Poemele sunt rotunde, pline de sensuri, de nuanțe, de adâncimi și înțelesuri care uneori se distaină, alteori nu. Deși au un aer de vetustețe, de alcov, o legănare „de dor și suspine”, o adormire „în ramuri pe flori de cireș”, de care ni se face dor într-o lume abstractă, ternă, nebună, nebună, nebună, fără pic de fantezie și de romantism, în care principalele repere sunt: a avea și a simți, versurile cuceresc prin tonul uneori elegiac, plin de sensibilitate și gingășie, în care cuvintele de ordine sunt: „viori, fiori, atingeri, dor, suspin / Uitate-s într-un veac de mult apus” (**Te aud, te văd, te simt**). Această poezie poate fi numită poezia pudorii: „Te-aud cum taci de parcă nici n-ai fost / Uimire, vis, chemare și nicicând / În mine nu cerut-ai adăpost / Sărutul tălpii mele adorând // Te văd cum treci de parcă un străin / Se scaldă-n ochiu-mi ție doar supus / Viori, fiori, atingeri, dor, suspin / Uitate-s într-un veac de mult apus // Te simt cum dori din rana de pe crin / Ce mi-a-nflorit târziu pe sânul stâng / Petală ofilită într-un scrin / Parfum menit să-mbete un nătâng // Te-aud, te văd, te simt plutind iubire / În tot ce sunt, în tot ce mi-a rămas / Lumină de altar, dumnezeire / O noapte, un alcov și un popas” (**Te aud, te văd, te simt**).

Dorul și suspinele par să fie la ele acasă, dublate de chemări din îndepărtatul-aproape. Un aer de blândețe resemnată răzbate aproape din fiecare vers. Nu e vorba de revolte inutile, de revendicări și isterii la modă, cu atât mai puțin de un limbaj deplasat, vulgar. O pudoare nativă a rostirii o împiedică să folosească limbajul comun, destul de trivial, de care abuzează poeții contemporani. Totul pare decupat dintr-un roman în care eroina își analizează stările emoționale și se pregătește să-și țină un jurnal intim.

După cel mai simplu criteriu de evaluare, creația Auricăi Istrate se înscrie în lirica afectivă de introspecție, implicită și explicită, bogat nuanțată cu elemente de stil

specifice poeziei clasice, cu inserții aforistico-filozofice de mare adâncime, privitor la reperele fundamentale: naștere, viață, moarte, precum și la virtuțile teologale de bază: credință, speranță, iubire. Fără a neglija însă, aspectul psihologic al acestor teme majore în viața omului. Trecute într-un plan spiritual, creațiile din acest volum demonstrează, o dată în plus, procesul de edificare, atât de necesar creștinului.

Poemele de introspecție scot la iveală însă, o aurore fermă în convingeri și motivată în ceea ce privește Crezul său artistic. Principiile sale sunt enunțate răspicat, de data aceasta părăsind tonul concesiv folosit în lirica de iubire. „Sunt pe urma pașilor mei de cenușă / și-aud tropăind cadențat sub jăratec / din absurd evadând, se reped către ușă / s-o spargă, s-o spargă și urlă sălbatec // sunt pe urma gândului meu clopotar / tresar să-l aud din secundă-n secundă / chemare din ziduri suspinată-n zadar / iederă-n doruri, de doruri înalte flămândă // sunt pe urma mâinilor mele de ram / rodu-i necopt stă să-i cadă din palme / linia vieții bate mătânii la geam / cădere-n genunchi, înviere târzie în psalme // (...) // sunt pe urma bățăilor mele de cord / solfegiu repetat de-un profan / iubire de țarm înecată-n fiord / căldură de sân, pe surăs de orfan” (**Sunt pe urmă...**). Aceste versuri - singure - ar putea s-o definească plenar, dincolo de orice oglindă.

Sub aparenta fragilitate și sub tonul elegiac, suspinat la urechile vântului, Aurica Istrate ascunde o ființă puternică, determinată, care știe ce vrea și poate să-și construiască lumea, fără concesii majore, așa cum dorește. E absolut uimitor câtă ăscușință în a găsi metaforele cele mai potrivite, sintagmele care se lipsesc de pagină și nu mai vor să iasă din context. La astfel de măiestrie se ajunge după mulți ani de trudit în câmpia imaculată a slovei!

Dar printre cuvinte durute răzbate o tăcere semnificativă. O tăcere care vorbește mai mult decât o mie de cuvinte. Tăcerea răstignită pe crucea cuvântului.

Versurile de față demonstrează o conștiință lirică formată, destul de lucidă, o deplină maturitate artistică și o sensibilitate deosebită, deși fac parte din volumul de debut. Foarte rar mi-a fost dat să întâlnesc o carte de debut aproape fără nici un cusur, fixându-și centrul de greutate asupra eului, autoarea găsind expresia ideală fiecărei idei pe care o așterne pe hârtie.

Nu lipsesc însă, nici inerentele locuri comune: petală de dor, ferestre de dor, crâmpene de vis, praguri de lut, cărări de-mprumut, dorul ce mă doare ș.a. Dar acestea sunt rare și ne semnificative, în comparație cu frumusețea versurilor în stil clasic care, așezate într-un context ideatic, capătă altă aură.

Poeta își recunoaște rolul jertfelnic în economia zidirii unei mănăstiri de cuvinte: „Am un rol / responsabil. Eu sunt Ana, tu Manole iar / inima ta, mănăstire...” (**Am un rol responsabil**).

De fapt, întreaga carte respiră istoria unei defuncte iubiri care izbucnește însă, din ruine, din tăciunii aproape stinși, din amintirea care te bate pe gură cu lujeri de crini, din păcatul nesăvârșit și dintr-un

(continuare în pag. 92)

mușuroi de cuvinte-stavilă peste ceea ce ar trebui să fie ROTUND: „*Viețuim împreună străini și prea singuri*” (Simt).

Un joc continuu de-a ascunsul și de-a găsitul și străfulgerarea de gând ca un erotic balans efemer: „*De ultima oară când m-am ascuns / Nu m-am găsit încă / Am pus preț dublu pe inima mea / Chiar dacă mi-o găsești călcată în picioare / Te aștept să-ți ridici recompensa // Jocul continuă / Ascunde-mă tu*” (De-a v-ați ascunselea).

Deși poeta a realizat că „*labirintul acesta nu duce nicăieri*” - ea se lasă furată de căutare, de așteptare și de chemările întoarse-n ecou, pentru a-și regăsi ceea ce căută.

Dincolo de toate acestea, volumul de față degajă o sensibilitate pe care doar poezii autentici o dovedesc în lupta lor cu universul cuvintelor, din care trebuie să extragă, precum aurul din nisip, măsura ideală a Poeziei.

Ceea ce Aurica Istrate a și reușit în cea mai mare măsură.

Georgeta MUSCĂ-OANĂ

Lumină-n orice anotimp

Ești freamăt sobru de culoare
Învăluită-n foi de timp,
Sorbînd din razele de soare
Lumină-n orice anotimp.

Ești áripă cu care vântul
Sărută pasărea în zbor,
O lacrimă de dor în cântul
Născut din șipot de izvor.

Ești șoapta care înfiripă
Un vers timid pe albe foi,
O rugă-n care se disipă
Dorința de-a pași în doi.

Ești strop din sevele străbune
Ce-au zămislit acest popor
Și,-n libertatea ce n-apune,
Ești zâmbet, lacrimă și dor!

E trandafirul un poem

Născut din dragoste divină,
În cartea naturii,
e trandafirul un poem scris de lumină...

Cu eleganță princiară,
răsfață orice muritor.

Sunt spinii răni ce ard în ironie vegetală;
Petalele - rima perfectă.

Culoarea, metaforă aleasă
ce sparge albul clipei,
când sângerează... uneori.

Mesajul? De poți, dezleagă-l din parfum!

Ultima gară

in memoriam - Elenei Munteanu - Ingada

În trupuri de idei, șoptind,
Cuvintele se-aștern cu sârg
Și, sub cohorte de simțiri,
Culeg sonetele în pârgh.

Aud chemarea din zenit,
Minutu-mi pare tot mai mic;
În tihna iernilor m-ascund
Și lumii nu-i mai cer nimic.

Peronul timpului e gol -
Frânturi din clipele ce-au plâns
Pe șina vieții cenușii,
În umbre de cadran, s-au strâns.

Îmi spun c-ar trebui să plec!
Nici nu mă-ntreb de este drept,
De e devreme sau târziu;
Spre ultimul popas mă-ndrept.

Pruncul muzei

Cu buze înmuiate-n tropi,
sărutul muzei înviorează albul
și, sub răsfațul de cuvinte,
simți foaia cum tresare
sub condei sorbind cerneala.

Din răni cu stele cusute
țâșnește lumina,
topind crusta de gheață
și-n tropot de clipe ce mușcă tăcerea,
pocnește mugur de poem.

Dosit în umbra unui gând, cu tâmplă
rezemând un verb,
durerea facerii ascultă...

Tresar lagune-n ochii lunii
și cerul plouă cu uimire,
când pruncul drag al muzei
printre silabe râde.

Gellu DORIAN

„Materia respiră” - de Vasile Popovici

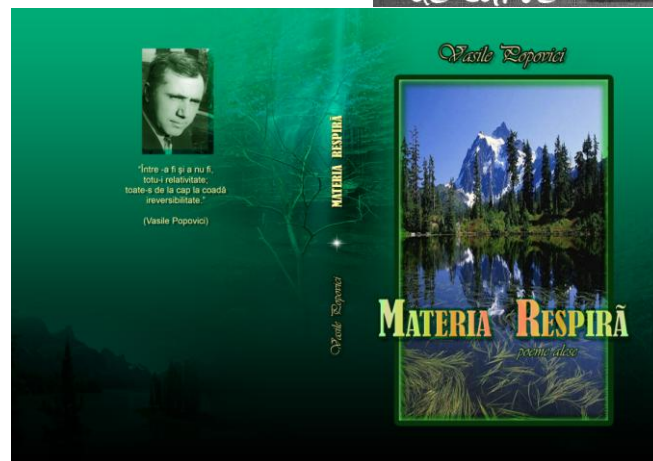
Absolvent de filologie, Vasile Popovici din Cornii Botoșanilor, născut în 1938, scrie poezie de la 15 ani, dar s-a decis să debuteze în volum abia în 2007.

A publicat de atunci până la prezentul volum zece cărți, unele din ele la Editura Princeps din Iași, sub directă lectură a poetului Daniel Corbu. Filolog fiind, știe ce valoare are cuvântul scris.

Atent la acest fapt de viață a cuvântului, Vasile Popovici și-a așezat poezia scrisă până acum între prozodie și vers alb, de la meditație la reflecție și notație, versul curgând sub semnele augure, în firescul lucrurilor firii: „*Nemărginiri de capete de infinituri / din minus înspre plus, iar de la plus la minus; / grăbim pe căi lactee fără de zenituri / spre lumea energetică din punctul Terminus*” justifică opinia noastră. Însă, pentru a-și exprima ideile, de cele mai multe ori aplicate la noile descoperiri ale științei, apropiindu-și limbajul adecvat acestora, într-o aplecare facilă la cititor.

Materia respiră, titlu ales de poet „poeziilor alese” din această carte ne trimite din capul locului la marea, incommensurabila existență a materiei. Ne duce cu gândul și la celebrul vers bacovian „Aud materia plângând”. Privită și aici, cu alte rezultate artistice evidente, ca pe o vietate, materia își declină în versurile autorului nostru stările ființiale. Apelul poetului către materie este unul elocvent, de dialog, de comunicare, de rugă: „*Răzbună-te! / Răzbună-te pe fulger / care / n-a putut / să se prefacă-n trăsnet! // ...pe cei ce îți ucid speranța / răzbună-te!*” // *Răzbună-te pe cei / ce nu-ți cântă duos / precum o doină, / o doină de iubire! // Dar nu te răzbuna / pe cei care / nu știu, nu pot iubi; // lubește aproapele / pe care / ți-l dorești aproape! // Răzbună-te pe ură, / să rămână dragostea, / iubirea francă! // Răzbună-te pe tine, / că n-ai știut / să te răzbuni! // Răzbună-te!*”. Un îndemn evident ce definește încordarea pe care autorul și-o menține pe tot parcursul acestei cărți.

Reflexiv și meditativ, ca în poezia pastelată *Glasul eternității*, autorul scrie cu nonșalanță, conectat la o realitate imediată, filtrată prin suma sensibilităților sale. Alternate, de la priviri asupra naturii la îndepărtatele astre, ori de la cele mai îndepărtate timpuri la cele mai recente descoperiri ale științei, poeziile lui Vasile Popovici din această carte țin o materie ce respiră așa cum respiră zilnic poetul, firesc, fără a avea pretenții de mari realizări estetice, dar, autorul, convins de împlinirea lor. O poezie de antologie, la o clasă în care l-am include pe poet, între sensibilități subliminale și profesionalism

de om pregătit în domeniu, este „Zodiile”: „*Zodiile, bătrânele... / din austral, / din septentrional, / curg zodiile / cum curg ploile / și-mi udă țărâna, / glodul, mocirla / ce-mi poartă / sufletul / alb și roșu, / și verde, și albastru, / și sihastru, / și sihastru...*”. La fel și poezia „Tresăltare”: „*În vântul de seară / pletele-ți saltă / curge senin în revărs / de albastru; // ce vrajă înaltă! // Ce inima-mi / tandră / și nedușmană-mi tresaltă. // În liniștea serii*”.

Ușorul aer eminescian, având în vedere că poezia este datată 16 ianuarie, emoționează și clarifică o stare poetică tradițională pe care poetul o are și este conștient de ea. De altfel, Vasile Popovici, deși conectat la un limbaj nou poetic, pe care știe să-l stăpânească, nu este deloc ancorat la noile paradigme poetice, la mode sau la curente ale momentului. El scrie pur și simplu, rezonând cu ceea ce el trăiește, vede, izolat, cu bună voie, într-un sat de pe malul Siretului, unde lumea pare a trăi la fel de secole, deși aerul modernității trece și pe acolo ca un călător ce lasă urme vizibile.

Atent la cele ale *Bibliei*, ca în poezia *Decență*, dar și în multe altele în care aluziile la religie se fac simțite, Vasile Popovici țese în textele sale tot felul de idei, pe care le topește, nu ca un om religios, ci ca un laic care știe ce rost au toate învățăturile străbune, ironizând moartea într-un mod aparte: „*Când va buciurma Adam / - intempestiv - / plecatul / la judecata ceea / despre care-n carte scrie, / la patru ace trebuie / să-mi fie îmbrăcatul, / chiar dacă n-oi avea până la pălărie. // Și ca s-ajung acolo / - să gesticulez convingător - / ar trebui / să îmi adun ciolanele / împrăștiate, / să nu-mi lipsească-o mână, vreun picior, / iar dacă-s toate, / să le-mbrac, - / chipeș s-arate. // Sunt om orgolios și mă încurcă jena; / nu prea am țoale bune, / nici cravată, / să mă prezint la judecata / cu pricina; / mai bine la alt termen / pentru-o altă judecată. // Să mă prezint în fața Lui / necuviincios, s-ar supăra și Cerurile 'Nalte, / și m-ar trimite / pentru încă-o veșnicie, / jos, să mă inițiez / în Codul manierelor galante*”. Astfel de texte mai găsim în carte și dau un aer de siguranță de sine celui ce le scrie.

Nu despre împlinirea lor estetică discutăm aici, ci de sinceritatea din care ele se ivesc. Poetul taxează cu atitudine cabotinsimul, întrebându-se dacă Demiurgul o fi având simțul umorului.

(continuare în pag. 94)

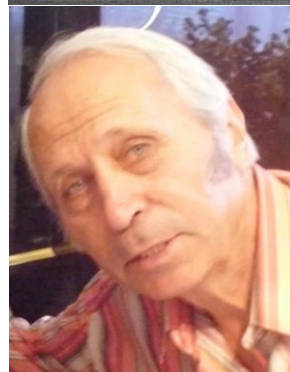
Or toate câte sunt, este și autorul nostru convins, sunt la Dumnezeu, deci și umorul, pe care Vasile Popovici îl încearcă cu autoironie: *„Că nu suntem decât doar niște bieți actori, / iar printre ei, și eu, umilul cabotin, / ce repetăm de zeci și zeci de mii de ori / intratu-n actu-ntâi, că celelalte acte de la sine vin. / Noi am numit acest cabotinism, - destin, / clădit pe mișcătoarele nisipuri, c-o marjă de erori”*.

Ironia, uneori aplicată la prezentul trăit, viu, este foarte atent cultivată de poet, chiar și acolo unde „patriotismul” pare a fi fost motivul principal care a declanșat scrierea textului: *„De drag de țară și de neam ne doare-n fesuri, / andante-andante, din succeseuri în succeseuri / ajungem molto presto-n marșa triumfală, / încet dar sigur înspre gloria finală. // Din șpagă și hoție ne-am făcut virtute; / v-am pus gâtul în jug - înseamnă de servitute; din trasu’ vost’ în ham și jug ne doare-n fesuri / din servitutea voastră ne-am clădit succeseuri. // Ne scoatem țara la mezat - curată plească! / așa negustorie nu făcea nici Ceașcă; / din milă prăduim allegro cu succeseuri / și cel mai rău ne este când ne doare-n fesuri”*. Remarcabilă este și poezia, tot de factură ironică, în care și sarcasmul are un rol impus de autor, *De-ar fi să fie Dumnezeu, - femeie*. (Uneori punctuația pare a fi abuzivă, însă corect practică de autor, care este, totuși, profesor de limba română!). Alte texte care își iau substanța din tradiții, cum ar fi *De deochi*, fac din Vasile Popovici un poet, unul din ce în ce mai rar de găsit printre poeții de azi, care repune în valoare, în felul său, izurile folclorice atât de pline de substanță poetică inepuizabilă.

Prin astfel de abordări, de sondări, de excursuri poetice, Vasile Popovici, în noua sa carte, fuge de monotonie, de simplisme, diversificând discursul și modalitățile de punere în pagină a poeziilor sale. Important este că el crede în ceea ce face, nu trăiește din himera poeziei, ci face din fiecare text o bucurie personală. El respiră odată cu materia poeziei sale. Aerul din jurul lui este aerul poeziei sale.

De la poezia naivă, nonșalantă, firească, în schemele adoptate de autor, la meditațiile filosofale (uneori chiar filozofarde), fără pretenții de precepte ori perspective și priviri personale asupra materiei care „respiră”, Vasile Popovici știe ce face; nu se hazardează în a crede că rupe tipare, că rupe gura lumii (nici măcar pe cea a satului în care trăiește), ci, cu satisfacție, își aduce obolul său de talent semenilor din preajmă, cu decentă, nu cu condescendență. Autor a zece cărți, nici nu se putea altfel.

De altfel, această nouă carte a lui Vasile Popovici, de „poezii alese”, continuă linia precedentei cărți – *Pământul ca o punte*, Ed. Pim, 2012. Legăturile sunt vizibile. De altfel, autorul și-a și notat fiecare volum, de la primul la prezentul, cu cifre romane, acesta fiind al XI-lea, ca într-o carte fluviu, care se scrie una după alta, ca într-un ciclu la care nici autorul nu știe când va pune punct.

Mihai HORGA

SÂMBURELE

(pamflet)

Culcați în fân
Ne înfruptam
Din pepeni dulci...
Sirop-un gram,
Sări atunci
Pe al tău sân
Și-un sâmbur rău
(Ce derbedeu!)
Alunecă în decolteu...
Priveam, gelos,
Cum, păcătos,
Călătorea mai jos,
Mai jos...
Stai! nu-i permis
În spațiul interzis
Bermude... zis
Cu buze ude
Să-l prind - am vrut
Nu s-a putut
Că tu, atunci
Cu buze dulci
Nu mai lăsat
M-ai sărutat...
Cum s-a brodit
Că sâmburele a-ncolțit?!...
Un pepene a rotunjit
Pântecul tău - păcat!
Mă-ntreb mereu
Tot eu
Sunt oare, vinovat?...

NOCTURNĂ

Cornul lunii, rană face
Noptii negre-n agonie
Până duhu-și dă în pace
În zarea trandafirie...
Îmi agăț de cornul lunii
Traista, dolda de vise
Hei, mă simt stăpânul lumii
Simt că toate-mi sunt permise!
Corn al lunii, mă rog ție,
Puișor de lună plină
În a noptii feerie
Sufletului dă-i lumină!

Constanța ABĂLAȘEI-DONOSĂ

“Al meu privit de al său” sau “Cu colțul inimii”

“Nichita Stănescu era un mare portretist. Stăpânea linia și avea o extraordinară putere de a citi dintr-o privire chipuri și a le povesti în linii. Câțiva au avut privilegiul de a-i fi fost “modele”. Printre aceștia, m-am numărat și eu. Motivul a fost cât se poate de... istoric. Poetului i s-a părut că seamănă cu... Horia. Iar această asemănare (“curbura nasului, privirea, expresia feței”) l-au făcut să nu-și poată reprimă dorința de a da contur acestei iluzii. În fața lui se afla un “lup tânăr”, dar aceasta n-a contat. Important era... modelul modelului Horia. Al cărui portret îl avea el, numismatul, pe niște modele.

Nici n-am apucat să mă desmeticesc și “noul Horia” era gata. În câteva minute. Aproape că n-a ridicat penița de pe hârtie. Hârtie care avea pe verso un poem de-al meu, “Mineralia”.

În locul semnăturii, Nichita a “semnat” cu litere caligrafice: “Al meu privit de al său”. Un altfel de autoportret, aș îndrăzni să zic. Era încântat “de opera” sa, de “cum i-am ieșit”. Și, ca de obicei, poetul mi-a dăruit portretul, pe mine, mie redându-mă”.

Nicolae Băciuț

Acest citat se regăsește în cartea **“Cu colțul inimii”**, - autor prof. dr. Nicolae Băciuț - poet, prozator, eseist, editor, apărută la Ed. NICO, la începutul anului 2013, într-o ediție specială. Cartea are dimensiuni mici, asemeni cărților de rugăciune ce pot fi purtate în buzunarul de la piept, semnul necuprinsei iubiri al autorului și editorului ei, față de marele poet Nichita Stănescu.

Nichita, cu frumusețea sa Seroviană, era o făptură minunată în care s-a revărsat peste ochii săi, din toate culorile astrale, albastrul ceresc. Nichita cuprindea în sufletul său ca într-un palat, întregul univers: cerul, stelele,

Nicolae Băciuț

NICHITA STĂNESCU

Cu colțul inimii

Ediție specială 80/30/2013

EDITURA NICO

apele frumoase, florile colorate cu mirosuri diferite, păsări, fluturi, dragostea necuprinsă și... poezia. Dumnezeiasca poezie! Când a fost adus pe lume, Dumnezeu a zidit în el atâtea daruri încât i-au fost suficiente de a dăruia mai departe; puterea de-a iubi cu adevărat omul, arta, libertatea.

Ne bucurăm și suntem fericiți când simțim dragostea unui mare spirit înconjurându-ne. Nichita Stănescu și-a iubit aproapele, însă puțini fiind aceia pe care i-a apropiat de inima sa, au stat de vorbă în aceeași încăpăre ori împreună făcând plimbări pe străzile Bucureștiului, vorbind despre Eminescu ori alți înaintași străluciți ai literaturii noastre.

Unul dintre acești norocoși privilegiați de marele Nichita, a fost și poetul Nicolae Băciuț. Atât a fost de iubit și adorat până acolo încât i-a făcut portretul în peniță, încredințându-i în întregime inima și gândurile sale.

În cartea amintită, omul de cultură Nicolae Băciuț descrie întâlnirile sale cu Nichita, cât și cu mulți dintre cei care i-au fost cu adevărat apropiați. Descrie dragostea și puterea sufletească a poetului care nu căuta de ale sale, ci să-și facă aproapele său, pe cel ce-l avea în fața sa, fericit.

“A fost o întâmplare a ființei mele, întâlnirea cu Nichita Stănescu. O întâmplare pe care am provocat-o, fiindcă atunci credeam că nimic pe lume nu e întâmplător!”

Nimic pe lume nu e întâmplător!

La început de aprilie 2013, la Brăila - Muzeul Brăilei, l-am auzit recitând pe poetul Nicolae Băciuț din poezia lui Nichita. A fost un moment extraordinar! La sfârșitul recitalului a adăugat, cu bucurie în suflet: *“Nichita a rămas mereu în cartea mea de citire, în cartea mea de iubire”.*

“Cu colțul inimii” - o carte plină de iubire!

Ioan TODERIȚĂ

Poetul Viorel Dinescu

Motto: *Un intelectual este cineva a cărui minte se veghează pe ea însăși*
(Albert Camus)

Născut, la 2 aprilie 1951. Predă disciplina Matematică la Liceul „Emil Racoviță”, din Galați.

Volumul de debut, în 1983: *„Ora ideală”, versuri*, Ed. Cartea Românească, București.

A publicat următoarele volume: *„Etape”, versuri*, ediția a II-a, Ed. Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 2007; *„Arhipelag stelar”, versuri*, Ed. Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 2006; *„Asimptota”, versuri*, Ed. Fundația Scrisul Românesc, Craiova, 2004; *„Confluente”, eseuri*, Ed. Arionda, Galați, 2002; *„Zei de pământ”, versuri*, Ed. Arionda, Galați, 2001; *„Fronde”, proză*, Ed. Arionda, Galați, 2000; *„Călăuze arhaice”, versuri*, ediția I, Ed. Edit-Pres, Galați, 1999; *„Poeme”, Ed. Edit-Pres, Galați*; *„Grădini suspendate”, versuri*, Ed. Edit-Pres, Galați, 1998; *„Eros-Anteros”, versuri*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1996; *„Ontologia cristalului”, versuri*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1994; *„Armistiții literare”, eseuri*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1992; *„Etape”, versuri*, Ed. Porto-Franco, Galați, 1990; *„Ecuații albastre”, versuri*, Ed. Eminescu, București, 1984; *„O altă nuanță a revoluției”, versuri*, Ed. Albatros, București.

Prodigios și cunoscut poet gălățean. Cu lungi „falange gânditoare” în cuvânt. Cu aspre priviri în cuvântul altora - refulare a frustrării, încântătoare frustrări a valorii, a libertății de a scrie, a lui și a altora, fără în-de-mân(ă)-are, fără încuviințarea conștiinței valorii.

Poetul Viorel Dinescu, desprins de această față prea gânditoare, prea încruntată spre Altul, scrie și visează mult, arde și luminează mult, în lungi cărți și lungă bucurie, satisfacție a „frumoasei cuvântări literare”.

Îi sunt proprii tehnici diverse, genuri diferite în scriere. În toate cărțile sale (16 la număr) garnisește imaginile cu miniaturi (cerebrale) mentale, răsfrânge în detalii geometrice, ca un matematician (ce este) avid de veridic în proporțiile lumii raționale: *„Drumul spre vârfuri e o permanentă ispită / Numai de sus poți auzi cum vibrează planeta”* („Everest”) *„Orice vorbă vorbită într-o doară / căpăta gheare sau aripă”* („Iluzie”), *„De limite nu te apropii / fără a spune că este mai departe de... dincolo”* („Dincolo”).

Cu aceeași rigoare mentală, urcușul în astral se oprește, se odihnește în expectație, în retrospectiva spațiilor străbătute spre *„platouri noi de meditație”, „în tavanul de piatră a lumii / (miniatură mentală.) Zei morocănoși rățăcesc neluați în seamă / izgoniți de milenii din altare și temple”* (alte miniaturi mentale). Pe culmile ascensiei în astral, poetul este răsplătit, rareori, dar pe merit, de fapta trăirii poetice, de o Regină, cu sărutare demonică: „Aici

stăpână-i tăcerea, o tăcere de gheață / Primul erou care-a spart-o fu înnobilit de Regină / sub sărutarea ei sângele-l deveni albastru”.

Metoda, procedeul scufundării sinelui-teluric aici, în astralul-neantizat de om, de voință omenească risipită imaginar pentru o cauză - a înălțării, a desprinderii din omenesc, devine metodă stilistică, folosită de poet ca „recurență și ocurență”, a spațiilor călcate în picioare de om pe firul cu plumb (nevăzut) întins între polii ancestrali ai devenirii. Mulțumit de sărutări „teice”, în tăceri de gheață, află eternitatea, neînsingurat, însoțit de amintirea ființei, pământeanului ce-a fost, personalizată, îngemănată celestului dobândit: *„Dar, împreună cu el, pe platou mai pași un localnic / Un cioban nepăsător, obișnuit cu prăpastia... / Lui, Domnul Guvernator, îi dăruie o mulțime de lire / Să-și cumpere oi și tutun și ce i-o mai trebui pe lângă casă”.*

Compromis astral, generozitate demiurgică, conștiință a temeiniciei „urcușului” astral, iată câteva interpretări ale scufundării, ale dorinței de scufundare a ființei în neant, în albastru sânge neantic, printr-un sărut mareic al „tăcerilor vorbitoare”. Poezia din care v-am lecturat ascensiunile, înnobilatele ascensiuni ale cuvântării poetice, este intitulată simplu: Everest, punct terminus, magic, al unei străpungeri cerești, al unei comunicări intermundale. Prin această alegere a titlului poeziei, poetul ține spațiile străbătute pe pământ acolo unde le este locul dinaintea creației, dinaintea zilei x a creației, când nici de lumânători omul nu avea nevoie, în „sâmbăta de marți” a plămădirii sale. Poetul Viorel Dinescu disciplinează desfrâul posibil ideatic cu biciul imaginilor succesive: *„ce frâu, căpăstru au, să țină în vocabul tăceri ce-n sunet stau”.*

Evident, imaginea purtătoare de „fosforescente senzitive” și de uniconștiință transcendentală, este un dar al creației spontane, al celor mulți din umbra spiritului - pluralizare a unui singur și unic de cuvânt înfăptuitor, metodicul poet Viorel Dinescu. Imaginile, ca materialități intuitive ale celui dintâi reazem retinal al spiritului dinescian pe lume au, ca sens figurat, semnificații evolutive, sunt mesaje mesagere între spații, nedescompuse de judecăți estetice, încă, neconvertite la contopire ireală.

Aceste semnificații ale imaginilor - pe întreaga întindere a poeziei sale - au și sensuri proprii, devastatoare de etnie și etnic, de conviețuiri simbolice, dincolo, în infinitul energiilor telurice devastatoare de ființă. Și „opera” acestor constituții ale revoltei spiritului poetic viordinescian integrează, cuadrează simbolul semnificației - imaginației spre noi tărâmurile ale contemplației.

Pot fi „sortate” pe specimene plastice, simbolurile imaginilor *„precum pe rafturi de bibliotecă universală se află cuvântul livresc, de om ademenit pe-ascuns să sune în cerească liră, prin vămile izbânde de-a fi în om mai sus”.*

Poetul Viorel Dinescu folosește, pentru etalarea lor, verbul ca liant al acestor dulci inducții în răsune-tul, liant de izbândă a imaginii asupra semnificației imaginative. El aşază imaginile ca antinomii în dispu-

(continuare în pag. 97)

te spațiale. Iată-le în Eros-Ant(e)-eros; carte a dualității lor: „Se sparge ceasul verde al tăcerii / Se-mprăștie în umbre tremurând” („Pădurea spre seară”) „Se sparg acorduri albe în fântâni / o toamnă neștiută-n salturi vine” („Giselle”). „Dar încercarea mea s-a spart în stâncă/ descoperind faleze de nisip” („Evanescență”). „Se sparge iar statuia ta de apă / De trepte-adânci săpate în tăcere” („Eros Virtual”). „Să nu mai treci prin umbra mea subțire / Oglinzile le-am spart... Ca să dezgrop din neagra depărtare / coloana ce s-a spart în țândări triste” („Coloana spartă”). Poetul adună aceste „spargerii”, dintr-o nevoie a „întregului sintetizat”, cu multă și ingenioasă măiestrie scriitoricească: „Te caut pe sub coloane inutile / prin care pânze-și țeș păianjeni verzi” („Coloana spartă”) - răspuns - soluție la penetrațiile oglinzii. Tot dintr-o conștiință a unității indestructibile, unește și celelalte „cioburi ale mâniei sale poetice pe real”: Astfel, catrenul întâi din „Eros Virtual”, care este o fărâmițare necesară a închipuirii „asupra” realului nesacralizat: „Se sparge în statuia ta de apă / De trepte-adânci săpate în tăcere / Și cioburi minuscule în cădere / Astralul serii necurmat îl sapă”, este pus în „antidestructibil, printr-o scufundare contiguă liantului magic al lumii: „Într-o cădere de când lumea, lentă / Te pierzi și te aduni mereu în seară”.

Simbolismului diurn, Viorel Dinescu, îi opune simbolismul nocturn, în aceeași poezie chiar, ori în „capitole lungi” de dezbateri ideatică a operei lui, vestală cuvântului cu însemne, blazon și efigii înălțătoare, de austeră stăpânitate ideatică.

Pe dominantă digestivă a simbolismului nocturn, simbolurile înotărilor naturale sau artificiale picturalizează, ontizează, neantizează evolutiv eu-l împovărat de ființare, de pelerinaj poetic spre izbânde dogmatice. Iată aceste înfăptuiri în cartea „Grădini suspendate”: „Și iarăși răsună dinspre baltă strigătul nagățului / - Ne cheamă Corăbierul. Trebuie să fie EL” („Scorbura”) „La început ființa se afla în stare difuză / diluată ca un parfum... lipsită de concentrare... / Nici un semn nu deosebea ziua de noapte / Începutul s-a născut din crepuscul? / Era Amurg? sau o Auroră... (ori numai) moștenire de cicluri anterioare?” („Întrebare continuă”).

Dominanta cică a regimului nocturn, continuatoare a sociologiei matrimoniale și nutritive existențiale, se oprește să respire în temporalități matematice: „Chipul adevărat al Realității (matriarhale) oglindit în apele tulburi ale Misterului (nutritivă substanță a realității)... Misterul fiind singura noastră speranță... în ceasul stabilit de un destin matematic” („Întrebare continuă”).

Creația, temă principală a „Zeilor de pământ”, este laborios dezbătută. Versurile se dilată epic, renunțând la acorduri muzicale din fidelitate pentru epopee, pentru alegorii edificatoare, pentru nesfârșită conversație între OM și CREATOR. Sunt, aici, în această carte, secvențe ale asumării suferinței sale, salvării de suferință, reflexie a mitului Sisific dar și a „mitului omului revoltat” pe ex-sitere, pe „a fi situat în afară...”, pe existență: „...Soarele, superb conchistador, ...el singur scria pe nesfârșita boltă a exploziei inițiale / mitologia abstractă a valorilor absolute. (mitul Sisific) Se pare că peste acești zei trufași senalță... o neclintită lege a Rigori-Libertatea” (mitul omului revoltat) (În temnița unei legi inexorabile). Postulatele Creației, la Viorel Dinescu, susțin logiile rațiunii creației,

în, pe, muchiile eseurilor retorice: „Ce calitate poate fi aceea care nu are termen de comparație? Lumina fără umbră nu poate fi gândită / Virtutea fără păcat e un joc al imaginației”... („Satana”), „Chiar faptul că mă răzvrătesc... și pun întrebări, e un semn Divin. / Ești lângă mine! Cuget, deci Exiști!” („Erezie”).

Poetul Viorel Dinescu, dând deoparte enunțativul, descriptivismul pseudoștiințific, zeismul inhibant, geodezismul planetar, transferul de mitologii și resuscitarea lor incisivă în text, transformă poemele din „Zeii de pământ” în „Arhipelag Stelar”, într-o altă aspirație și continuitate a creației sale. În primul subcapitol al acestei cărți, un ochi ascuns ce priveghează zborul, socializează revolta sa pe lume în, prin lungile vitralii citadine ale imaginației ale intuirii urbei existențiale: „Ceruri de lumină trec unul prin altul / Într-un râu de imagini neașteptate / ...iar în umbra acestui prezent fără limite / nu se mai aude decât cadența unor ceasuri de aur” („Ceasuri de aur”). „El locuia într-un punct plin de înțelesuri (esențiale) ascunse / neștiind că alături cineva îi blestema moartea” („Rătăcitoare semne”) „Îngheață din nou apele. Zilele mele sunt citite / Vă propun să găsim o pereche de zaruri / pentru cărarea cea adevărată, fără întoarcere / peste care ninge într-una de mai multe milenii” („O pereche de zaruri”). O altă față a simbolurilor înotărilor. O altă neantizare a lor.

În această carte, în capitolul: „Înalt, frumos, înfrigurat de teamă”, poetul evoluează, continuă stiluri mai vechi, consacratore cândva de faimă scriitoricească, abordând noi teme, Diurne și Nocturne, noi dominante simbolice ale imaginii: „Bună ziua, doamna mea tristă... / astăzi plouă în toate peisajele... pe care le-am parcurs...” („Clar de lună”) „Și clipa ce trecuse precum o adiere / uita în aer gesturi în veci neterminate / Dar toată - această fugă spre-o țintă negativă / nu-mi va părea vreodată o oarbă irosire” („Adiere”).

În toate volumele sale de poezie, poetul dezbate cu mare răspundere psihologică, paradoxul: „Nu poate fi dragoste mai mare, ca disperarea de a fi”, paradox ce implică revoltă și pasiune sinucigașă. Îl prefer, mai mult, pe acel Viorel Dinescu revoltat pe dragoste și, mai puțin, pasionat sinucigaș în retorica absurdului. Rațiunea prezenței absurdului în poezie este dogma transcendenței.

Credința în dogmă înfrânând strigătul logic al ființei într-o tăcere illogică a lumii, prin metaforă. Metaforă-figură de comunicare verbală, fără de care poezia nu ar fi suprema comunicare lirică, în creația literară ce abundă „în timp și în mod” viața poetului Viorel Dinescu. O aparte preocupare, o, de mare prețuire preocupare este, pentru poetul „cetățean de onoare” a orașului Galați, scrierea de peste Prut, în care s-a implicat, cald pelerin și generos oaspete, suferind alături de cei care iubesc „limba română fără frontiere”, lăudând nunta și hora românească, ca spații ale renașterii europene estice, până dincolo de „conductele și ombilicele unor Siberii malefice.”

(continuare în pag. 98)

Ne surprinde, la Viorel Dinescu, contrastul dintre reacția violentă față de alții și omul sensibil, mereu adolescentin, din scrierile sale lirice.

Cartea „**Fronde**”, de proză scurtă, numai din titlurile de capitol: „**Plevușcă**”, „**Crocodilii**”, „**Caracatițe**”, ne înștiințează omul revoltat pe „unde nu-s picioare vai de cap”, pe impostură și parvenitism, pe dinastiile prezentului cap-i(t)alist, în care scriitorul este umilit voinicește de „**Botriocefali**” de „**Neamul lui Vipușcă**”, de „**Promoroace-Holdin SRL**”, de „**Vesparieni**”, de „**Belivaci**”, de „**Amor ghebos**”, de „**Dilimaci**”, de „**Dragoste la preț redus**”, cum ne sunt intitulate dramele ironiei existențiale în această carte. Iată câteva peisajii, pe care le puteți recunoaște cu ușurință în viața dumneavoastră: „*Mandrabelă apăruse în România, nu se știe de unde. El, de fapt, iscălea Mândra Bela, dar mitocanii îi poceau numele fără ca el să se supere*” („**Școala Vieții**”). „*După câteva afaceri în stil mare, numite de ziariști țepe, domnul Jan Valjan din Guzgani, poreclit Sarsailă, ...își dădu demisia din partidul fantomă pe care-l înființase la el în baie, împreună cu cei care-i datorau bani și înființă un grup de sprijin la alegeri parlamentare...*” („**Calculul algoritmice**”) „*Abia după ce s-a pensionat, bietul domn profesor Bran Aristică, zis și Calache, din cauza unei boli avute mai demult, și-a dat seama că-n tinerețea lui nu a făcut mare brânză. El a fost filozof la primărie. Toate lozincile din oraș sunt opera lui, dar mafioții ălalalți, considerându-l turnător, nu l-au băgat în nicio afacere, deci nu și-a putut cumpăra garsoniera în care stă, altminteri centrală, aflată vizavi de closetul public*” („**Unde putem găsi un felinar de culoare roșie?**”).

Ironie, sarcasm, veridic trist, comune nouă, radiografii la minut, în care ne aflăm voalați și împietriți totodată de.. ne-mișcare. Povestirile au întinderi respiratorii scurte, cât mânia unui poet ce nu vrea să înjure, nici să jure pe crucea onoarei sale de poet, cât privirea „*sângerată de înălțime*”, a unei conștiințe civice – a altora – din, sub care înfăptuim democrații, autocrații matrimoniale, algoritmice, politice.

Da, sunt plăcut surprins de genul violenței sale în proză, unde, Viorel Dinescu ne învață cum să fim drepti în fața strâmbătății tranzitului nostru înspre speranță, înspre ideal circumspect, mai mult decât violența sa - „*Confluență în afluențe posturale*” Cu toate acestea, Viorel Dinescu este, rămâne poetul sensibilităților analitice, suavelor logii psihoanalitice, ce ne sunt, ce ne pot fi, iluminări neînveninate: „*Din ochii tăi cad frunze ca niște fluturi / infiorați de toamne sclipitoare / Oglinda lacului se stinge încet (în ciuturi) / și-n clipa ce se pierde adâncă în uitare*” („**Procesiune de lebede**”).

Da. Ipostazele iubirilor Vior-Dinesciene, cele pomădate de nocturn celest, ne călăuzesc și iubirile noastre, la fel îmblânzitoare de himere, de frustrare, de revolte, ca în poezia domniei sale: „*În curând trenul va opri la peron / Prin gări au apărut semnale ciudate / și pe deasupra noastră ingeri de carton / aruncă-n vânt afișe colorate*” („**Ești tu, traversând amurgul**”).

Georgian GHIȚĂ

Șotron

Seara îmi șterg tălpile de resturile bitumului
și plec printre dungile neînțelese ale scrisului
fără parfum, fără zâmbet
ca brațele mele, ca ochii tăi închiși
pe numerele încarcerate arunc pietre

pașii îmi cunosc labirintul
trupul îmi leagă cerul
luna pierde bucăți de piele
tot mai trasă tot mai rece
este un nou alb-negru
în acest decor pământesc
cel vechi, cu un deget tăiat
se prăbușește ca un bolovan
pe lacunele sale

privirea cu miros de cretă
dansează precum un clovn bolnav
dată lungă și liniște de bitum
rebelă ca seara

Timpul miroase a oameni

Călcând peste cioburile timpului
pașii noștri se pierd
devenind
semne mai negre ca însăși frica de moarte

cuvintele arse, ale ei, ale lui
se agață de balustrada nemuririi
de-ar fi alei... de-ar fi un glas
sa ne urmărească, să nu ne șoptească
ieșirea din labirint

luna ne privește
rece precum noaptea
măgă nestinsă, rătăcită în oceanul păcurii
străpunge neomul cu ochi goi de matelot
scrumul coroanei, urmele apusului
ea, el...
cioburile timpului, balustrada nemurii noi...

Mi-am uitat ceasul

Aș vrea să-mi lase noaptea o bucată din ea
Și-un liliac ce așează bolta între ghilimele
Aș vrea să-mi lase ziua un strop de minut
Din eternul ei finit – din dorințe o sirenă
Dacă aș avea lucruri ce în suflet trăiesc
Și vise în bulbi și amintiri în tulpine
Din întoarcerea ta aș fura diademe de lut
Lănțicul unui surâs și brățara unui moment
Poate că sperând va prinde viață
Cadavrul unui ceas

Elena-Liliana FLUTURE

Poveștile cu vampiri ale Ginei Dănescu

Ilustrând cartea **“Povestiri despre vampiri”** a Ginei Dănescu am fost un pic contesa Vladimira și am băut sângele câprioarei, hotărâtă să trăiesc printre oameni de dragul lui Adrian.

Gelozia m-a cuprins când Fiica Soarelui și prințul Adrian, ajutați de noriaci, au adunat lacrimile florilor ce cresc în copacul-crescut-din-lună, fără să știu însă că prințul le aduna pentru mine. Lunopirul care mă hipnotizase, aruncase în ochii mei o maramă mai strălucitoare ca soarele amiezii.

Am fost și la un pas de a deveni „cenușă în râul de flăcări”. Am dansat cu „fluturii de aur” și „vampirii de zăpadă” care și-au dat mâna într-o horă a blândeții și a nemuririi.

Am stat la taifas cu soarele și destinul, numărând oglinzile sparte de stânci din clepsidra timpului.

Dar cel mai mult mi-a plăcut să fiu Fabiana, tristă și fără prieteni, dar frumoasă încât diamantele erau umbrite de splendoarea, gingășia și puritatea ei...

Prietenia și dansul cu sperietoarea-prinț a declanșat în natură forțe nebănuite, frunzele dansau încolăcite, „licuricii desenau inimi scânteietoare”, până și luna a deschis ochii mari și a privit cu bucurie.

Gina DĂNESCU

Forța iubirii învinge orice teamă și orice obstacol devine astfel ușor de trecut. Așa că am hotărât ca blestemul Reginei Oglinzilor să fie destrămat.

Cu chip de sperietoare și inima plină de lumină am așteptat în câmp ca prințul meu să se întoarcă biruitor, fără să simt apropierea lupului-cu-ochi-de-oglinzi. Toată natura sare în ajutoru-mi, formând o colivie în jur. Dar Regina Oglinzilor trimite cristalul-cu-aripi-de-foc să mă piardă. Luna și stelele făuresc adevărate gratii de apărare, transformând cristalul-cu-aripi-de-foc în cenușă, și toată puterea Reginei Oglinzilor se spulberă.

În așteptarea lui Făt-Frumos sunt făcută, fără vrerea mea, Regina albinelor și întristarea mea crește pe zi ce trece, chiar dacă sunt hranită cu miere și am în fiecare dimineață o altă rochie din petale de flori. Dar... Norii negrii și Furtuna au gonit albinele și, pe norii albicioși, mă îndrept spre palatul părinților mei care mă credeau moartă. Devenită prințesa curcubeului, port cu mine cea mai prețioasă bijuterie – iubirea purtată în inimă.

Povestea se termină... dar eu încă sunt vrăjită de gândurile Ginei Dănescu, care mai „colindă” încă prin sufletul și mintea mea...

Cristian Ovidiu DINICĂ

Camera bună

În camera bună
se intră odată cu toamna
pe ușa păianjeni au țesut vise
în bătaia vântului
se ascultă muzică cu dirijori
acoperiți de aplauze
deschiși ochii sunt cuprinși
de curiozitatea de țambal
a inocenței
în locuri comune timpul și-a lăsat amprenta
pe mașina de cusut
aripi de îngeri
cuprind sărutul
pe coama cailor sălbatici
desenați în jăratec
în cameră bună ard cuvinte în geamul
încins al nerăbdării

Precedere

brusc un vultur
mi-a strivit retina
a intrat în lumină fără să o topească
și ochiul drept a devenit al lui
în el cel născut
strigă puternic
următorul devine tot vultur
aripă din aripă
vin ceilalți și ei vulturi
acum ochiul stâng plânge cu ochiul drept
adunați în retina ce-mi crește
în frunte

Vântul

sunt vântul în covorul țesut
din imagini compuse
scriu fără teama de mă întoarce în penumbră
știu calea pe care trec șoaptele călătorilor
din trenul de noapte
peste timp și ape
peștii au aripi să zboare
lumina pătrunde adânc în solzi
mă ascund într-o undiță
să preambul pe deasupra apelor
dezbrac tacticos nerăbdarea
de a mă naște
până la capătul lumii

Piatra

Dintr-un început
se numește piatră lovirea adâncă
a cuvântului în fibra ploii
se numește piatră
felia de țarm dăltuită
de fulger la întretăierea cuvintelor
În orașul de piatră am adus un ac de pământ
un pește și un pom
toate acestea în locul cuvintelor
ce riscau să-și spargă capul
în piatra orașului
a venit din furtună îngerul
cu el
am alcătuit din cuvintele salvate poemul
să-i redau zborul în orașul de piatră
din piatra orașului să pot distinge
începutul

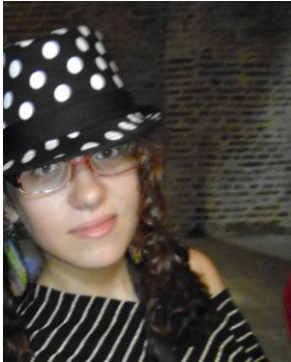
Alte nume

te pot alcătui din coastele mele
apoi ne putem alcătui împreună
la umbra unului
pentru a fi două aripi în același trup
salvăm cuvintele
îl facem pe trei
și așa mai departe
cioplim nume
noi copacilor
nu obosim să sperăm
apoi de la capăt
știi tu vom face
alte nume din pământ și apă
până la capătul rotund al lumii
asemenea secundelor

Dulce Gutuie

vreau să înțeleg nașterea
ca prima opțiune a frumuseții
să umblu orb prin lume până când
liniștea zăpezii mă îneacă
într-un cub sfărâmat de tine
frumusețe a neliniștii
stingher
să deschid inima ca pe o fereastră
a stelelor neatînse
și cu eleganță să urc cuvintele
în șirag de tăceri
de pe frunte pe boltă
cerbii să-mi fie aproape
în izvoare să-mi spăl oboseala uitării

Marina-Raluca BACIU

Lecția de limbi străine

E adevărat, cunosc Limba Lunelor.
Am învățat-o demult, în cărări de peste drum,
În timp ce eram ascunsă după chipuri oarbe, senile.

Ele m-au învățat ce e viața și moartea.
Și că, numai în limba lor,
Ele sunt sinonime perfecte.

Când mi-am dat examenul,
Am conjugat la tablă,
Verbul „a iubi”,
Dar m-am blocat chiar la persoana întâi.

Brusc mi-am amintit:
Dacă Viața și Moartea sunt sinonime,
Atunci și Iubirea e soră cu Ura,
Născute de o mamă- Inima - cu patru pânțece,
Pulsând roșia viață prin mine.

Am reușit!
bifez în CV încă o limbă:
Dialectul Inimii.

Actorul

După un timp, ți se învechește masca.
Și alta se arată,
îvelită în petale,
mai rezistentă,
prin care minte mai ușor.
Dar nu te-ai gândit niciodată
că nu merge de multe ori la apă.
Iar lacrimile mele ți-au topit masca,
ce se pregătește de alta.

Închisoarea

Uneori dispari...
valurile te închid în zăvorul de spumă,
Uneori.
Aștept cu naivitate,
Girând o cauciucă cu inima.

De ce m-ai lăsat să cred
că te vei întoarce?

Cardio

Chirurgul ia bisturiul
Și hai la tăiat!...
Când deschide inima, însă,
Nu știe dacă acolo, prin camerele părăsite
Se ascunde vreun secret
Sau vreo iubire.
Pslamice sentimente
Sau plăcerea de a spune că nu iubești
Când, de fapt, acest organ cavită
Tânjește la un altul.
Iar atunci când bisturiul sparge pereții cetății,
O iubire de o viață fuge pe căi necunoscute.
Ori, la trezirea din coșmar
Iubești amarnic un străin
Căci un alt cord confuz a fost despicat
Și filtrat cu păcatul
Unui chirurg
În sala de execuție.

Definiție

Versuri, căutând lăcaș, poposesc în talpa mea
dreaptă.
Deschid ușa pieii, ieșind spre roșie lumină...

Lacrimi săpând în piatră

După o trântă luată amarnic de ușa prin tocul care
nu i-a prins bine,
pășesc cu picioarele dezgolite de șlapii roși,
răcindu-mi tălpile cu gresia.
Pași glaciali pe pătrățelele unui puzzle permanent
rece...permanent în jos...
...când pășesc pe un pui de piesă evadat din
banal...
ciobul, căutând lăcaș, sălășluiește în talpa mea
dreaptă.
Deschide ușa pieii, ieșind spre întâmpinare, roșie
lumină...
Se simte acasă...însă nu mă simt gazdă.
Lacrimi reci sapă în gresie, eliberând alți pui din
închisoare
Dar eu nu sunt mama lor, sunt
O Simlă victimă
ciopliind gresia.

Aș vrea să închid ochii...
să visez că plâng fără să plâng visul.

Imediat după festivitatea de premiere la invitația doamnei Violeta Popescu, președinta Centrului Cultural Italo-Român din Milano, a fost organizată o excursie cu scopul de a vizita stațiunea Lecco, vestită prin lacul montan care este o extensie a celui din Como.

Iată cum revista Boema a ajuns la Italia: Luca Cipolla, Petre Rău și Alessandro Villa punând la cale proiecte comune

Premiul primit de Denisa Lepădatu a constat în principal dintr-o superbă **medalie de argint**, având ambele fețe încrustate cu datele de bază ale concursului, inclusiv cu numele câștigătoare. Acestea i s-a adăugat o altă mare surpriză, constând dintr-o deja editată antologie în limba italiană, intitulată **"Antologia del Premio Internazionale - Centro Giovani e Poesia, Triuggio"** (editura Prometheus din Milano) în care a fost integrat și unul din poe-

La Verona, Denisa s-a oprit direct în curtea casei Julietei. Celebrul balcon, care se vede, este gol, dar îl va umple de îndată Denisa.

mele câștigătoare ale Denisei. De asemenea, la premiu au mai fost adăugate și alte câteva cărți de referință, cu siguranță foarte dragi pentru deținătoare.

Mai multe publicații din Italia, în special cele online, au scris despre eveniment. De asemenea, au fost susținute mai multe interviuri la diferite posturi de radio locale și TV (regiunea Lombardia), la Radio România Internațional ș.a. Mai mult, Brianza Channel TV a furnizat în întregime discursul Denisei Lepădatu susținut după ce i s-a înmănat premiul.

Iată câteva scurte impresii ale Denisei Lepădatu după această escapadă italiană care credem că i-a impregnat pentru mult timp retina: *"M-am născut într-un vis de înger... îmbrățișând speranțe am construit în drumul meu castele. Scriind, mi-am așezat sentimentele între rânduri, adunând astfel în jurul meu mulți prieteni, dar și premii care mi-au dat încredere în mine. Participarea la festivitatea de premiere a Concursului Internațional de Poezie "Giovani e Poesia" din Triuggio (Milano), minunatul premiu pe care l-am obținut, alături de o mulțime de oameni din multe țări străine, toate au însemnat pentru mine, pentru prima dată, zborul spre o altă lume. Fiecare zi petrecută în Italia a fost învelită în poleială, ascunzând la tot pasul surprize neașteptate.*

Peisaje mirifice, parcă toate desenate de mari pictori, îngeri cu care am putut vorbi aievea - în persoana poezilor și oamenilor de cultură italieni, precum Luca Cipolla și Alessandro Villa, a doamnei Violeta Popescu, președinta Centrului Cultural Italo-Român din Milano ș.a. - mi-au mângâiat aripile, făcându-mă să mă simt specială. Magia clipelor petrecute la Milano, la Verona sau pe malul lacului Lecco ar putea fi descrisă numai cu stiloul surâsului, ori a visului împlinit. Acele locuri m-au făcut să simt că nu aş mai vrea să plec de acolo, simțind mângâierea unui altfel de destin pe obraji mei.

În fiecare seară deschid sertarul clipelor minunate petrecute acolo și le vorbesc acestora despre bucuria mea. Le voi păstra cu grijă, atingându-le cu șoaptele sufletului, ca să le spun mereu cât sunt de prețioase. Sunt împreună cu ele aici, acum, pentru totdeauna!"

Alessandro Villa, Violeta Popescu și câteva dintre premiante

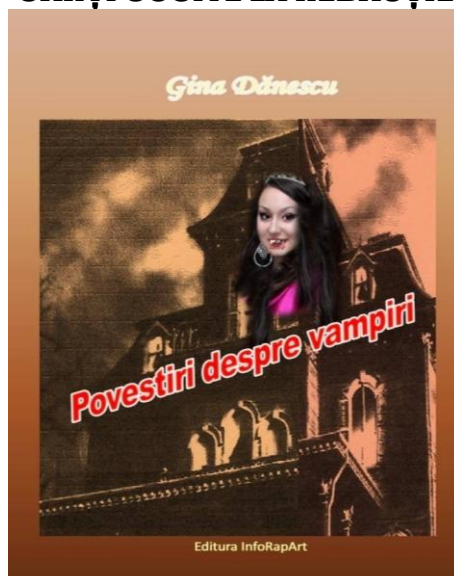
Redacția

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

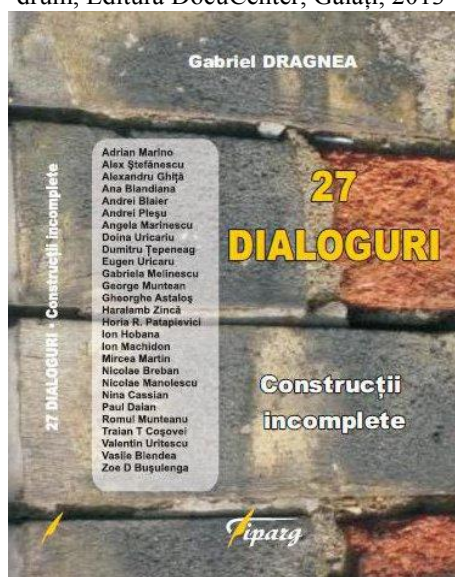
Cătălina Munteanu - Ofrandă la capăt de drum, Editura DocuCenter, Galați, 2013

Gina Dănescu – Povestiri despre vampiri, Editura InfoRapArt, Galați, 2013

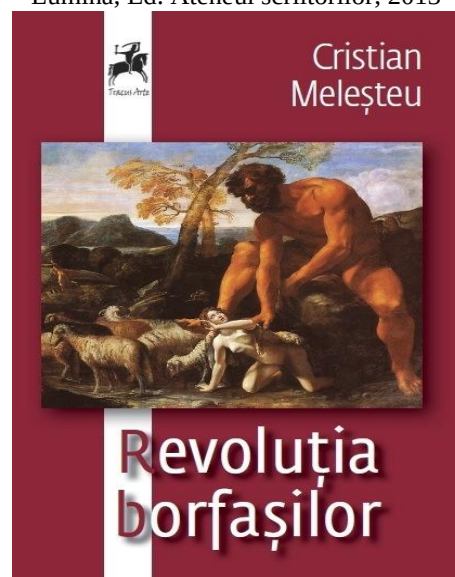
Mihaela Aionesei - Anotimp (i)legal - Lumina, Ed. Ateneul scriitorilor, 2013

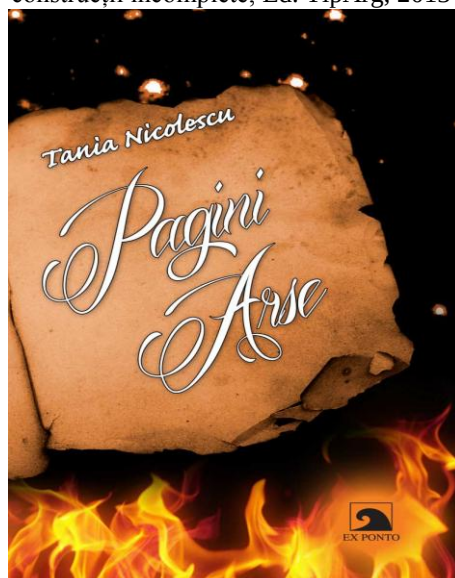
Gabriel Dragnea - 27 Dialoguri - construcții incomplete, Ed. TipArg, 2013

Dan Mircea Cipariu - Singurătatea vine pe FaceBook, Editura Tracus Arte, 2013

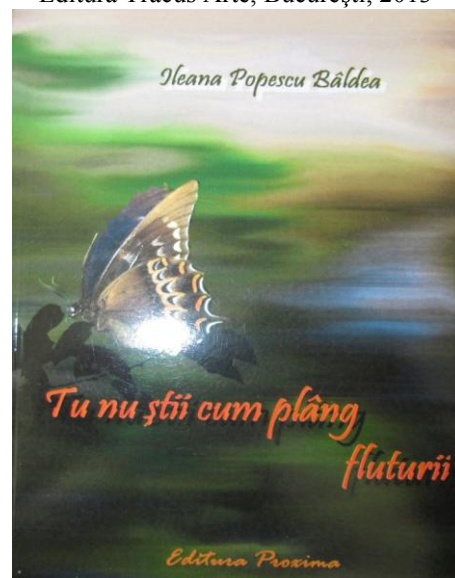
Cristian Meleşteu – Revoluția borfașilor Editura Tracus Arte, București, 2013

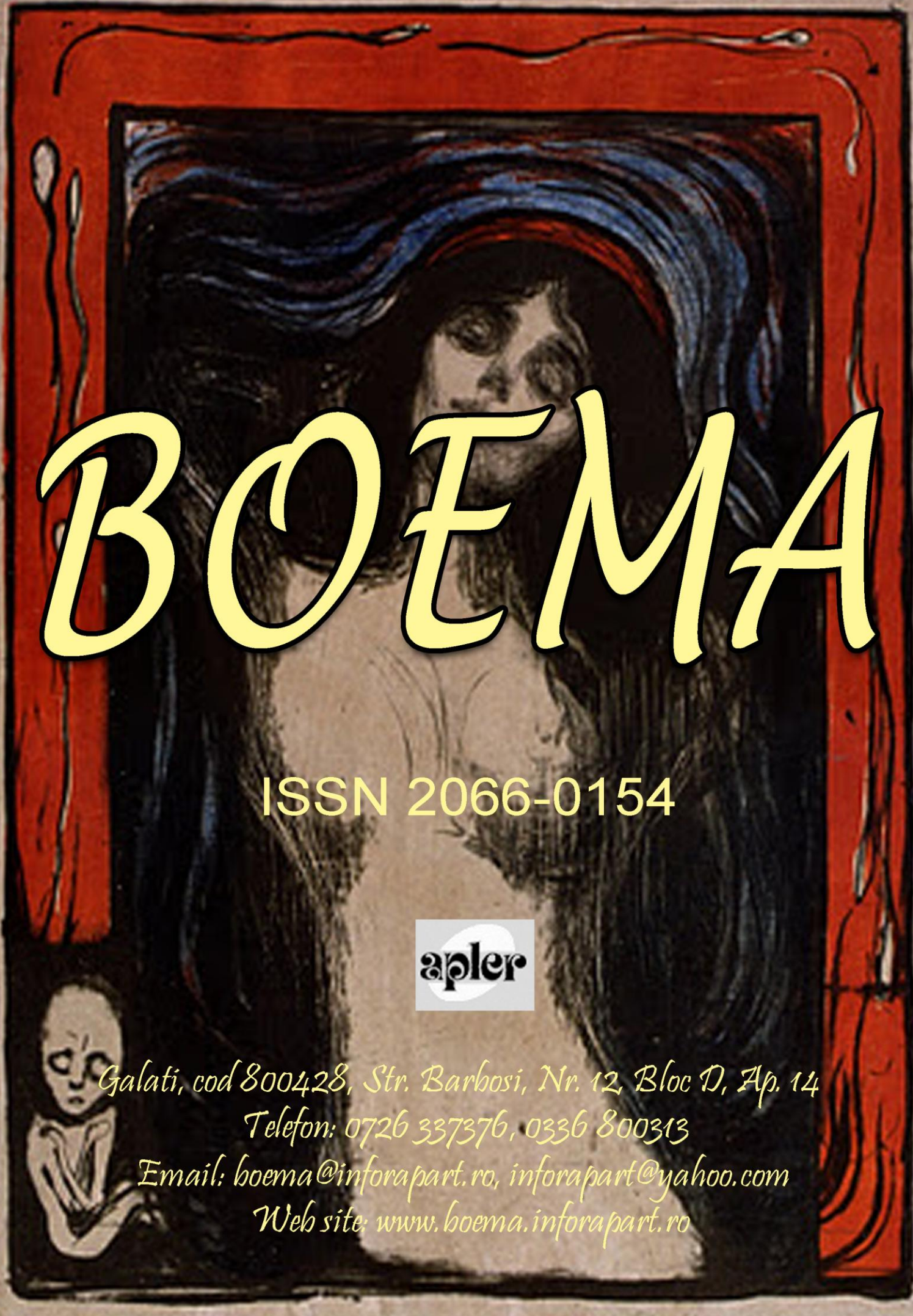
Tania Nicolescu – Pagini arse Editura Ex Ponto, Constanța, 2013

Ana Maria Gîbu - Umeri de flori Editura ArtBook, 2013

Ileana Popescu Bâldea – Tu nu știi cum plâng fluturii, Editura Proxima, 2013

BOEMA

ISSN 2066-0154

Galati, cod 800428, Str. Barbosi, Nr. 12, Bloc D, Ap. 14

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro

